

**UCHWAŁA NR XV/72/2004
RADY GMINY OSTRÓWEK
Z DNIA 25 WRZEŚNIA 2004r.**

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym tj. Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, Dz.U. z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, Dz.U. z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717, Dz.U. z 2004r. Nr 6 poz. 41, Nr 141 poz. 1492), oraz uchwały Nr XI/71/2000 Rady Gminy Ostrówek z dnia 07 lutego 2000r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek – uchwała co następuje:

§ 1

1. Uchwala się **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek**, zwane dalej „Studium”.
2. „Studium” stanowią:
 - 1) tekst „Studium” – załącznik nr 1 do niniejszej uchwały,
 - 2) rysunek „Studium” w skali 1 : 10 000 – załącznik nr 2 do niniejszej uchwały,
 - 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do „Studium” – załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.
3. „Studium” określa wymagania długookresowej polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, obejmujące:
 - 1) uwarunkowania rozwoju zrównoważonego,
 - 2) kierunki pożądanych zmian w zagospodarowaniu,
 - 3) zasady ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

§ 2

„Studium” stanowi podstawę prowadzenia polityki przestrzennej i działań Samorządu, szczególnie w zakresie:

- 1) opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 2) realizacji celów publicznych,
- 3) realizacji strategii oraz promocji rozwoju gminy w zakresie obejmującym realizację programów rozwoju, programów zorganizowanej działalności inwestycyjnej oraz budowy i rozbudowy infrastruktury.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrówek.

§ 4

„Studium” jest przechowywane w Urzędzie Gminy w Ostrówku, który jest zobowiązany do udostępniania go w ramach obowiązujących przepisów.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

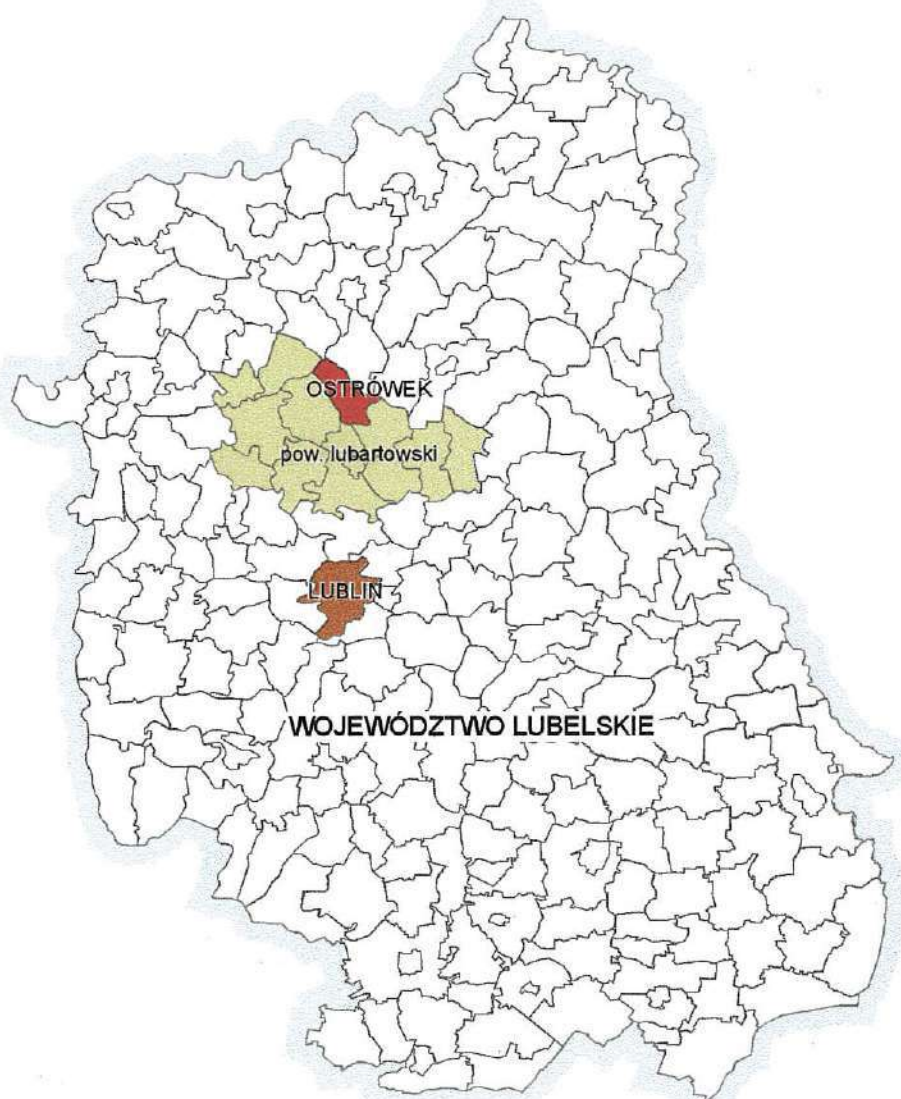
PRZEWODNICĄCY RADY

Tadeusz Olek
Tadeusz Olek

WÓJT GMINY OSTRÓWEK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE



LUBLIN 2003

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSTRÓWEK**

**UWARUNKOWANIA
ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE**

BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO, LUBLIN 2003

Zespół autorski Studium

Dyrektor Biura Planowania Przestrzennego w Lublinie

- Henryk Szych

Z-ca Dyrektora Biura Planowania Przestrzennego w Lublinie

- Ewa Banak

Generalny Projektant Studium

Zespół generalnego projektanta

Elżbieta Zalewska, Lucjan Zieliński, Krystyna Kuśmierz, Jolanta Siemaszkiewicz,
Maria Maciejewska, Jacek Babuchowski.

Zespoły problemowe:

Środowisko przyrodnicze

Elżbieta Panasiuk

Dziedzictwo kulturowe

Krystyna Kuśmierz

Zagadnienia ludnościowe

Elżbieta Zalewska
Maria Brykowska

**Rynek pracy, przedsiębiorczość
pozarolnicza**

Jolanta Drzas

Turystyka

Elżbieta Kraszewska

Mieszkalnictwo

Elżbieta Zalewska
Elżbieta Stefanowicz

Usługi publiczne

Dorota Maciejczyk
Elżbieta Zalewska
Barbara Hołubiec

Rolnictwo i leśnictwo

Maria Topolska

Komunikacja

Witold Mielniczuk

Telekomunikacja

Barbara Hołubiec
Elżbieta Łoś- konsultacja

Elektroenergetyka

Elżbieta Zalewska
Krzysztof Baran – konsultacja

Komunalna infrastruktura techniczna

Elżbieta Łoś
Elżbieta Stefanowicz

Opracowanie graficzne

mapy wynikowej w skali 1:10000

Danuta Łuciuk
Teresa Czarnota

Opracowanie komputerowe

Marek Trochimiuk
Maria Brykowska
Artur Pietruczuk
Elżbieta Stefanowicz

Redakcja

Elżbieta Zalewska

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK	12
1. Uwarunkowania prawne	12
2. Opracowania planistyczne i programowe	12
3. Materiały wejściowe i analizy przestrzenne do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek”	13
4. Relacje z otoczeniem	14
4.1. Położenie administracyjno - geograficzne	14
4.2. Powiązania przyrodnicze	14
4.3. Powiązania z regionem	14
5. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z opracowań planistycznych, studialnych, strategicznych i programowych wyższego rzędu	16
5.1. Uwarunkowania rozwoju wynikające z europejskich i krajowych programów i systemów przyrodniczych	16
5.2. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego”	16
5.3. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze „Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego”	19
5.4. Uwarunkowania rozwoju wynikające z programów zawierających zadania Samorządu Województwa wpisane do rejestru wojewódzkiego	20
5.5. Uwarunkowania rozwoju wynikające z „Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa lubelskiego”	20
II. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY OCENA STANU ZAGOSPODAROWANIA	21
1. Uwarunkowania przyrodnicze	21
1.1. Budowa geologiczna i surowce mineralne	21
1.2. Rzeźba terenu	23
1.3. Stosunki wodne	24
1.4. Warunki klimatyczne	26
1.5. Gleby	27
1.6. Szata roślinna	28

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK	12
1. Uwarunkowania prawne	12
2. Opracowania planistyczne i programowe	12
3. Materiały wejściowe i analizy przestrzenne do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek”	13
4. Relacje z otoczeniem	14
4.1. Położenie administracyjno - geograficzne	14
4.2. Powiązania przyrodnicze	14
4.3. Powiązania z regionem	14
5. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z opracowań planistycznych, studialnych, strategicznych i programowych wyższego rzędu	16
5.1. Uwarunkowania rozwoju wynikające z europejskich i krajowych programów i systemów przyrodniczych	16
5.2. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego”	16
5.3. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze „Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego”	19
5.4. Uwarunkowania rozwoju wynikające z programów zawierających zadania Samorządu Województwa wpisane do rejestru wojewódzkiego	20
5.5. Uwarunkowania rozwoju wynikające z „Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa lubelskiego”	20
II. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY OCENA STANU ZAGOSPODAROWANIA	21
1. Uwarunkowania przyrodnicze	21
1.1. Budowa geologiczna i surowce mineralne	21
1.2. Rzeźba terenu	23
1.3. Stosunki wodne	24
1.4. Warunki klimatyczne	26
1.5. Gleby	27
1.6. Szata roślinna	28

1.7.	Fauna	31
1.8.	Walory przyrodniczo-krajobrazowe	32
1.9.	Stan ochrony prawnej na terenie gminy	33
1.10.	Obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony	33
1.11.	System przyrodniczy gminy	34
1.12.	Zagrożenia środowiska przyrodniczego	35
1.13.	Kolizje przestrzenne	36
1.14.	Wnioski wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego	37
1.15.	Możliwości i ograniczenia rozwoju głównych funkcji gminy	38
2.	Uwarunkowania kulturowe	41
2.1.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury	41
2.1.1	Rozwój osadnictwa pradziejowego	41
2.1.2.	Rozwój osadnictwa nowożytnego	42
2.1.3.	Układy przestrzenne i zabudowa wsi	42
2.1.4.	Zabytki sakralne	43
2.1.5.	Dawne zespoły dworsko-parkowe	44
2.1.6.	Obiekty użyteczności publicznej	44
2.1.7.	Cmentarze	44
2.2.	Analiza krajobrazowo-widokowa	45
2.2.1.	Waloryzacja krajobrazu kulturowego	45
2.2.2.	Analiza widokowa krajobrazu kulturowego	45
2.3.	Problemy środowiska kulturowego	46
2.4.	Uwarunkowania wynikające z ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	46
3.	Demograficzno-społeczne uwarunkowania rozwoju	55
3.1.	Liczba ludności i rozmieszczenie przestrzenne	55
3.1.1.	Gęstość zaludnienia gminy	56
3.1.2.	Procesy demograficzne	58
3.1.2.1.	Urodzenia	58
3.1.2.2.	Zgony	58
3.1.2.3.	Przyrost naturalny	59
3.1.2.4.	Migracje ludności	60
3.2.	Struktura ludności według wieku i płci	61

3.3.	Wnioski wynikające ze stanu zasobów ludzkich	65
3.4.	Rynek pracy	66
3.4.1.	Zatrudnienie	66
3.4.2.	Bezrobocie	67
3.5.	Wnioski	69
3.6.	Mieszkalnictwo	70
3.6.1.	Zasoby mieszkaniowe	70
3.6.2.	Tereny zajęte pod mieszkalnictwo, charakterystyka, uzbrojenie, rezerwy	71
3.6.3.	Ocena stanu mieszkalnictwa	74
3.7.	Usługi publiczne	75
3.7.1.	Ochrona zdrowia	75
3.7.2.	Pomoc społeczna	75
3.7.3.	Oświata i wychowanie	76
3.7.4.	Działalność kulturalna	79
3.7.5.	Sport i rekreacja	80
3.7.6.	Bezpieczeństwo publiczne	80
3.7.7.	Usługi pocztowe	81
3.8.	Uwarunkowania i wnioski wynikające ze stanu sfery społecznej	81
4.	Struktura gospodarcza gminy	83
4.1.	Przedsiębiorczość pozarolnicza	83
4.2.	Wnioski	85
4.3.	Rolnictwo	86
4.3.1.	Ocena jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	86
4.3.2.	Struktura użytkowania i władania gruntów	87
4.3.2.1.	Struktura użytkowania gruntów	87
4.3.2.2.	Struktura władania gruntów	88
4.3.3.	Struktura agrarna	89
4.3.4.	Produkcja rolna	90
4.3.5.	Obsługa rolnictwa	92
4.4.	Leśnictwo	93
4.5.	Ocena uwarunkowań gospodarowania zasobami rolnymi i leśnymi	94

4.6.	Gospodarka turystyczna	95
4.6.1.	Walory turystyczne	95
4.6.2.	Obsługa ruchu turystycznego	96
5.	Infrastruktura techniczna	97
5.1.	Komunikacja – sieć drogowa gminy	97
5.2.	Publiczna komunikacja pasażerska	102
5.3.	Problemy rozwoju komunikacji	102
5.4.	Elektroenergetyka	103
5.5.	Telekomunikacja	103
5.6.	Zaopatrzenie w wodę	104
5.7.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	105
5.8.	Gospodarka odpadami	105
5.9.	Gazyfikacja	106
5.10.	Uwarunkowania i wnioski wynikające ze stanu wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej	106
III.	DELIMITACJA STREF POLITYKI PRZESTRZENNEJ	108

WPROWADZENIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest obligatoryjnym dokumentem planistycznym. sporządzanym dla obszaru całej gminy. Jest podstawowym dokumentem planistycznym określającym kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd gminy.

Określenie polityki przestrzennej gminy winno uwzględniać wszystkie determinanty zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 6 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. DzU. Nr 15 z 1999r., poz. 139 z późn. zm.) zakres merytoryczny opracowania odpowiada wymaganiom ustawy i zawiera w szczególności informacje dotyczące:

- rozpoznania aktualnego stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, społecznego, gospodarczego oraz stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- ocenę zagrożeń występujących na obszarze gminy i zagrożeń zewnętrznych oraz możliwości i szans rozwoju.

Niniejsza część studium pt. „Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne” obejmuje swym zakresem:

- inwentaryzację terenową przestrzennego zagospodarowania gminy w tym funkcji i sposobu użytkowania terenów;
- przestrzenną i ekonomiczną ocenę stanu i jakości zagospodarowania gminy a także zakresu i rozwoju funkcjonowania poszczególnych dziedzin mających wpływ na jakość życia mieszkańców z uwzględnieniem jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- wyodrębnienie obszarów konfliktowych;
- identyfikację głównych problemów dalszego rozwoju gminy wymagających rozwiązania;
- przybliżenie szans i możliwości rozwiązania przedstawionych problemów.

W części studium „Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne” zawarto wyniki prac obejmujących zebranie wniosków do studium oraz prac diagnostycznych i studialnych. Jednocześnie przeprowadzono prace związane z gromadzeniem i analizą materiałów wejściowych w wyniku, których stworzona została baza danych niezbędna do prowadzenia dalszych prac do studium. Wykonane czynności posłużyły do sformułowania diagnozy stanu zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek.

Zakłada się, że na podstawie szczegółowo rozpoznanych uwarunkowań możliwe jest określenie polityki przestrzennej, która będzie podstawą dalszych działań planistycznych i decyzji związanych z gospodarką przestrzenną.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK.

1. Uwarunkowania prawne.

Podstawą prawną sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek” są następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. Nr 15z 1999r., poz. 139 z późn.zm.);
- uchwała Rady Gminy Ostrówek Nr XI/71/2000 z dnia 7 lutego 2000 roku.
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.. Dz.U. Nr 142 z 2001r., poz.1591 z późn.zm.);

2. Opracowania planistyczne i programowe.

Wstępnym etapem prac nad sporządzeniem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek” była przeprowadzona analiza następujących opracowań planistycznych i programowych:

1. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzony Uchwałą Nr XXVI/57/88 Gminnej Rady Narodowej w Ostrówku z dnia 9 czerwca 1988 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 14 poz. 227 (nieobowiązujący);
2. Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa jednorodzinnego w Ostrówku – Cegielni zatwierdzony Uchwałą Nr VII/23/89 Gminnej Rady Narodowej w Ostrówku z dnia 8 września 1989 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 8 poz. 205 (nieobowiązujący);

3. Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzona Uchwałą Nr VI/29/94 Rady Gminy w Ostrówku z dnia 1 grudnia 1994 roku, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 19 poz.146 (nieobowiązująca);
4. Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzona Uchwałą III/11/98 Rady Gminy w Ostrówku z dnia 15 grudnia 1998 roku, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 1 z dnia 25 lutego 1999 roku (obowiązująca).
5. „Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek” uchwalona Uchwałą Nr XIII/88/2000 w dniu 27 maja 2000 roku przez Radę Gminy Ostrówek.

3. Materiały wejściowe i analizy przestrzenne do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek”.

1. „Zagadnienia Ochrony Środowiska w Gminie Ostrówek” (inventaryzacja przyrodnicza) - opracowane przez Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie (1994r.);
2. „Ekofizjografia Gminy Ostrówek” – opracowana przez Towarzystwo Urbanistów Polskich Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności Zakład Planowania Przestrzennego Pracownia w Lublinie (1987r.);
3. Wytyczne, wnioski i opinie do Studium zebrane w ramach czynności wstępnych, zgłoszone przez organy administracji rządowej i organy właściwe do uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych, w wyniku zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania Studium;
4. Struktura władania gruntów – mapa ewidencyjna;
5. Dane statystyczne dotyczące gminy Ostrówek.

4. Relacje z otoczeniem.

4.1. Położenie administracyjno-geograficzne.

Gmina Ostrówek położona jest w północno-wschodniej części województwa lubelskiego i w północnej części powiatu lubartowskiego. Graniczy od północy z gminami Kock i Czemierniki, od wschodu z gminą Siemień, od południa z gminą Niedźwiada, od zachodu z gminą Firlej i Lubartów. Zajmuje powierzchnię 90km² (0,36% powierzchni województwa lubelskiego) i liczy 4357 mieszkańców (0,19% ludności województwa).

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (J. Kondracki, 1978) teren gminy położony jest w obrębie dwóch mezoregionów: Pradoliny Wieprza i Wysoczyzny Lubartowskiej. Oba mezoregiony należą do Niziny Południowopodlaskiej.

4.2. Powiązania przyrodnicze.

W systemie powiązań obszarów chronionych dolina Wieprza została uznana za korytarz ekologiczny o randze krajowej wg Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – PL. Korytarz ekologiczny łączy obszary chronione od południa – Nadwieprzański Park Krajobrazowy z położonym na północy gminy Obszarem Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Dolina Tyśmienicy wchodzi w skład Poleskiego Obszaru Węzłowego o znaczeniu międzynarodowym, w którym utworzono Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”. System lokalnych powiązań ekologicznych tworzą dolina Tyśmienicy i Wieprzyska łączących się z korytarzem ekologicznym rangi krajowej tj. doliny Wieprza. Obszar gminy Ostrówek położony jest w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 407.

4.3. Powiązania z regionem.

Gmina Ostrówek znajduje się w zasięgu obsługi miast Lubartowa i Kocka.

Lubartów jest ośrodkiem obsługi o znaczeniu ponadlokalnym, posiadającym znaczny potencjał gospodarczy. W Lubartowie funkcjonują agencja rozwoju lokalnego

i ośrodek wspierania biznesu, które to instytucje mogą w przyszłości przyczynić się do ożywienia gospodarczego miasta i sąsiednich gmin.

Kock jest ośrodkiem obsługi o znaczeniu lokalnym. Jego potencjał gospodarczy jest bardzo niski, brak jest potencjału gospodarczego, w tym infrastruktury ekonomicznej, mogącego w istotny sposób oddziaływać aktywizująco na rozwój gospodarczy sąsiednich gmin.

Powiat lubartowski generalnie posiadający rolniczy charakter należy do obszarów o dość niskiej aktywności gospodarczej w porównaniu do innych regionów województwa (pomijając obszary miast). Stopień nasycenia powiatu przedsiębiorczością można określić jako średnio-niski. Wśród gmin powiatu lubartowskiego najwyższy wskaźnik nasycenia przedsiębiorczością wykazują gminy miejskie Lubartów i Ostrów Lubelski. Gmina Ostrówek ze wskaźnikiem 29,3 podmiotów na 1000 mieszkańców plasuje się na 10 miejscu w powiecie lubartowskim (na 13 gmin).

System komunikacyjny gminy Ostrówek jest powiązany z drogą wojewódzką nr 815 relacji Wisznice – Parczew – Siemień – Lubartów przebiegającą przez południowo-wschodnią część gminy. Droga ta łączy większe ośrodki regionu, t.j. Lublin, Lubartów i Parczew z przejściem granicznym w Sławatyczach poprzez drogi krajowe nr 19 i 63. Dość dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych wiąże układ drogowy gminy z:

- drogą krajową nr 19 poprzez drogę powiatową nr 22320 (**0532L** – nowa numeracja dróg obowiązująca od dnia 2 czerwca 2003r) relacji Ostrówek – Kock,
- drogą wojewódzką nr 815 poprzez drogę powiatową nr 22334 (**0537L**) relacji Ostrówek – Parczew oraz drogę nr 22323 (**0253L**) relacji Ostrówek – Czemierniki,
- drogą wojewódzką nr 814 poprzez drogę powiatową nr 22316 (**0533L**) relacji Ostrówek – Zawada.

Zaopatrzenie w energię elektryczną terenu gminy Ostrówek odbywa się poprzez napowietrzne linie magistralne SN 15kV Lubartów-Parczew oraz Kock – Zawada, które powiązane są ze stacjami 110/15kV w Lubartowie, Kocku i Radzynie Podlaskim.

5. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z opracowań planistycznych, studialnych, strategicznych i programowych wyższego rzędu.

5.1. Uwarunkowania rozwoju wynikające z europejskich i krajowych programów i systemów przyrodniczych.

W ramach koncepcji Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 zgodnie z Dyrektywą Ptasią Rady Europy 79/409 EWG wstępnie wyznaczono Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) obejmujący Dolinę Tyśmienicy. W granicach gminy Ostrówek wyodrębniają się należące do Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL) korytarz ekologiczny Wieprza o znaczeniu krajowym i zachodni skraj Poleskiego Obszaru Węzłowego – o znaczeniu międzynarodowym.

5.2. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego uchwalony został Uchwałą Nr XLV/597/02 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 lipca 2002 roku, (ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 107, poz. 2449) w dniu 9 września 2002 roku. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Ostrówek wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego związane są z priorytetami rozwoju województwa lubelskiego i kierunkami polityki województwa w odniesieniu do gminy.

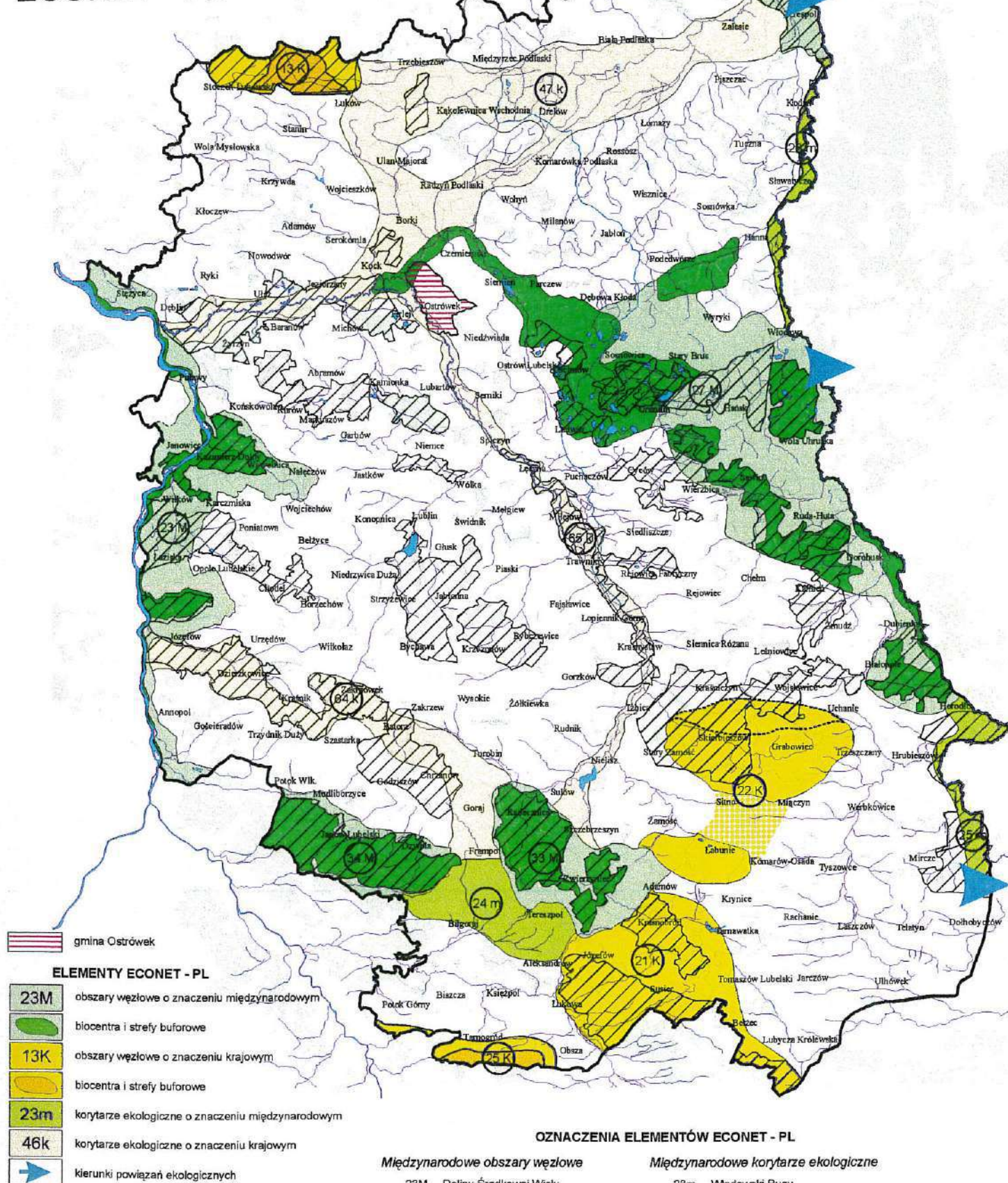
W dziedzinie ochrony kształtowania przestrzeni przyrodniczej w wymiarze ponadlokalnym niezbędne jest wyznaczenie i objęcie ochroną planistyczną Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obejmującego dolinę Tyśmienicy i Lasy Czemiernickie. Do objęcia ochroną prawną i planistyczną wskazuje się obszary niezbędne do kształtowania ciągłości przestrzennej głównie roślinnych formacji nadrzecznych, związanych z terasą zalewową Wieprza i siedliska łągów wierzbowo-topolowych.

Duża ekspozycyjność strefy krawędziowej doliny Wieprza i harmonia krajobrazów kulturowych zbliżonych do naturalnych wymuszają szczególną dbałość o sposób i intensywność zagospodarowania tych terenów. W zakresie ochrony przestrzeni krajobrazowej szczególnie istotne jest ustanowienie wzdłuż odcinka drogi powiatowej granica

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Rys. nr 1

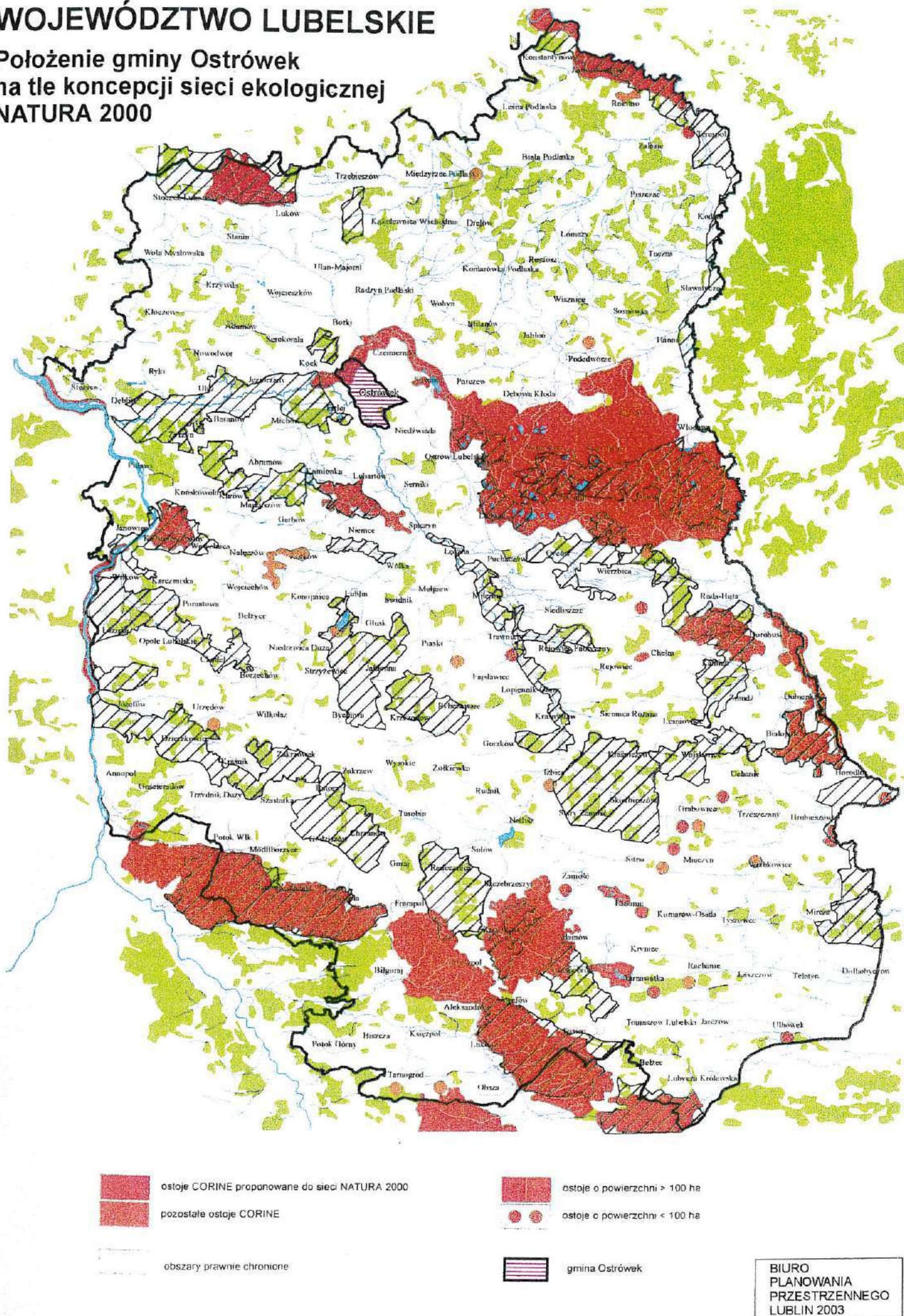
Położenie gminy Ostrówek
na tle krajowej sieci ekologicznej
ECONET - PL



BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Położenie gminy Ostrówek
na tle koncepcji sieci ekologicznej
NATURA 2000



gminy – Kolonia Leszkowice tzw. strefy ekspozycji krajobrazowej, umożliwiającej swobodny wgląd w harmonijny krajobraz łąkowy doliny Wieprza.

W zakresie ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi szczególne znaczenie w gminie posiada zachowanie i kształtowanie zasobów wodnych. W związku z tym należy:

- wyznaczyć i objąć ochroną planistyczną obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407,
- określić zasady zagospodarowania na tym terenie pod kątem ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
- określić kierunki rozwoju małej retencji na dopływach Wieprza i Tyśmienicy,
- zwiększyć naturalną retencyjność stref wododziałowych poprzez przeznaczanie ich części pod zalesienie.

W przyjętej przez plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego strategii zalesień gmina Ostrówek jest objęta priorytetem kształtowania ciągłości przestrzennej ekosystemów leśnych. Uznaje się za zasadne zweryfikowanie dotychczas obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy, szczególnie w odniesieniu do jej zachodniej części.

Złoża surowców mineralnych pozostających w bilansie zasobów należy objąć ochroną przed takim zagospodarowaniem, które mogłoby w przyszłości uniemożliwić ewentualne podjęcie eksploatacji. W odniesieniu do złóż kruszywa naturalnego, które znajdują się na terenie planowanego lotniska i urządzeń z nim związanych, niezbędne jest uprzednie wyłączenie tej części złoża z bilansu zasobów.

W dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej kierunki działań powinny uwzględniać „Kompleksowy regionalny program ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Środkowej Wisły na terenie RZGW Warszawa”, skorygowany wnioskami wynikającymi z warunków korzystania z wód dorzecza Wieprza. Tereny w dolinie Wieprza znajdujące się w zasięgu tzw. wody stuletniej ($Q_1\%$) powinny być wyłączone spod zabudowy.

Tereny leśne i przyleśne wschodniej części gminy oraz strefa doliny Wieprza posiadają naturalne predyspozycje do rozwoju turystyki. Tereny te znajdują się w strefie zrównoważonego rozwoju turystyki, w której kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju tej funkcji jest możliwe przez lokalizację zabudowy lotniskowej głównie w obrębie istniejącej zabudowy. Rozwój rekreacji winien opierać się na zróżnicowanym programie

użytkowym z istotną rolą zabudowy letniskowej polegającej na adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej czy realizacji nowej zabudowy jako uzupełnienie ukształtowanych ciągów wsi lub ich kontynuacja.

Jednym z warunków podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej regionu i zapewnienia uczestnictwa w międzynarodowej integracji jest wyposażenie go w obiekty transportu lotniczego, zapewniającego połączenia regionalne i międzynarodowe. W ramach opracowanego „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego” wskazana została lokalizacja regionalnego lotniska komunikacyjnego dla aglomeracji lubelskiej, na granicy gmin Ostrówek i Niedźwiada.

Przez obszar gminy przebiega odcinek drogi wojewódzkiej nr 815. Droga ta docelowo winna spełniać parametry drogi klasy G. Planowane lotnisko wymagać będzie dostosowania istniejącego układu komunikacyjnego do koncepcji przebudowy infrastruktury transportowej województwa lubelskiego w kontekście połączeń komunikacyjnych z Portem Lotniczym Lublin – Niedźwiada.

W sferze infrastruktury technicznej plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego zakłada:

- budowę elektrowni gazowo – parowej w Luszawie,
- modernizację istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia,
- możliwie szybkie wdrażanie programu sanitarnego wsi i zlikwidowanie rażącej dysproporcji pomiędzy wysokim stopniem zaopatrzenia w wodę z wodociągów zbiorowych a brakiem kanalizacji sanitarnej,
- budowę systemu gazociągów wysokich i średnich ciśnień dla umożliwienia zaopatrzenia w gaz całego obszaru,
- przebieg przez teren gminy Ostrówek tranzytowego gazociągu DN 1000 łączącego Białoruś (region Brześć) ze Słowacją (Kapuszany),
- zmniejszenie uciążliwości wysypiska gminnego,
- rozwiązanie gospodarki odpadami w skali powiatów lub obszarów kilku gmin,
- rozbudowę sieci telekomunikacyjnej na terenach wiejskich.

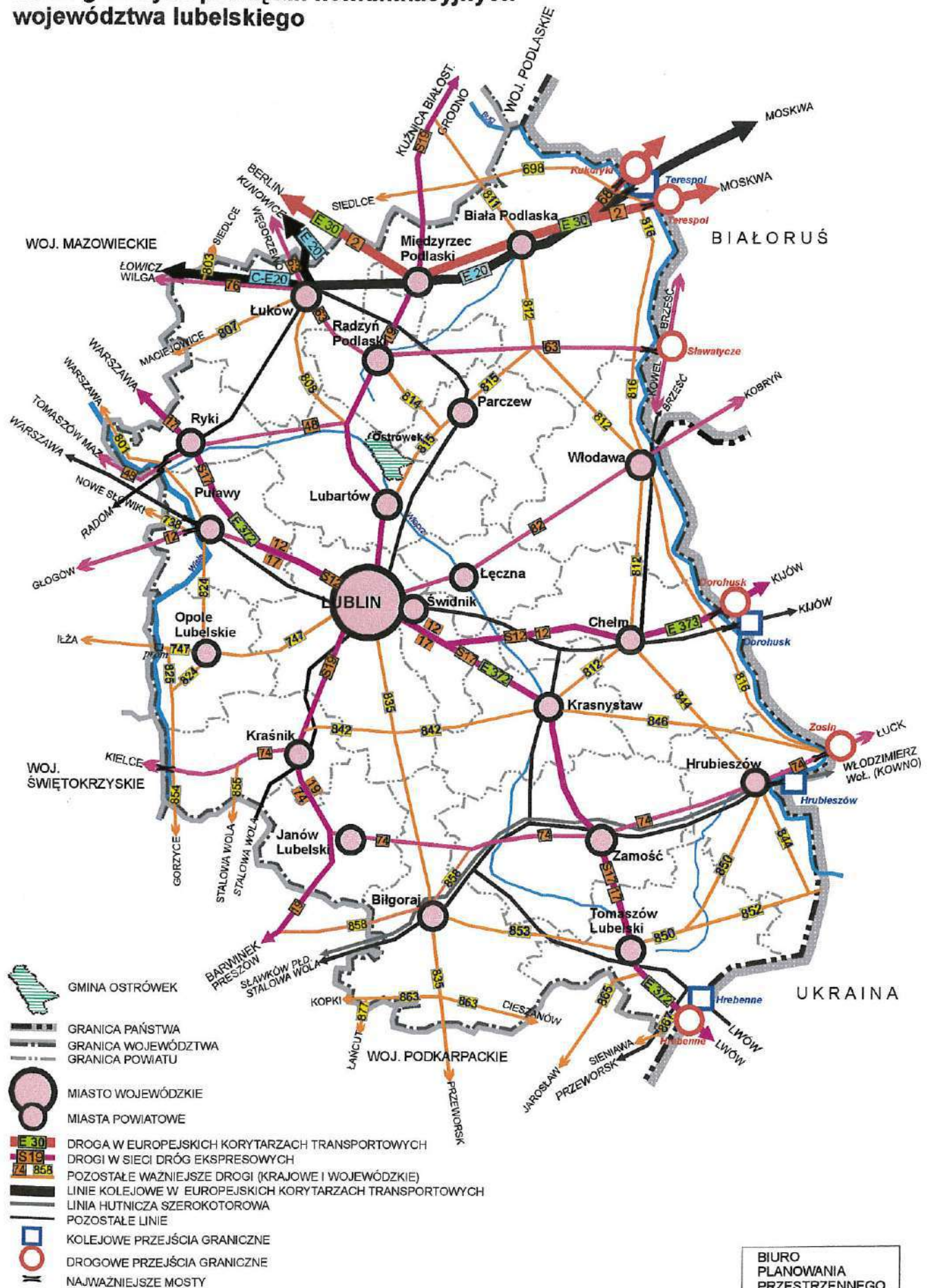
W zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego plan zagospodarowania województwa lubelskiego ustala:

- utworzenie Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Lubartowie,
- opracowanie zlewniowych programów przeciwpowodziowych,
- retencję dolinową na obszarach zalewowych w dolinach rzek Wieprz i Tyśmienicy,

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Położenie gminy Ostrówek
na tle głównych powiązań komunikacyjnych
województwa lubelskiego

Rys. nr 3



- poprawę infrastruktury komunikacyjnej (drogi nr 19 i 815 proponowanych do przewozu materiałów niebezpiecznych).

5.3. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze „Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego”.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego została przyjęta Uchwałą Nr XXII/265/2000 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 14 lipca 2000 r.; określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa na najbliższe 15 lat i stanowi podstawę planowania i monitorowania rozwoju regionalnego.

Za cel generalny Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego uznano: osiągnięcie trwałego rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez wykorzystanie geograficznego położenia regionu jako platformy współpracy krajów Europy Wschodniej i Zachodniej. Generalny cel strategiczny opiera się na 6 wybranych priorytetach rozwoju wynikających ze wskazania najbardziej znaczących słabych i mocnych stron oraz aspiracji rozwojowych województwa, uwzględniających wyzwania przyszłości. Jednym z najważniejszych warunków trwałego oraz wielostronnie zrównoważonego rozwoju województwa lubelskiego jest poprawa sytuacji ekonomicznej i społecznej na wsi.

Priorytetami rozwoju województwa lubelskiego mającymi swoje odniesienie do rozwoju gminy Ostrówek są:

- zaspokajanie potrzeb transportowych gospodarki i społeczeństwa, stymulowanie wzrostu gospodarczego województwa lubelskiego oraz zapewnienie warunków integracji z innymi regionami kraju oraz z Unią Europejską poprzez komunikację lotniczą (lokalizacja regionalnego lotniska komunikacyjnego na terenach gmin Ostrówek i Niedźwiada);
- poprawa efektywności zaopatrzenia i zabezpieczenia potrzeb energetycznych regionu w oparciu o planowaną elektrownię gazowo-parową w Luszawie.

5.4. Uwarunkowania rozwoju wynikające z programów zawierających zadania Samorządu Województwa wpisane do rejestru wojewódzkiego.

W przyjętej przez Sejmik Województwa Lubelskiego „Strategii rozwoju województwa lubelskiego” w ramach tworzenia nowoczesnej infrastruktury uznano konieczność budowy lotniska międzynarodowego zlokalizowanego w obrębie planowanej aglomeracji lubelskiej. Urząd Marszałkowski rozpoczął starania o wydanie zezwolenia na założenie lotniska, ze wskazaniem lokalizacji na granicy gmin Niedźwiada – Ostrówek. Wniosek Urzędu został rozpatrzony pozytywnie – Minister Transportu i Gospodarki Morskiej wyraził zgodę na założenie lotniska na w/wym. obszarze (pismo nr TL 5d – 024A/3/VI z czerwca 2001r. Zadanie Samorządu Województwa Lubelskiego pod nazwą Lotnisko Regionalne – Port Lotniczy – Niedźwiada zostało zamieszczone w wojewódzkim rejestrze zadań – zgodnie z pismem Wojewody Lubelskiego nr ABU.NU 7322-1/29/2002 z dnia 13.02.02r. Stosownie do art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. Nr 15 z 1999r., poz. 139 z późn.zm.) warunkiem realizacji zadań samorządowych jest ich wprowadzenie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Uwarunkowania rozwoju wynikające z „Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa lubelskiego”.

Regionalny Program Operacyjny dla województwa lubelskiego przyjmuje za cel generalny „podniesienie konkurencyjności regionu i wzrost poziomu życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Za najistotniejsze dla podniesienia konkurencyjności regionu w Regionalnym Programie Operacyjnym przyjęto trzy priorytety:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich,
- rozwój lokalny.

Gmina Ostrówek została zakwalifikowana do gmin zagrożonych marginalizacją i wymaga działań wspomagających. W odniesieniu do gminy podejmowane będą działania ukierunkowane na wspomaganie obszarów zagrożonych marginalizacją i depresją demograficzną, pomoc w łagodzeniu procesów społecznych i tworzeniu warunków dla procesów przekształceń struktury społeczno-gospodarczej.

II. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY – OCENA STANU ZAGOSPODAROWANIA.

1. Uwarunkowania przyrodnicze.

1.1. Budowa geologiczna i surowce mineralne.

Pod względem geologicznym gmina Ostrówek położona jest na pograniczu dwóch jednostek strukturalnych: krystalicznej platformy wschodnioeuropejskiej i niecki brzeżnej należącej do struktur fałdowych Europy Zachodniej (J. Kondracki, 1978). Nieckę brzeżną wypełniają głównie utwory kredowe. Jednostką wtórną platformy wschodnioeuropejskiej wyodrębnioną w tej części Polski jest obniżenie nadbużańskie, które wypełnia gruba pokrywa skał paleozoicznych z pokładami węgla kamiennego.

Główną rolę w budowie geologicznej gminy odgrywają utwory kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Utwory kredy (mastrycht) wykształcone są jako margle opoki, wapienie, kreda piszcząca. Zalegają one na głębokości 25-32,5m p.p.t. w centralnej części gminy i 70-90 m pod powierzchnią terenu w obrębie doliny Wieprza. Na utworach kredowych zalegają utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez iły, mułki i piaski glaukonitowe. Miąższość osadów trzeciorzędowych jest niewielka i wynosi od 4,5 do 8,0 m. Występują one na głębokościach 11m w okolicach miejscowości Luszawa, 17m w Kolonii Ostrówek i 37m p.p.t. w Dębicy.

Utwory czwartorzędowe (plejstocen i holocen) pokrywają całą powierzchnię gminy. Utwory plejstoceny pochodzą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Są to przede wszystkim piaski akumulacji lodowcowej, często pościelone gliną, piaski, żwiry i głazy moreny czołowej, występujące w północno-wschodniej części gminy (okolice Dębicy, Kolonii Ostrówek, Zawady) i środkowej części gminy (na zachód od Ostrówka) oraz glina zwałowa (północno-wschodnia część gminy i fragmentarycznie część południowa i wschodnia gminy). W okolicach Ostrówka i Żurawińca występują utwory eoliczne – piaski drobnoziarniste, tworzące formy wydmowe. Osadami holocenu są: torf, namuły, mułki, piaski, mady rzeczne. Wypełniają one dna dolin rzeki Wieprz i Tyśmienicy. Miąższość pokrywy utworów czwartorzędowych wynosi w obszarze wysoczyznowym 20-25m, w części północno-zachodniej zmniejsza się do 5-10m, a w obrębie dolin osiąga wartość 70-80m.

Na terenie gminy przeważają grunty korzystne dla budownictwa (piaski lodowcowe, żwiry). Niekorzystne dla zabudowy są utwory holocénskie (grunty organiczne, grunty mineralne nieskonsolidowane, często nawodnione). Wypełniają one doliny Wieprza i Tyśmienicy oraz rozległe obniżenie terenu w środkowej części gminy w okolicach Ostrówka.

Surowce mineralne

Na terenie gminy udokumentowanych jest 5 złóż surowców mineralnych:

- Antoniówka – kruszywo naturalne – piasek do robót budowlanych o powierzchni 5670m^2 , zasoby bilansowe w kategorii C_1 – 25,37tys. m^2 (43,13tys. ton),
- Kolonia Dębica – kruszywo naturalne – piasek do robót budowlanych o powierzchni 16450m^2 , zasoby bilansowe w kategorii C_1 – 199,21tys. ton,
- Leszkowice – kruszywo naturalne – piasek do zapraw budowlanych i do produkcji piasków niesklasyfikowanych o powierzchni $2186815,5\text{m}^2$, zasoby bilansowane w kategorii C_2 – 87043tys. ton,
- Górka Lubartowska – kruszywo naturalne – piasek do produkcji piasków niesklasyfikowanych i piasków do zapraw budowlanych o powierzchni 4685827m^2 , zasoby w kategorii C_2 – wynoszą 102412tys. ton. Piaskom towarzyszy złożo bursztynów o powierzchni 3364250m^2 spełniające kryterium bilansowości (0,18kg/tonę). Oszacowane zasoby wynoszą 6911 ton.

Ponadto na obszarze gminy występują surowce o zasobach szacunkowych lub perspektywiczne:

- piaski o zasobach szacunkowych 38,5mln m^3 na obszarze „Leszkowice – Niedźwiada”,
- surowce ilaste na obszarach prognostycznych – „Tarkawica – Żurawiniec” – Kolonia Dębica – Ostrówek”,
- torfy: „Ostrówek”, „Lubartów – Sułoszyn” w 2 polach.

W północno-wschodniej części gminy zalegają złoża węgla kamiennego o miąższości od 2-5m.

1.2. Rzeźba terenu.

Rzeźba terenu gminy jest słabo zróżnicowana. Najwyższe wzniesienie terenu 165,1m n.p.m. występuje w środkowej części gminy w okolicach Kolonii Luszawa – Góry, natomiast najniżej położony jest teren w okolicach Dębicy.

Największe powierzchnie w gminie zajmuje zdenudowana równina falista, miejscami płaska, położona na wysokości 155-165m n.p.m., łagodnie obniżająca się w kierunku zachodnim i północnym, zbudowana z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych. Urozmaiceniem równiny są niewielkie pagórki moreny czołowej, położone w okolicach miejscowości Żurawiniec, Kolonia Luszawa, Ostrówek. W środkowej części gminy (okolice Ostrówka) rozciąga się rozległe obniżenie o charakterze równiny akumulacji fluwioglacjalnej i jeziorno-zastoiskowej, zbudowanej z osadów piaszczystych i torfów.

Inną znaczącą formą rzeźby terenu gminy są doliny rzeki Wieprz i Tyśmienicy. Dolina Wieprza zaznacza się krawędzią o wysokości względnej 10m, miejscami stromą o spadkach terenu dochodzących do 15%. Dolina o szerokości 2-3km jest płaska i podmokła. W dnie doliny występują starorzecza o różnej wielkości i kształcie (często parabolicznym), wypełnione wodą lub gruntami organicznymi.

W dolinie Wieprza i Wieprzyska wyodrębniają się terasy: nadzalewowa o wysokościach 4,5 – 10,0m nad poziom rzeki, pozostająca poza zasięgiem tzw. wody stuletniej i trzy terasy zalewowe: wyższa o wysokości względnej 2,5-4,5m n.p. rzeki, średnia – na wysokości 1,5-2,5m n.p. rzeki i niższa położona na wysokości 0,5-1,5m n.p. rzeki, w większości zagrożone wodą stuletnią. Dolina Tyśmienicy osiąga szerokość 2,5-3,0km, piaszczyste terasy nadzalewowe przechodzą łagodnie do poziomu równiny. Strefa krawędziowa doliny Wieprza zagrożona jest procesami erozji i wymaga zabiegów przeciwoerozyjnych

Na przeważającym obszarze gminy rzeźba terenu nie stwarza trudności dla działalności gospodarczej (rozwój rolnictwa, osadnictwa).

1.3. Stosunki wodne.

Wody powierzchniowe

Główną rzeką gminy jest Wieprz i jego dopływ Tyśmienica z Wieprzyskiem.

Wieprz przepływa przez południową część gminy i na niewielkim odcinku stanowi granicę administracyjną gminy. Tyśmienica jest północną granicą gminy, a Wieprzysko granicą zachodnią. Wieprz jest rzeką meandrującą, szerokość koryta w obrębie gminy wynosi 30-70m. Tyśmienica została wyprostowana i uregulowana. W przeszłości Wieprz często zmieniał swój bieg. Obecny ciek o nazwie Wieprzysko był do połowy XIX wieku głównym korytem Wieprza, obecnie jest dopływem Tyśmienicy. Wieprzysko jest ciekim okresowo płynącym, zazwyczaj jest płytkim, zarastającym zbiornikiem wody stojącej.

Średni odpływ jednostkowy dla gminy wynosi około 3 l/s/km^2 , co świadczy o występowaniu dużych deficytów wód powierzchniowych.

Najwyższe stany wody w rzekach występują w okresie wiosennym (miesiące III, IV) a także po dużych opadach deszczu w czerwcu i lipcu, minimalne – w okresie zimowym. Zalewami zagrożone są głównie obszary użytków zielonych oraz kilkanaście gospodarstw w Leszkowicach i Żurawińcu. Wieprz jest rzeką o wysokich wahaniami stanów wody, dochodzących do 3m. Średni roczny przepływ wieloletni (SQ) Wieprza z okresu 1951-1990 wynosi $22,4 \text{ m}^3/\text{s}$, średni niski przepływ (SNQ) – $9,34 \text{ m}^3/\text{s}$. Przepływ nienaruszalny dla Wieprza w Lubartowie określono na wielkość $6,26 \text{ m}^3/\text{s}$. Średni roczny przepływ wieloletni (SQ) Tyśmienicy w Tchórzewie osiąga wartość $8,57 \text{ m}^3/\text{s}$, średni niski przepływ (SNQ) – $2,25 \text{ m}^3/\text{s}$.

W środkowej części gminy przepływa niewielki ciek uchodzący do Wieprzyska, a w południowo-wschodniej części gminy – ciek Biłka, wpadający do Wieprza w okolicy wsi Leszkowice. Sieć rzeczna terenu gminy uzupełniają liczne rowy melioracyjne, stawy hodowlane w Dębicy, wypełnione wodą liczne wyrobiska po eksploatacji torfu i starorzecza.

Wieprz i Tyśmienica od wielu lat prowadzą wody nadmiernie zanieczyszczone, głównie ze względu na przekroczenia stężeń takich wskaźników jak: fosfor ogólny, fosforany, chlorofil „a” i miano coli.

Wody podziemne

Wody podziemne w obrębie gminy związane są z utworami czwartorzędu, trzeciorzędu i górnej kredy. Poziom wód czwartorzędowych występuje na głębokościach od kilku do kilkunastu metrów pod powierzchnią terenu. Płytkim zaleganiem wód od 0-2m p.p.t. odznaczają się obszary dolin rzecznych a także rejon wsi Zawada, Tarkawica i Żurawiniec gdzie występują wody wierzchówkowe, zawieszone w piaskach naglinowych, gromadzące się okresowo blisko powierzchni terenu. Płytko zalegające wody są w znacznym stopniu zanieczyszczone chemicznie i bakteriologicznie. Maksymalne wydajności ujęć wód czwartorzędowych wynoszą 10,0 – 20,0m³/h.

Poziom wód trzeciorzędowych w występujących piaskach glaukonitowych ma lokalne rozprzestrzenienie. Z wód tego poziomu korzysta studnia wodociągu wiejskiego w Dębicy. Zwierciadło wody nawiercono na głębokości 37,0m, maksymalna wydajność ujęcia wynosi 18,0m³/h.

Wody w utworach kredowych zalegają na głębokości od 24,0m (studnia w Kamienowoli) do 51,5m (studnia w Jeleniu). Maksymalne wydajności tych ujęć wahają się od 12,5 do 60m³/h.

Wody podziemne utworów kredowych terenu gminy wchodzi w skład Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 407 (Chełm – Zamość), wydzielonego w ramach ogólnokrajowej strategii ochrony wód podziemnych. Potencjalna zasobność tych wód na terenie gminy jest wysoka i wynosi 200-300m³/dobę/km², wydajność ujęć waha się od 12,5 do 60m³/dobę. Ochrona zasobów i jakości wód zbiornika ma na celu zapewnienie stałego źródła wody pitnej dla mieszkańców regionu. Wody zbiornika są w przeważającej mierze bardzo czyste i spełniają wymagania stawiane wodom do picia. Niewielki procent stanowią wody nieznacznie zanieczyszczone, głównie związkami żelaza i manganu, łatwe do uzdatniania. Są to wody zalegające w obrębie lub w sąsiedztwie dolin rzecznych i terenów bagiennych, wypełnionych osadami czwartorzędowymi bogatymi w substancję organiczną, z którą żelazo i mangan tworzą związki dobrze migrujące w wodzie.

1.4. Warunki klimatyczne.

Klimat terenu gminy odznacza się cechami klimatu kontynentalnego, o czym świadczą średnie amplitudy roczne temperatury powietrza osiągające 21°C-23°C i należące do wyższych w kraju.

Średnia temperatura powietrza w roku wynosi 7°C – 8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnia temperatura powietrza wynosi 17°C - 18°C), najchłodniejszym - styczeń (od -4°C do -5°C). Średni czas trwania zimy termicznej (okres z temperaturą średnią dobową niższą od 0 °C) wynosi 90 – 100 dni, średni czas trwania lata termicznego (okres z temperaturą średnią dobową wyższą od 15 °C) wynosi 80 – 90 dni. Sumy roczne opadów atmosferycznych kształtują się na poziomie 550 – 600mm. Najwięcej opadów występuje w czerwcu, lipcu i sierpniu, mniej – w styczniu, lutym i marcu. Wiatry najczęściej wieją z sektora zachodniego i południowego. Średnia prędkość wiatrów wynosi 3,0 – 3,5m/s. Najsilniejsze (5m/s i więcej) występują zimą, najslabsze o prędkościach ok. 2m/s – latem.

Na klimat lokalny największe znaczenie wywiera rzeźba terenu, zbiorniki wodne, kompleksy leśne. Na terenie gminy wyodrębniają się trzy typy klimatu lokalnego:

- klimat równiny denudacyjnej o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych, wietrznych i solarnych. Najbardziej korzystne warunki nasłonecznienia posiadają zbocza równiny wysoczyzny o ekspozycji południowej, południowo-zachodniej i południowo-wschodniej. Tereny takie znajdują się na północ od drogi Cegielnia – Kolonia Luszawa; zbocza doliny Wieprza na północ od miejscowości Żurawiniec.
- klimat obszarów leśnych charakteryzujący się zacisznością terenu, złagodzeniem dobowych i rocznych ekstremalnych wielkości temperatury powietrza, zmniejszeniu amplitud dobowych temperatury i wilgotności powietrza. Wytwarzane przez drzewa olejki eteryczne (fitocydy) posiadają właściwości bakteriobójcze i wpływają regenerująco na organizm człowieka. Najbardziej korzystne warunki dla pobytu ludzi występują w lasach na siedliskach suchych i świeżych.
- klimat dna dolin rzecznych Wieprza i Tyśmienicy, na których występuje duża wilgotność powietrza, często tworzą się mgły i inwersje temperatury powietrza, panują niekorzystne warunki rozpraszania zanieczyszczeń, spływa nimi chłodne powietrze.

Ze względu na brak większych źródeł zanieczyszczeń na terenie gminy stan czystości powietrza nie budzi większych zastrzeżeń.

Warunki lotniczo-klimatyczne

Centralna część Lubelszczyzny znajduje się w V-tym regionie lotniczo-klimatycznym, charakteryzującym się:

- zachmurzeniem w przedziale 0-2/8 ze średnią częstością roczną 28-30%;
- zachmurzenie w przedziale 3/8-5/8 ze średnią częstością roczną 14-16%;
- zachmurzenie w przedziale 6/8-8/8 ze średnią częstością 54-56%.

Warunki anemologiczne w odniesieniu do stacji klimatycznej w Nowej Wsi są następujące:

- | | | |
|-----------|----------------|-----------------|
| - wiosna: | cisza - 12,5%, | Vśr. = 2,8 m/s |
| - lato: | cisza - 16,9%, | Vśr. = 2,2 m/s |
| - jesień: | cisza - 13,5%, | Vśr. = 2,8 m/s |
| - zima: | cisza - 8,4%, | Vśr. = 3,1 m/s. |

Spadek częstości zachmurzenia dużego (6/8 – 8/8) następuje w kierunku południowo-wschodnim Polski, stąd też Lubelszczyzna posiada korzystniejsze warunki do lokalizacji lotniska niż centralna Polska. Ponadto zachmurzenia na Lubelszczyźnie występują najczęściej w godzinach popołudniowych, duży jest udział cisz we wszystkich porach roku oraz mniejsze średnie prędkości wiatrów.

1.5. Gleby.

W gminie występują gleby średnich i słabych klas bonitacyjnych, wśród których wyróżnia się:

- gleby kompleksu pszenno – żytniego (bielicowe i brunatne) o składzie przeważnie piasków gliniastych, często pylastych na glinie. Są to najlepsze gleby obszaru gminy, bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na nierolnicze. Występują w niewielkich konturach punktowo w pld. – zach. części gminy oraz pojedyncze kontury w rejonie wsi Tarkawica, Dębica i Jeleń,
- gleby kompleksu żytniego dobrego – o składzie mechanicznym piasków gliniastych lekkich lub mocnych średnio głębokich na glinie. Z uwagi na mniejszą zasobność w składniki pokarmowe gleby te nadają się pod uprawę roślin z grupy żytnio – ziemniaczanych, a w warunkach poprawy kultury upraw udają się na nich mniej

wymagające odmiany pszenicy. Gleby te zajmują około 45% ogólnego areału gruntów i występują w większych zasięgach na terenie całej gminy,

- gleby kompleksu żyniego słabego – o składzie mechanicznym piasków słabogliniastych zalegających na piaskach luźnych, ubogie w składniki pokarmowe, w większości okresowo za suche. Gleby te występują na obszarze całej gminy, na przemian z glebami kompleksu żyniego dobrego,
- gleby piaszczyste suche o składzie mechanicznym piasków słabogliniastych zalegających na piaskach luźnych, o dużej przepuszczalności i małej zasobności w składniki pokarmowe. Gleby te bonitowane są nisko (klasa VI), brak jest praktycznej możliwości podniesienia ich wartości.
- gleby kompleksu zbożowo – pastewnego – okresowo nadmiernie uwilgotnione nadające się głównie pod uprawę roślin pastewnych. Uregulowanie stosunków wodnych może wydatnie poprawić ich użytkowość. Gleby te zajmują małe powierzchnie w środkowej (Kol. Ostrówek) i w płn. – zach. części gminy,
- gleby użytków zielonych – mady, czarne ziemie i gleby glejowe wytwarzane najczęściej z pyłów zwykłych lub ilastych oraz piasków gliniastych. Stosunki wodne tych gleb nie są w pełni uśrednione, okresowo występują tu nadmiary lub niedobory wilgoci. Gleby te związane są z dolinami rzek, występują na dużych obszarach z największymi zasięgami w płn. – zach. części gminy.

1.6. Szata roślinna.

Lasy zajmują 17,3% powierzchni gminy. Występują w niewielkich kompleksach na terenie całej gminy i w przeważającej mierze są własnością prywatną. Lasy znajdujące się we wschodniej części gminy stanowią obrzeża większego, położonego poza granicami gminy, kompleksu leśnego Lasów Czemiernickich.

Dominującym typem siedliskowym lasu jest bór suchy (Bs). Znaczne powierzchnie zajmuje bór świeży (Bśw) oraz bór mieszany świeży (BMśw). Niewielkie powierzchnie zajęte są przez ols (Ol), las mieszany wilgotny (Lmw), las świeży (Lśw) i las mieszany świeży (LMśw). Lasy są w dużym stopniu przekształcone przez człowieka, co przejawia się głównie w występowaniu na znacznych powierzchniach młodego wiekowo drzewostanu, uproszczonym składzie florystycznym i dominacji jednego gatunku drzewa –

głównie sosny. Niewielkie powierzchnie terenów leśnych, ich młody drzewostan i znaczne rozprzestrzenienie ograniczają możliwości wykorzystania lasów dla turystyki i rekreacji. Korzystnymi warunkami do rozwoju rekreacji odznacza się wschodnia część gminy obejmująca Lasy Czemiernickie – projektowany Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu. Najbardziej przydatne dla rozwoju turystyki i rekreacji są lasy: las mieszany i bór mieszany świeży – odporne na antropopresję, o korzystnym klimacie i atrakcyjne widokowo.

Wśród zbiorowisk roślinności leśnej panującymi zbiorowiskami są zespoły roślinności borowej. Bory sosnowe są zróżnicowane pod względem składu florystycznego, uwilgotnienia, żyzności i zakwaszenia podłoża. Dość suche siedliska pokrywają bory mieszane, znajdujące się głównie we wschodniej części gminy. Niewielką powierzchnię zajmuje bór mieszany wilgotny w lesie Mitros na wschód od Leszkowic. W lokalnych obniżeniach terenu w lasach położonych w kierunku północno-zachodnim od wsi Jeleń, w kierunku południowym od Antoniówki i w kierunku wschodnim od Leszkowic rośnie śródlądowy bór wilgotny. W jego sąsiedztwie wykształcił się fragmentarycznie bór bagienny.

Zbiorowiska grądowe zajmują małą powierzchnię (na siedlisku lasu świeżego) w lesie na południe od Antoniówki.

Zbiorowiska łęgowe tworzą: łęg jesionowo-olsowy, łęg gwiazdnicowy i łęg wierzbowo-topolowy. Występują głównie w dolinie Wieprza, w pobliżu miejscowości: Kolonia Borek, Żurawiniec, Ostrówek, Babczyzna oraz w sąsiedztwie stawów w Dębicy i w lesie Mitros (na wschód od Leszkowic). Głównym gatunkiem w drzewostanie jest olsza czarna. Na uwagę zasługują fragmenty łęgu wierzbowo-topolowego występujące nad Wieprzem w pobliżu Leszkowic i Kolonii Borek, w których zachowały się okazałe wierzyby: biała i krucha, topole czarne, rzadziej białe, a także pojedyncze okazy rzadkiej na terenach nizinnych olszy szarej. Wzdłuż brzegów Wieprza, Tyśmienicy i Wieprzyska występuje fragmentami łęg nadrzeczny z przewagą wierzyby wiciowej.

Typowo wykształcone olsy występują dość rzadko na terenie gminy. Fragmenty olsów zachowały się w Kolonii Borek, w lesie Mitros, w Żurawińcu, Babczyźnie, Bindudze i Dębicy. W olsach i łęgach występują rzadkie gatunki roślin: turzyca prosowa, (w Babczyźnie i Dębicy), jaskier wielki i czermień błotna (w Wieprzysku w okolicach Bindugi). Pierwotnie bardziej rozpowszechnione na terenie gminy olsy i łęgi zostały wycięte i typowe dla nich siedliska zajmują obecnie zarośla łozowe.

Zbiorowiska kserotermiczne i muraw napiaskowych wykształciły się niewielkimi płatami. Na skarpie w Bindudze występuje niewielki płat tarniny, a w Kolonii Borek – smółki pospolitej.

Zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe występują głównie w dolinach Wieprza i Tyśmienicy oraz w dolinach mniejszych cieków wodnych. Przewagę stanowią zbiorowiska z dużym udziałem traw porastające zmeliorowane w większości łąki. Niewielki udział mają zbiorowiska ziołoroślowe i turzycowe, występujące głównie wzdłuż rowów melioracyjnych. Naturalne zespoły łąk wilgotnych z domieszką rzadkich gatunków roślin położone są w okolicach Dębicy, Żurawińca i Leszkowic. W rejonie Kolonii Borek znajduje się rzadki zespół łąkowy z przewagą trzęślicy modrej.

Naturalne zbiorowiska torfowiskowe (torfowisk niskich i przejściowych) z dominującą turzycą nitkowatą, pospolitą i prosową występują w pobliżu Dębicy, Żurawińca, Zabagnia i Ostrówka.

Zbiorowiska roślinności wodnej występują głównie w starorzeczach Wieprza i Tyśmienicy, wyrobiskach potorfowych, oczkach wodnych i niektórych rowach melioracyjnych, rzadziej – w Wieprzu i stawach w Dębicy. Najczęściej spotykanym zespołem roślin pływających jest zespół z rzęsą drobną i rzęsą trójrowkową. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska rzadkie i chronione m.in.: zbiorowisko z grążelem żółtym w starorzeczu Wieprzysko i Tyśmienicy, zespół z żabiściekiem pływającym – w torfiance Owczę Bagno (k/Leszkuwicz), okolicach Dębicy i rowach w pobliżu Żurawińca i Babczyzny.

Zbiorowiska szuwarowe wykształciły się głównie wzdłuż brzegów Wieprza i starorzecza Wieprzysko, na obrzeżach stawów w Dębicy, rowów melioracyjnych i torfianek. Pospolicie występującymi zespołami roślinności szuwarowej są zespoły z panującą trzcina pospolitą, pałą szerokolistną, manną mielec, strzałką wodną. Rzadziej występują zbiorowiska z oczeretem jeziornym, pałą wąskolistną, skrzypem bagiennym oraz zbiorowiska wielkich turzyc. Szczególnie interesującymi są płaty roślinności z turzycą prosową (w torfiankach Owczę Bagno, stawach i rowach w Dębicy, w okolicach Babczyzny i Zabagnia).

Cenne elementy flory

Na terenie gminy stwierdzono 43 gatunki roślin chronionych i rzadkich w skali ponadlokalnej. W wyniku przeprowadzonej na terenie gminy inwentaryzacji przyrodniczej wyznaczono 120 stanowisk roślin objętych ochroną ścisłą i częściową. Do roślin objętych

ochroną ścisłą należą występujące na terenie gminy gatunki: rosiczka okragłolistna (oczko wodne na południe od Ostrówka), grązel żółty (Łąki Podserocze, rów w Kolonii Dębica, torfianki w pobliżu stawów w Dębicy, starorzecze Tyśmienicy położone w kierunku północnym od Zabagnia, Tyśmienica, starorzecze Wieprzysko, torfianka w Żurawińcu), storczyk krwisty (zbocze doliny Wieprza z wysiękami wody położone w kierunku południowo-wschodnim od Leszkowic, Dębica w kierunku wschodnim od Łąk Pustki, torfianki położone w kierunku północno-wschodnim od Zabagnia), storczyk szerokolistny (zbocze doliny Wieprza z wysiękami wody położone w kierunku południowo-wschodnim od wsi Wycinka), widłak jałowcowaty (Las Mitros, las położony w kierunku północno-zachodnim od miejscowości Jeleń), widłak goździsty (las w kierunku południowym od Ostrówka, las położony w kierunku wschodnim od Cegielni, las położony na południe od Antoniówki, Las Mitros).

1.7. Fauna.

Typowo rolniczy charakter gminy w decydujący sposób wpływa na rodzaj występującej tutaj fauny. Obszary pól uprawnych stwarzają dogodne warunki do bytowania następujących gatunków ptaków: pokląskwa, pliszka żółta, szczygieł, skowronek polny, świergotek polny, dzwonec, gąsiorek, pokrzewka cierniówka, trznadel. Odmienne środowiska tworzą tereny dolin rzecznych Wieprza i Tyśmienicy i tereny leśne. Najbardziej atrakcyjną dla świata zwierząt ze względu na różnorodność biotopów jest dolina Wieprza z dawnym jego korytem – Wieprzyskiem. Występują tu: kos, kwiczoł, pierwiosnek, trznadel, remiz, pliszka żółta i siwa, grzywacz, sierpówka, szpak, zaganiacz, dzwonec, pokrzewka ogrodowa i czarnołbista, sikora modra i bogatka, świergotek drzewny, polny i łąkowy, skowronek polny, jaskółka brzegówka, strzyżyk, dziwonia, pokląskwa, gąsiorek, srokosz, pustułka, zimorodek, myszołów zwyczajny.

W okresie zimowym w Dolinie Wieprza przebywają dwa gatunki łabędzi: łabędzia krzykliwego i łabędzia niemego. Dolina Wieprza stanowi korytarz ekologiczny (rangi krajowej) – trasę przemieszczania się różnych gatunków zwierząt, w tym wielu chronionych. Podobnym składem gatunkowym jak dolina Wieprza charakteryzują się tereny łąkowe znacznie szerszej doliny Tyśmienicy. Kompleksy leśne graniczące zarówno z terenami pól uprawnych jak i z terenami łąk zasiedlają: drozd śpiewak, trznadel, dzwonec, sikora modra i bogatka, pokrzewka ogrodowa i czarnołbista, kos, pierwiosnek, piecuszek, zięba, wilga, kukułka, dzięcioł duży, myszołów zwyczajny, kwiczoł, wilga.

Przekształcenia środowiska związane z gospodarką rolną i brak większych starych kompleksów leśnych spowodowały, że w gminie nie występują stanowiska fauny zasługujące na ochronę.

1.8. Walory przyrodniczo – krajobrazowe.

Najwyższe walory przyrodniczo – krajobrazowe posiadają doliny rzek Wieprza z Wieprzyskiem i Tyśmienicy, stanowiące południową, zachodnią i północną granicę gminy.

Dolina Tyśmienicy jest obszarem o znaczeniu międzynarodowym. W tworzącej się Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 została wstępnie zakwalifikowana do Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) na podstawie Dyrektywy Ptasiej.

Dolina Wieprza stanowi korytarz ekologiczny rangi krajowej, wyznaczony w Polskiej Sieci Ekologicznej ECONET-PL.

Lasy Czemiernickie, których fragment obejmuje wschodnia część gminy oraz dolina Tyśmienicy w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego wyznaczone zostały do ochrony jako Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Dolina Wieprza ze strefą krawędziową odznacza się wyjątkowymi walorami widokowymi. O wysokich walorach krajobrazowych decydują liczne meandry Wieprza i Wieprzyska, starorzecza, zachowane niewielkie kompleksy olsów. Strefa ekspozycji krajobrazowej doliny Wieprza wymaga ochrony przed zabudową uniemożliwiającą wgląd w krajobraz. Fragment starorzecza Wieprzysko (od drogi Żurawiniec – Sułoszyn do Tyśmienicy) został w wyniku inwentaryzacji przyrodniczej gminy zaproponowany do ochrony obszarowej jako użytek ekologiczny.

Dolinę Tyśmienicy o nieco mniejszych walorach krajobrazowych urozmaicają pozostałości olsów, kompleks stawów w Dębicy i zbiorniki wodne powstałe po eksploatacji torfu.

W wykształconych w dolinach rzecznych zbiorowiskach roślinności wodnej, szuwarowej, torfowiskowej oraz łąk i pastwisk występuje szereg chronionych i rzadkich gatunków roślin. W celu poprawy walorów krajobrazowych zalecana jest odbudowa nadrzecznych zbiorowisk roślinności łąkowej i ochrona naturalnej roślinności obszarów torfowiskowych i wodnych.

Centralna część gminy została w dużym stopniu wylesiona i zajęta przez pola uprawne. Atrakcyjność krajobrazową, florystyczną i faunistyczną zwiększa znacznie

rozdrobienie pól, wnikające pasmami w pola uprawne niewielkie fragmenty lasów, a także doliny niewielkich cieków i lokalnie podmokłe i zabagnione obniżenia terenowe.

Lasy zachowane fragmentarycznie na terenie gminy nie wykazują dużego zróżnicowania gatunkowego. Największą powierzchnię zajmują rosnące na piaskach bory suche. Największe zróżnicowanie gatunkowe występuje w Lesie Mitros, położonym na wschód od Leszkowic, w którym wyodrębniono bór mieszany świeży, las mieszany wilgotny i ols.

Pomimo znacznego przekształcenia szaty roślinnej na terenie gminy stwierdzono wiele stanowisk roślin rzadkich i chronionych, które wskazane są do objęcia ochroną prawną a także wiele drzew zasługujących na objęcie ochroną prawną jako pomniki przyrody.

W strefie krawędziowej doliny Wieprza panują dogodne warunki dla rozwoju turystyki. Zainwestowanie w sąsiedztwie krawędzi wymaga zachowania strefy ochronnej od strony krawędzi doliny. W dolinie Wieprza i jego dopływów występują dogodne warunki dla lokalizacji zbiorników rekreacyjnych i w ich sąsiedztwie lokalizacji zabudowy lotniskowej.

1.9. Stan ochrony prawnej na terenie gminy.

Na terenie gminy nie ma obiektów i obszarów objętych ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Ochronie przed przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne podlegają grunty rolne i leśne na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Złoża surowców mineralnych podlegają ochronie, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami, prowadzeniu eksploatacji zapewniającej ochronę zasobów złoża.

1.10. Obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony.

Rys. 4

Na terenie gminy występują obszary i obiekty przyrodnicze które zasługują na objęcie ochroną prawną w formie:

- obszaru chronionego krajobrazu – jako Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu:
 - dolina Tyśmienicy,
 - Lasy Czemiernickie,
- korytarza ekologicznego rangi krajowej - dolina Wieprza,

1.12. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Zagrożenia środowiska mogą mieć dwojaki charakter: zagrożenia naturalne i antropogeniczne.

Zagrożenia naturalne występują w obszarach:

- zagrożonych powodzią w dolinie Wieprza związanych z katastrofalnymi stanami wody (tzw. woda stuletnia) – wymagających wprowadzenia zakazu budowy obiektów kubaturowych, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odpadów, środków chemicznych itp.
- strefy krawędziowej doliny Wieprza, wymagającej zabiegów przeciwozyjnych, zachowania strefy ochronnej dla zabudowy

Zagrożenia środowiska o charakterze antropogenicznym:

Warunki aerosanitarnie gminy Ostrówek są kształtowane poprzez: wielkość emisji zanieczyszczeń powstających w gminie, stopień ich redukcji, rozmieszczenie emitorów. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza należą zakłady produkcyjne (ceglarnia w Jeleniu, piekarnia w Leszkowicach i Kolonii Ostrówek, młyn w Leszkowicach), paleniska domowe na terenie całej gminy, gminne składowisko odpadów we wsi Luszawa oraz transport drogowy (hałas, emisja spalin). Z uwagi na małą skalę produkcji przemysłowej emisja zanieczyszczeń jest znikoma i nie przyczynia się w istotny sposób do pogorszenia warunków aerosanitarnych. Najbardziej uciążliwa jest emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z domowych systemów grzewczych. Duży udział terenów zielonych niweluje w pewnym stopniu skutki tej emisji. W strefie oddziaływania gminnego składowiska odpadów w Luszawie nie występują elementy zagospodarowania wiążące się z długotrwałym przebywaniem ludzi. Składowisko odpadów położone w odległości ok. 4km od granic planowanego lotniska jest źródłem żerowania ptaków mogących stanowić zagrożenie dla startujących i lądujących samolotów. Ponadto negatywny wpływ na środowisko wywierają „dzikie wysypiska śmieci”, znajdujące się przy bocznych drogach lub w strefach obrzeży lasów.

Stan sanitarny rzek przepływających przez gminę Ostrówek nie jest zadowalający. Większość zanieczyszczeń Wieprza i Tyśmienicy pochodzi spoza terenu gminy. Głównym źródłem zagrożeń wód w obrębie gminy są odprowadzane bezpośrednio do gruntu i wód

powierzchniowych ścieki komunalne. Przy zwodociągowaniu wszystkich jednostek osadniczych na terenie gminy nie wybudowano dotychczas systemu kanalizacji sanitarnej.

Poziom zagrożenia wód podziemnych jest słaby w związku z mięszymi nadkładami utworów półprzepuszczalnych, w dużej mierze izolującymi poziom wodonośny (przesączalność 25 – 100 lat) oraz średni w strefie wierzchwinowej (przesączalność 5 – 25 lat). Jakości wód zagrażają „dzikie wysypiska”, odcieki z niedostatecznie izolowanego od powierzchni ziemi składowiska odpadów, infiltracja zanieczyszczonych wód powierzchniowych. Wymagana jest pilna budowa systemu kanalizacji sanitarnej, likwidacja gminnego składowiska odpadów i tzw. „dzikich wysypisk śmieci”.

Na terenie gminy nie ma większych źródeł nadmiernej, szkodliwej emisji hałasu. Przebiegające trasy komunikacyjne nie wpływają znacząco na pogorszenie warunków akustycznych powietrza. Przyszła realizacja lotniska może wpłynąć na pogorszenie warunków akustycznych szczególnie w miejscowości Leszkowice.

Zagrożeniem dla roślinności i świata zwierząt są melioracje odwadniające, prowadzące do osuszania terenów dolin i obniżen, w wyniku czego następuje ubożenie składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych i wycofywanie się lub zmniejszanie liczebności niektórych gatunków zwierząt.

1.13. Kolizje przestrzenne.

Kolidujące z obszarami o wysokich wartościach przyrodniczych są złoża surowców mineralnych: złoża kruszywa naturalnego „Leszkowice” zalegające na terenie leśnym, złoża piasków „Leszkowice – Niedźwiada” położone w dolinie Wieprza (proponowanego do ochrony prawnej jako korytarz ekologiczny rangi krajowej), surowce ilaste – „Tarkawica – Żurawiniec – Kolonia Dębica – Ostrówek” w większości kolizyjne z obszarami gleb chronionych III i IV klasy bonitacyjnej, torfy „Ostrówek” i „Lubartów – Sułoszyn” położone na terenie cennego przyrodniczo „Owczego Bagna”. Złoża te wskazane są do wyłączenia z bilansu zasobów.

Złoża kruszywa naturalnego „Górka Lubartowska” koliduje z terenami przeznaczonymi pod planowane lotnisko. Niezbędne będzie wyłączenie z bilansu zasobów tych terenów złoża, które w planie zagospodarowania przestrzennego będą przeznaczone pod lotnisko.

1.14. Wnioski wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego.

W wyniku analizy i oceny poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego wyróżniono:

A. Obszary o dużych wartościach przyrodniczych, wymagające działań ochronnych:

1. Obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do objęcia prawną ochroną przyrody. Są to: dolina Tyśmienicy – proponowany Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu, lasy wschodniej części gminy wchodzące w skład kompleksu Lasów Czemiernickich – proponowany Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu, dolina Wieprza – proponowany korytarz ekologiczny rangi krajowej, fragment starorzecza „Wieprzysko” – proponowany użytek ekologiczny, 33 obiekty przyrody ożywionej i nieożywionej (drzewa pojedyncze, grupy drzew, aleje, głązy narzutowe), stanowiska roślin chronionych i rzadkich.
2. Doliny rzeczne i obniżenia terenowe, które stanowią główne elementy naturalnych powiązań przyrodniczych – korytarzy ekologicznych. Obszary te wymagają zakazu wprowadzania przegród utrudniających migrację zwierząt i roślin, wydobywania surowców naturalnych na skalę przemysłową, zamiany łąk i pastwisk na pola uprawne. Powinny być one chronione przez zabiegami melioracyjnymi i wymagają wzbogacania o roślinność łągową. Lokalne obniżenia terenowe użytkowane jako łąki i pastwiska powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu oraz chronione przed osuszaniem.
3. Tereny leśne – chronione przed zmianą użytkowania na cele nieleśne. Winny one spełniać funkcję ekologiczną, ochronną (lasy glebochronne i wodochronne), klimatotwórczą i krajobrazową. Funkcja gospodarcza powinna być funkcją drugorzędną.
4. Obszary gleb mineralnych III i IV klasy bonitacyjnej i gleb organicznych. Obszary tych gleb podlegają ochronie przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze, powinny pozostawać w dotychczasowym użytkowaniu jako grunty orne, użytki zielone.
5. Obszar Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 (Chełm-Zamość). Obszar zbiornika obejmuje prawie cały teren gminy i wymaga m.in.: uporządkowania gospodarki ściekowej, likwidację nielegalnych wysypisk śmieci, wprowadzenia

zakazu lokalizacji obiektów mogących pogorszyć jakość wód oraz poprawy czystości wód powierzchniowych.

- B. Obszary gleb o niskich wartościach użytkowych – V i VI klasy bonitacyjnej. Obszary te wskazane są do zalesień w celu poprawy odporności środowiska glebowego, podniesienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, zwiększenia lesistości terenu gminy, mogą być przeznaczone pod budownictwo.
- C. Obszary wymagające zabiegów i działań wzbogacających środowisko:
- w strefie dolin rzecznych – odbudowa roślinności łąkowej,
 - w strefie krawędziowej doliny Wieprza – zabiegi przeciwoerozyjne, ustanowienie strefy ekspozycji krajobrazowej umożliwiającej swobodny wgląd w harmonijny krajobraz doliny Wieprza.

1.15. Możliwości i ograniczenia rozwoju głównych funkcji gminy.

Obszarami o korzystnych warunkach dla rozwoju rolnictwa są obszary gleb gruntów rolnych III-IV klasy bonitacyjnej. Gleby te powinny stanowić podstawę produkcji rolniczej i być chronione przed zmianą użytkowania. Mniej korzystnymi warunkami odznaczają się gleby V klasy bonitacyjnej, nie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze, rokując możliwość uzyskania lepszych plonów w wyniku zabiegów agrotechnicznych. Niekorzystne warunki dla rozwoju rolnictwa posiadają gleby VI klasy bonitacyjnej, na których produkcja rolna niezależnie od zabiegów agrotechnicznych jest na granicy opłacalności.

Ograniczenia lub wykluczenia zabudowy występują w obszarach:

- zagrożonych powodzią w dolinie Wieprza na których wyklucza się wszelką zabudowę,
- strefie krawędziowej doliny Wieprza,
- dolin i obniżen terenowych o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych podłoża geologicznego i niekorzystnych warunkach klimatyczno-zdrowotnych,
- udokumentowanych złóż surowców mineralnych wymagających ochrony przed zagospodarowaniem mogącym utrudnić lub uniemożliwić eksploatację,
- gleb chronionych,

Korzystne dla budownictwa są obszary występowania gleb o niskich wartościach produkcyjnych (V i VI klasa bonitacyjna) w obrębie wysoczyzny, posiadające korzystne warunki gruntowo-wodne podłoża geologicznego i klimatyczne, a zwłaszcza na zboczach o ekspozycji południowej odznaczającymi się dużym nasłonecznieniem. Tereny położone na północ od drogi Cegielnia – Kolonia Luszawa oraz zbocze doliny Wieprza, a szczególnie odcinek położony na północ od Żurawinca, posiadają korzystne warunki solarne, a tym samym wskazane są dla zabudowy mieszkaniowej, w tym specjalnej (żłobki, przedszkola).

Dogodne warunki dla rozwoju rekreacji występują w:

- strefie Lasów Czemiernickich we wschodniej części gminy (korzystne oddziaływanie lasów na zdrowie człowieka),
- strefie krawędziowej doliny Wieprza o dużych walorach widokowych,
- dolinie Wieprza i jego dopływów stwarzającej dogodne warunki dla lokalizacji zbiorników rekreacyjnych i w ich sąsiedztwie zabudowy letniskowej,

Dla rozwoju rekreacji niezbędna jest poprawa stanu czystości wód rzek Wieprza i Tyśmienicy.

Do złóż kolizyjnych na terenie gminy należą:

- złoża kruszywa naturalnego „Leszkowice” – część złoża wymaga zaniechania eksploatacji ze względu na zaleganie w obszarze leśnym,
- złoża piasków o zasobach szacunkowych „Leszkowice-Niedźwiada” – wskazane do wyłączenia z zasobów perspektywicznych ze względu na kolizyjne położenie w dolinie Wieprza – korytarza ekologicznego rangi krajowej,
- surowce ilaste na obszarach prognostycznych „Tarkawica-Żurawiniec” – „Kolonia Dębica-Ostrówek” w większości kolidujące z obszarami gleb chronionych III i IV klasy bonitacyjnej - wskazane jest do eksploatacji po udokumentowaniu na niewielkich powierzchniach z wyłączeniem obszarów gleb III klasy,
- torfy „Ostrówek”, „Lubartów-Sułoszyn” położone na terenie „Owce Bagno” – wskazane do wyłączenia z zasobów perspektywicznych ze względu na wysokie walory przyrodnicze (stanowiska roślin rzadkich i chronionych),
- nieudokumentowane obszary występowania węgla kamiennego ze względu na niewielką zasobność pokładów - nie są wskazane do rozpoznania i dokumentacji,

- złoża kruszywa „Górka Lubartowska” – konieczność wyłączenia z bilansu zasobów części terenu złoża, które miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy przeznaczy pod lotnisko.

Eksplloatowane może być kruszywo naturalne z udokumentowanych złóż: „Antoniówka”, „Kolonia Dębica” a także z części złoża „Górka Lubartowska”, położonego poza terenem przeznaczonym pod planowane lotnisko i z części złoża „Leszkowice”, położonego poza obszarem leśnym. Surowce ilaste występujące na obszarach prognostycznych „Tarkawica – Żurawiniec – Kolonia Dębica – Ostrówek” mogą być eksploatowane po udokumentowaniu złóż.

Dla planowanego lotniska najkorzystniejsze warunki występują na obszarze między miejscowością Leszkowice a Niedźwiadą ze względu na:

- korzystne warunki rzeźby terenu (płaska równina) i gruntowo – wodne podłoże geologiczne,
- brak terenów leśnych,
- gleby klas bonitacyjnych IV-VI,
- korzystne warunki lotniczo – klimatyczne,
- niekolizyjność z istniejącymi i projektowanymi obszarami chronionymi i przyrodniczym systemem gminy.

Ograniczeniem dla lokalizacji lotniska są:

- istniejące gminne składowisko odpadów, na którym żerujące ptaki stanowią zagrożenie dla startujących i lądujących samolotów (wymagana jest likwidacja składowiska),
- udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Górka Lubartowska” (wymagane jest wyłączenie złoża z bilansu zasobów).

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 4

Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną



-  -Dolina Tyśmienicy i Lasy Czemiernickie proponowane jako obszary chronionego krajobrazu
-  -proponowany użytek ekologiczny
-  -proponowany korytarz ekologiczny

Proponowane pomniki przyrody

-  -pojedyncze drzewo
-  -grupa drzew
-  -aleja
-  -głaz narzutowy
-  -stanowiska rzadkich roślin

BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

2. Uwarunkowania kulturowe.

2.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury.

2.1.1. Rozwój osadnictwa pradziejowego.

Obszar gminy został prawie w całości objęty badaniami Archeologicznego Zdjęcia Polski. Zarejestrowano łącznie 158 stanowisk archeologicznych, świadczących o atrakcyjności terenu dla osadnictwa już od schyłkowego paleolitu. Znaleźiska z tej epoki poświadczane zostały w miejscowości Leszkowice. Z przełomu paleolitu i mezolitu pochodzą ślady osadnictwa odkryte w miejscowościach Żurawiniec i Luszawa, a z późniejszego neolitu Leszkowicach, Kolonii Żurawiniec (kultura pucharów lejkowatych) i Tarkawicy (kultura dołkowo-grzebykowa). Znaleźiska z wczesnej epoki brązu odnotowano jedynie w Tarkawicy i związane są one z kulturą mierzanowicką. Duża ilość śladów osadniczych pochodzi z wczesnej epoki brązu i wiąże się z kulturą trzciniecką (Babczyzna, Leszkowice, Luszawa, Tarkawica) oraz kulturą łużycką (Kolonja Ostrówek, Kolonia Żurawiniec, Ostrówek, Tarkawica i Żurawiniec). Znaleźiska z okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich zarejestrowano w miejscowościach: Babczyzna (kultura łużycko-pomorska), Dębica (kultura przeworska), Tarkawica (kultura łużycko-pomorska, pomorska). Równie duża ilość śladów osadniczych pochodzi z okresu wczesnego średniowiecza odnotowanych w m. Dębica, Jeleń, Kolonia Żurawiniec, Kolonia Ostrówek, Luszawa, Tarkawica oraz ze średniowiecza (Kamienowola, Leszkowice, Luszawa, Ostrówek, Tarkawica) i późnego średniowiecza (Dębica, Cegielnia, Kamienowola, Kolonia Ostrówek, Leszkowice, Ostrówek, Tarkawica).

Najwartościowsze poznawczo jest pole kurhanowe w Tarkawicy składające się z dwu grup. Pierwsza z nich to duże kopce o średnicy dochodzącej do 20 m i wysokości do 1,5m; druga to kopce małe o nasypach średnicy od 5 do 7 m i wysokości od 0,5 do 0,7 m, co świadczy o dwóch fazach użytkowania cmentarzyska. Na uwagę zasługują również: kurhan położony w niewielkim zagajniku rosnącym przy dolinie Wieprza naprzeciwko cmentarza w Leszkowicach (o średnicy ok. 9 m, wysokości 2 m i nieokreślonej chronologii) oraz cmentarzysko w Tarkawicy (5/41), na którym prowadzone są intensywne uprawy rolne.

Większość stanowisk to bardzo małe i małe powierzchnie od 0,01 ha do 0,1 ha stanowiące 70% ogółu stanowisk. Przeważają stanowiska punktowe, płaskie, nie zaznaczające się na powierzchni gruntu. Zdecydowana większość stanowisk nie jest bezpośrednio zagrożona niszczeniem i nie kwalifikuje się do podjęcia badań ratowniczych.

2.1.2 Rozwój osadnictwa nowożytnego.

Na podstawie badań archeologicznych można określić wyraźne pasy osadnicze na rozległych terasach i wysoczyznach dolin Tyśmienicy i Wieprza (obecnie Wieprzysko).

Pierwsze piśmienne wzmianki o osadach gminy Ostrówek pochodzą z XIV wieku, dotyczą wsi Leszkowice oraz wsi Tarkawica (lokacja na prawie średzkim w 1317r.). Wieś Luszawa notowana jest po raz pierwszy w 1444 r. Miejscowości te należały do klucza braci Dzierżka i Ostasza z Bejsc herbu Lewart - protoplastów rodziny Firlejów. Od początków XVI stulecia dobra Dębicy i pół Tarkawicy były w posiadaniu Firlejów. W 1677 roku Dębica zostaje oddzielona od tych dóbr. Przed 1862 rokiem część ziem należała do Sierakowskich, a później do Grodzieckich.

Na początku XIX wieku istniała już większość obecnych jednostek osadniczych. W dokumentach z tego okresu określających własność dóbr wymieniane są wsie: Ostrówek, Dębica, Tarkawica, Zawada, Antoniówka, Luszawa, Kamienowola, Żurawiniec.

W 1864 roku Leszkowice zostały siedzibą władz utworzonej wówczas gminy Luszawa (obejmującą swoim zasięgiem większość dzisiejszej gminy Ostrówek). Wpłynęło to znacząco na rozwój wsi Leszkowice, będącej do dziś największą jednostką osadniczą gminy.

Od 1785 roku rozpoczęła się kolonizacja niemiecka trwająca do końca XIX wieku. Pozostały po niej cmentarze w Tarkawicy i Zawadzie. Domy kolonistów nie różniły się wyglądem od domów miejscowej ludności i stąd też nie wytworzyły odrębnego stylu.

2.1.3. Układy przestrzenne i zabudowa wsi.

Obecne miejscowości są jednostkami osadniczymi o różnej formie przestrzennej. Dominują zwarte i luźne rzędówki oraz wsie o zabudowie rozproszonej. Zwartymi rzędówkami są: Cegielnia, Jeleń, Kamienowola oraz Kolonia Żurawiniec; rzędówkami luźnymi są Antoniówka i Babczyzna. Wsiami o zabudowie rozproszonej są Dębica, Kolonia Dębica, Luszawa, Ostrówek.

Zwarta zabudowa po obu stronach drogi jest charakterystyczna dla ulicówek, do których należą wsie: Zawada, Żurawiniec oraz Kolonia Ostrówek, która wykazuje największe tendencje rozwojowe i przekształca się stopniowo w wielodrożnicę. Wielodrożnicami są wsie Leszkowice i Tarkawica. Obecnie historyczny układ wsi został w dużym stopniu zniekształcony poprzez niekorzystne rozpraszanie zabudowy.

Pozostałości tradycyjnego budownictwa mieszkaniowego sprzed 1945 roku stanowią około 10% ogółu zabudowy mieszkalnej. Tradycyjne budownictwo obszaru nie różni się od występującego masowo na Lubelszczyźnie. W chałupach dominowała konstrukcja węglowa; dachy były cztero i dwuspadowe, początkowo kryte słomianą strzechą z czasem wymienioną na trwalszy materiał. Zachowały się jeszcze stodoły kryte strzechą w Leszkowicach, Luszawie, Tarkawicy i Żurawińcu. Formy zabudowy tradycyjnej drewnianej z XIX i początku XX wieku pozostały głównie w Antoniówce, Leszkowicach i Tarkawicy. Nieliczne z nich we wsiach: Kamienowola, Dębica, Zawada, Żurawiniec, Jeleń, Ostrówek, Luszawa, Cegielnia, Kolonia Ostrówek i Babczyzna.

2.1.4. Zabytki sakralne.

Do dnia dzisiejszego zachowały się dwa kompleksy sakralne. Jednym z nich jest zespół kościoła parafialnego w Leszkowicach, a w nim: kościół p.w. Św. Oblubieńca (murow.) z I poł. XXw. drewniany, przebudowany; plebania drewniana z lat 1921 – 1924 (w trakcie rozbiórki) oraz ogrodzenie wraz z zielenią towarzyszącą. Drugi to zespół kościoła parafialnego w Kolonii Ostrówek, a w nim: kościół p.w. MB Częstochowskiej, murowany (z wykorzystaniem murów dworu XIX w.), zbudowany w 1921 roku według projektu arch. Bohdana Kelles-Krauze, remontowany w 1973 r., wraz z ogrodzeniem murowanym (z l.20-tych XXw.) i bramą murowano-żeliwną, (z l.20-tych XXw.).

W miejscach związanych z ważnymi wydarzeniami lub na rozstajach dróg stawiano krzyże i kapliczki. Do dziś zachowało się wiele z nich. Znajdują się w każdej wiosce i przy każdej drodze. Wśród nich wyróżnić należy murowane kapliczki w Dębicy (2-ga poł. XIX w.) i Leszkowicach (pocz.XXw.) oraz krzyże przydrożne w Kolonii Borek (drewniane), Leszkowicach (2) i Luszawie.

2.1.5. Dawne zespoły dworsko-parkowe.

W początkach XVI wieku gmina Ostrówek należała do majątku magnackiego rodu Firlejów, którzy pobudowali dwór w miejscowości Dębica. W 1677 roku Dębica zostaje oddzielona od ich dóbr i przechodzi kolejno we władanie Sierakowskich i Grodzickich. W 1871 roku Ewaryst Grodzicki powiększa dobra o Zawadę i Tarkawicę. W rękach Grodzickich Dębica pozostała do 1944 roku. Po II wojnie światowej dwór został zniszczony, a na części jego fundamentów postawiono budynek mieszkalny. Nie zachowały się żadne budynki folwarczne czy gospodarcze. Istniejące budynki gospodarcze powstały w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku. Chlewnia zbudowana jest z betonowych prefabrykatów i szpeci otoczenie. Na przełomie XIX i XX wieku powstał park krajobrazowy składający się z dwu części, rozdzielonych klonową aleją. Obecnie park (o pow. 2,88ha) jest zaniedbany i zniszczony. Do dnia dzisiejszego zachowały się: aleja dojazdowa, szpaler grabowy, od północy - pozostałości alei lipowej, dęby szypułkowe, modrzewie, ok. 80 lip drobnolistnych, jawor i kasztanowiec biały.

2.1.6. Obiekty użyteczności publicznej.

Wśród obiektów użyteczności publicznej do dnia dzisiejszego zachowały się jedynie budynki dawnych szkół. Znajdują się one w miejscowościach: Antoniówka (obecnie użytkowana jako dom mieszkalny), Leszkowice (ob. świetlica wiejska) i Żurawiniec (ob. świetlica wiejska).

2.1.7. Cmentarze.

Na obszarze gminy istnieją zabytkowe cmentarze w miejscowościach:

- | | |
|------------|---|
| Cegielnia | - cmentarz parafialny rzymskokatolicki, czynny, |
| | - cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny, |
| Leszkowice | - cmentarz parafialny rzymskokatolicki, czynny, I poł.XXw. |
| Tarkawica | - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, sprzed 1939r. |
| Zawada | - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, XIX/XXw. |

2.2. Analiza krajobrazowo-widokowa.

2.2.1. Waloryzacja krajobrazu kulturowego.

Walory krajobrazowe gminy kształtują następujące komponenty:

- różnicowane ukształtowanie terenu,
- różnorodna szata roślinna, stanowiąca naturalne pokrycie terenu,
- układy przestrzenne jednostek osadniczych oraz zespoły zabytkowe,
- osie kompozycyjne, dominanty przestrzenne, wnętrza krajobrazowe,
- obiekty dysharmonijne w krajobrazie.

Krajobraz kulturowy zdefiniowano jako ukształtowany przez człowieka krajobraz, wymagający stałych zabiegów w celu jego trwałego utrzymania. Zaliczono do niego zwartą i rozproszoną zabudowę wiejską, pola uprawne, łąki i pastwiska. Miejscowości Leszkowice, Tarkawica, Antoniówka i Kamienowola charakteryzują się krajobrazem historycznie nawarstwionym o czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym stanie zachowania zabudowy tradycyjnej (III stopień waloryzacji wg metody Janusza Bogdanowskiego). Wsie Dębicę, Kolonię Żurawiniec, Zawadę i Żurawiniec cechuje dominujący krajobraz współczesny harmonizujący z dawnym, o słabo czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym lub zdegradowanym stanie zachowania tradycyjnej zabudowy (V topień waloryzacji). Pozostałe miejscowości gminy Babczyzna, Cegielnia, Jeleń, Kolonia Ostrówek i Ostrówek prezentują dominujący krajobraz współczesny, sprzeczny z dawnym, o nieczytelnym układzie kompozycji i zdegradowanej zabudowie tradycyjnej (IV stopień waloryzacji).

2.2.2. Analiza widokowa krajobrazu kulturowego.

W postrzeganiu krajobrazu kulturowego wyjątkową rolę pełnią wyróżniki o cechach niepowtarzalnych. Do nich należą dominanty takie jak: zieleń parkowa w Dębicy, kościół wraz z drzewostanem w Leszkowicach, kościół wraz z drzewostanem w Kolonii Ostrówek i kaplica w Tarkawicy. Oprócz nich charakterystyczne dla otoczenia są subdominanty i akcenty. Subdominantami są: kapliczki w Dębicy, Leszkowicach, Tarkawicy i Babczyźnie oraz komin cegielni w Jeleniu. Akcenty to krzyże i kapliczki przydrożne.

Równie dostrzegalne, ale szpecące są obiekty dysharmonijne. Do nich należą: świetlica w Luszawie, komin w GS-ie i 3 kondygnacyjny budynek wielorodzinny w Kolonii Ostrówek, 4 kondygnacyjny budynek jednorodzinny w Tarkawicy, linia elektroenergetyczna i chlewnia w parku w Dębicy oraz betonowe parkany znajdujące się prawie w każdej wiosce.

2.3. Problemy środowiska kulturowego.

Do głównych problemów w kształtowaniu środowiska kulturowego na obszarze gminy należy zaliczyć przede wszystkim:

- niewielkie nakłady finansowe na rewaloryzację obiektów zabytkowych;
- brak wystarczających środków na badania i zabezpieczanie stanowisk archeologicznych;
- niska wartość techniczna bądź użytkowa oraz postępująca dekapitalizacja zabudowy tradycyjnej, co stwarza zagrożenie utraty tych obiektów, będących świadectwem historii i kultury obszaru;
- ubożenie krajobrazu kulturowego poprzez rozbiórkę tradycyjnego budownictwa mieszkaniowego i gospodarczego spowodowane zużyciem technicznym obiektów i brakiem środków finansowania na należyte utrzymanie obiektów;
- typizacja i stosowanie form oraz materiałów w budownictwie prowadzące do unifikacji subkulturowej;
- niekorzystne przekształcenia historycznej linii zabudowy wynikające ze przepisów prawa;
- przekraczanie skali zabudowy w terenach o niskiej intensywności zabudowy.

2.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Działania w zakresie ochrony zabytków na obszarze gminy reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r., Nr 162, poz.1568).

Ochroną objęte są obiekty wpisane do rejestru zabytków, który prowadzi wojewódzki konserwator zabytków oraz obiekty umieszczone w ewidencji dóbr kultury, którą prowadzi wójt gminy (art.22 ust. 2 i 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W wykazie obiektów wpisanych do rejestru zabytków (Dz.Urz. Woj. Lub. Nr 73 z 2000 r., poz. 869) znajdują się: park dworski i aleja dojazdowa w miejscowości Dębica (Nr rejestru A/775).

Przed realizacją zamierzeń inwestycyjnych przy obiektach i terenach (w tym również podziale terenu) wpisanych do rejestru zabytków wymagane jest uzyskanie warunków i wytycznych konserwatorskich oraz zezwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac.

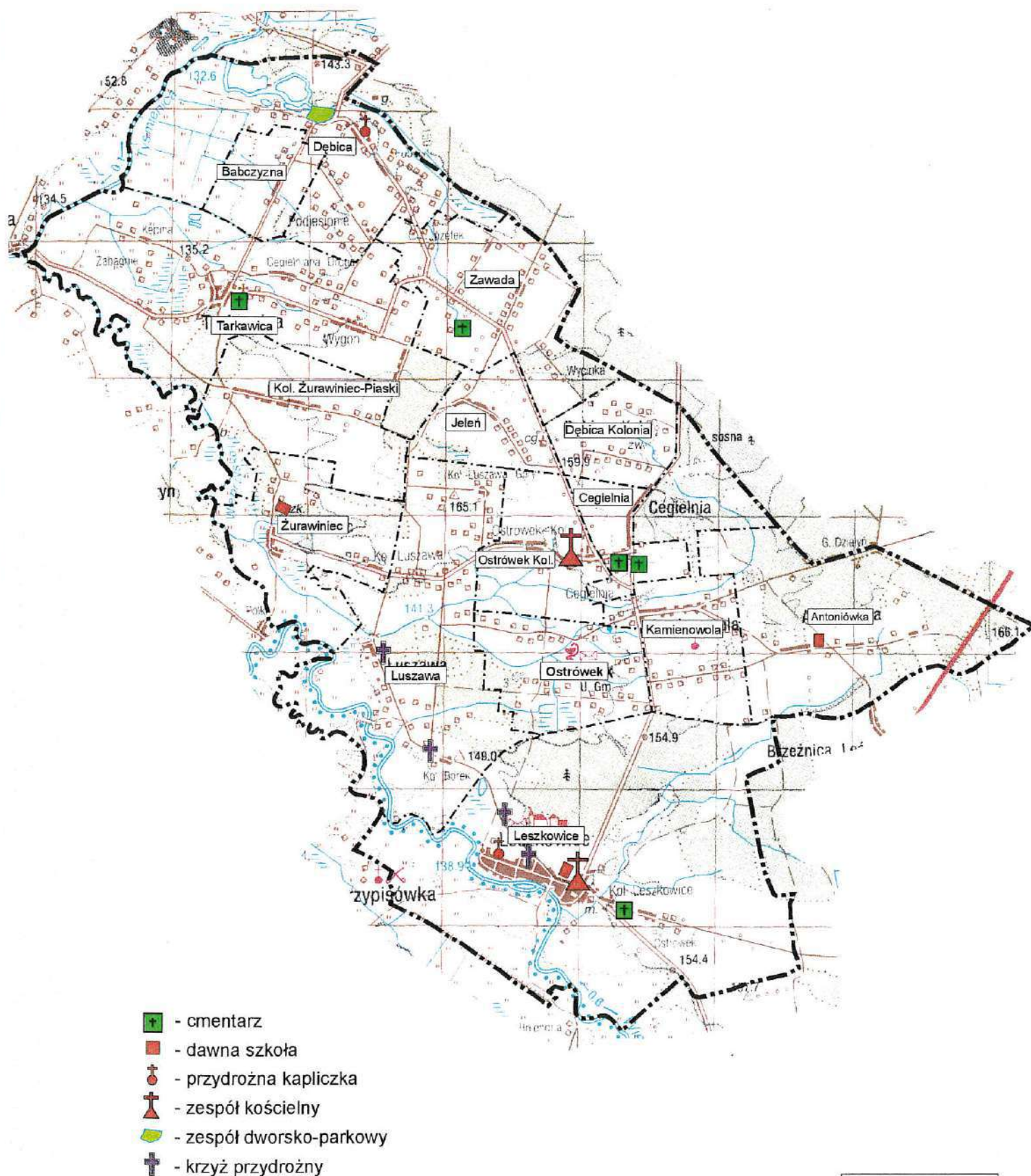
W gminnej ewidencji dóbr kultury umieszczono:

- obiekty architektury i budownictwa z miejscowości:
 - Antoniówka - d. szkoła, ob. dom nr 25, drewn., ok. 1930r.
 - Dębica - pozostałości dworu, ob. dom nr 54, gruntownie przebudowany mur., XVIII/XIXw
 - Dębica - kapliczka z 2 poł. XIX w., murowana
 - Kamienowola - d. spichlerz nr 50, obecnie remiza strażacka, drewn., (l. 30-te XXw.)
 - Leszkowice - zespół kościelny, a w nim: kościół parafialny p.w. Św. Oblubieńca (murow.) I poł. XXw. i plebania, drewn. 1921 – 1924 (w trakcie rozbiórki)
 - Leszkowice - kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, murowana, pocz. XXw.
 - Leszkowice - d. szkoła, drewniana, ok. 1920r.
 - Luszawa - d. szkoła, ob. świetlica, drewniana, 1920 r.
 - Ostrówek Kolonia - zespół kościelny, a w nim: kościół parafialny p.w. M.B. Częstochowskiej, murowany 1921, remont 1973r., ogrodzenie mur., l. 20-te XX w. i brama mur.-żeliwna, l. 20-te XXw.
 - Żurawiniec - d. szkoła, ob. świetlica, drewniana, l. 30-te XXw. częściowo przebudowana
- cmentarze, z miejscowości:
 - Cegielnia - cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny
 - Leszkowice - cmentarz parafialny, czynny, I poł. XX w.
 - Tarkawica - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, sprzed 1939r.
 - Zawada - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, XIX/XX w.
- stanowiska archeologiczne

GMINA OSTRÓWEK

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Rys. nr 5



BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

Tabela nr 1. Wykaz stanowisk archeologicznych

Miejscowość	L.p.	Rodzaj	Wiek	Nr w /AZP/
1	2	3	4	5
Dębica	1	Relikt założenia dworskiego	XVI w	1/12
		osada	XVII, XVIII w	
		śląd osadniczy	XIX w	
	2	śląd osadniczy	pradzieje	2/68
		osada (?)	XVIII w	
	3	śląd osadniczy	XV w	3/69
		osada	XVII w	
		osada (?)		
	4	śląd osadniczy	późne średniowiecze	4/70
		osada (?)	XVIII w	
	5	śląd osadniczy	przed X w	5/71
		śląd osadniczy	XVIII w	
	6	śląd osadniczy	po X w	6/72
		osada (?)	XVII w	
		osada	XVIII w	
	7	śląd osadniczy	po X w	7/73
		śląd osadniczy	po XV w	
		osada (?)	XVII w	
		śląd osadniczy	XVIII w	
	8	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	8/74
		osada (?)	późne średniowiecze	
	9	obozowisko	pradzieje	9/75
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	10	śląd osadniczy	XV w	10/76
	11	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	11/77
	12	śląd osadniczy	pradzieje	12/78
	13	śląd osadniczy	epoka żelaza	13/79
		osada (?)	po X w	
		śląd osadniczy	XV w	
	14	śląd osadniczy	przed X w	14/80
		osada (?)	po X w	
		śląd osadniczy	XV w	
	15	śląd osadniczy	pradzieje	15/81
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	16	śląd osadniczy	epoka żelaza	16/82
		śląd osadniczy	przed X w	
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	17	osada	XVII, XVIII w	17/83
	18	osada (?)	po X w, XIV	18/84
Babczyzna	19	śląd osadniczy	epoka żelaza	1/86
		śląd osadniczy	po X w	
	20	śląd osadniczy	epoka brązu	2/87
		osada (?)	XVIII w	
	21	śląd osadniczy	pradzieje	3/88
	22	śląd osadniczy	po X w	4/89
	23	śląd osadniczy	pradzieje	5/90
		osada (?)	XVIII	
	24	śląd osadniczy	pradzieje	6/91
	25	śląd osadniczy	epoka żelaza	7/92
Zawada	26	osada	XVII w	1/66
		osada (?)	XVIII w	
	27	śląd osadniczy	po X w	2/67

Tarkawica		ślad osadniczy	XVII w	
	28	ślad osadniczy	wczesna epoka brązu	2/10
	29	osada	pradzieje, epoka żelaza	3/11
		ślad osadniczy	po X w	
	30	ślad osadniczy	pradzieje, epoka żelaza	4/40
	31	osada	epoka brązu, epoka żelaza	5/41
		ślad osadniczy	XVII w	
	32	ślad osadniczy	epoka żelaza	6/42
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	33	ślad osadniczy	pradzieje	7/43
		osada (?)	wczesna epoka brązu	
		osada (?)	XVIII w	
	34	osada	epoka żelaza	9/45
	35	ślad osadniczy	pradzieje	10/46
		ślad osadniczy	XVIII w	
	36	Cmentarzysko kurhanowe	pochodzenie nieokreślone	11/47
	37	ślad osadniczy	epoka brązu	12/48
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		ślad osadniczy	XVIII w	
	38	ślad osadniczy	neolit	13/49
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	po X w	
		osada	XVII, XVIII w	
	39	ślad osadniczy	późne średniowiecze	14/50
		osada (?)	XVIII w	
	40	ślad osadniczy	epoka brązu	15/51
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	41	ślad osadniczy	po X w	16/52
		osada (?)	XVIII w	
	42	ślad osadniczy	po X w	17/53
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	XVII, XVIII w	
	43	ślad osadniczy	po X w	18/54
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	44	ślad osadniczy	XI – XIII w	19/55
		osada (?)	XVIII w	
	45	osada (?)	po X w	20/56
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	XVII, XVIII	
	46	osada (?)	XI – XIII w	21/57
		ślad osadniczy	XIV, XV, XVI	
		osada (?)	XVII w	
	47	osada (?)	po X w	22/58
		ślad osadniczy	XVII	
	48	ślad osadniczy	pradzieje	23/59
		osada (?)	XVII	
	49	ślad osadniczy	pradzieje	24/60
		osada	XI – XIII w	
		osada	XVII w	
	50	osada (?)	po X w	25/61
		osada	XV, XVII, XVIII w	
	51	ślad osadniczy	pradzieje	26/62
		ślad osadniczy	neolit	
		osada	po X w	
		ślad osadniczy	XV, XVII, XVIII w	
	52	ślad osadniczy	pradzieje	27/63
		osada	XIII – X, XI, XVII w	

Kolonia Żurawiniec		osada (?)	XVIII w	
	53	ślad osadniczy	epoka brązu	28/64
	54	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	29/65
		ślad osadniczy	XVII w	
		osada	XVIII w	
	55	ślad osadniczy	po X w	5/96
		osada	XVII, XVIII w	
	56	ślad osadniczy	epoka brązu	6/97
		ślad osadniczy	po X w	
		osada	XVII, XVIII w	
		ślad osadniczy	epoka brązu	
		ślad osadniczy	po X w	
	57	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	7/98
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	58	ślad osadniczy	neolit	8/99
		ślad osadniczy	XVII w	
		osada (?)	XVIII w	
Jeleń	59	ślad osadniczy	przed X w	9/100
		ślad osadniczy	XI – XII w	
		osada	XVII w	
	60	ślad osadniczy	epoka brązu	1/13
	61	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	2/14
	62	osada	epoka brązu	3/15
	63	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	4/16
	64	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	1/43
	65	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	2/44
	66	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	2/17
Żurawiniec	67	ślad osadniczy	paleolit/mezolit	3/18
	68	ślad osadniczy	epoka brązu	4/19
	69	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	5/20
	70	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	6/21
	71	ślad osadniczy	epoka brązu	7/22
	72	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	8/23
	73	osada	epoka brązu	9/24
	74	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	10/25
	75	ślad osadniczy	epoka brązu	11/26
	76	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	12/27
	77	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	13/28
	78	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	14/30
Luszcza	79	ślad osadniczy	pradzieje	1/71
	80	ślad osadniczy	XVII w	2/72
	81	osada (?)	pradzieje	2/73
	82	ślad osadniczy	XVII w	3/73
	83	ślad osadniczy	pradzieje	3/74
	84	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	4/29

	85	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	5/45
	86	śląd osadniczy	X – XII w	6/46
	87	osada (?)	epoka brązu	4/49
	88	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	7/47
	89	obozowisko	paleolit/mezolit	8/48
	90	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	10/50
	91	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	11/51
		osada	XII – XIV w	
	92	śląd osadniczy	epoka brązu	12/52
		śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
	93	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	13/53
	94	śląd osadniczy	XII – XIV w	14/54
	95	osada	do XV w	15/55
	96	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	16/56
	97	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	17/57
	98	osada	nieokreślone chronologicznie	18/58
	99	osada (?)	epoka brązu	20/60
	100	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	21/61
Leszkwice	101	osada	neolit	1/69
	102	śląd osadniczy	XIII, XVII w	2/70
	103	śląd osadniczy	schyłkowy paleolit	3/1
		obozowisko	mezolit	
		osada	pradzieje	
		śląd osadniczy	pradzieje	
	104	kurhan	nieokreślony chronologicznie	4/4
	105	śląd osadniczy	epoka brązu	5/5
		osada	okres nowożytny	
	106	śląd osadniczy	epoka brązu	6/6
		śląd osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	107	osada	okres nowożytny	7/7
	108	śląd osadniczy	późne średniowiecze	8/8
		osada	XVIII w	
		osada	okres nowożytny	
	109	osada	okres nowożytny	9/9
	110	śląd osadniczy	pradzieje	10/10
		osada	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	111	śląd osadniczy	pradzieje	11/11
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	112	śląd osadniczy	pradzieje	12/12
		śląd osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	113	osada	średniowiecze	13/13
		osada	XVIII w	
		osada	okres nowożytny	
	114	śląd osadniczy	pradzieje	14/14

		osada	późne średniowiecze	
		osada	XVIIIw	
		osada	okres nowożytny	
	115	osada	okres nowożytny	15/15
	116	ślad osadniczy	późne średniowiecze	16/16
		osada	okres nowożytny	
	117	osada	okres nowożytny	17/17
	118	osada	okres nowożytny	18/18
	119	ślad osadniczy	późne średniowiecze	19/19
		osada	okres nowożytny	
	120	osada	okres nowożytny	20/20
	121	osada	okres nowożytny	21/21
	122	ślad osadniczy	późne średniowiecze	22/22
		ślad osadniczy	okres nowożytny	
	123	osada	okres nowożytny	23/23
Kamienowola	124	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	1/27
		osada	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	125	ślad osadniczy	XVIw.	2/28
		osada	okres nowożytny	
	126	ślad osadniczy	późne średniowiecze	3/29
		ślad osadniczy	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	127	osada	XVIw.	4/30
		osada	okres nowożytny	
	128	ślad osadniczy	XVIw.	5/31
		ślad osadniczy	XVIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	129	osada	okres nowożytny	6/32
	130	osada	okres nowożytny	7/33
	131	ślad osadniczy	późne średniowiecze	8/34
		osada	okres nowożytny	
	132	osada	okres nowożytny	9/35
Ostrówek	133	osada	pradzieje	1/1
	134	ślad osadniczy	pradzieje	2/2
		ślad osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	135	ślad osadniczy	epoka brązu	3/3
		osada	okres nowożytny	
	136	osada	okres nowożytny	4/4
	137	osada	okres nowożytny	5/5
	138	ślad osadniczy	pradzieje	6/6
		osada	okres nowożytny	
	139	osada	okres nowożytny	7/7
	140	ślad osadniczy	średniowiecze	8/8
		osada	okres nowożytny	
	141	ślad osadniczy	późne średniowiecze	9/9
		osada	okres nowożytny	
	142	osada	XVIw.	10/10
	143	ślad osadniczy	pradzieje	11/11
		osada	XVIw.	
	144	osada	pradzieje	12/12
		osada	XVIIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	145	osada	XVIIIw.	13/13
		osada	okres nowożytny	
Kolonia Ostrówek	146	ślad obozowiska	mezolit	1/14
		ślad osadniczy	epoka brązu	

		osada	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	147	osada	okres nowożytny	2/15
	148	śląd osadniczy	pradzieje	3/16
		osada	okres nowożytny	
	149	osada	XVIIIw.	4/17
		osada	okres nowożytny	
	150	śląd osadniczy	późne średniowiecze	5/18
		osada	okres nowożytny	
	151	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	6/19
		osada	okres nowożytny	
	152	śląd osadniczy	pradzieje	7/20
		osada	okres nowożytny	
Cegielnia	153	osada	okres nowożytny	1/21
	154	śląd osadniczy	pradzieje	2/22
		śląd osadniczy	XVIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	155	osada	okres nowożytny	3/23
	156	osada	okres nowożytny	4/24
	157	śląd osadniczy	pradzieje	5/25
		osada	okres nowożytny	
	158	śląd osadniczy	pradzieje	6/26
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	

(oznaczone na mapie w skali 1: 10 000).

Przy podejmowaniu działań inwestycyjnych przy obiektach i terenach objętych ewidencją dóbr kultury obowiązuje uzyskanie warunków i wytycznych konserwatorskich, które określają zasady działania.

W razie koniecznej rozbiórki obiektu figurującego w ewidencji wymagane jest jej uzgodnienie z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W przypadku prowadzenia inwestycji budowlanych w tym infrastruktury technicznej (gazociągi, wodociągi, linie telefoniczne, melioracje) na obszarach występowania znalezisk archeologicznych należy je uzgodnić na etapie ustalania warunków realizacji inwestycji z WKZ w celu uzyskania warunków konserwatorskich prowadzenia inwestycji.

Na mocy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000r. Nr 23, poz. 259) ochronie przed zmianą funkcji podlegają cmentarze.

3. Demograficzno-społeczne uwarunkowania rozwoju.

3.1. Liczba ludności i rozmieszczenie przestrzenne.

Na podstawie uzyskanych danych statystycznych z Urzędu Gminy w Ostrówku w 2002 roku gminę zamieszkiwało 4357 osób. Do oceny zmian liczby ludności wykorzystane zostały dane z lat 1993 – 2002 tj. ostatniego dziesięciolecia. W 1993 roku ludność gminy liczyła 4439 osób i na przestrzeni dziesięciu lat następował systematyczny spadek liczby ludności. Lata 1996 i 1998 jest to okres, w którym nastąpił dość znaczny ubytek ludności w porównaniu do 1993 roku. W liczbach bezwzględnych spadek liczby ludności wyniósł 40 osób w 1996 roku i 114 osób w 1998 roku, co stanowiło odpowiednio 0,9% i 2,6% stanu liczby ludności z roku 1993. W latach 1998 – 2001 nastąpiło znaczne spowolnienie spadku liczby ludności. Średnie tempo spadku liczby ludności w tym okresie wynosiło 2,8%. W roku 2002 zmalała liczba ludności o 80 osób w porównaniu do 2001 roku, tj. o 1,8%. Powyższą analizę obrazuje wykres nr 1.

Wykres nr 1 Zmiany liczby ludności gminy w okresie 1993-2002 w wybranych latach

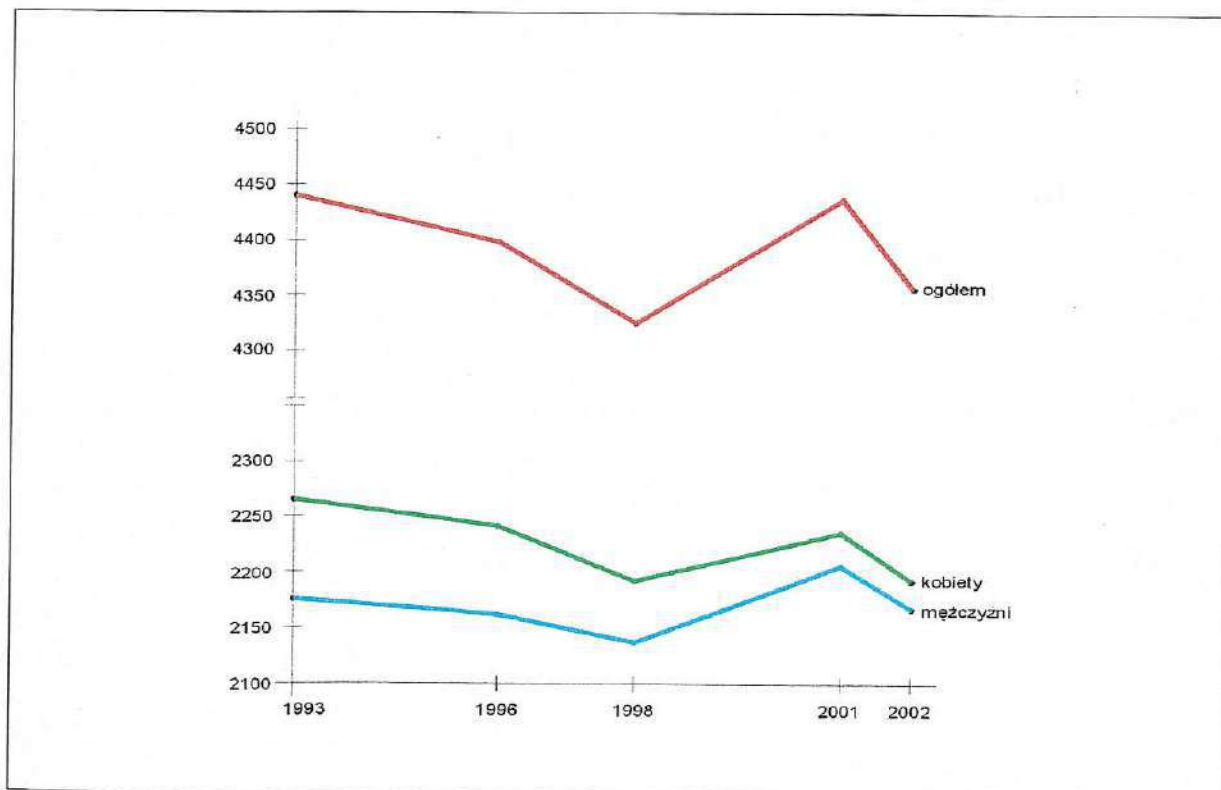


Tabela nr 2. Liczba ludności w sołectwach gminy Ostrówek w latach 1998, 2000, 2002.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba ludności w latach				
		1998	2000	2002	Zmiana 2002/1998	
					Liczyby bezwz.	%
1	Antoniówka	156	163	155	-1	99,36
2	Babczynna	75	74	70	-5	93,33
3	Cegielnia	164	173	170	+6	103,66
4	Dębica	373	383	369	-4	98,93
5	Dębica Kolonia	142	150	156	+14	109,86
6	Jeleń	151	157	152	+1	100,66
7	Kamienowola	280	283	282	+2	100,71
8	Leszkowice	949	940	925	-24	97,41
9	Luszawa	358	376	356	-2	99,44
10	Ostrówek Kolonia	354	372	402	+48	113,56
11	Ostrówek	238	233	230	-8	96,64
12	Tarkawica	570	574	559	-11	98,07
13	Zawada	270	283	268	-2	99,26
14	Żurawiniec Kolonia	111	122	124	+13	111,71
15	Żurawiniec	132	154	139	+7	105,30
Ogółem		4323	4437	4357	+34	100,77

Źródło: Dane statystyczne z UG Ostrówek. Obliczenia własne

Liczba mieszkańców w sołectwach gminy jest dość zróżnicowana (mapka nr 6). Najwięcej ludności zamieszkuje we wsi Leszkowice (925) w południowej części gminy oraz w Tarkawicy (559) leżącej w północnej części gminy, skupiają one 34,0% liczby mieszkańców gminy. Ludność zamieszkała w środkowej części gminy we wsiach: Ostrówek Kolonia (402), Ostrówek (230) stanowi 14,5% ogółu liczby ludności gminy. Najslabiej zaludniona jest północno-wschodnia część gminy, gdzie położone są wsie: Antoniówka (155 osób), Babczynna (70), Cegielnia (170), Dębica Kolonia (156), Jeleń (152) oraz wsie Żurawiniec (139) i Żurawiniec Kolonia (124) w zachodniej części gminy. Łącznie na tym terenie zamieszkuje tylko 966 osób, co stanowi 22,2% ogólnej liczby ludności gminy.

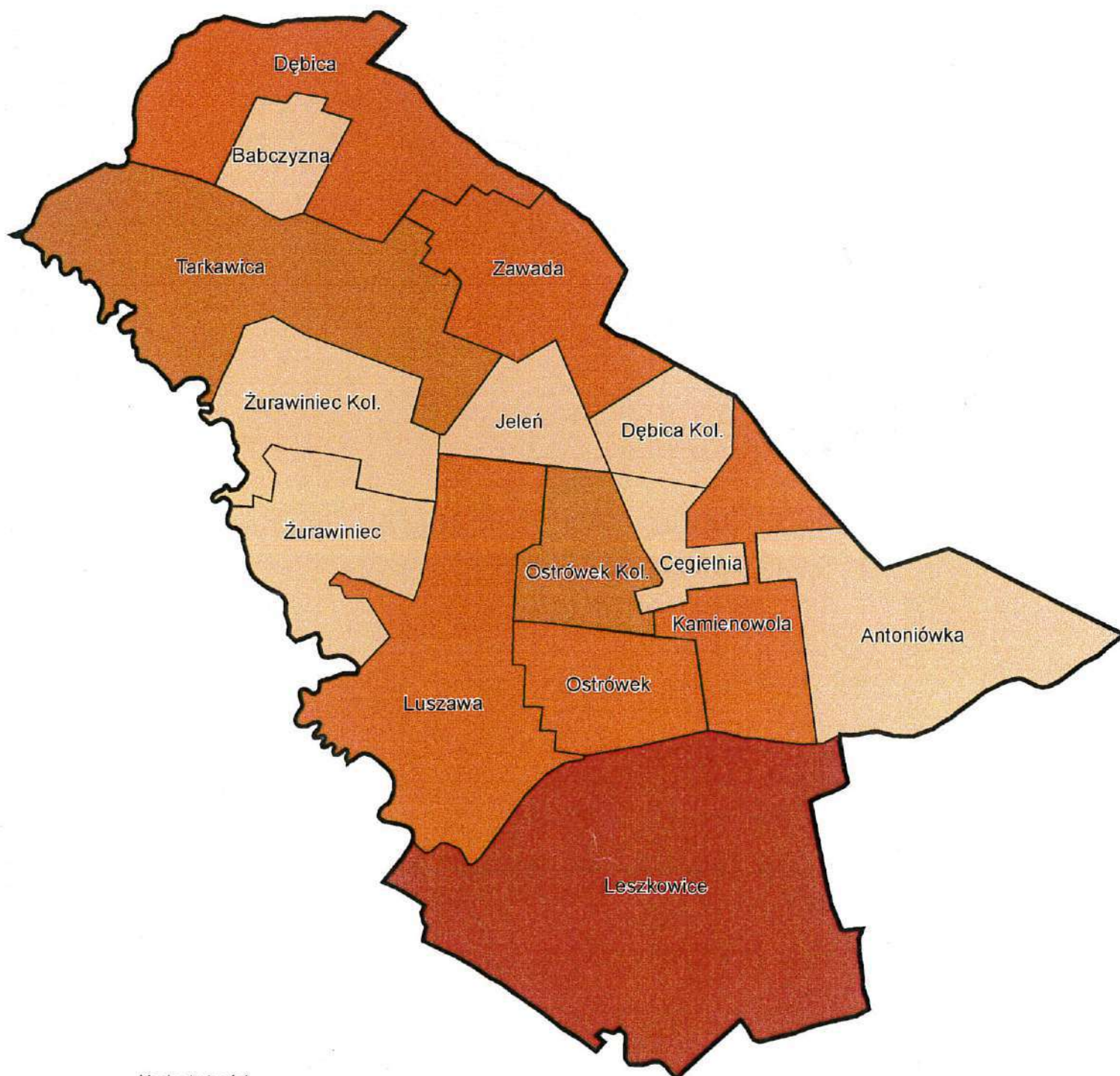
3.1.1. Gęstość zaludnienia gminy.

Gmina Ostrówek należy do najslabiej zaludnionych gmin w powiecie lubartowskim. Średnia gęstość zaludnienia dla gminy wynosi 48,4 osoby/km². Jest to wartość niższa zarówno od średniej gęstości zaludnienia dla powiatu lubartowskiego (72,0 osób/km²), jak też od średniej dla terenów wiejskich województwa lubelskiego, która wynosi 49,1 osób/km². Miejscowości położone w północno-wschodniej i zachodniej części gminy (Antoniówka, Babczynna, Dębica, Luszawa, Zawada, Żurawiniec Kolonia, Żurawiniec)

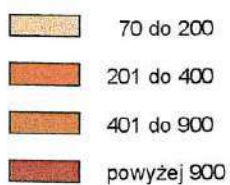
GMINA OSTRÓWEK

Liczba ludności - 2002 r.

Rys. nr 6



Liczba ludności



BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

charakteryzuje niski wskaźnik gęstości zaludnienia i wynosi od 19,33 osób/km² do 47,69 osób/km². Dla sołectw położonych w centralnej i południowej części gminy (Dębica Kolonia, Jeleń, Kamienowola, Leszkowice, Ostrówek, Ostrówek Kolonia) wskaźnik gęstości zaludnienia przyjmuje wielkości od 50,52 osób/km² do 128,85 osób/km².

Porównanie danych z lat 1993-2001 wskazuje na niewielki, ale systematyczny spadek gęstości zaludnienia przy średniej 49,02 osób/km² w 1993 roku do 48,9 osób/km² w 1997r. Najbardziej znaczny spadek gęstości zaludnienia nastąpił w 1998r. i wynosił 48,05 osób/km², ale już w następnych latach tj. 1999-2001 osiągnął wielkość 49,31 osób/km². W 2002 roku ponownie zaczęła się zaznaczać tendencja spadkowa i omawiany wskaźnik wyniósł 48,4 osób/km². Powyższą tematykę obrazuje tabela nr 3 i mapka tekstowa nr 7.

Tabela nr 3. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w sołectwach gminy Ostrówek – stan na 31.12.2002r.

Miejscowość	Liczba ludności	Powierzchnia w km ²	Gęstość zaludnienia osób/km ²
Antoniówka	155	8,02	19,33
Babczyzna	70	1,92	36,46
Cegielnia	170	1,76	96,59
Dębica Wieś	369	8,10	45,56
Kolonia Dębica	156	2,21	70,59
Jeleń	152	2,20	69,09
Kamienowola	282	4,97	56,74
Leszkowice	925	18,31	50,52
Luszawa	356	9,65	36,89
Ostrówek Kolonia	402	3,12	128,85
Ostrówek Wieś	230	3,83	60,05
Tarkawica	559	10,21	54,75
Zawada	268	5,62	47,69
Żurawiniec Kolonia	124	5,00	24,80
Żurawiniec Wieś	139	4,58	30,35
Ogółem gmina	4357	89,99	48,40
pow. lubartowski	92746	1290,40	72,00
woj. lubelskie	2227574	25114,50	89,00
tereny wiejskie woj. lubelskiego	1183987	24150,60	49,10

Źródło: Dane statystyczne z UG Ostrówek.
Rocznik statystyczny województw 2002, GUS Warszawa.
Obliczenia własne.

3.1.2. Procesy demograficzne.

3.1.2.1 Urodzenia.

Prawidłowy, długotrwały rozwój gospodarczy gminy warunkują poprawne stosunki demograficzne oraz korzystne tendencje zachodzące w zjawiskach demograficznych. W gminie Ostrówek w okresie ostatnich dziesięciu lat notowany jest spadek liczby urodzeń. W latach 1994-1998 liczba urodzeń wahała się w granicach od 51 do 56 urodzeń. Wskaźnik urodzeń w omawianym okresie wynosił średnio 12,38‰. W 1999 roku nastąpił dość znaczny wzrost urodzeń i osiągnął liczbę 67 (wzrost o 9 dzieci do roku 1998), natomiast od 2000r. zaczął wykazywać tendencję malejącą, z liczbą urodzeń 49 w roku 2002. Wskaźnik urodzeń wynosił odpowiednio: 1999r – 15,02‰, 2000r – 11,94‰, a w 2002 roku – 11,25‰.

Istotny wpływ na kształtowanie liczby urodzeń odgrywa wiek kobiet. Wynika to z różnicy aktywności rozrodczej w poszczególnych rocznikach wieku. Z przeprowadzonej analizy struktury wieku kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) wynika, że zwiększyła się o 10,2% (lata 1993 - 2002) liczba kobiet w wieku największej płodności. Pomimo wzrostu liczby kobiet w wieku najwyższej płodności, zmalał drastycznie wskaźnik płodności kobiet, który z wartości 73,12‰ w 1993r przyjął wartość 50,8‰ w 2002r. Niewątpliwie znaczący wpływ na omawiane zjawisko miała pogarszająca się sytuacja ekonomiczna ludności.

3.1.2.2. Zgony.

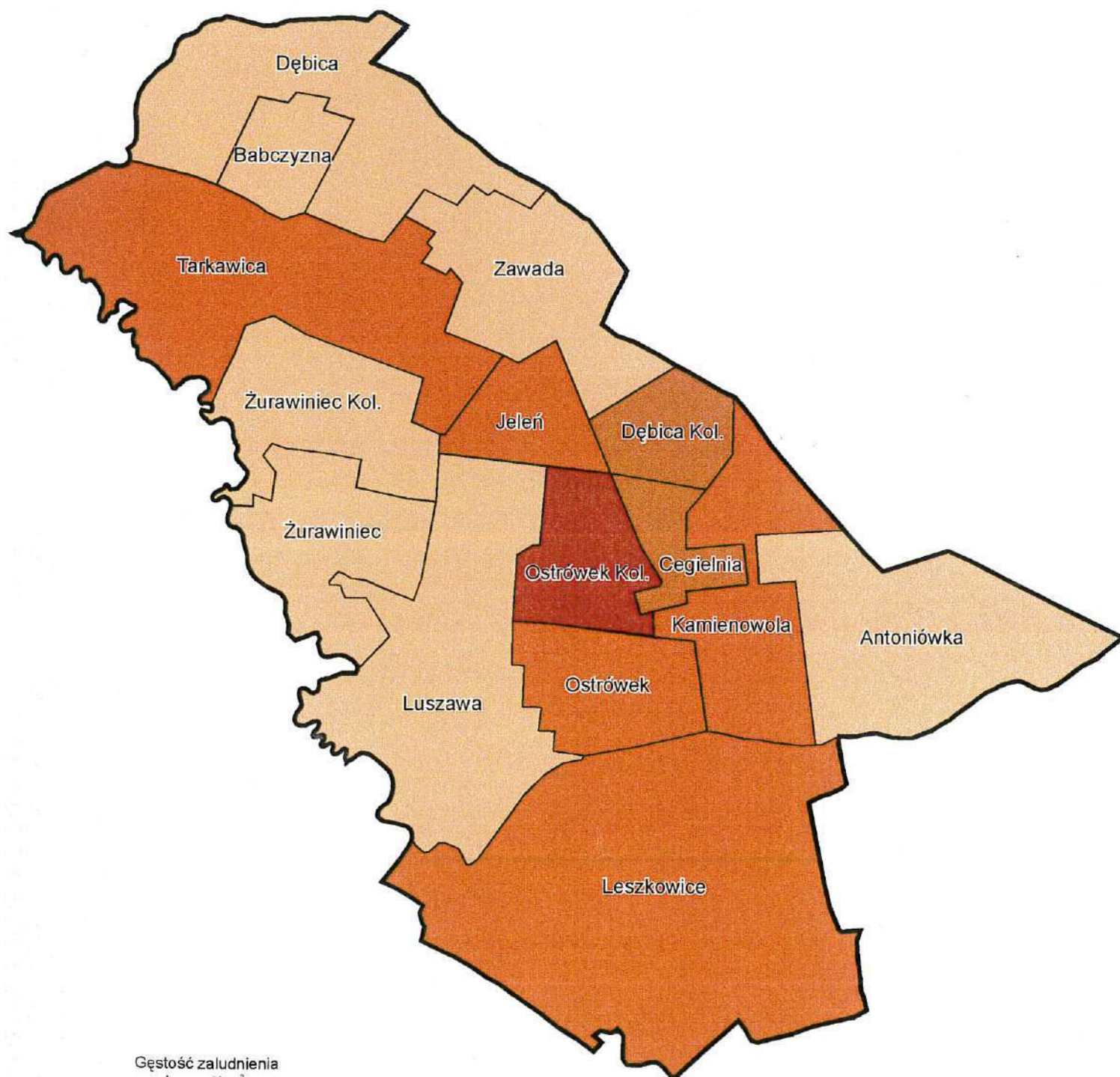
Liczba zgonów jest obok urodzeń podstawowym czynnikiem kształtującym liczbę i strukturę ludności wg płci i wieku. Przy systematycznej tendencji spadkowej urodzeń, naturalne ubytki ludności w analizowanym okresie 1993-2002 utrzymywały się praktycznie na tym samym poziomie, za wyjątkiem 2001r, kiedy to nastąpił gwałtowny wzrost zgonów w gminie i wynosił 73, co w porównaniu z 2000r daje wzrost o 37,7%.

Obserwowany od kilku lat proces starzenia się ludności ma wpływ na wzrost ogólnego współczynnika zgonów. Współczynnik ten wynosił odpowiednio: w 1993r – 7,21‰, w 1998r – 9,95‰, w 2001r – 16,45‰, a w 2002r – 12,85‰ (tereny wiejskie województwa lubelskiego – 12,39‰). Potencjał biologiczny charakteryzuje współczynnik dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1 zgon), który ilustruje tabela nr 4.

GMINA OSTRÓWEK

Gęstość zaludnienia - 2002r.

Rys. nr 7



Gęstość zaludnienia
-osoby na 1km²

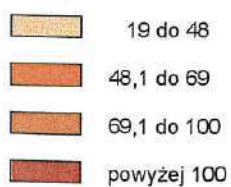


Tabela nr 4. Współczynnik dynamiki demograficznej

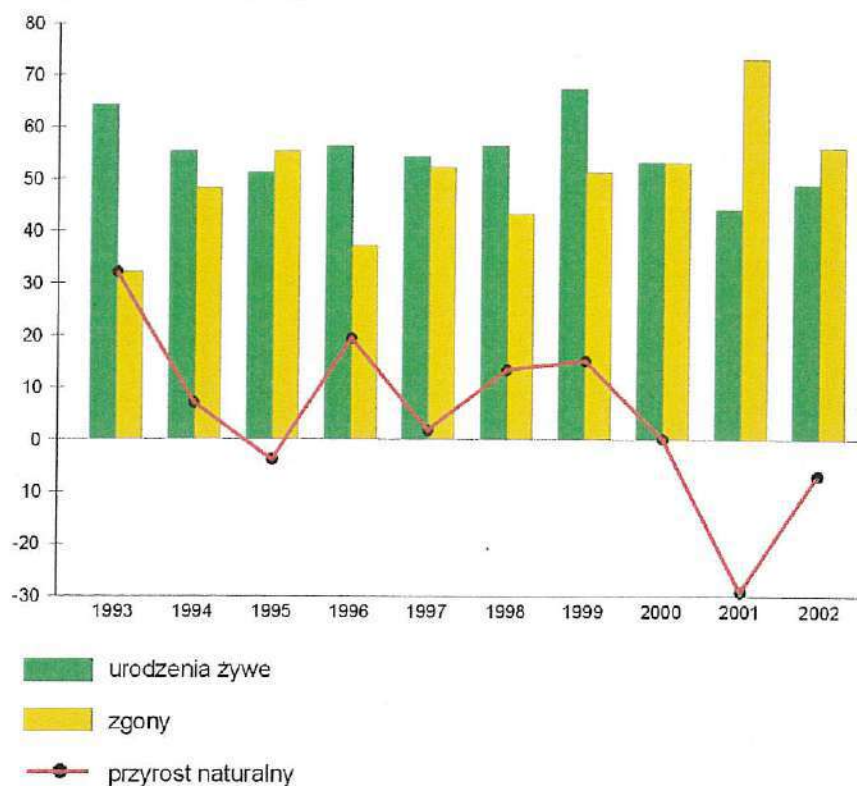
Lata	Urodzenia	Zgony	Współczynnik dynamiki demograficznej
1993	64	32	2,0000
1994	55	48	1,1458
1995	51	55	0,9273
1996	56	37	1,5135
1997	54	52	1,0385
1998	56	43	1,3023
1999	67	51	1,3137
2000	53	53	1,0000
2001	44	73	0,6027
2002	49	56	0,8750
woj. lubelskie	22461	22840	0,9834
pow. lubartowski	1010	1045	0,9665
tereny wiejskie woj. lubelskiego	13341	14941	0,8929

Zródło: Dane statystyczne z UG Ostrówek.
Rocznik statystyczny województw 2002, GUS Warszawa.
Obliczenia własne.

3.1.2.3. Przyrost naturalny.

Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 1993-1999 był w większości dodatni (przyjmował wartości od +32 w 1993r do +15 w roku 1999). W 2000 roku liczba urodzeń i zgonów kształtowała się na tym samym poziomie i wynosiła 53 urodzenia i 53 zgony. Od 2001 roku przyrost naturalny przyjmuje wartości ujemne i wynosi: w 2001r – (-29), a w roku 2002 – (-7). Wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie w 1993 roku wynosił 7,2‰; w 1999r – 3,6‰; w 2001r – (-6,5‰); w 2002r – (-1,6‰). Na terenach wiejskich w województwie lubelskim wskaźnik ten kształtował się w 1993r – (3,7‰); w 2001r. – (-1,33‰).

Wykres nr 2 Przyrost naturalny w gminie Ostrówek



3.1.2.4. Migracje ludności.

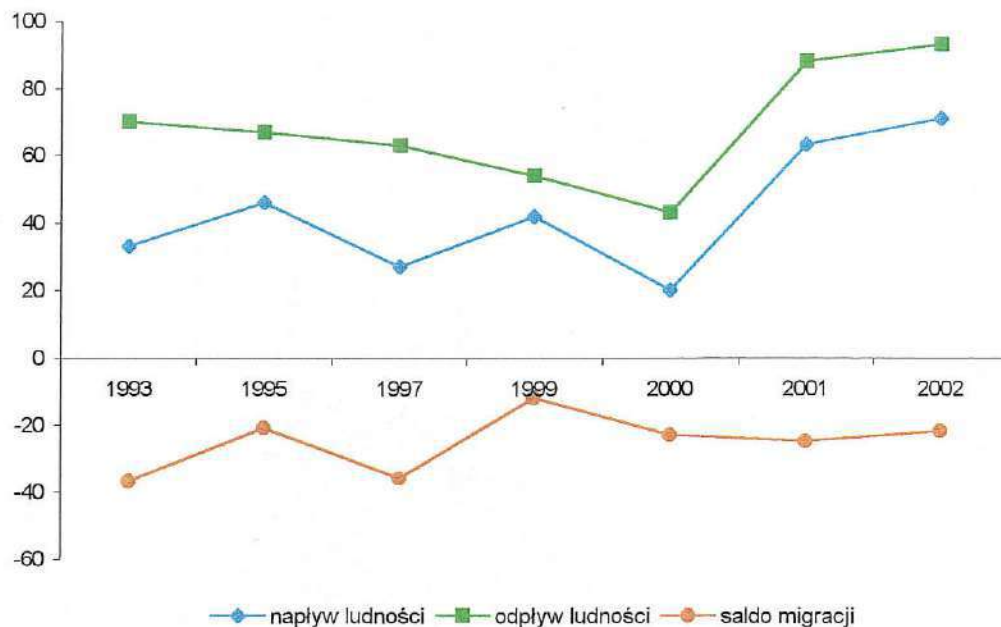
W latach 1993-2002 na terenie gminy utrzymywało się ujemne saldo migracji i wynosiło (-37) osób w roku 1993, a w 2002 r – (-22 osoby). Wskaźnik migracji kształtował się odpowiednio: (-8,3‰) i (-5,0‰). Spowolnienie migracji nastąpiło od 1999 roku, wskaźnik migracji od 2000 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie od (-5,2‰); w 2001 roku (-5,6‰) i w 2002 roku (-5,0‰).

Tabela nr 5. Migracje ludności w wybranych latach

Lata	Napływ	Odpływ	Saldo migracji	Wskaźnik migracji
1993	33	70	-37	-8,3
1995	46	67	-21	-4,7
1997	27	63	-36	-8,2
1999	42	54	-12	-2,7
2000	20	43	-23	-5,2
2001	63	88	-25	-5,6
2002	71	93	-22	-5,0

Źródło: Dane statystyczne z UG Ostrówek.
Rocznik statystyczny województw, GUS Warszawa-1995 i 1997r.
Obliczenia własne.

Wykres nr 3. Migracje ludności gminy Ostrówek



Na terenie gminy najwyższą ruchliwością migracyjną cechują się ludzie młodzi w wieku do 35 lat o wysokich kwalifikacjach. Wśród tej ludności dominującą grupę stanowią kobiety z wykształceniem wyższym i średnim zawodowym. Znikomą ruchliwość wykazuje ludność w wieku ponad 50 lat. Na ruchy wędrownicze ludności z terenu gminy ma wpływ przede wszystkim niska dochodowość gospodarstw, brak miejsc pracy, niski poziom i dostępność usług.

3.2. Struktura ludności według wieku i płci.

Ważnym elementem struktury ludnościowej jest wiek społeczeństwa, wzajemne proporcje pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi. Analiza struktury wieku ludności gminy wskazuje na postępujący proces starzenia się ludności. Świadczą o tym poniższe dane:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 27,9% w roku 1993 do 25,8% w roku 1999 i do 21,5% w roku 2002;
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym nieznacznie się zwiększył z 20,2% w roku 1993 do 20,7% w 1999r, a w 2002r obniżył się i wynosi 19,6%.

Deformacja struktury wieku, zwłaszcza zjawisko starzenia się ludności dotyczy głównie północnej i zachodniej części gminy. Najwyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym cechują się miejscowości Żurawiniec (30%), Dębica (24%) i Babczyzna (23%). Przyczyną deformacji są głównie migracje oraz spadek urodzeń w w/wym wsiach. Najniższym udziałem grupy wiekowej poprodukcyjnej charakteryzują się miejscowości położone w środkowej i wschodniej części gminy: Ostrówek Kolonia (14,9%), Jeleń (15,8%), Kamienowola (16,7%), Leszkowice (18,5%) i Cegielnia (19,4). W pozostałych wsiach gminy wskaźnik ten przekracza 20%. Efektem tego procesu jest wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności pracującej przez grupy wieku przed i poprodukcyjnego. Obserwowany w gminie wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym spowodował spadek obciążenia ekonomicznego. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 1993 roku przypadało 77,1 osoby w wieku przed i poprodukcyjnym, natomiast w roku 2002 wskaźnik ten wynosił 69,9 (na terenach wiejskich woj. lubelskiego – 82,9).

Udział ludności w wieku produkcyjnym ulegał systematycznemu zwiększeniu od 52,0% w 1993 roku do 53,6% w roku 1999, a w 2002 roku osiągnął wartość 58,9%. Najwyższym udziałem ludności w wieku produkcyjnym cechują się wsie: Babczyzna (61,1%), Zawada (62,7%), Cegielnia (61,8%) oraz Ostrówek Kolonia (61,7%). Poniżej wskaźnika udziału ludności w wieku produkcyjnym dla terenów wiejskich województwa lubelskiego (tj. 55,36% w roku 2001) uplasowały się następujące miejscowości: Żurawiniec Kolonia (52,5%) i Ostrówek (54,8%).

Najwyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym ma miejsce we wsiach: Kamienowola (26,2%), Dębica (24,5%), Ostrówek (23,9%) i Ostrówek Kolonia (23,4%), najniższy udział tej grupy wiekowej odnotowano we wsi Babczyzna (10,0%), Żurawiniec (17,3%) i Tarkawica (17,9%). Na terenach wiejskich województwa lubelskiego wskaźnik ten w roku 2000 wynosił 26,2%.

Tabela nr 6. Liczba ludności według wieku w 2002 roku

Wiek w latach	Liczba osób	Udział procentowy
0-2	92	2,11
3-6	217	4,98
7-14	444	10,19
15-17	186	4,26
18-19	140	3,21
20-29	736	16,90
30-39	539	12,40
40-49	511	11,72
50-59	503	11,54
60-64	201	4,61
65 i więcej	788	18,08
Ogółem	4357	100

Zródło: Dane z Urzędu Gminy Ostrówek 2002
Obliczenia własne

Struktura ludności wg wieku charakteryzuje się nieznacznym, ale systematycznym spadkiem urodzeń, co znajduje odzwierciedlenie w bardzo niskim udziale ludności młodej (21,5%). Wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym (58,9%) i wysoki udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (19,6%) świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa.

Tabela nr 7. Zmiany w strukturze wieku ludności w wybranych latach

Lata	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Wskaźnik obciążenia ekonomicznego
	l. bezwzg.	%	l. bezwzg.	%	l. bezwzg.	%	
1993	1139	25,6	2507	56,5	793	17,9	77,1
1995	1186	26,9	2484	56,3	742	16,8	77,6
1998	1047	24,3	2419	55,9	857	19,8	78,7
1999	1018	22,8	2470	55,4	973	21,8	80,6
2000	987	22,2	2518	56,8	932	21,0	76,2
2001	955	21,5	2549	57,5	934	21,0	74,1
2002	939	21,5	2564	58,9	854	19,6	69,9
pow. lubartowski 2001r	23004	24,8	54299	58,5	15443	16,7	70,8
Tereny wiejskie woj. lubelskiego w 2001r.	303122	25,6	655503	55,4	225362	19,0	80,6

W strukturze mieszkańców gminy obserwuje się stałą dysproporcję między liczbą mężczyzn i kobiet. Współczynnik feminizacji kształtuje się na poziomie od 101 do 104 kobiet na 100 mężczyzn, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8. Struktura ludności według płci

Lata	Ogółem	Mężczyźni		Kobiety		Ilość kobiet/100M
		Ilość	%	Ilość	%	
1993	4439	2175	49,0	2264	51,0	104,1
1994	4421	2166	49,0	2255	51,0	104,1
1995	4412	2161	49,0	2251	51,0	104,1
1996	4399	2159	49,1	2240	50,9	103,8
1997	4402	2169	49,3	2233	50,7	102,9
1998	4323	2133	49,3	2190	50,7	102,7
1999	4461	2208	49,5	2253	50,5	102,0
2000	4437	2201	49,6	2236	50,4	101,6
2001	4438	2204	49,7	2234	50,3	101,4
2002	4357	2166	49,7	2191	50,3	101,2
pow. lubartowski w 2001r.	92746	45693	49,3	47053	50,7	103,0
tereny wiejskie woj. lubelskiego w 2001r.	1183987	588875	49,7	595112	50,3	101,1

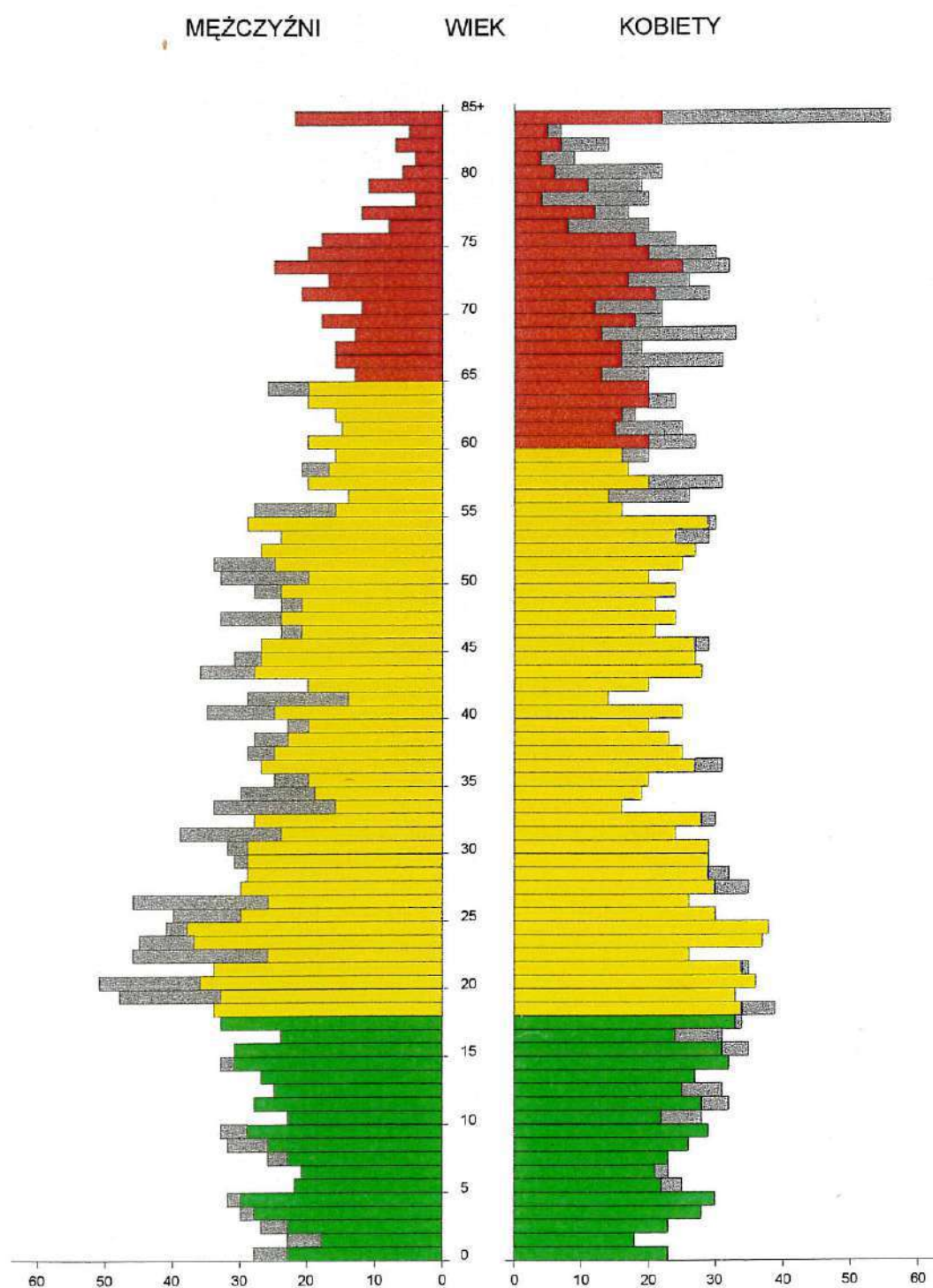
Zródło: Dane statystyczne z UG Ostrówek.
Rocznik statystyczny województw, GUS Warszawa.
Obliczenia własne.

Jak widać z powyższej tabeli następuje stopniowe wyrównywanie różnic ilościowych między płciami. Średni wskaźnik feminizacji dla gminy w 2002 roku wynosi 101,2 kobiet na 100 mężczyzn. Dysproporcje w strukturze płci na terenie gminy widoczne są w grupie wiekowej 19-39 lat (tj. najkorzystniejszej grupie wiekowej dla prokreacji) oraz w grupie wieku poprodukcyjnego. Omawiane zjawisko obrazuje wykres nr 4 „Ludność ogółem wg płci i wieku w 2002 roku”.

Analiza poszczególnych zjawisk demograficznych na przestrzeni lat 1993 – 2002 wskazuje na niekorzystne procesy, a są to:

- ujemny przyrost naturalny;
- deformacje struktur wiekowych (bardzo niski udział ludności młodej -21,5% i wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynoszący 19,6%);
- znaczny niedobór kobiet w grupie wiekowej 19-39 lat tj. najkorzystniejszej grupie dla prokreacji, co w przyszłości może powodować dalsze zmniejszanie się przyrostu naturalnego;
- wśród roczników starszych – przewaga ilości kobiet w wyniku znacznej umieralności mężczyzn.

LUDNOŚĆ OGÓŁEM WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2002R.



Warunkiem koniecznym zahamowania niekorzystnych tendencji w strukturze demograficznej gminy będzie szybki wzrost gospodarczy.

3.3. Wnioski wynikające ze stanu zasobów ludzkich.

Analiza poszczególnych zjawisk demograficznych na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wykazała, w większości z nich, pojawienie się niekorzystnych procesów:

- stały spadek liczby mieszkańców gminy (o ok. 1,8%);
- ujemny przyrost naturalny;
- znaczny niedobór kobiet w grupie wiekowej 19-39 lat tj. najkorzystniejszy dla prokreacji, co w przyszłości może skutkować dalszym zmniejszaniem się przyrostu naturalnego;
- wysoki wskaźnik migracji utrzymujący się na poziomie (-5,6%), szczególnie dotyczy to ludzi młodych i o wysokich kwalifikacjach;
- niekorzystna struktura wieku:
 - bardzo niski udział ludności młodej (21,5%),
 - systematyczny wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym (58,9%),
 - wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynoszący 19,6%;
- wśród roczników starszych – przewaga ilości kobiet co świadczy o nadumieralności mężczyzn;
- znaczny wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku przed- i poprodukcyjnym (69,9 osób/100 osób w wieku produkcyjnym);
- liczba mieszkańców jest zróżnicowana (średnio na jedną miejscowość przypada 290 osób), najbardziej zaludnione wsie Leszkowice i Tarkawica skupiają 34% ludności gminy;
- długotrwałe i utrzymujące się bezrobocie (15,4%);
- wysoki udział wśród osób bezrobotnych ludzi młodych w wieku 18-34 lat (81,6%).

Warunkiem koniecznym zahamowania niekorzystnych zjawisk w gminie będzie szybki wzrost gospodarczy, a czynnikiem takim będzie planowany Port Lotniczy Lublin - Niedźwiada. Port lotniczy wraz z usługami okołolotniskowymi może stać się stymulatorem szybkiego rozwoju gospodarczego, a także zahamowania niekorzystnych zjawisk demograficznych (zmniejszenia migracji, zwiększenia przyrostu naturalnego). Inwestycja

wpłyne także na spadek liczby bezrobotnych poprzez zatrudnienie w usługach towarzyszących.

3.4. Rynek pracy.

3.4.1. Zatrudnienie.

W obszarze gminy Ostrówek liczba osób aktywnych zawodowo wyniosła w roku 2001 - 2401 osób. Wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców czyli udział zatrudnionych w liczbie ludności wieku produkcyjnego, kształtował się na poziomie około 93,6 %.

Struktura pracujących według sektorów własności wskazuje przewagę sektora prywatnego nad publicznym. Sektor prywatny swoją dominującą pozycję na rynku pracy osiągnął dzięki dużemu udziałowi rolnictwa indywidualnego. W pozarolniczej działalności struktura ta ma odmienne proporcje. Sektor prywatny stanowi 35 % pracujących, a publiczny 65 %, który w znaczący sposób obciąża budżet gminy.

Tabela nr 10. Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów własności

Sektory własności	1999
Ogółem:	268
w tym	
- sektor publiczny	169
- sektor prywatny	94

W strukturze zatrudnienia udział pracujących w rolnictwie wyniósł 89,5 %. Poza rolnictwem indywidualnym zatrudnienie znalazło jedynie 10,5 % aktywnych zawodowo, z czego 1,2 % zatrudnionych było w przemyśle, 57,4 % w usługach rynkowych i 42,1 % w usługach nierynkowych. Poniższa tabela przedstawia zatrudnienie według działów i sekcji PKD w latach 1998; 1999; 2000.

Tabela nr 9. Pracujący według działów i sekcji PKD (bez uwzględnienia pracujących w zakładach pracy zatrudniających do 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą).

Sekcja PKD	Pracujący		
	1998	1999	2001
Ogółem:	280	268	158
w tym			
- przemysł i budownictwo	x	3	3
- usługi rynkowe	x	91	51
- usługi nierynkowe	x	169	104
Podmioty osób fizycznych	105	105	93
Rolnictwo indywidualne	2209	2209	2150
Razem	2594	2582	2401

x – brak danych

Na przestrzeni ostatnich kilku lat nastąpił spadek zatrudnienia w działalności pozarolniczej. Dotyczył on zarówno usług rynkowych jak i nierynkowych, pogłębiając w jeszcze większym stopniu niekorzystne cechy struktury zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

W okresie zmian strukturalnych w rolnictwie, związanych z dostosowaniem struktury obszarowej i wyposażenia w techniczne środki produkcji do standardów obowiązujących w krajach UE, przewidywany jest spadek udziału zatrudnionych w tym sektorze do około 65% w 2030 roku. Szacunku dokonano w oparciu o prognozę demograficzną oraz przewidywany spadek liczby zatrudnionych na 100ha UR z 34 osób obecnie do 20 w okresie perspektywicznym.

3.4.2. Bezrobocie.

Najbardziej negatywnym zjawiskiem charakterystycznym dla okresu transformacji gospodarki od początku lat dziewięćdziesiątych jest bezrobocie, które szczególnie mocno dotyka ludzi młodych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku liczba bezrobotnych wyniosła 394 osoby, w tym 174 kobiety i 220 mężczyzn.

Liczba bezrobotnych oraz dynamika w ciągu minionych lat przedstawia poniższe zestawienie

lata	Liczba bezrobotnych	dynamika
1998	265	-
1999	313	118,1
2000	339	108,3
2001	386	115,9
2002	394	102,1

Miernikiem natężenia bezrobocia jest stopa bezrobocia liczona jako iloraz liczby bezrobotnych do liczby ludności czynnej zawodowo. W gminie Ostrówek wskaźnik ten wynosi 15,1 (powiat lubartowski – 16,6 województwo lubelskie – 14,0).

Tabela nr 11. Struktura bezrobotnych w gminie Ostrówek w latach 1998-2002

Bezrobotni wg wieku	1998		1999		2000		2001		2002	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
15-17	0	-	1	0,3	0	-	1	0,3	0	-
18-24	121	48,4	149	47,6	162	47,8	158	40,9	145	36,8
25-34	84	33,6	101	32,3	110	32,5	139	36,0	144	36,5
35-44	26	10,4	32	10,2	34	10,0	55	14,2	65	16,5
45-54	17	6,8	27	8,6	31	9,1	31	8,0	35	8,9
55-59	2	0,8	3	1,0	2	0,6	2	0,6	5	1,3
60 i więcej	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Ogółem	250	100	313	100	339	100	386	100	394	100

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby w wieku mobilności zawodowej (18-44 lata) – 89,8 % ogółu bezrobotnych. W tej grupie, 81,6 % populacji to osoby młode w wieku 18 – 34 lat. Wysoki udział ludzi młodych wynika głównie z trudności w uzyskaniu pierwszej pracy (bezrobotni absolwenci – około 7 %).

Tabela nr 12. Bezrobotni wg poziomu wykształcenia

Bezrobotni wg wykształcenia	1998		1999		2000		2001		2002	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wyższe	0	-	6	1,9	6	1,8	5	1,3	7	1,8
policealne i średnie	45	18,0	54	17,2	67	19,8	78	20,2	89	22,6
ogólnokształcące	7	2,8	11	3,5	9	2,7	15	3,9	14	3,5
zasadnicze zawodowe	113	45,2	136	43,5	148	43,7	158	40,9	164	41,6
gimnazjalne i poniżej	85	34,0	106	33,9	109	32,0	130	33,7	120	30,5
Ogółem	250	100	313	100	339	100	386	100	394	100

Szanse uzyskania pracy zależą od poziomu wykształcenia bezrobotnych i zgodności ich kwalifikacji zawodowych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Większą mobilność zawodową i umiejętność przystosowania się do wzrastających wymagań wobec

zatrudnianych osób, posiadają ludzie z wyższym wykształceniem. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą kategorię w gminie stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym (41,6%) i podstawowym (30,5%). Najmniejszy procent bezrobotnych występuje w grupie osób posiadających wykształcenie wyższe (1,8%).

3.5. Wnioski.

Obecna struktura zatrudnienia jest niekorzystna dla rozwoju gospodarczego gminy z uwagi na nadmierne zatrudnienie w rolnictwie wynoszące 34 osoby/100ha UR oraz spadek liczby pracujących w usługach i przemyśle.

Wadliwa struktura zatrudnienia i tendencja przyrostu liczby bezrobotnych jest odzwierciedleniem słabej kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw i pogłębiającego się kryzysu gospodarczego. Zwłaszcza na obszarach wiejskich o mało zróżnicowanej strukturze działowo – gałęziowo – branżowej gospodarki i braku rozwoju przedsiębiorczości nasilają się niekorzystne cechy rynku pracy, takie jak: bezrobocie agrarne, niski udział pracujących w usługach, wysoki udział pozbawionych prawa do zasiłku (w gminie 86%) i bezrobocie długotrwałe (poszukujący pracy dłużej niż 12-24 m-ce, stanowiący 24,4% ogółu oraz powyżej 24m-cy – około 31%).

Czynnikami wpływającymi na pogłębianie niekorzystnych cech struktury zatrudnienia i zwiększanie bezrobocia są: uboga struktura gospodarcza i wynikająca z niej słabość pozarolniczego rynku pracy, mała liczba podmiotów gospodarczych, wysoki wskaźnik bezrobocia ukrytego na wsi, brak koordynacji kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy, niska atrakcyjność inwestycyjna gminy dla kapitału zewnętrznego, mała mobilność przestrzenna ludności, związana z bariera mieszkaniową i niską dynamiką rozwoju przedsiębiorczości na obszarach miejskich.

Rozwiązanie problemu bezrobocia, przy dużym udziale osób o niskich kwalifikacjach, nie jest możliwe bez wypracowania odpowiedniego systemu przekwalifikowania i weryfikacji kierunków kształcenia.

3.6. Mieszkalnictwo.

3.6.1. Zasoby mieszkaniowe.

Ludność gminy Ostrówek zamieszkuje 1377 lokali mieszkalnych. W okresie ostatnich czterech lat liczba mieszkań w gminie wzrosła tylko o 4 lokale. W gminie jeden lokal mieszkalny zamieszkuje 3,17 osób. Obserwuje się nieznaczną poprawę w tym zakresie (dla porównania w 1999 roku – 1 lokal mieszkalny zamieszkiwało 3,20 osoby). Minimalnie wzrosła powierzchnia użytkowa mieszkania z $61,4\text{m}^2$ w 1999 roku do $61,8\text{m}^2$ w roku 2002, jak również średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę z $16,3\text{m}^2$ w 1999r. do $17,0\text{m}^2$ w roku 2002. W zasobach mieszkaniowych stanowiących własność gminy znajduje się 8 lokali mieszkalnych z 22 izbami, gdzie powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkanie jest niższa niż średnia w gminie i wynosi $60,0\text{m}^2$.

Tabela nr 13. Wybrane standardy mieszkaniowe w latach 1978-1999-2002

Lata	Ilość mieszkań	Średnio ilość osób na mieszkanie	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	Średnia powierzchnia użytkowa na osobę
1978	1382	3,68	$60,0\text{ m}^2$	$15,3\text{ m}^2$
1999	1373	3,20	$61,4\text{m}^2$	$16,3\text{m}^2$
2002	1377	3.17	$61,8\text{m}^2$	$17,0\text{ m}^2$

Większość mieszkań na terenie gminy została wybudowana po 1945 roku. Zasoby mieszkaniowe wybudowane przed 1918 rokiem (120 mieszkań) wymagają pilnych remontów kapitalnych i modernizacji, a nawet niekiedy kwalifikują się do wyburzenia. Około 80% substancji mieszkaniowej jest w średnim stanie technicznym a około 10% w stanie złym. W gminie znajduje się 101 mieszkań opuszczonych, niezamieszkałych, w większości są to mieszkania w złym stanie technicznym.

Największe zasoby mieszkaniowe znajdują się we wsiach: Leszkowice (312 lokali), Tarkawica (186), Dębica Wieś (118) i Luszawa (114). W pozostałych wsiach gminy wielkość zasobów mieszkaniowych wynosi średnio od 24 do 87.

Tabela nr 14. Zasoby mieszkaniowe (stan 2002 r.)

l.p.	Nazwa wsi	Liczba lokali mieszkalnych	Liczba gospodarstw domowych	Liczba izb	Liczba opuszczonych budynków mieszkalnych
1	Antoniówka	57	41	157	9
2	Babczyzna	24	23	82	1
3	Cegielnia	73	101	287	4
4	Dębica	118	110	383	9
5	Dębica Kolonia	41	36	135	2
6	Jeleń	46	52	125	3
7	Kamienowola	75	88	232	8
8	Leszkowice	312	320	900	22
9	Luszawa	114	119	320	8
10	Ostrówek Kolonia	87	91	300	4
11	Ostrówek Wieś	59	68	192	6
12	Tarkawica	186	172	611	12
13	Zawada	81	73	224	2
14	Zurawiniec	61	48	155	6
15	Zurawiniec Kolonia	43	35	122	5
	Razem	1377	1377	4225	101

Brak odpowiednich środków finansowych pod budownictwo mieszkaniowe w gminie spowodował nadmierne wydłużenie cykli inwestycyjnych, co jest przyczyną, że mniej mieszkań w omawianym okresie oddawanych było do użytku. W 1999 roku oddano do użytku 4 mieszkania, a w roku 2001 i 2002 ani jednego. W gminie nie wybudowano żadnego mieszkania komunalnego. Na panujący kryzys wpływ ma przede wszystkim zubożenie społeczeństwa, brak nisko oprocentowanych kredytów bankowych i niedostateczna polityka państwa w zakresie wspierania budownictwa.

W analizowanym okresie notowany jest spadek liczby mieszkań oddawanych do użytku. Obserwuje się zmniejszenie substancji mieszkaniowej wynikającej z technicznego zużycia zasobów. Ilość osób przypadająca na jedno mieszkanie utrzymuje się w zasadzie na podobnym poziomie, przy wzroście powierzchni użytkowej mieszkania przypadająca na jedną osobę.

3.6.2. Tereny zajęte pod mieszkalnictwo, charakterystyka, uzbrojenie, rezerwy.

Na terenie gminy ponad 98% zasobów mieszkaniowych znajduje się w zabudowie mieszkaniowej. Budownictwo jednorodzinne występuje w formie rozproszonej, głównie we wsiach Cegielni, Ostrówka Kolonii, Leszkowicach i Tarkawicy. Zabudowa mieszkaniowa

wielorodzinna zajmuje niewielką powierzchnię (0,64ha). Zasoby mieszkaniowe w zabudowie wielorodzinnej znajdują się we wsi Cegielnia (budynek z 9 lokalami) usytuowany na terenie szkoły oraz w Ostrówku Kolonii w budynku po byłym Domu Nauczyciela (budynek 4 lokalowy).

Tabela nr 15. Zmiany w wielkości terenów zajętych pod mieszkalnictwo

Rodzaj zabudowy	Powierzchnia zabudowy w roku 1986	Powierzchnia zabudowy w roku 2002
Zabudowa zagrodowa	190 ha	192,01 ha
Zabudowa jednorodzinna	0,95 ha	1,35 ha
Zabudowa wielorodzinna	0,20 ha	0,64 ha
Razem	191,15 ha	194 ha

Łączna powierzchnia gruntów pozostających w zasobach gminy w 2002r. wynosiła 247ha. Nieruchomości będące w zasobach komunalnych gminy są zróżnicowane przestrzennie i rozdrobnione. Większość gruntów komunalnych jest zabudowana, dość znaczny udział tych gruntów zajmują drogi gminne, nieużytki i wody. Najwyższym udziałem zasobów gruntów komunalnych cechują się wsie: Leszkowice, Żurawiniec Kolonia i Tarkawica. Na terenach wsi Ostrówek Kolonia, Ostrówek i Dębica występują znikome ilości tych gruntów. Niezagospodarowane tereny i obiekty będące własnością gminy i związków międzygminnych wskazuje się do racjonalnego wykorzystania. Uznaje się za konieczne przygotowanie terenów komunalnych (uzbrojenie w media) dla funkcji związanych z działalnością gospodarczą i usługową. Szansą dla rozwoju gospodarczego winna być gminna oferta terenowa, która w maksymalnym stopniu przyczyni się do wykorzystania istniejących rezerw przestrzennych dla uruchomienia działalności gospodarczej i usługowej.

Istotny wpływ na warunki mieszkaniowe ma ich wyposażenie w podstawowe instalacje i urządzenia komunalne. W ostatnich latach nastąpiła znaczna poprawa w zakresie wyposażenia mieszkań w podstawowe urządzenia komunalne. Instalację wodociagową posiada 75,3% ogółu mieszkań, energia elektryczna doprowadzona jest do wszystkich budynków mieszkalnych. Wszystkie miejscowości w gminie są strefonizowane. Brak jest sieci gazowej, kanalizacji sanitarnej i urządzeń do oczyszczania ścieków. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 16. Wybrane dane o wyposażeniu mieszkań (stan 2002 r.)

L.p	Wsie	Wodociąg		Wykaz wsi z aktualną ilością podłączeń telefonicznych (stacjonarnych)	Ilość mieszkań wyposażonych w energię elektryczną
		Długość czynnej sieci rozdzielczej	Budynki mieszkalne i zbiorowego zam. przyłączone do sieci wodociągowej		
1	Leszkowice	5,4	198	33	50
2	Dębica wieś	8,8	82	20	21
3	Babczyzna	2,7	25	33	63
4	Jeleń	2,5	26	25	103
5	Tarkawica	11,2	117	68	36
6	Zawada	6,3	52	26	40
7	Zurawiniec Kolonia	2,7	27	55	68
8	Ostrówek Kolonia	3,2	95	174	268
9	Ostrówek wieś	7,2	39	66	100
10	Antoniówka	3,3	39	67	77
11	Cegielnia	1,7	44	60	54
12	Dębica Kolonia	2,7	25	103	168
13	Kamienowala	3,5	52	53	70
14	Luszawa	8,4	67	27	53
15	Zurawiniec	3,5	28	28	39
Ogółem		73,1	915	838	1210

Przeprowadzona analiza wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 1999-2002 wskazuje, że na terenie gminy realizowane są przede wszystkim budynki mieszkalne (rozbudowa i budowa nowych), inwentarskie i gospodarcze. Najwyższy ruch budowlany odnotowuje się we wsiach: Leszkowice, Cegielnia, Kamienowola i Ostrówek.

Tabela nr 17. Zestawienie ilości wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę
w latach 1999-2002

Rok wyd.	Miejscowość	Budowa budynku mieszkalnego	Budowa budynku gospodarczego	Przyłącza, szamba	Rozbudowa bud. mieszk.	Rozbudowa bud. gospod.	Pozwolenia inne (jakie)
1999	Antoniówka	1					
	Dębica	1					
	Kamienowola	2	2				
	Kolonia Cegielnia	1					
	Leszkowice	3	2	1			1- piekarnia
	Luszawa	1		1			
	Ostrówek Kolonia		1				
	Ostrówek Wieś	1					
	Tarkawica	1					
	Zawada				1		
Razem		11	5	2	1		1
2000	Antoniówka			1			
	Dębica Wieś	1					
	Kamienowola						1- adaptacja stodoły na sklep i gastronomię
	Kolonia Cegielnia						1 - sala gimnastyczna w Gimnazjum
	Kolonia Dębica		1				
	Kolonia Ostrówek	2		1			
	Kolonia Zurawiniec			1			
	Leszkowice	4	1	1			
	Luszawa	1					
	Ostrówek Wieś	2					

	Tarkawica			1			
	Tarkawica - Żurawiniec - Kolonja Ostrówek						1 - droga
Razem		10	2	5			3
2001	Babczyzna		1				
	Dębica - Babczyzna - Tarkawica						1 - droga
	Dębica Wieś			1			
	Kamienowola	1					
	Kolonja Cegielnia	3					
	Kolonja Dębica	2	1		1		
	Leszkowice	3	1	2		1	
	Lusza			1			
	Ostrówek Wieś		1	1			
	Tarkawica	1		2			
Razem		9	4	7	1	1	1
2002	Antoniówka			2			
	Babczyzna		1				
	Cegielnia	1	1				
	Dębica Wieś	1					
	Jeleń			1			
	Kamienowola			1			
	Leszkowice	2				1	1 – użytkowanie piekarni
	Lusza			1			
	Ostrówek Wieś		1				
	Tarkawica		1		1		
	Zawada			1			
	Żurawiniec Wieś *			1			
	Razem	4	4	7	1	1	1
	Ogółem w latach	35	15	21	3	2	6

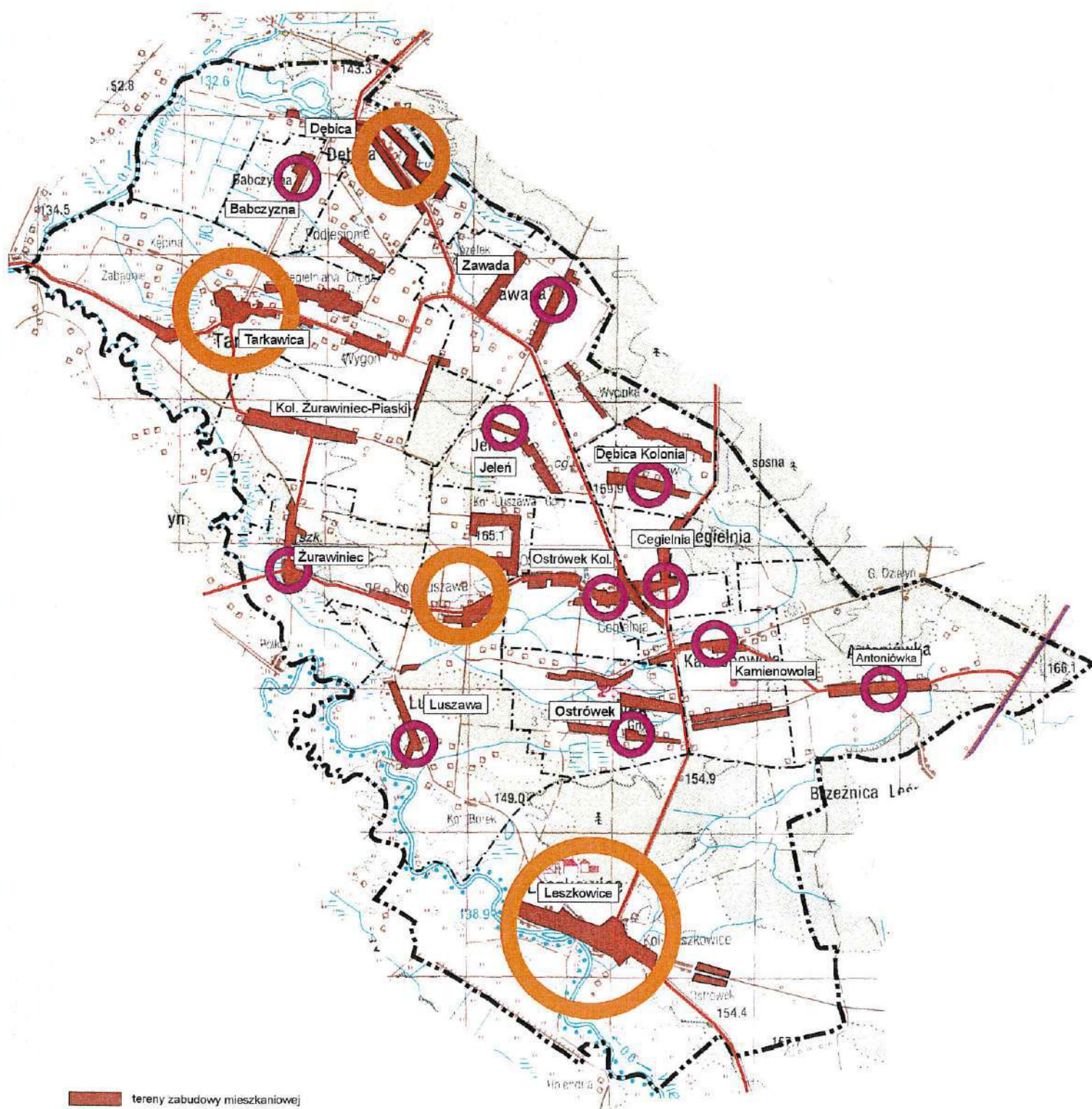
3.6.3. Ocena stanu mieszkalnictwa.

Niedostateczna polityka państwa w zakresie wspierania budownictwa, zubożenie społeczeństwa oraz brak niskoprocentowych kredytów bankowych, powoduje kryzys mieszkaniowy i ma wpływ na zmniejszanie się ilości zasobów mieszkaniowych. Na terenie gminy obserwuje się nieznaczną poprawę w uzbrojeniu terenów mieszkaniowych w infrastrukturę komunalną. Tereny wiejskie posiadają znaczne rezerwy niezainwestowanych terenów przeznaczonych w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego pod funkcje mieszkaniowe. Wydaje się celowym utrzymanie istniejących rezerw terenowych. Uważa się za pożądane przekształcanie części terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową w jednorodzinną a także właściwe, racjonalne przekształcanie i wykorzystanie istniejących funkcjonujących i nieczynnych obiektów produkcyjnych.

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 8

Zasoby mieszkaniowe - stan 2002r.



- tereny zabudowy mieszkaniowej
- Liczba budynków mieszkalnych w poszczególnych sołectwach gminy
- 250 - 270
- 150 - 250
- 100 - 150
- pozostałe miejscowości poniżej 100

BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

3.7. Usługi publiczne.

rys 8

3.7.1. Ochrona zdrowia.

Usługi w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ostrówku Kolonii. W 2002 roku w Zakładzie zatrudnionych było 3 lekarzy (lekarz medycyny ogólnej, pediatra, stomatolog) oraz w niepełnym wymiarze godzin – ginekolog. Personel lekarski wspomagają: 3 pielęgniarki, asystentka dentystyczna i położna. Wskaźnik kadr medycznych w gminie wynosi 1 lekarz/1452M i jest niższy niż w powiecie lubartowskim (1,73 lekarzy/1000M) oraz w regionie lubelskim (2,39 lekarzy/1000M). W Zakładzie Opieki Zdrowotnej wykonywane są podstawowe badania lekarskie i laboratoryjne, natomiast w zakresie badań specjalistycznych brak jest sprzętu diagnostycznego. Problemy te są częściowo rozwiązywane poprzez wypożyczanie sprzętu z innych ośrodków zdrowia bądź też kierowanie pacjentów do tych ośrodków. Na terenie gminy znajduje się 1 apteka prywatna w Ostrówku Kolonii. Potrzeby w zakresie leczenia szpitalnego zapewnia Szpital Powiatowy w Lubartowie, a w dalszej kolejności szpitale specjalistyczne w Lublinie.

3.7.2. Pomoc społeczna.

W gminie funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, z którego świadczeń w 2002 roku skorzystało 408 rodzin tj. 42% ogółu ludności w gminie. Obserwuje się systematyczny wzrost liczby ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej (tab. nr 18)

Tabela nr 18. Ilość udzielonych świadczeń z pomocy społecznej

rok	Liczba rodzin	Ilość osób	% ogółu ludności
1999	294	1290	30,7
2000	388	1590	37,8
2001	350	1548	35,0
2002	408	1684	42,0

Przedstawione wyżej dane świadczą o szybkim tempie ubożenia lokalnej społeczności. Decydujący wpływ na wzrost świadczeń z opieki społecznej ma stagnacja gospodarcza gminy. Powodami przyznawania świadczeń w gminie są m.in.: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Udział wydatków w budżecie gminy

na opiekę społeczną wynosił 12,8% (1999r.), w 2002 roku udział ten był niższy i wynosił 11,8%. Kwoty udzielonej pomocy wynosiły odpowiednio 516900zł i 661457zł. W przeliczeniu na jedną osobę korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej przypadało odpowiednio 400,70zł i 393,00zł. Brak w budżecie gminy środków finansowych nie pozwala na objęcie pomocą wszystkich osób, które tej pomocy potrzebują.

3.7.3. Oświata i wychowanie.

W roku szkolnym 2001/2002 na terenie gminy Ostrówek działały 3 szkoły podstawowe zlokalizowane w miejscowościach: Ostrówek (teren szkoły leży w obrębie wsi Cegielnia), Dębica i Leszkowice. Łączna liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie wynosiła 328. Przeciętnie na jedną szkołę przypadało 109 uczniów (średnia w województwie lubelskim wynosiła 154 uczniów na 1 szkołę, w kraju – 203 uczniów). Nauka odbywała się w 19 oddziałach, gdzie na 1 oddział nauczania przypadało 17 uczniów (w województwie lubelskim 20 uczniów, w kraju – 21). Zatrudnionych było 38 nauczycieli. Na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela przypadało 8 uczniów (w województwie – 12 uczniów, w kraju – 13).

Szkoły podstawowe są w różnym stopniu wyposażone w infrastrukturę szkolną, służącą wychowaniu fizycznemu. Szkoła podstawowa w Ostrówku posiada zastępczą salę gimnastyczną, ale uczniowie tej szkoły korzystają z nowej pełnowymiarowej sali gimnastycznej gimnazjum w Ostrówku. Ponadto przy szkole urządzone są boiska do piłki nożnej, ręcznej, siatkówki i koszykówki. Najlepiej wyposażona w urządzenia sportowe jest szkoła podstawowa w Leszkowicach. Uczniowie korzystają z pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej, ręcznej, koszykówki i siatkówki. Urządzona jest skocznia i bieżnia do uprawiania lekkoatletyki. Bardzo ważnym parametrem, charakteryzującym jakość nauczania, jest liczba uczniów uczących się języków obcych. W szkołach podstawowych w gminie Ostrówek prowadzona jest nauka języka angielskiego, gdzie uczy się 84% uczniów [(w Ostrówku w klasach I-VI – 100%, w Dębicy w klasach IV-VI – 40,2%, w Leszkowicach w klasach I-VI – 100%). Oprócz nauki języków obcych za wskaźnik przystosowania szkół do wymogów współczesnego rynku pracy uznawana jest także nauka informatyki. W gminie Ostrówek w szkołach podstawowych są 2 pracownie komputerowe: w Ostrówku z 10 stanowiskami komputerowymi i w Dębicy – z 5, mające połączenie z internetem oraz

w gimnazjum w Ostrowku jedna pracownia komputerowa z 10 stanowiskami komputerowymi. Stan bazy szkół podstawowych jest stosunkowo dobry, jedynie szkoła w Dębicy wymaga remontu. Wszystkie szkoły podstawowe w gminie wymagają doposażenia (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne).

Na terenie gminy Ostrówek młodzież kształci się w gimnazjum w Ostrowku, które rozpoczęło działalność w roku szkolnym 1999/2000. Naukę pobiera 181 uczniów, w 7 oddziałach (na 1 gimnazjum w województwie lubelskim przypada 293 uczniów, w kraju – 301). W gminie na jeden oddział przypada 25 uczniów (tyleż samo w województwie lubelskim i w kraju). Natomiast na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela w gimnazjum przypada 10 uczniów (w województwie lubelskim i w kraju – 15).

Stan szkolnictwa w gminie Ostrówek przedstawiono w tabeli nr 19.

Rozmieszczenie placówek oświaty jest racjonalne i zabezpieczają obecne potrzeby mieszkańców. Rozwój tej grupy usług powinien polegać na ich modernizacji lub ewentualnej rozbudowie.

W gminie Ostrówek opieka przedszkolna skupiona jest w 3 oddziałach przedszkolnych, tzw. „zerówkach”, działających przy szkołach podstawowych i zatrudniających po 1 nauczycielu. Do tego typu przedszkoli uczęszczają dzieci 6-letnie. W roku szkolnym 2001/2002 z placówek przedszkolnych korzystało 55 dzieci. Oznacza to, że 74,7% dzieci w wieku 3-6 lat nie jest objętych wychowaniem przedszkolnym, co jest wynikiem wysokich kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach. Zmiana struktury placówek przedszkolnych oraz ich zarządzania spowodowała obciążenie budżetu gminy kosztami ich utrzymania. Istniejąca sieć oddziałów przedszkolnych przy szkołach gminnych nie zaspokaja potrzeb w tym zakresie. Wyposażenie oddziałów przedszkolnych spełnia wymogi w zakresie wychowania przedszkolnego.

Tabela nr 19. Szkolnictwo w gminie Ostrówek w roku szkolnym 2001/2002

Obiekty	Lokalizacja	Zasięg	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba oddziałów	Sala gimnastyczna	Boiska sportowe	Powierzchnia użytkowa w m ²	Powierzchnia działki w ha
Szkoly Podstawowe	Ostrówek	Ostrówek, Żurawiniec, Antoniówka, Jeleń, Cegielnia, Dębica Kolonia, Kamienowola, Luszawa	166	15	7	1	1	1.000,15	1,11
	Dębica	Tarkawica, Dębica Wieś, Babczyzna, Zawada	87	11	6	1	1	849,27	1,48
	Leszkowice	Leszkowice, Luszawa	75	12	6	1	1	1.447,7	1,55
Razem			328	38	19	3	3		
Gimnazjum	Ostrówek	cała gmina Ostrówek	181	18	7	1	1	888,44 + 360,00 sala gimnastyczna	1,11
Oddziały klas „0”	Ostrówek	Ostrówek, Żurawiniec, Antoniówka, Jeleń, Cegielnia, Dębica Kolonia, Kamienowola, Luszawa	31	1	1				
	Dębica	Tarkawica, Dębica Wieś, Babczyzna, Zawada	15	1	1				
	Leszkowice	Leszkowice	9	1	1				
Razem			55	3	3				
Łącznie			564	59	29	4	4		

3.7.4. Działalność kulturalna.

W gminie brak jest gminnego ośrodka kultury. Instytucją upowszechniania kultury w gminie Ostrówek jest Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku, która przejęła funkcje ośrodka kultury oraz jej dwie filie: w Tarkawicy i Leszkowicach.

W gminie Ostrówek z bibliotek korzysta 617 czytelników. Na jednego czytelnika przypada 23,9 wypożyczeń książek i czasopism w roku (w województwie lubelskim 18,6 a w kraju – 19,7). Księgozbiór biblioteki wynosi 18651 woluminów. Na 1000 ludności w gminie przypada 4280 woluminów (w województwie lubelskim 3313, w kraju – 3501).

Pracownicy biblioteki organizują szereg imprez środowiskowych: zajęcia plastyczne, konkursy literackie, przeglądy piosenki dziecięcej i harcerskiej, wyświetlanie filmów na video, wystawy, wyjazdy do kin i teatrów itp.

Tabela nr 20. Biblioteki w gminie Ostrówek w 2002 r.

Miejscowość	Powierzchnia użytkowa w m ² i lokalizacja	Liczba zatrudnionych	Ilość czytelników	Ilość wypożyczeń	Ilość woluminów
Ostrówek	45 m ² w budynku remizy OSP	1	315	7.848	7.440
Tarkawica	43 m ² w budynku remizy OSP	1	134	2.534	5.354
Leszkowice	27 m ² w budynku szkoły	1	168	4.413	5.857
Razem	115	3	617	14.795	18.651

Od ponad 20 lat w gminie Ostrówek działa Zespół Ludowy „Ostrowianki”, kultywujący pieśni ludowe, zwyczaje i obrzędy regionalne. Zespół posiada w swoim dorobku wiele nagród i wyróżnień (m.in. nagroda główna „Złota Baszta” na Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym w 1996 r.).

3.7.5. Sport i rekreacja.

Na terenie gminy działalność sportowa prowadzona jest przez Szkolny Klub Sportowy „Leszko” oraz Ludowy Zespół Sportowy – Klub „Flis”. Zawodnicy obydwu klubów sportowych osiągają sukcesy na szczeblu krajowym. Zajęcia sportowe prowadzone są w salach gimnastycznych i boiskach przyszkolnych. Boiska i urządzenia sportowe na terenie gminy Ostrówek wymagają uzupełnień poprzez wyposażenie w odpowiedni sprzęt.

3.7.6. Bezpieczeństwo publiczne.

Bardzo ważnym aspektem wpływającym na jakość życia mieszkańców jest zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa i ochrony ludności przed zagrożeniami. Wśród zagrożeń mogących powstać na terenie gminy można wyróżnić zagrożenia powodziowe, pożarowe i chemiczne. Wezbrania wód i przekroczenie stanów alarmowych rzek przepływających przez obszar gminy (Wieprz, Tyśmienica i Wieprzysko) stanowią zagrożenie powodziowe dla mieszkańców. Pożarem wielkoprzestrzennym zagrożone są „Lasy Czemiernickie”. Poważne zagrożenie stanowi transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Drogą wojewódzką nr 815 przewożone są znaczne ilości materiałów ropopochodnych, gazów i propanu-butanu. Duże zagrożenie stwarza transport materiałów niebezpiecznych drogą nr 19, która przebiega w bliskim sąsiedztwie gminy. Drogą tą przewozi się znaczne ilości substancji niebezpiecznych zaliczanych do klasy II, III, VI i VIII wg klasyfikacji wynikającej z europejskiej umowy dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego materiałów i towarów niebezpiecznych sporządzonej w Genewie w dniu 30.IX.1957r. podpisanej przez Polskę 30.X.1975r. i opublikowanej w Dz.U. Nr 35 z 1975r. poz. 189.

Dla zminimalizowania wystąpień zagrożeń środowiska i ich skutków uznaje się za celowe prowadzenie właściwej polityki lokalizacyjnej (zakaz wkraczania zabudowy na tereny zalewowe), weryfikację tras przewozu substancji niebezpiecznych i harmonizowanie funkcji społecznych lasów z ich zagrożeniem pożarowym.

Służby ratownicze.

Teren gminy w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego obsługuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lubartowie i Ochotnicza Straż Pożarna. Użytkowane przez Ochotniczą Straż Pożarną świetlico-remizy we wsiach: Ostrówek Kolonia, Tarkawica, Leszkowice, Dębica, Antoniówka, Żurawiniec i Kamienowola wymagają modernizacji.

Służbami odpowiedzialnymi za zachowanie porządku publicznego i ochrony ludności jest policja mająca siedzibę w Komisariacie Policji w Kocku z Rewirem Dzielnicowych w Ostrówku Kolonii. W Rewirze Dzielnicowych zatrudnionych jest 4 funkcjonariuszy policji. Jeden funkcjonariusz policji obsługuje 1089 osób (powiat lubartowski – 1,75 policjant/1000M). Obserwowany na terenie gminy w ostatnich latach wzrost przestępczości, głównie o charakterze kryminalnym (włamania, kradzieże, brutalne pobicia) wymaga działań ukierunkowanych na wspomaganie kadrowe i finansowe (komputeryzacja i informatyzacja systemu łączności) służb policyjnych.

3.7.7. Usługi pocztowe.

Na terenie gminy funkcjonują: Urząd Pocztowy w Ostrówku Kolonii, filie pocztowe (tzw. „Skrócone Agencje Pocztoe”) w Leszkowicach i Tarkawicy oraz Punkty Odbioru Poczty (Antoniówka, i Żurawiniec Kolonia). Równomierne rozmieszczenie punktów usługowych na terenach o najwyższej liczbie ludności zapewnia dobrą i sprawną obsługę w tym zakresie. W ciągu ostatnich dziesięciu lat wraz z rozwojem telefonii zmalała znacznie rola poczty jako czynnika łączności i informacji, w wyniku czego nie zachodzi potrzeba poszerzenia zakresu jej usług.

3.8. Uwarunkowania i wnioski wynikające ze stanu sfery społecznej.

Główne problemy sfery społecznej są pochodną negatywnych zjawisk ekonomicznych w gminie. Należą do nich:

- niekorzystne tendencje w strukturze wiekowej (ujemny przyrost naturalny, wysoki wskaźnik migracji, deformacje struktur wiekowych);
- postępujący w szybkim tempie proces ubożenia społeczeństwa (42% ogółu ludności korzysta ze świadczeń pomocy społecznej);

- zmniejszanie wielkości zasobów mieszkaniowych (około 10% zasobów wymaga kapitalnego remontu);
- bardzo niski ruch budowlany;
- brak wyspecjalizowanych placówek prowadzących działalność kulturalną;
- niedostateczna ilość usług komercyjnych.

Istniejąca sieć osadnicza wymaga specjalnych działań uwzględniających długookresowych procesów przekształceń. Czynnikiem mogącym ułatwić rozwiązanie niektórych problemów gminy jest jej bliskie położenie w stosunku do Lubartowa – powiatowego ośrodka usług ponadlokalnych i ewentualnego obszaru miejsc pracy dla mieszkańców gminy. Istniejące zasoby terenów o funkcji mieszkaniowej są znaczne i mogą zaspokoić potrzeby potencjalnych inwestorów. Uznaje się za konieczne utrzymanie rezerw terenowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod funkcje mieszkaniowe z możliwością przekształcenia części terenów pod inne funkcje (usługi, działalność gospodarcza). W odniesieniu do niezagospodarowanych terenów i obiektów będących we władaniu gminy i związków międzygminnych proponuje się podjąć działania ukierunkowane na racjonalne ich wykorzystanie i zagospodarowanie. Liczba i stan techniczny obiektów szkolnych pozwala na kształcenie dzieci i młodzieży. Należy jednak zwrócić uwagę na konieczność dalszej modernizacji obiektów szkolnych, a zwłaszcza pełne wyposażenie w obiekty i urządzenia sportowo-rekreacyjne. Lokalizacja szkół oraz zasięg ich obsługi w obecnych warunkach funkcjonowania gminy jest zadawalający.

Głównym czynnikiem mogącym pobudzić wzrost gospodarczy, a tym samym poprawić jakość życia mieszkańców jest planowane lotnisko na pograniczu gmin Ostrówek – Niedźwiada i lokalizacja usług okołolotniskowych. Przewiduje się, że w miejscowościach Ostrówek, Ostrówek Kolonia, Kamienowola i Leszkowice w przypadku realizacji lotniska, nastąpi dynamiczny rozwój gospodarczy, który swym zasięgiem będzie oddziaływać na pozostałe miejscowości w gminie. Konsekwencją ożywienia gospodarczego będzie wyższa jakość życia mieszkańców w gminie, zmniejszenie migracji, większy przyrost naturalny oraz zwiększony ruch budowlany.

Szansą rozwoju gminy może stać się oferta terenowa przygotowana przez władze gminy, która przyciągnie przyszłych inwestorów. Oferta ta winna dotyczyć terenów wyposażonych w media i łatwo dostępna.

4. Struktura gospodarcza gminy.

W strukturze gospodarczej gminy dominującą pozycję posiada sektor rolniczy, w którym pracuje około 90% ogółu zatrudnionych. Przedsiębiorczość pozarolnicza jest rozwinięta w słabym stopniu. Liczba podmiotów na 1000 ludności, świadcząca o poziomie przedsiębiorczości mieszkańców, wyniosła w 2002 roku 29,3 (30,7 w 2001r.). Na terenach wiejskich województwa lubelskiego średni wskaźnik liczby podmiotów na 1000 ludności kształtował się w 2001 roku na poziomie 38,1.

4.1. Przedsiębiorczość pozarolnicza.

Przedsiębiorczość pozarolnicza jest dziedziną gospodarki, obejmującą usługi rynkowe i przemysł, czyli działy o dużej zyskowności, wytwarzające dobra i usługi o dużej wartości dodanej w porównaniu do sektora rolniczego. O zamożności gminy, wielkości wpływu środków do budżetu decyduje poziom rozwoju przedsiębiorczości na danym terenie.

Przemysł na terenie gminy jest rozwinięty w znikomym stopniu. Funkcjonuje tutaj zaledwie 8 podmiotów zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności do przemysłu, w tym: cegielnia w Jeleniu, piekarnia i młyn w Leszkowicach, piekarnia w Kolonii Ostrówek i tartak w Ostrówku. Zakłady te należą do sektora małych przedsiębiorstw, zatrudniających do 10 pracowników. Ich produkcja opiera się na miejscowych surowcach i sile roboczej, służy zaspokajaniu lokalnych potrzeb. Nie funkcjonują tutaj zakłady przemysłowe, które prowadziłyby produkcję na rynek ponadlokalny i mogłyby w znaczącym stopniu przyczynić się do zagospodarowania nadwyżek siły roboczej.

Większość podmiotów gospodarki należy do sektora usług rynkowych (59,3%), w tym około 32,5% prowadzi działalność związaną z handlem (handel detaliczny artykułami spożywczymi i przemysłowymi, handel obwoźny). W pozostałych sekcjach usług rynkowych funkcjonuje niezbyt liczna liczba podmiotów (pośrednictwo finansowe, obsługa nieruchomości i firm, naprawy), nie zaspokajająca potrzeb mieszkańców w tym zakresie. Niewystarczający zakres podstawowych usług potwierdzają wyniki ankiety przeprowadzonej na etapie opracowania „Strategii rozwoju gminy Ostrówek”.

Stan rozwoju przedsiębiorczości na przestrzeni ostatnich kilku lat prezentuje tabela nr 21. Analiza danych zawartych w tabeli wskazuje na tendencje spadkowe w ilości firm prowadzących działalność produkcyjną oraz w branży budowlanej. Niewielkie przyrosty liczby podmiotów były spowodowane przede wszystkim powstawaniem usług stanowiących zajęcie dodatkowe rolników (np. punkt wymiany butli, usługi żniwne własnym kombajnem) nie generujących wzrostu pozarolniczych miejsc pracy.

Tabela nr 21. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji i działów PKD

	1998	2001	2002
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	10	12	15
Przemysł	17	16	8
Budownictwo	22	25	19
Usługi rynkowe:			73
Handel i naprawy	39	37	40
Gastronomia	1	3	3
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	5	4	4
Pośrednictwo finansowe	2	2	2
Obsługa nieruchomości i firm	5	5	2
Pozostała działalność indywidualna i komunalna	3	16	22
Usługi nierynkowe:			
Administracja publiczna i obrona narodowa	2	2	2
Edukacja	4	4	3
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	3	3	3
Ogółem	113	129	123

Przestrzenna alokacja podmiotów gospodarki w obszarze gminy wynika z funkcji miejscowości, ich liczby mieszkańców i struktury wieku, położenia względem ważnych szlaków komunikacyjnych, a także polityki lokalizacyjnej gminy (m.in. wyposażenia w infrastrukturę) oraz cech psychospołecznych mieszkańców, lokalnych tradycji.

W gminie Ostrówek ukształtowały się dwa ośrodki obsługi:

- Ostrówek Kolonia, pełniący funkcję gminnego ośrodka obsługi mieszkańców, w obszarze którego skupiają się usługi publiczne (administracja samorządowa, usługi w zakresie bezpieczeństwa publicznego, kultury, ochrony zdrowia, edukacja) oraz usługi rynkowe;
- Leszkowice – wspomagający funkcje ośrodka gminnego w zakresie obsługi mieszkańców.

Wyposażenie miejscowości gminy w usługi oraz zakłady produkcyjne przedstawia tabela nr 22.

Tabela nr 22. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji i działów PKFD w podziale na miejscowości

Miejscowość	Razem	Obsługa lotnictwa	Przemysł	Budownictwo	Usługi rynkowe						Usługi nierynkowe		
					Transport składów	Handel i naprawy	Gastronomia	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości	Pozostała działalność usługowa i socjalna	Administracja publiczna i obrona narodowa	Edukacja	Ochrona zdrowia
Antoniówka	4				1	1				2			
Cegielnia	4			1		1				1			1
Dębica Kolonia	3			2						1			
Dębica Wieś	11	4		1		3				2		1	
Jeleń	4		1			2				1			
Kamienowola	8	1	1	1	1	2	1			1			
Leszkowice	26	1	3	4		11	1		1	4		1	
Luszawa	6	1		1		3				1			
Ostrówek Kol.	23	1	1	2	1	7	1	2	1	4	2		1
Ostrówek Wieś	8		1	1	1	1				2		1	1
Tarkawica	16	7	1	3		4				1			
Zawada	4			2		1				1			
Zurawiniec Kol.	2			1		1							
Zurawiniec Wieś	4					3				1			
Razem	123	15	8	19	4	40	3	2	2	22	2	3	3

4.2. Wnioski.

Do głównych problemów w zakresie rozwoju przedsiębiorczości można zaliczyć:

- brak dostatecznie rozwiniętych instrumentów finansowych i prawnych, warunkujących rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w powiązaniu z programami rządowymi;
- niewystarczającą współpracę między instytucjami otoczenia biznesu a lokalnymi władzami samorządowymi i przedsiębiorcami;
- niedostateczny stan wyposażenia w infrastrukturę ekonomiczną i techniczną;
- niskie dochody ludności, nie przyczyniające się do tworzenia lokalnego rynku zbytu.

Do najistotniejszych czynników rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej w gminie należą:

Rys. nr 8



- położenie obszaru gminy pomiędzy dwoma ważnymi szlakami drogowymi województwa: drogą krajową nr 19 od strony zachodniej i drogą wojewódzką nr 815 od strony wschodniej,
- planowana budowa regionalnego portu lotniczego na terenie gmin Ostrówek i Niedźwiada;
- możliwość pozyskania środków z funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych, przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich;
- rozwój usług otoczenia biznesu w ośrodku powiatowym;
- poprawa stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- możliwość tworzenia lokalnych instrumentów fiskalnych stymulujących rozwój przedsiębiorczości (ulgi podatkowe).

W związku z koniecznością restrukturyzacji rolnictwa i wiążącym się z nią znacznym zmniejszeniem liczby zatrudnionych w tym sektorze, rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, w tym usług okołolotniskowych, może przyczynić się do przeciwdziałania degradacji społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich.

4.3. Rolnictwo.

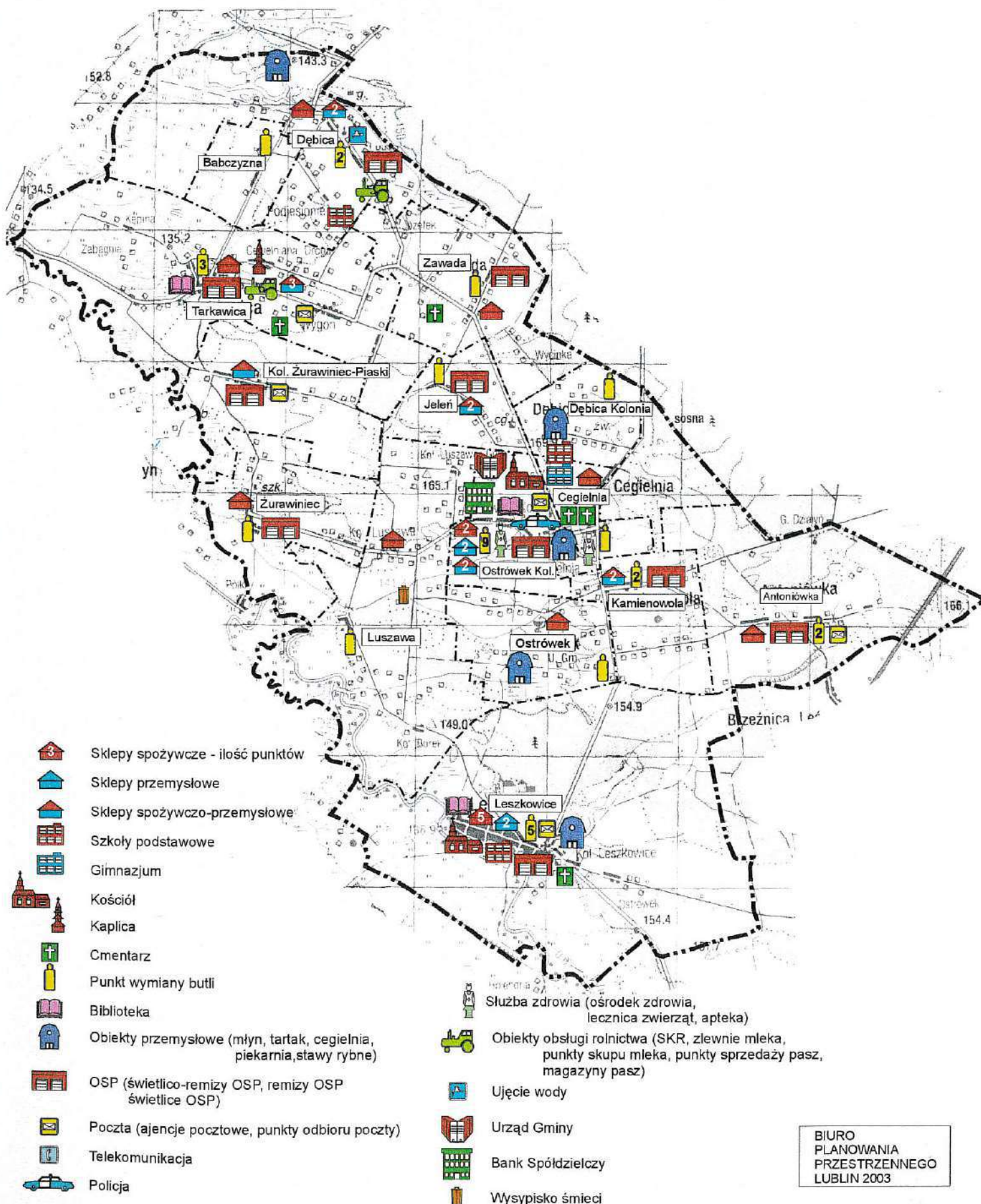
4.3.1. Ocena jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Gmina Ostrówek posiada średniokorzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa. Średni wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie wynosi 58,1pkt. (wg skali IUNG w Puławach) i jest dużo niższy niż w województwie lubelskim – 73,4pkt. i w kraju – 66,6pkt. Wśród użytków rolnych zdecydowanie dominują gleby najslabsze (V i VI kl. bonitacyjnej) zajmujące ok. 53 % ogółu gruntów ornych, w tym kl. V – 33 % i kl. VI – 20 %. Gleby średnie – IV kl. bonitacyjnej zajmują 44,0 % ogółu gruntów ornych, a gleby najwyższej klasy bonitacyjnej tj. III tylko 3,5 %. Gleby kl. I i II w gminie nie występują. Gleby o najniższej wartości produkcyjnej (VI kl.) występują w zasadzie na terenie całej gminy, a największe ich zasięgi znajdują się w okolicach miejscowości: Tarkawica, Żurawiniec, Kolonia Żurawiniec, Luszawa, Zawada, Antoniówka i Leszkowice. Gleby o najwyższej wartości produkcyjnej (III i IV kl.) są bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze i występują w małych kompleksach, głównie w północnej

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 9

Obiekty infrastruktury społecznej
i działalności gospodarczej - stan 2002r.



BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

części gminy. Wśród użytków rolnych 88% gleb posiada odczyn kwaśny i bardzo kwaśny – gleby te wymagają wapnowania. Stosunki wilgotnościowe gleb są wadliwe: okresowym nadmiarem wody odznacza się 23% gleb, 17% gleb – niedoborem wody, a 16% gleb jest zagrożona częstym i długotrwałym niedoborem wody.

Okolo 6 % powierzchni gminy zagrożone jest erozją wodną powierzchniową, występującą w stopniu słabym. Erozja występuje głównie w strefie krawędziowej doliny Wieprza, obszar ten zaliczony został do III stopnia pilności ochrony przed erozją (ochrona najniższa, pilna lokalnie).

4.3.2. Struktura użytkowania i władania gruntów.

4.3.2.1. Struktura użytkowania gruntów.

Na terenie gminy Ostrówek użytki rolne zajmują 75,6% ogólnej powierzchni z czego na grunty orne przypada 53,3%, sady – 0,5% i użytki zielone 21,8%. Lasy i grunty leśne zajmują 17,3% ogólnej powierzchni gminy, jest to wartość bardzo niska w porównaniu do województwa lubelskiego (21,8%). Wysoki udział użytków rolnych w gminie świadczy o dominującej funkcji rolniczej.

Tabela nr 23. Struktura użytkowania gruntów w gminie Ostrówek (stan 2002 r.)

Powierzchnia ogółem	Użytki rolne w ha				Lasy i grunty leśne	Grunty pozostałe (grunty zabudowane, drogi, wody, nieużytki)
	Razem	grunty orne	sady	użytki zielone (łąki + pastwiska)		
8 999	6 802	4 791	45	19662	1 556	641
100 %	75,6 %	53,3 %	0,5 %	21,8 %	17,3 %	7,1 %

Przeprowadzona analiza struktury użytkowania gruntów w latach 1999-2002 wskazuje, że nieznacznie zmalał procentowy udział gruntów ornych o około 1%. Podobne zjawisko wystąpiło w odniesieniu do powierzchni sadów, natomiast zwiększył się udział użytków zielonych o około 1% i lasów (o 0,5%).

4.3.2.2. Struktura władania gruntów.

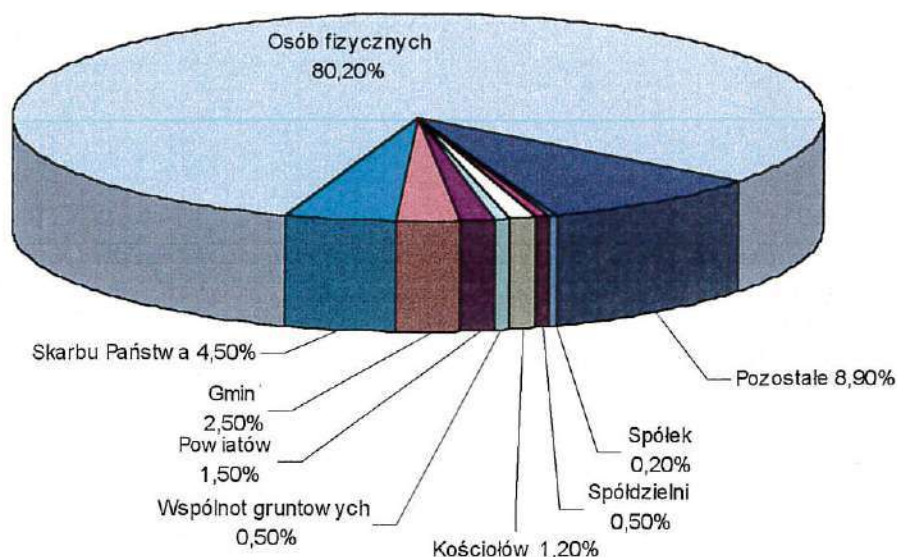
W gminie Ostrówek zdecydowanie dominuje sektor prywatny. We władaniu rolników indywidualnych znajduje się 80,2% ogółu użytków rolnych. Wśród użytków rolnych grunty orne stanowią 56,2%, użytki zielone 23,7% a sady 0,05%. Prywatna własność gruntów stwarza możliwość szybszego przystosowania się rolnictwa do potrzeb gospodarki rynkowej.

Tabela nr 24. Struktura władania gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych
(stan 1999 r.)

Powierzchnia ogółem	Użytki rolne w ha				Lasy i grunty leśne	Grunty pozostałe (grunty zabudowane, drogi, wody, nieużytki)
	Razem	grunty orne	sady	użytki zielone		
8 215	6 592	4 642	4	1 946	1 308	315
100 %	80,2 %	56,2 %	0,05 %	23,7 %	16,0 %	3,8 %

Sektor publiczny zajmuje powierzchnię 784ha tj. 8,7% ogólnej powierzchni gminy, z czego 144ha zajmują lasy państwowe, 71ha wchodzi w skład zasobów Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a pozostałe 569ha jest we władaniu innych jednostek państwowych, samorządowych, spółdzielczych, kościelnych co obrazuje poniższy wykres.

Struktura własności gruntów w gminie w 2002 roku



4.3.3. Struktura agrarna.

Podobnie jak w województwie lubelskim, gospodarstwa rolne gminy cechuje duże rozdrobnienie i związana z tym niska efektywność. W gminie funkcjonuje 980 gospodarstw rolnych, średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa jest wyższa od średniej w województwie (7,1 ha) i wynosi 8,3 ha. Powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo jest również wyższa od średniej w województwie (6,2 ha) i wynosi 6,7 ha.

Tabela nr 25. Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup obszarowych i powierzchni użytków rolnych (dane 1996 rok)

Ogółem liczba gospodarstw	Gospodarstwa indywidualne w grupach obszarowych w ha						
	1 – 2	2 – 5	5 – 7	7 – 10	10 – 15	15 – 20	20 i więcej
980	56	300	208	222	151	37	6
100 %	5,7 %	30,6 %	21,8 %	22,6 %	15,4 %	3,8 %	0,7 %

Gospodarstwa małe i średnie stanowią 80,7 % ich ogólnej liczby, w tym od 1,0 do 5,0 ha – 36,3 % i od 5,0 do 10,0 ha – 44,4 %. Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych powyżej 10,0 ha zajmują 19,9 % ich ogółu (w województwie – 15,1 %, w kraju – 19,1 %). Większość gospodarstw indywidualnych posiada grunty w tzw. „szachownicy” (przeciętnie w 5 działkach), co wymaga konieczności scaleń gruntów. Wśród gospodarstw rolnych ocenianych wg grup społeczno – ekonomicznych występują gospodarstwa:

- rolnicze 45,0 % ogółu,
- rolniczo – pracownicze 2,6 %,
- pracownicze i pracowniczo – rolnicze 19,2 %,
- emerytów i rencistów 23,0 %,
- prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą 1,2 %,
- utrzymujące się z niezarobkowych źródeł 0,3 %,
- pozostałe 8,8 %.

Na terenie gminy 23,0 % gospodarstw rolnych użytkowanych jest przez emerytów i rencistów. Wysoki procent (19,2 %; co piąte gospodarstwo) stanowią gospodarstwa tzw. dwuzawodowców. Dla 45 % ogółu gospodarstw działalność rolnicza stanowi główne źródło utrzymania. Według samooceny użytkowników gospodarstw rolnych (badano ok. 70 % gospodarstw) 16,1 % uważanych jest za rozwojowe. Powyższe dane (w tym

procentowy udział gospodarstw emerytów i rencistów oraz gospodarstw pracowniczych) wskazuje na możliwość likwidacji ok. 40 – 45 % gospodarstw w przyszłości z powodu ich nieefektywności oraz starzenia się właścicieli (blisko 45 % gospodarzy nie posiada następców).

W gminie 19,6% ludności jest w wieku poprodukcyjnym (co 5 mieszkańców wsi). Gospodarstwa rolne wg cech demograficznych domowników przedstawiają się następująco:

-	składające się z:	wyłącznie młodych	6 % ogółu,
		wyłącznie z osób w wieku średnim	15 %,
		wyłącznie ze starszych	10 %,
		wyłącznie z emerytów i rencistów	14 %,
		bez następców (bez dzieci i osób do 25 roku życia)	45 %.

Zwraca uwagę wysoki procent gospodarstw bez następców (co drugie gospodarstwo), co przy zaawansowanym procesie starzenia się ludności rolniczej spowoduje w przyszłości, że grunty tych gospodarstw znajdują się na rynku nieruchomości, stwarzając szansę na powiększenie areалу gospodarstw istniejących. Wysokie zatrudnienie w rolnictwie wynoszące 34 os./100 ha U.R. będzie utrudniać przystosowanie się do nowych warunków gospodarki rynkowej. Około 66,6 % ludności rolniczej gminy posiada tylko wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe. Brak dobrego przygotowania zawodowego jest barierą w przebudowie gospodarki rolnej.

4.3.4. Produkcja rolna.

W strukturze produkcji rolnej gminy dominuje produkcja roślinna (wynika to przede wszystkim z istniejących warunków naturalnych) – gdzie decydujący wpływ na profil produkcji ma przewaga kompleksów przydatności rolniczej, głównie żytnich. Produkcją roślinną zajmuje się w gminie 33 % gospodarstw, a 40 % produkcją mieszaną. W strukturze zasiewów zdecydowanie dominują zboża – 71,6 %, w tym żyto stanowiące 35,5 % ogółu zasiewów zbóż. Ważną pozycję zajmuje uprawa ziemniaków – 23,7 % (woj. – 11,0 %; kraj – 10,3 %).

Tabela nr 26. Struktura zasiewów (dane 1998 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia zasiewów				
	Gmina Ostrówek		Województwo lubelskie		Kraj
	ha	%			%
Powierzchnia zasiewów ogółem	4 641,0	100		100,0	100,0
- zboża ogółem	3 325,0	71,6	100,0	71,8	69,6
w tym:					
- żyto	1 650,0	35,5	49,8	13,4	18,9
- owies	700,0	15,0	21,0	6,3	4,9
- pszenica	310,0	6,7	9,3	0,25	19,1
- mieszanki zbożowe	300,0	6,5	9,0	13,2	12,2
- pszenżyto	190,0	4,1	5,7	3,5	5,3
- gryka	135,0	2,9	4,0	1,2	-
- jęczmień	40,0	0,9	1,2	9,2	8,6
- ziemniaki	1 100,0	23,7		11,0	10,3
- tytoń	42,0	0,9		0,52	-
- pozostałe	174,0	3,8		16,68	20,1

Produkcją zwierzęcą zajmuje się 27,4 % ogółu gospodarstw. W gminie hoduje się głównie trzodę chlewną i bydło. Hodowla ta oparta jest przede wszystkim na własnej bazie paszowej (zboża, ziemniaki). Na przestrzeni ostatnich lat produkcja zwierzęca spada, co obrazuje poniższa tabela – wpływa na to niska opłacalność produkcji i duże trudności w jej zbycie.

Tabela nr 27. Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w sztukach

Zwierzęta gospodarskie	Gmina Ostrówek		Województwo lubelskie	Kraj
	Obsada na 100 ha użytków rolnych			
	1996 r.	1999 r.	1999 r.	1999 r.
Bydło – ogółem	41,3	39,8	30,8	35,6
w tym:				
- krowy		17,2		
trzoda chlewna	108,3	104,5	79,9	100,6
owce		2,1	1,7	2,1
konie		10,0	4,8	3,0
kozy		-		

Funkcjonujące gospodarstwa specjalistyczne na terenie gminy ukierunkowane są na:

- produkcję trzody chlewnej;
- hodowlę gęsi;
- produkcję zdrowej żywności tzw. gospodarstwa ekologiczne;

– prowadzenie pasiek pszczół miodnych.

We wsi Dębica na powierzchni ok. 50ha stawów stanowiących własność gminy produkuje się narybek: karpia, karasia, jazia i sandacza głównie na potrzeby Polskiego Związku Wędkarskiego.

Znaczny odsetek gospodarstw rolnych prowadzi produkcję wielokierunkową, bez wyraźnie określonej specjalności. Sytuacja ta nie sprzyja unowocześnianiu produkcji warunkującej obniżkę kosztów i poprawę jakości, co w konsekwencji powoduje niską konkurencyjność gospodarstw. Brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego w gminie powoduje, że wyprodukowane płody rolne przetwarzane są poza obszarem gminy. Gospodarstwa rolne nie posiadają obiektów dla racjonalnego zagospodarowania produktów rolnych, uzbrojonych w instalacje przemysłowe, przechowalnie, sortownie i bazę chłodniczą.

4.3.5. Obsługa rolnictwa.

Czynnikiem intensyfikacji produkcji rolnej jest wyposażenie rolnictwa w środki produkcji zarówno trwałe (maszyny, narzędzia rolnicze), jak i obrotowe (nawozy mineralne, środki ochrony roślin, inne).

Średnio w gminie na 100 ha UR przypada 6,2 ciągników (w województwie 8,8, a w kraju 7,3). Moc ciągników w przeliczeniu na 1 ha UR jest bardzo niska, a ich wiek wynosi średnio ponad 18 lat. Odczuwalny jest brak kompleksowego wyposażenia ciągników w sprzęt towarzyszący. Zespołowe użytkowanie maszyn w gminie nie jest rozpowszechnione.

Nawożenie mineralne w gminie w roku gospodarczym 1997/1998 kształtowało się na poziomie 75 kg NPK na 1 ha UR (województwo – 90,2 kg, kraj 89,6 kg). Po 1990 roku obserwuje się tendencje spadkowe w zużyciu nawozów mineralnych. Spowodowane to jest m.in. dużym wzrostem cen nawozów przy jednoczesnym systematycznym spadku opłacalności produkcji rolnej i ubożeniu ludności rolniczej.

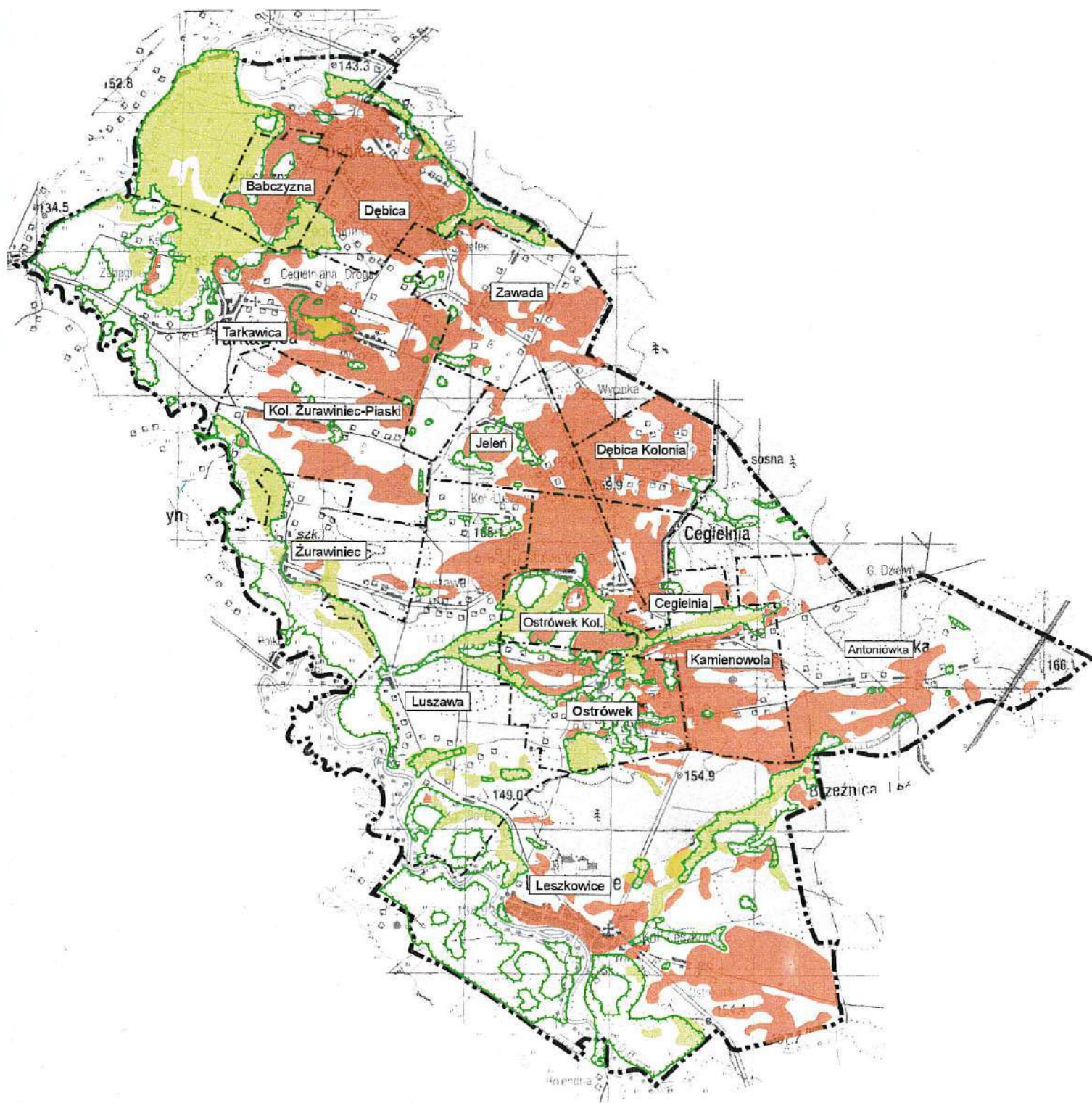
Ważnym czynnikiem rozwoju rolnictwa są warunki wodne występujące w profilu glebowym. W gminie Ostrówek melioracji wymaga ok. 10 % UR, (ok. 29,0 % pow. UR już zmeliorowano). Urządzenia melioracyjne są już zdekompletyzowane i wymagają pilnego odtworzenia i renowacji.

Wyposażenie w obiekty obsługi rolnictwa jest niewystarczające. Stwierdza się znaczny brak usług rolniczych na terenie gminy. Problemem jest słabo rozwinięte

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 10

Gleby wskazane do ochrony
i pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu



- gleby mineralne klas I-IV
- gleby organiczne
- doliny rzeczne i boczne
obniżenia terenu

BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

tzw. „otoczenie rolnictwa” niezbędne do prawidłowej obsługi i funkcjonowania sektora żywnościowego (skup płodów rolnych, zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego, usługi mechanizacyjne, remontowe, inne).

Podstawowe obiekty obsługi rolnictwa skupiają się głównie w Ostrówku Kol. (GS „SCH”, Bank Spółdzielczy). Rozmieszczenie obiektów obsługi rolnictwa w 2001 roku przedstawiało się następująco:

1. Kol. Ostrówek: Bank Spółdzielczy, Urząd Gminy, GS „SCH”, Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, baza GS „SCH” (skład węgla, magazyny, piekarnia, waga towarowa).
2. Kol. Luszawa: punkt sprzedaży pasz „Dolpasz” S.A., grupa ROLIMPEX S.A. – własność prywatna.
3. Żurawiniec zlewnia mleka – nieczynna.
4. Ostrówek tartak – własność prywatna.
5. Kamieniowola Spółdzielnia Kółek Rolniczych, młyn.
6. Dębica: skup żywca – skup 1 x w tygodniu, 2 magazyny pasz – w zabudowie zagrodowej, własność prywatna.
7. Tarkawica: 2 punkty skupu mleka, 2 punkty sprzedaży pasz, magazyn GS „SCH” – nieczynny, pustostan, magazyn SKR, punkt usług.

System skupu płodów rolnych w gminie jest słabo rozwinięty. Z powodu rozproszonej i rozdrobnionej produkcji, niskich kwalifikacji zawodowych rolników, braku marketingu i grup producenckich, rolnicy nie są w stanie zapewnić dostaw towaru na rynek w wystarczającej ilości, o należytej jakości i jednorodności. W związku z powyższym nie są w stanie sprostać konkurencji na rynku rolnym. W gminie nie wykształciły się jeszcze nowoczesne struktury rynkowe. Dużą nadzieję w tym względzie należy wiązać z już funkcjonującą dużą giełdą hurtową w Elizówce k/Lublina w powiązaniu z którą winien być tworzony rynek pierwotny w gminie w postaci grup producentów rolnych i ich związków.

4.4. Leśnictwo.

Powierzchnia leśna w gminie wynosi 1 507,0 ha, co stanowi 17,3% ogólnej powierzchni, (województwo lubelskie - 21,8 %, kraj - 28,5%). W strukturze własnościowej dominują lasy prywatne stanowiąc 85,4 % ogólnej powierzchni leśnej, lasy państwowe zajmują 14,6 %. Lasy występują w niewielkich kompleksach na obszarze całej gminy. Lasy

państwowe i 90 % lasów prywatnych posiadają aktualne plany urządzania lasów (brak planu urzędzeniowego jedynie dla sołectwa Leszkowice). Przeważa drzewostan w średnim wieku w przedziale 30 – 50 lat tj. poniżej okresu rębności. Są to głównie lasy gospodarcze stanowiące 91,6 % powierzchni. Do lasów ochronnych zaliczono niewielkie powierzchnie leśne w południowo – wschodniej i zachodniej części gminy łącznie na 8,4 % powierzchni. Szacowane zasoby surowca drzewnego na pniu ocenia się na 173,6 dcm³. Lasy w gminie charakteryzują się różnorodnością siedliskową i stanowią istotne węzły systemu ekologicznego województwa.

4.5. Ocena uwarunkowań gospodarowania zasobami rolnymi i leśnymi.

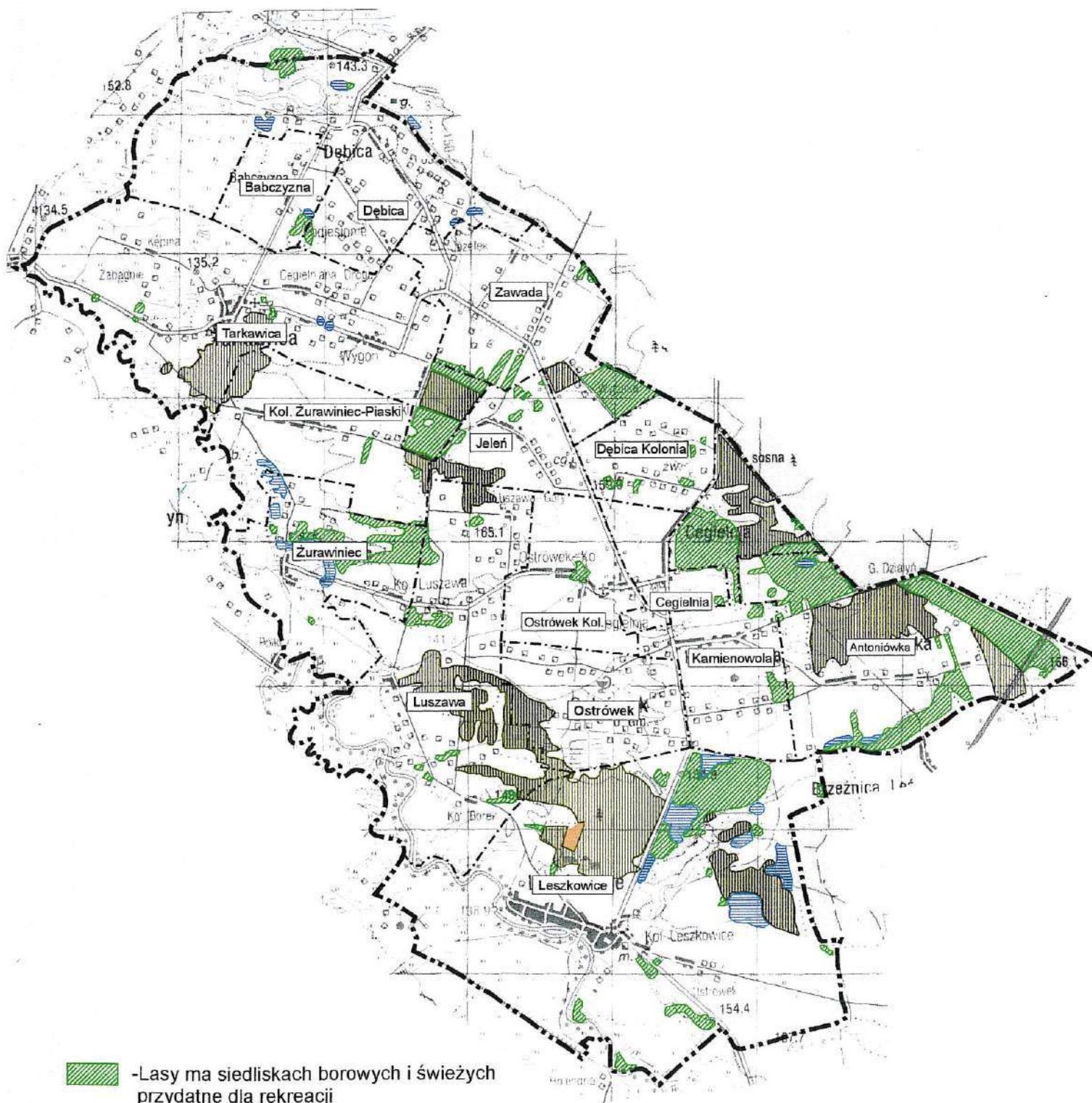
Z oceny stanu istniejącego wynika, że problemy rozwojowe rolnictwa to:

- niekorzystna struktura agrarna (przewaga gospodarstw małych i średnich nieefektywnych ekonomicznie) i występowanie tzw. „szachownicy pól”, co wymaga wymiany gruntów (podjęcie prac scaleniowych),
- wysoki wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie, co świadczy o bezwładności struktur rolnictwa i braku alternatywnych miejsc pracy w gminie oraz regionie,
- niskie przygotowanie zawodowe rolników (blisko 67 % posiada tylko wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe), co utrudnia proces przebudowy gospodarki rolnej i przejawia się w słabej efektywności gospodarowania i braku inicjatywności właścicieli gospodarstw,
- bariera kapitałowa związana z niską opłacalnością produkcji rolnej, co uniemożliwia inwestowanie w rozwój gospodarstwa,
- słabo rozwinięte „otoczenie rolnictwa” niezbędne do obsługi i funkcjonowania obszarów wiejskich (skup płodów rolnych, zakłady przetwórstwa spożywczego, usługi bytowe),
- bariery ekologiczne, w tym:
 - degradacja gleb na skutek zakwaszenia i lokalnej erozji,
 - niewłaściwe stosunki wodne (część użytków rolnych wymaga melioracji zarówno odwadniających jak i nawadniających),
 - płytkie występowanie wód podziemnych, stwarzające ograniczenia lokalizacji ferm hodowlanych oraz chemizacji rolnictwa.

GMINA OSTRÓWEK

Lasy wskazane do ochrony i pozostawienia
w dotychczasowym użytkowaniu

Rys. nr 11



-  -Lasy na siedliskach borowych i świeżych przydatne dla rekreacji
-  -Lasy na siedliskach wilgotnych lub w wieku do 40 lat nieprzydatne dla rekreacji
-  -Lasy o funkcji wodochronnej nieprzydatne dla rekreacji
-  -Lasy o funkcji glebochronnej nieprzydatne dla rekreacji

BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

Możliwości (szanse) rozwoju gospodarki rolnej to:

- rolnicza przestrzeń produkcyjna, dająca możliwość w specjalizacji określonych gatunków roślin a także hodowli zwierząt gospodarskich,
- niewielki stopień degradacji środowiska – szanse rozwoju rolnictwa integrowanego (zrównoważonego), a w przyszłości ekologicznego. Produkcja zdrowej żywności może stać się istotnym źródłem dochodów i wchłonać nadwyżki siły roboczej z rolnictwa;
- prywatna własność ziemi – dająca możliwość szybkiego dostosowania się do gospodarki rynkowej. Sektor prywatny szybko potrafi zmienić kierunki produkcji na potrzeby rynku;
- wykorzystanie walorów krajobrazowych dla agroturystyki opartej na bazie gospodarstw wiejskich, jako dodatkowego źródła dochodów dla rolników,
- wyłączenie marginalnych gruntów na cele nierolnicze – możliwość bezkolizyjnego lokowania różnego rodzaju inwestycji, głównie lotniska pasażersko – towarowego w połud. – wsch. części gminy (grunty V – VI kl. bonitacyjnej),
- możliwość wykorzystania działającej w niedalekim sąsiedztwie gminy giełdy rolnej w Elizówce k/Lublina dla promocji towarów rolnych,
- możliwość zwiększenia niskiego wskaźnika lesistości, przez wprowadzenie dolesień na glebach najsłabszych,
- możliwość wykorzystania walorów lasów dla promowania rozwoju rekreacji, głównie agroturystyki (wsch. część gminy).

4.6. Gospodarka turystyczna.

4.6.1. Walory turystyczne.

Największe walory krajobrazowe posiadają tereny dolinne położone w obrębie rzeki Wieprz i jej starorzecza – Wieprzyska, których szczególnym walorem jest zachowany ich naturalny charakter i meandry rzeczne. Duże walory, sprzyjające rozwojowi funkcji posiadają położone w obrębie wskazanego do objęcia ochroną prawną Wieprzyska wsie: Luszawa, Kolonia Borek i Żurawiniec. Najciekawsza pod względem krajobrazowym jest największa i najliczniejsza wieś Leszkowice, położona w strefie krawędziowej doliny rzeki Wieprz. Posiada dobrze zachowany zwarty wielodrożnicowy układ urbanistyczny. Na jej terenie znajdują się dobrze zachowane domy drewniane o charakterystycznym dla tej części województwa detalu i formie architektonicznej oraz kościoł z początku XX wieku.

4.6.2. Obsługa ruchu turystycznego.

Na terenie gminy brak jest podstawowych urządzeń i obiektów obsługujących ruch turystyczny bądź wspomagających jego rozwój. Do miejscowości mogących spełniać funkcję obsługi turystyki kwalifikują się wsie położone w obrębie najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Gospodarstwo agroturystyczne w Cegielni, w którym przygotowano miejsca pobytowe dla 10 osób, dotychczas nie przyjmowało gości. W budowie jest planowane gospodarstwo agroturystyczne w Kamienowoli.

Na terenie gminy brak jest tradycji turystycznych. Rozwój tej funkcji może nastąpić w oparciu o turystykę kwalifikowaną, np. wędkarstwo, hippika czy wypoczynek sobotnio – niedzielny dla mieszkańców miast znajdujących się w sąsiedztwie. Brak odpowiednich funduszy, właściwej promocji stanowią główną barierę rozwoju turystyki w gminie.

W warunkach społeczno-gospodarczych gminy Ostrówek rozwój funkcji turystycznej może stać się czynnikiem aktywizacji obszaru i źródeł dochodów ludności. Z rozwojem turystyki związane jest również ożywienie innych gałęzi gospodarki: handel, gastronomia, transport, produkcja zdrowej żywności itp.

5. Infrastruktura techniczna.

5.1. Komunikacja – sieć drogowa gminy.

Układ podstawowy

Układ podstawowy dróg publicznych w gminie Ostrówek tworzą: odcinek drogi wojewódzkiej nr 815, sieć dróg powiatowych i gminnych. Droga wojewódzka nr 815 pełni rolę łącznika pomiędzy drogami krajowymi: nr 19 Kuźnica Białostocka – Lublin – Rzeszów (włączenie w Lubartowie) oraz nr 63 Węgorzewo – Łuków – Sławatycze (włączenie w Wisznicach), tworząc najkrótsze połączenie Lublina z drogowym przejściem granicznym w Sławatyczach.

Droga wojewódzka

Odcinek drogi wojewódzkiej nr 815 Wisznice – Parczew – Siemień – Lubartów o długości 1,1 km przebiega przez południowo-wschodnią część gminy. Parametry techniczne i użytkowe drogi – wg klasy G (główna). Droga nr 815 zapewnia połączenie zewnętrzne gminy z większymi ośrodkami – Lublinem, Lubartowem, Parczewem.

Tabela nr 28. Droga wojewódzka w gminie Ostrówek

L.p.	Nr ewidencyjny drogi	Lokalizacja	Długość całkowita drogi [km]	Długość drogi na terenie powiatu lubartowskiego [km]	Długość drogi w obszarze gminy [km]	Udział długości odcinka na terenie gminy w długości całkowitej trasy [%]	Udział długości odcinka na terenie gminy w długości trasy w powiecie lubartowskim [%]	Klasa techniczna drogi <u>istniejąca</u> planowana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	815	Wisznice – Parczew – Siemień – Lubartów	60,29	15,124	1,101	1,8	7,3	<u>G</u> GP

Gęstość dróg wojewódzkich w gminie Ostrówek – 1,22 km/100 km² (powiat lubartowski – 7,4; województwo lubelskie – 8,8; kraj – 9,0)

Natężenie ruchu na odcinku przebiegającym przez gminę wykazuje tendencję stale rosnącą – w roku 2000 (wg ostatniego Generalnego Pomiar Ruchu) wynosiło 1886 pojazdów rzeczywistych/dobę i było wyższe o 32 % w porównaniu do roku 1995 oraz o 151%

w porównaniu z rokiem 1990. W strukturze pojazdów w ruchu 73 % stanowiły samochody osobowe, 8 % ciężarowe i 3 % autobusy. Natężenie krytyczne – przy poziomie swobody ruchu „D” – wykorzystane jest w 7 – 21%. Droga odpowiada – poza nielicznymi wyjątkami (w zakresie szerokości korony drogi) parametrom klasy G.

Droga 815 wraz z drogą krajową nr 19 – po modernizacji – stanowić ma połączenie Lublina z planowanym portem lotniczym Lublin – Niedźwiada.

Drogi powiatowe

Na mocy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002r (Dz.U. z 2003r Nr 5 poz.54) Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 2 czerwca 2003r. podjął Uchwałę Nr XXXII/448/03 w sprawie nadania numerów drogom powiatowym w obszarze województwa lubelskiego. Z tych względów w niniejszym opracowaniu posłużono się numeracją dróg przed i po zmianie.

Na obszarze gminy Ostrówek istnieje 8 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 51,1 km, w tym 38,3 km (75 %) stanowią odcinki utwardzone: klasy G – 9,9 km, 15,1 km klasy Z, 13,3 km klasy L. Wskaźnik gęstości dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej w gminie Ostrówek jest wyższy od wskaźnika w powiecie lubartowskim (o 33 %), województwie lubelskim (o 17 %) i kraju (o 19 %).

Tabela nr 29. Drogi powiatowe w gminie Ostrówek

L.p.	Nr ewidencyjny drogi	Lokalizacja	Długość całkowita drogi /w powiecie lubartowskim/	Długość drogi w granicach gminy	Rodzaj nawierzchni		Udział długości odcinka na terenie gminy w długości całkowitej trasy [%]	Klasa techniczna drogi istniejąca planowana
					Utwardzona	Niutwardzona		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	22 316 0533L	(Bełcząc) – granica powiatu – Dębica – Zawada – do drogi powiatowej nr 22320	3,808	3,808	3,808		100,0	<u>Z</u> Z
2	22 320 0532L	Od drogi krajowej nr 19 – Kock – Tarkawica – Ostrówek Kolonia – do drogi powiatowej nr 22325	15,726	11,272	11,272		71,7	<u>Z</u> Z
3	22 322 0534L	Od drogi powiatowej nr 22320 – Tarkawica – Żurawiniec – do drogi powiatowej nr 22325	5,786	5,786	4,443	1,343	100,0	<u>L</u> L

4	22 323 0253L	(Czemierniki) – granica powiatu – Cegielnia – Leszkowice – do drogi wojewódzkiej nr 815	13,866	9,928	9,928		71,6	$\frac{G}{G}$
5	22 325 0536L	Od drogi krajowej nr 19 – Wola Skromowska - Sułoszyn – Żurawiniec – Kolonia Ostrówek – do drogi powiatowej nr 22323	14,455	6,307	5,927	0,380	43,6	$\frac{L}{L}$
6	22 333 0538L	Od drogi powiatowej nr 22332 – Firlej - Serock – Luszawa – Ostrówek – do drogi powiatowej nr 22323	9,007	4,814	0,000	4,814	53,4	$\frac{L}{L}$
7	22 334 0537L	Od drogi powiatowej nr 22323 – Kamienowola - do drogi wojewódzkiej nr 815	6,122	6,122	2,950	3,172	100,0	$\frac{L}{L}$
8	22 335 0540L	Od drogi powiatowej nr 22323 – Przypisówka - Leszkowice – do drogi powiatowej nr 22323	3,790	3,790	0,000	3,038	80,2	$\frac{L}{L}$
		<i>razem</i>		51,075	38,828	11,024	75,0	

Gęstość dróg powiatowych ogółem w gminie Ostrówek: 56,8 km/100 km² (powiat lubartowski – 45,9; woj. lubelskie – 43,1; kraj – 40,8)

Odcinki utwardzone: 42,6 km/100 km² (powiat lubartowski – 32,5; województwo – 36,3; kraj – 35,8)

Stopień realizacji (stosunek długości odcinków utwardzonych do długości ogółem) – 75,0 %

Bezpośrednie połączenie z drogą krajową nr 19 zapewnia droga nr 22 320 (0532L) Kock – Ostrówek Kolonia. Do drogi wojewódzkiej nr 815 włączają się drogi powiatowe: 22 323 (0253L) (Czemierniki) – Cegielnia – Leszkowice i 22 334 (0537L) Kamienowola – droga 815, które z drogami powiatowymi: 22 320 (0532L) Kock – Ostrówek Kolonia i 22 316 (0533L) (Bełcząc) Dębica – Zawada należą do głównych ciągów drogowych gminy i stanowią uzupełnienie systemu zewnętrznych powiązań gminy. Dla centralnej i zachodniej części gminy ważne są drogi: 22 325 (0536L) Kol. Ostrówek – Żurawica i 22 322 (0534L) Tarkawica – Żurawiniec. Drogi: 22 333 (0538L) Firlej – Serock – Ostrówek oraz 22 335 (0540L) Przypisówka – Leszkowice na całej długości w obszarze gminy mają nawierzchnię gruntową.

Układ uzupełniający.

Układ uzupełniający sieć podstawową tworzą drogi gminne tj. 17 tras o łącznej długości 50,2 km, w tym odcinki utwardzone – 4,2 km. Drogi gminne obsługują głównie zabudowę kolonijną wsi i stanowią dojazdy do pól.

Tabela nr 30. Drogi gminne w gminie Ostrówek

L.p.	Nr ewidencyjny drogi	Lokalizacja	Długość całkowita drogi	Długość odcinków	
				Utwardzo-nych	Nieutwar-dzonych
			[km]		
1	2	3	4	5	6
1	22 58 001	od drogi powiatowej 22 320 – Kępina	2,100		2,100
2	22 58 002	od drogi powiatowej 22 320 – Podjesionie – do drogi powiatowej 22 316	3,513	3,513	
3	22 58 003	od drogi powiatowej 22 316 – Podjesionie do drogi gminnej 22 58 005	2,250		2,250
4	22 58 004	od drogi powiatowej 22 320 – Tarkawica – do drogi gminnej 22 58 002	2,250		2,250
5	22 58 005	od drogi powiatowej 22 316 – do drogi gminnej 22 58 004	1,700		1,700
6	22 58 006	od drogi powiatowej 22 320 – Binduga – do drogi powiatowej 22 322	3,200		3,200
7	22 58 007	od drogi powiatowej 22 320 – Zawada	1,000		1,000
8	22 58 008	od drogi powiatowej 22 322 – Zawada – granica gminy (kierunek Wygnanów)	5,300		5,300
9	22 58 009	od drogi powiatowej 22 323 – Wycinka – droga powiatowa 22 320	2,900		2,900
10	22 58 010	od drogi powiatowej 22 323 – Kolonia Dębica – Jeleń – do drogi gminnej 22 58 008	3,500		3,500
11	22 58 011	od drogi powiatowej 22 325 – Kolonia Luszawa Góry – do drogi gminnej 22 58 008	2,700		2,700
12	22 58 013	od drogi powiatowej 22 322 – Luszawa – Kolonia Borek – Leszkowice	6,500	0,700	5,800
13	22 58 015	od drogi powiatowej 22 323 – Ostrówek – Kolonia Borek	5,500		5,500
14	22 58 016	od drogi powiatowej 22 334 – Antoniówka – granica gminy (kierunek Działyń)	1,700		1,700
15	22 58 017	od drogi powiatowej 22 323 – Kamienowola – do drogi powiatowej 22 334	2,000		2,000
16	22 58 018	od drogi powiatowej 22 334 – Antoniówka – do granicy gminy (kierunek Kolonia Brzeźnica Leśna)	1,000		1,000
17	22 58 019	od drogi powiatowej 22 323 – do granicy gminy (kierunek Niedźwiada)	3,100		3,100
		razem	50,2	4,2	46,0

Gęstość dróg gminnych ogółem: 55,78 km/100km² (powiat lubartowski – 53,8; woj. lubelskie – 61,2; kraj – 65,1)

Odcinków utwardzonych: 4,68 km/100km²

Stopień realizacji: 8,4 %

W gminie Ostrówek sieć dróg publicznych liczy 113,7 km. Wskaźnik gęstości twardych dróg publicznych w gminie – 48,48km/100km² jest niższy, niż w powiecie lubartowskim (o 13 %), województwie lubelskim (o 32 %) i kraju (o 39 %).

Tabela nr 31. Gęstość dróg publicznych w gminie Ostrówek na tle powiatu lubartowskiego, woj. lubelskiego i kraju – (2002r.)

L.p.	Gmina	Drogi wojewódzkie	Drogi powiatowe		Drogi gminne		Drogi publiczne	
			Ogółem	Utworzone	Ogółem	Utworzone	Ogółem	Utworzone
			[km/100km ²]					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	m. Lubartów	6,18	116,38	102,01	280,17	258,62	435,68	399,42
2	Kock	5,75	38,26	22,26	61,62	25,84	120,75	66,98
3	Ostrów Lubelski	20,70	12,35	9,20	59,98	12,32	93,02	42,24
4	Abramów	0,00	68,84	48,26	42,58	8,28	111,43	56,54
5	Firlej	0,00	55,63	27,14	51,43	2,37	118,94	41,39
6	Jeziorzany	5,33	34,96	22,66	58,53	7,50	110,31	46,98
7	Kamionka	9,84	50,42	33,71	88,51	5,36	147,77	48,90
8	Lubartów	6,81	30,58	23,09	57,88	22,65	103,62	60,90
9	Michów	14,14	55,91	34,94	29,43	5,15	99,46	54,22
10	Niedźwiada	17,12	47,28	34,23	45,92	6,26	110,31	57,92
11	Ostrówek	1,22	56,8	42,59	55,78	4,68	113,76	48,48
12	Serniki	1,45	62,31	54,36	23,86	1,33	87,63	57,14
13	Uścimów	0,00	45,48	36,74	34,99	8,29	80,47	45,02
powiat lubartowski		7,36	45,89	32,06	53,84	12,17	111,41	55,75
woj. lubelskie		8,79	43,09	36,26	61,15	21,61	117,21	70,81
Polska		9,03	40,83	35,83	65,08	28,77	120,77	79,41

Tabela nr 32. Administracja i zarząd, finansowanie, planowanie w zakresie dróg publicznych

Kategoria drogi	Administracja i zarząd	Finansowanie budowy, modernizacji, utrzymania, ochrony, zarządzania	Planowanie
Drogi wojewódzkie	Zarząd województwa poprzez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie. Komórkami terenowymi ZDW są Rejony Dróg Wojewódzkich – dla gminy Ostrówek jest to RDW w Parczewie	Samorząd województwa głównie z planowanych na dany rok wpływów z akcyzy od paliw silnikowych w wysokości nie mniejszej niż 30% (dzielonych za pomocą algorytmów w zależności od wartości odtworzeniowej dróg i wielkości przewozów po drogach wojewódzkich)	Zarząd województwa
Drogi powiatowe	Zarząd powiatu poprzez Zarząd Dróg Powiatowych w Lubartowie	Samorząd powiatu głównie z planowanych wpływów z akcyzy od paliw silnikowych w wysokości nie mniejszej niż 30% (dzielonych za pomocą algorytmów w zależności od wartości odtworzeniowej dróg i wielkości przewozów po drogach powiatowych)	Zarząd powiatu
Drogi gminne	Wójt gminy	Samorząd gminy głównie z subwencji drogowej w wysokości nie mniejszej niż 10,5% planowanych wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych	Wójt gminy

5.2. Publiczna komunikacja pasażerska.

Obsługa komunikacyjna gminy w zakresie komunikacji zbiorowej jest w zasadzie wystarczająca. Istniejące regularne linie autobusowe (długości 34 km) zapewniają w podstawowym zakresie połączenia z większymi jednostkami osadniczymi w gminie oraz z ośrodkami: gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

5.3. Problemy rozwoju komunikacji.

Podstawowym problemem utrudniającym utrzymanie i rozbudowę sieci drogowej jest brak odpowiednich środków na utrzymanie bieżące, remonty, modernizacje oraz nowe inwestycje drogowe. Niewykonanie w przewidzianym terminie niezbędnych robót liniowych powoduje pogorszenie stanu dróg, co skutkuje zwiększeniem kosztów odłożonych zadań umożliwiających zapewnienie odpowiednich parametrów sieci drogowej. Dotyczy to w szczególności dróg powiatowych.

Negatywnym faktem dla standardu obsługi ruchu drogowego jest brak w gminie elementów infrastruktury obsługi ruchu drogowego – stacji paliw, stacji diagnostyki i napraw pojazdów oraz urządzonych parkingów.

Występujący na terenie gminy ruch drogowy można określić jako mieszany (samochody, ciągniki, wozy konne, rowery a także ruch piesz), ogranicza on przepustowość dróg i może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa uczestników tego ruchu. Sytuację w tym zakresie poprawiłoby urządzenie dróg zbiorczych przy drodze wojewódzkiej (w miejscach, gdzie jest to możliwe) – w systemie powiązań zewnętrznych – oraz realizacja gruntowych odcinków dróg powiatowych i gminnych, które utworzyłyby połączenia skrótowe, zmniejszając natężenie ruchu na bardziej obciążonych trasach systemu wewnętrznych połączeń gminy. Budowa chodników przy drogach powiatowych na terenach zabudowanych pozwoliłaby na przeniesienie z jezdni ruchu pieszego i części ruchu rowerowego.

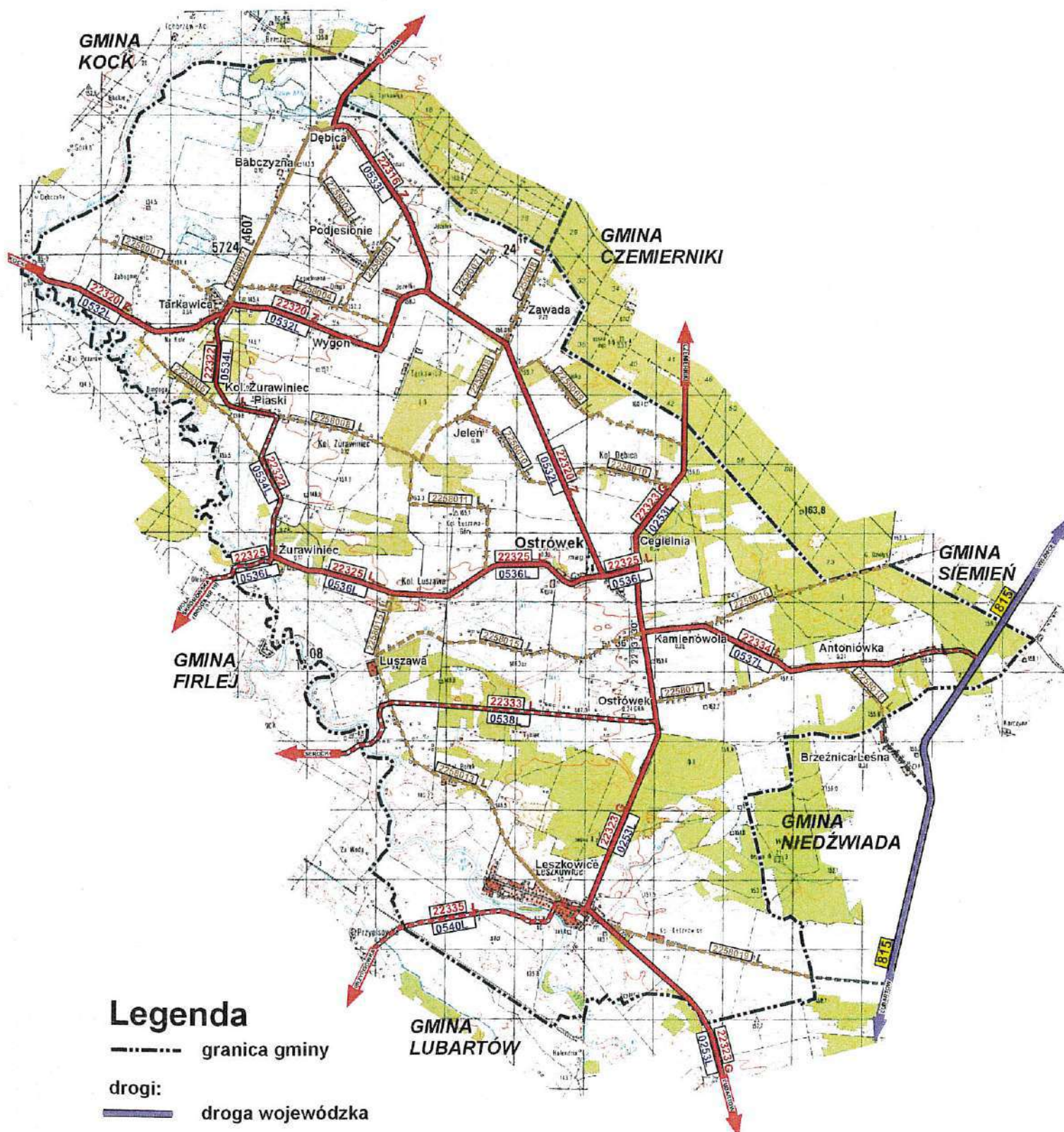
Dla prawidłowego funkcjonowania obsługi komunikacyjnej planowanego portu lotniczego Lublin – Niedźwiada konieczna jest realizacja trasy o parametrach drogi szybkiego ruchu łączącej rejon lotniska z Lublinem i większymi ośrodkami administracyjnymi regionu.

Planowana lokalizacja lotniska nie zakłóci w istotny sposób funkcjonowania istniejącej sieci drogowej gminy.

Gmina Ostrówek

układ komunikacyjny - stan 2003 r.

Rys. 12



Legenda

----- granica gminy

drogi:

----- droga wojewódzka

----- drogi powiatowe utwardzone/nieutwardzone

----- drogi gminne utwardzone/nieutwardzone

22335 05401 numeracja dróg powiatowych: przed zmianą/po zmianie

Z.L. klasa techniczna drogi

BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN, 2003 r.

5.4. Elektroenergetyka.

Zaopatrzenie w energię elektryczną terenu gminy Ostrówek odbywa się za pomocą napowietrznych linii magistralnych SN 15 kV Lubartów – Parczew oraz Kock – Zawada powiązanych ze stacjami 110/15 kV w Lubartowie, Kocku i Radzynie Podlaskim. Z linii tych zasilanych jest 45 napowietrznych stacji transformatorowych o napięciu 15/0,4 kV we wsiach: Dębica – (8), Babczyzna – (1), Tarkawica – (7), Zawada – (3), Luszawa – (6), Żurawiniec – (4), Cegielnia – (1), Kamienowola – (2), Antoniówka – (3), Leszkowice – (5), Ostrówek – (3), Ostrówek Kolonia – (2). Stan linii magistralnych 15 kV jest dobry, natomiast stan sieci niskiego napięcia, pomimo, że zapewnia dostarczenie wymaganej przez odbiorców ilości energii elektrycznej, jest niezadowalający. Na terenie gminy występują przerwy w dostawie energii elektrycznej, których przyczyną są wyeksploatowane linie, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz duże spadki napięć. Pilnej modernizacji wymagają linie niskiego napięcia zasilane z 17 stacji transformatorowych. By powstrzymać proces dekapitalizacji sieci należałoby w gminie reelektryfikować przynajmniej jedną wieś rocznie. Z chwilą realizacji znaczących inwestycji w gminie i zwiększonego ruchu budowlanego zaistnieje konieczność budowy nowych stacji 15/0,4 kV, odcinków linii 15 kV je zasilających oraz linii niskiego napięcia w poszczególnych miejscowościach.

5.5. Telekomunikacja.

Na obszarze gminy wiodącym operatorem świadczącym usługi telekomunikacyjne dla abonentów telefonii przewodowej jest Telekomunikacja Polska S.A. Obok TP S.A. od 1995 roku działa NETIA TELEKOM S.A. – operator stacjonarnej łączności telefonicznej z własną kablową infrastrukturą techniczną. Na terenie gminy rozwija się także łączność za pomocą telefonii komórkowej poprzez operatorów: IDEA, ERA i PLUS GSM.

Przez teren gminy przebiega kabel telefonii światłowodowej. Wybudowane w latach 1993-1999 kablowe sieci telefoniczne zapewniają obsługę 1000 łączy. Istniejące trzy centrale automatyczne obsługiwały w 2002 roku 838 abonentów. Pojemność istniejących central automatycznych wynosi: w Ostrówku Kolonii (500 łączy), Tarkawicy (300), i Leszkowicach (200). Na 1000 mieszkańców gminy przypada 192,3 standardowych łączy telefonicznych (województwo lubelskie – 217,9)

Tab. nr 33. Liczba abonentów w gminie

Miejscowość	1999	2002
Antoniówka	37	33
Babczyzna	24	20
Cegielnia	36	33
Dębica	25	25
Dębica Kolonia	79	68
Jeleń	27	26
Kamienowola	59	55
Leszkowice	70	66
Luszawa	190	174
Ostrówek Kolonia	67	67
Ostrówek	104	60
Tarkawica	143	103
Zawada	75	53
Żurawiniec Kolonia	26	27
Żurawiniec	39	28
Ogółem	1001	838

Na terenie gminy funkcjonują ogólnodostępne automaty telefoniczne we wsiach: Ostrówek Kolonia, Leszkowice i Tarkawicy. Istniejąca infrastruktura telekomunikacyjna w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

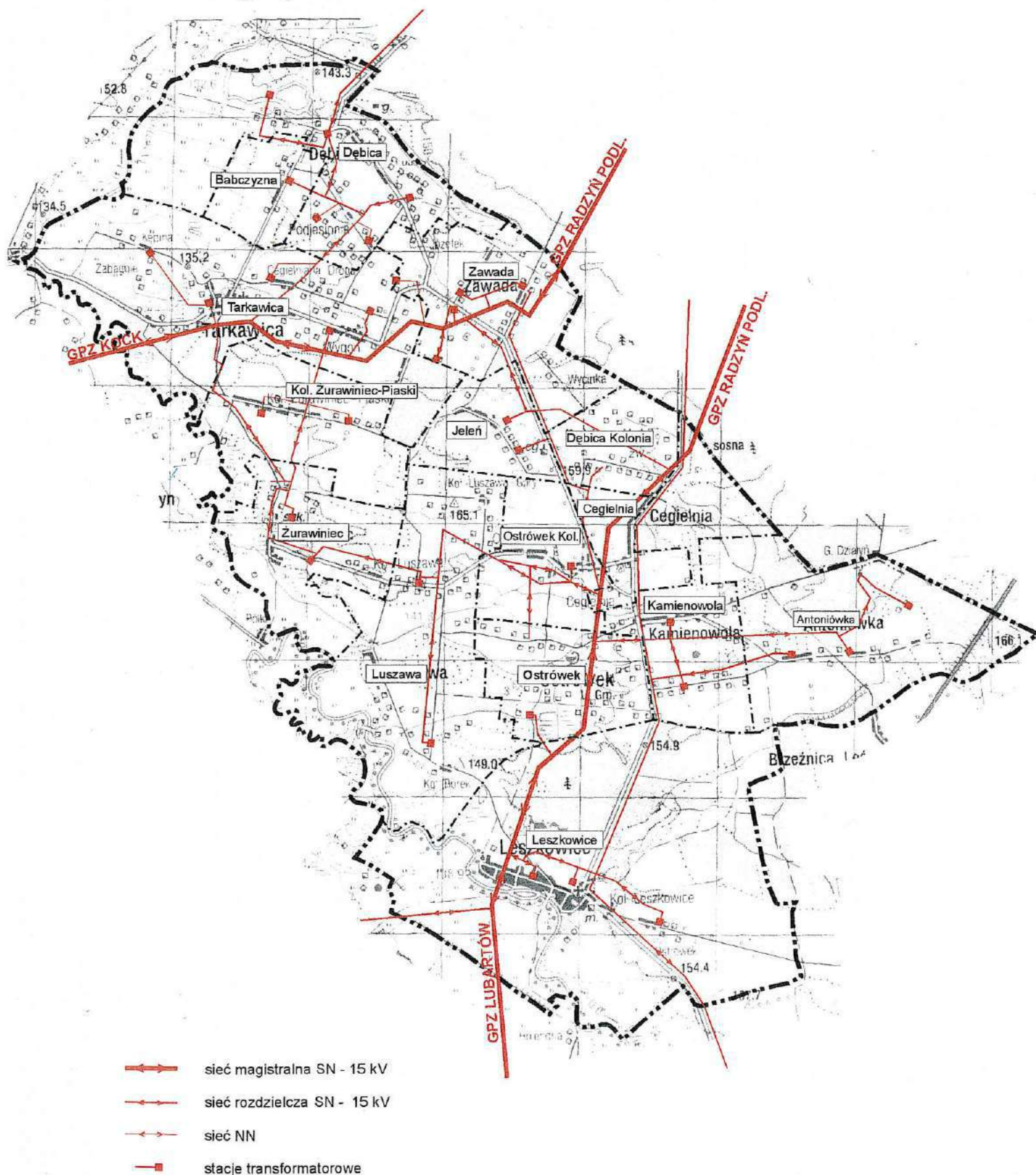
5.6. Zaopatrzenie w wodę.

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy (na koniec 2002r.) wynosiła 73,1km długość przyłączy – 35,3km (915 przyłączy). W gminie zwodociągowane są wszystkie sołectwa. Eksploatowane są trzy wodociągi komunalne, do których podłączonych jest 75,3% gospodarstw domowych (średnia dla województwa lubelskiego – 62,5%). Wodociąg komunalny w Leszkowicach o wydajności 25,0m³/h zaopatruje w wodę tylko mieszkańców Leszkowic, natomiast z wodociągu w Ostrówku Kolonii o wydajności 56,0m³/h korzystają mieszkańcy wsi w środkowej części gminy. Północna część gminy zaopatrywana jest w wodę z wodociągu komunalnego w Dębicy o wydajności 18,0m³/h. Eksploatowane ujęcia wody posiadają znaczne rezerwy w zakresie możliwości poboru wody.

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 13

Infrastruktura techniczna - stan 2002r.
elektroenergetyka



BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO
LUBLIN 2003

GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 14

Infrastruktura techniczna - Telekomunikacja



GMINA OSTRÓWEK

Rys. nr 15

Infrastruktura techniczna - stan 2002r.

Wodociągi

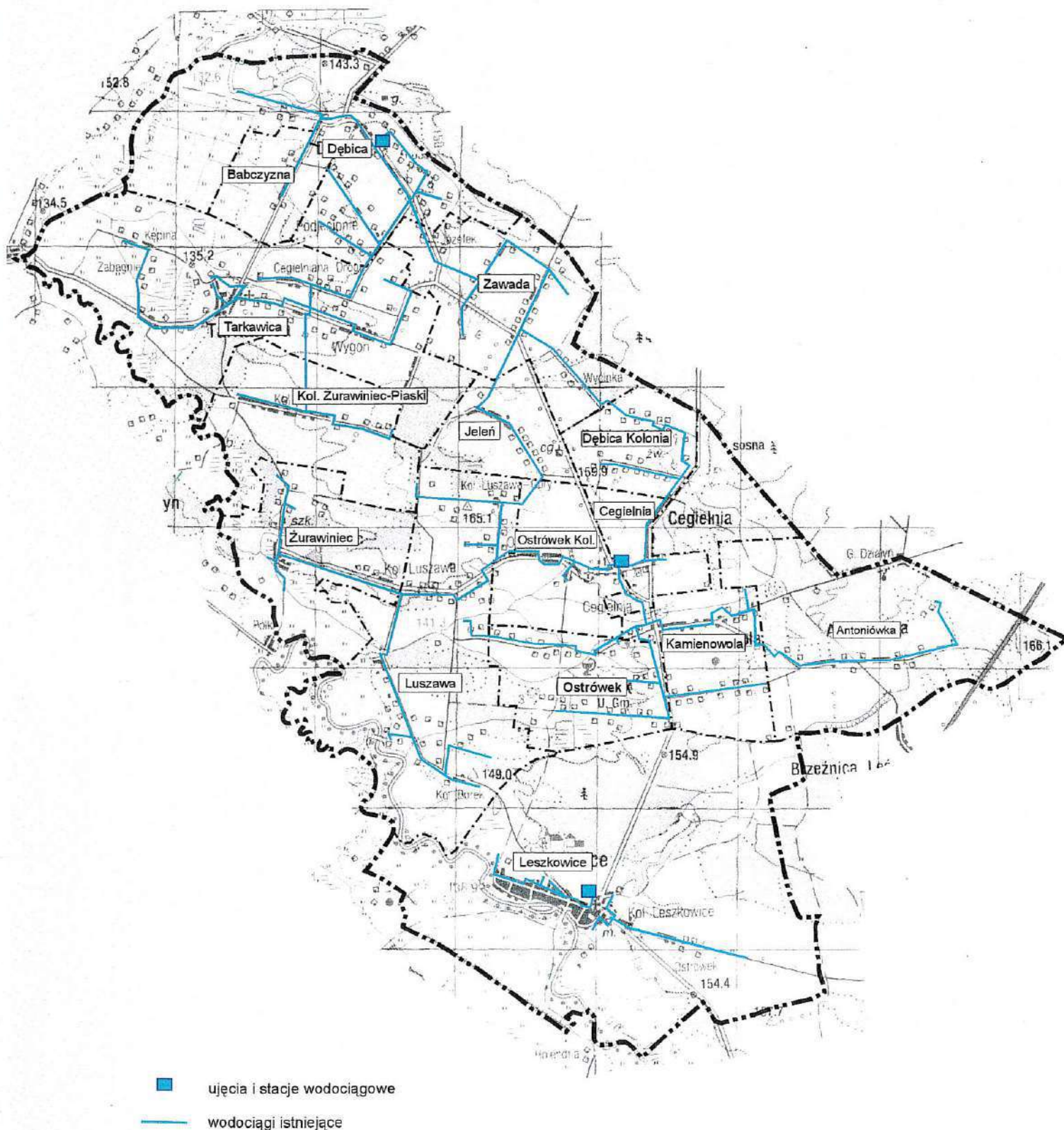


Tabela nr 34. Zaopatrzenie w wodę w roku 2002

L.p	Wsie	Wodociąg		Woda	
		Długość czynnej sieci rozdzielczej w km.	Budynki mieszkalne i zbiorowego zam. przyłączone do sieci wodociągowej szt.	Pobrana z ujęć razem tys.m ³	Dostarczona do gospodarstw domowych zbiorowych i indywidualnych rolników tys.m ³
1	Leszkowice	5,4	198	21,8	15,9
2	Dębica wieś	8,8	82	9,1	7,6
3	Babczyzna	2,7	25	1,8	1,7
4	Jeleń	2,5	26	1,8	1,7
5	Tarkawica	11,2	117	10,0	9,3
6	Zawada	6,3	52	3,7	3,4
7	urawinie Kolonia	2,7	27	2,2	2,1
8	Ostrówek Kolonia	3,2	95	15,0	10,6
9	Ostrówek wieś	7,2	39	4,8	4,3
10	Antoniówka	3,3	39	2,8	2,5
11	Cegielnia	1,7	44	4,2	3,8
12	Dębica Kolonia	2,7	25	2,8	2,5
13	Kamienowala	3,5	52	5,7	5,1
14	Luszawa	8,4	67	7,7	6,9
15	Zurawiniec	3,5	28	2,3	2,1
Ogółem		73,1	915	95,7	79,5

5.7. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Gmina nie posiada scentralizowanego systemu kanalizacji sanitarnej. Ścieki z gospodarstw domowych odprowadzane są w większości do zbiorników bezodpływowych. Odpady płynne gromadzone były w sektorach wylewiskowych, które zostały zlikwidowane zaleceniem WIOŚ po 1999 roku. Konieczne jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i realizacja zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków wg opracowanych programów i koncepcji.

5.8. Gospodarka odpadami.

Na terenie gminy funkcjonuje gminne wysypisko śmieci we wsi Luszawa. Obiekt o powierzchni 0,83 ha i pojemności 5500 m³ został oddany do użytku w 1989 roku. Do 2002 roku nagromadzono 455 m³ odpadów. Rezerwa chłonności wysypiska wynosi około 10 lat. Wysypisko posiada ekranizację podłoża (geomembrama), drenaż i możliwość odprowadzania odcieków. W gminie nie został rozwiązany problem segregacji odpadów, jak też odzysku surowców wtórnych.

Likwidacji i rekultywacji wymagają dawne dzikie składowiska odpadów będące wyrobiskami poeksploatacyjnymi piasku (w Tarkawicy, Kolonii Luszawa, Ostrówku i Antoniówce). W celu wyeliminowania „dzikich wysypisk” konieczne jest wyposażenie wszystkich miejscowości gminy w kontenery.

5.9. Gazyfikacja.

W gminie Ostrówek brak jest sieci gazowej. Opracowany został program gazyfikacji gminy siecią średniego ciśnienia od projektowanej stacji redukcyjnej w okolicach Kocka. Budynki mieszkalne ogrzewane są węglem i drewnem. Istniejące kotłownie modernizuje się wymieniając kotły na opalane lekkim olejem opałowym lub gazem propan-butan.

5.10. Uwarunkowania i wnioski wynikające ze stanu wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej.

Sieć dróg publicznych w gminie Ostrówek spełnia swoje zadania w zakresie zapewnienia połączeń pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi gminy i obszarów przyległych.

- Stan techniczny drogi wojewódzkiej nr 815 jest dość dobry, z lokalnymi ubytkami, odkształceniami nawierzchni, lokalnie uszkodzonymi poboczami, brakami w oznakowaniu poziomym, lokalnie niewystarczającym odwodnieniem korpusu drogi. Istniejący ruch mieszany w znacznym stopniu ogranicza przepustowość drogi i zagraża bezpieczeństwu uczestników tego ruchu.
- Sieć dróg powiatowych jest dobrze rozwinięta i spełnia swoje zadanie, łącząc jednostki osadnicze ze sobą i z ośrodkiem gminnym, z gminami sąsiednimi oraz z drogą wojewódzką nr 815,
- Drogi gminne o funkcji obsługi ruchu związanego z produkcją rolną łączą zabudowę kolonijną z drogami powiatowymi.

Dla prawidłowego funkcjonowania obsługi komunikacyjnej planowanego portu lotniczego Lublin - Niedźwiada konieczna jest realizacja trasy o parametrach drogi szybkiego ruchu łączącej rejon lotniska z Lublinem i większymi ośrodkami administracyjnymi regionu. Inwestycją taką jest planowane dostosowanie drogi krajowej nr 19 do parametrów drogi ekspresowej – docelowo dwujezdniowej (wg informacji Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych Oddział Wschodni w Lublinie aktualnie, tj. m-c marzec 2002r. wykonywana jest

koncepcja programowo-przestrzenna odcinka Lublin-Lubartów). Droga wojewódzka nr 815 obsługiwałaby bezpośrednio dojazd do portu lotniczego, zarówno od drogi nr krajowej 19 jak i drogi krajowej nr 63. Droga nr 815 powinna posiadać docelowo parametry klasy GP. Planowana lokalizacja lotniska nie zakłóca istniejącej podstawowej sieci drogowej gminy.

- Konieczne jest zabezpieczenie i ochrona wód podziemnych ujmowanych dla potrzeb konsumpcyjnych, przez opracowanie projektów stref ochronnych ujęć wody w oparciu o Dz. U. Nr 116, z dnia 16.12.1991r. poz. 504 oraz projektów ich zagospodarowania.
- Brak urządzeń odprowadzających i oczyszczających ścieki komunalne przy równoczesnym pełnym zwodociągowaniu gminy stanowi duże zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Konieczne jest wdrożenie programu sanitacji gminy i uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej.
- Przewidywana jest adaptacja istniejącego wysypiska do czasu uruchomienia lotniska. Konieczne jest utrzymanie czystości i porządku w gminie zgodnie z ustawą z dnia 13.09.1996r. (Dz. U. Nr 132, poz. 622), oraz dostosowanie się do wymagań ustawy o odpadach z dnia 27.06.1997r. (Dz. U. Nr 96, poz. 592).
- Ze względu na przewidywaną poprawę warunków życia mieszkańców oraz uwarunkowania ekologiczne tj.: ochronę powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami, celowa będzie gazyfikacja wszystkich wsi na obszarze gminy (zgodnie z posiadanym programem) oraz doprowadzenie gazu do obiektów przyszłego lotniska.
- Cały obszar gminy jest w zasięgu kablowych linii telefonicznych. Realizacja lotniska będzie wymagała budowy niezależnego systemu telekomunikacyjnego.
- Przy powiększaniu terenów pod zabudowę mieszkaniową w poszczególnych miejscowościach lub przy realizacji większych inwestycji będzie istniała konieczność budowy nowych stacji 15/04 kV oraz odcinków linii średniego i niskiego napięcia.
- Dla potrzeb projektowanego lotniska Niedźwiada zaistnieje konieczność budowy nowych linii energetycznych śn, nn oraz stacji transformatorowych. Strefę ochronną dla linii 15 kV stanowi pas terenu o szerokości ~ 15 m. Strefa ta za zgodą Zakładu Energetycznego w Lubartowie może ulec zmniejszeniu.

III. DELIMITACJA STREF POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

Na podstawie analizy uwarunkowań wyodrębniono w granicach gminy:

1. Strefę ekologiczną obejmującą:

- dolinę Tyśmienicy;
- Lasy Czemiernickie;
- dolinę Wieprza;
- kompleksy leśne oraz obszary torfowiskowe;
- doliny cieków.

2. Strefę aktywności gospodarczej.

Do tych stref wchodzi obszary wsi położonych wzdłuż dróg powiatowych nr 22323 (0253L) Czemierniki – Górka Lubartowska (Cegielnia, Ostrówek, Kolonia Dębica i Leszkowie) oraz nr 22325 (0536L) – Ostrówek Kolonia i Kolonia Luszawa. Wymienione obszary posiadają cechy do których zalicza się:

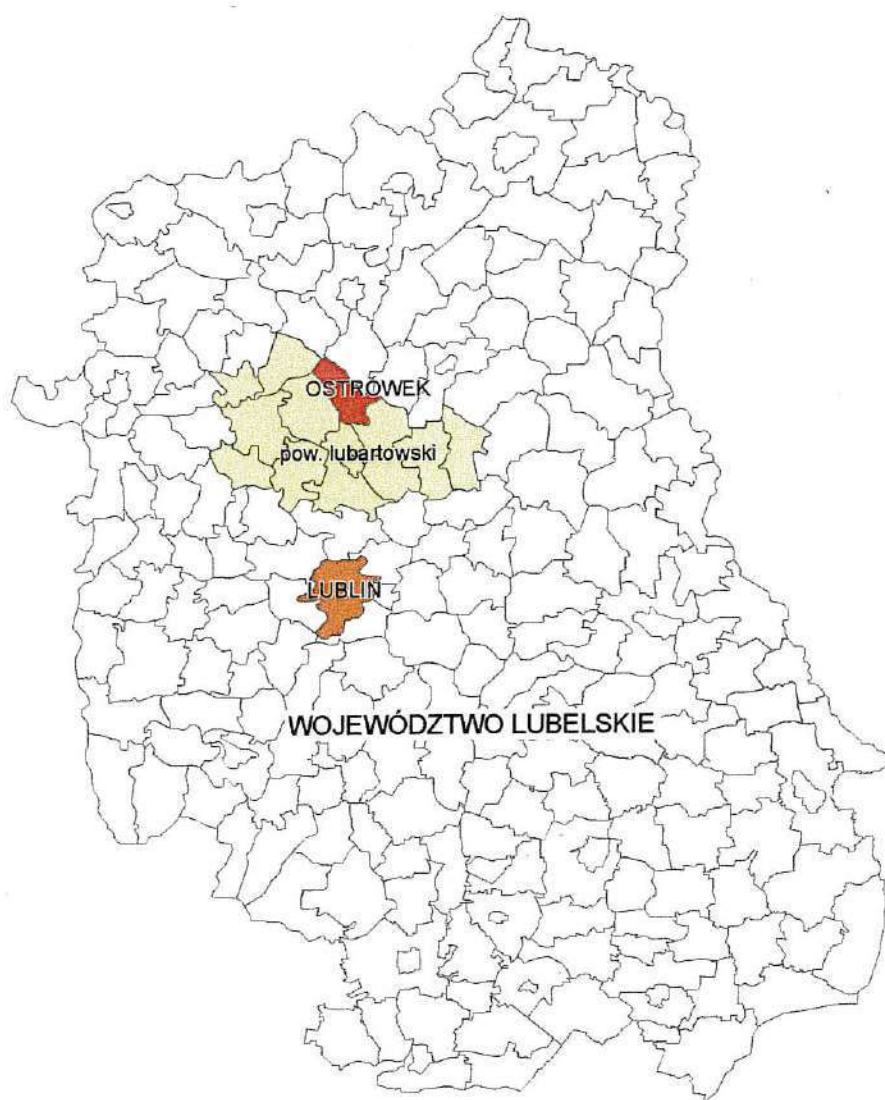
- koncentrację potencjału gospodarczego gminy;
- zainteresowanie inwestorskie (znaczna ilość wniosków zgłoszonych do „Studium...” i „Planu miejscowego...” pochodzi od inwestorów z tego rejonu);
- dość dobre połączenia z aglomeracją lubelską;
- dużą nadwyżkę siły roboczej;
- występowanie obszarów o niskiej przydatności rolniczej;
- różnorodność i atrakcyjność przyrodniczą.

3. Strefę osadniczo-rolną obejmującą pozostałe miejscowości gminne wraz z otaczającą je przestrzenią rolną.

WÓJT GMINY OSTRÓWEK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK

CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO



LUBLIN, WRZESIEŃ 2004

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSTRÓWEK**

**KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XV/72/2004
Rady Gminy Ostrówek
z dnia 25 września 2004 r.

**BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
LUBLIN, WRZESIEŃ 2004**

Zespół autorski Studium

Dyrektor Biura Planowania Przestrzennego w Lublinie

- Henryk Szych

Z-ca Dyrektora Biura Planowania Przestrzennego w Lublinie

- Ewa Banak

Generalny Projektant Studium

OIU Warszawa - WA 007

Zespół generalnego projektanta

Jacek Babuchowski, Krystyna Kuśmierz, Maria Maciejewska,
Jolanta Siemiaszkiewicz, Elżbieta Zalewska, Lucjan Zieliński,

Zespoły problemowe:

Zagadnienia przestrzenne

Elżbieta Kraszewska

OIU Warszawa WA 097

Środowisko przyrodnicze

Elżbieta Panasiuk

Elżbieta Stefanowicz

Dziedzictwo kulturowe

Krystyna Kuśmierz

OIU Warszawa WA102

Zagadnienia ludnościowe

Elżbieta Zalewska

Maria Brykowska

Działalność pozarolnicza

Jolanta Drzas

Turystyka i rekreacja

Elżbieta Zalewska

Komunikacja

Witold Mielniczuk

Telekomunikacja, elektroenergetyka

Elżbieta Kasperska

Komunalna infrastruktura techniczna

Elżbieta Łoś

Rolnictwo i leśnictwo

Maria Topolska

Opracowanie graficzne mapy wynikowej w skali 1:10 000

Danuta Łuciuk

Grażyna Buczyńska

Opracowanie komputerowe

Marek Trochimiuk

Maria Brykowska

Artur Pietruczuk

Elżbieta Stefanowicz

Redakcja

Elżbieta Zalewska

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	5
1. Podstawa opracowania	5
2. Przedmiot i zakres opracowania	6
3. Materiały wyjściowe	6
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	9
1. Cele rozwoju przestrzennego gminy	9
2. Zasady rozwoju przestrzennego gminy	9
3. Kierunki kształtowania i rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	10
3.1. Kierunki i zasady rozwoju mieszkalnictwa	15
3.2. Kierunki rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej	17
3.3. Kierunki rozwoju rekreacji, turystyki i wypoczynku	20
4. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego	22
4.1. Kierunki działań w zakresie ochrony głównych elementów środowiska przyrodniczego	22
4.2. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy	24
4.2.1. Obszary objęte ochroną prawną	24
4.2.2. Obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną prawną	25
4.2.3. Obszary wskazane do ochrony planistycznej	29
4.2.4. Kierunki likwidacji zagrożeń antropogenicznych	29
4.2.5. Kierunki i zasady ochrony obszarów naturalnych zagrożeń środowiska	30
4.2.6. Kierunki likwidacji kolizji przestrzennych – kierunki zagospodarowania obszarów występowania złóż surowców naturalnych	31
4.2.7. Kierunki działań rekultywacyjnych i renaturalizacyjnych	32
4.2.8. Kierunki działań wzbogacających środowisko	33
4.3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów	35
4.4. Wskazania dla rozwoju głównych funkcji gminy	40
5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	42
5.1. Ochrona szczególna	42
5.2. Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną poprzez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	51
5.3. Gminny program opieki nad zabytkami	51
5.4. Kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego	51
6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	52
6.1. Komunikacja lotnicza	52
6.2. Układ drogowy	54
6.3. Układ kolejowy	56
6.4. Techniczne zaplecze komunikacji	56
6.5. Tereny i urządzenia związane z komunikacją	57

6.6.	Publiczna komunikacja pasażerska	57
7.	Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	58
7.1.	Zaopatrzenie w wodę	58
7.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, odprowadzanie wód opadowych	59
7.3.	Gospodarka odpadami	59
7.4.	Gazyfikacja	60
7.5.	Ciepłownictwo	60
7.6.	Elektroenergetyka	61
7.7.	Telekomunikacja	62
8.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	62
9.	Kierunki i zasady rozwoju systemów przeciwdziałania wystąpienia szczególnych zagrożeń	66
9.1.	Ochrona przeciwpowodziowa	66
9.2.	Obrona cywilna i obronność	67
III.	POLITYKA PRZESTRZENNA	69
1.	Cele i zasady polityki przestrzennej	69
2.	Zasady realizacji polityki przestrzennej	70
3.	Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym	71
4.	Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	72
5.	Obszary dla których opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wskazane	72
6.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	72

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Długofalowe planowanie rozwoju ma szczególne znaczenie dla ukierunkowania bieżącej działalności samorządów gminnych. Dla rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych właściwe jest wykorzystanie zasobów przestrzeni gmin. Rozwój równoważący sferę środowiskową, społeczną i gospodarczą, odbywający się bez degradacji środowiska ma szczególne znaczenie na terenie gminy Ostrówek, gdzie znaczną część obszaru zajmuje proponowany do ochrony Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący kompleks leśny we wschodniej części gminy, dolinę Tyśmienicy oraz korytarz ekologiczny o randze krajowej - dolina Wieprza. Kierunek przemian prowadzący do podniesienia jakości życia społeczności lokalnych z wyłączeniem degradacji środowiska, przyjazny środowisku i ludziom spełnia rozwój zrównoważony jako podstawa dla przyjętych w studium rozwiązań przestrzennych.

1. Podstawa opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem planistycznym określającym kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd gminy.

Podstawą prawną do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek” są następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. Nr 15 z 1999r., poz. 139 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r., Nr 80 poz. 717 z późn. zm.);
- uchwała Rady Gminy Ostrówek Nr XI/71/2000 z dnia 7 lutego 2000 roku;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. Nr 142 z 2001r., poz. 1591 z późn. zm.).

2. Przedmiot i zakres opracowania.

Przedmiotem opracowania jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek”. Zakres opracowania zgodnie z ustaleniami w/wym. ustawy obejmuje m.in.:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu;
- obszary i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- określenie obszarów na których znajdują się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- obszary sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- obszary problemowe występujące w gminie.

W studium określona została regionalna polityka przestrzenna wynikająca z programu wojewódzkiego zawierającego zadanie Samorządu Województwa wpisanego do rejestru wojewódzkiego pod nazwą Lotnisko Regionalne Port Lotniczy Lublin – Niedźwiada. Studium jest podstawowym źródłem informacji koordynacyjnych dla opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowania decyzji o warunkach zabudowy wydawanych bez planu miejscowego. Zgromadzony w studium zasób informacji może być wykorzystywany nie tylko dla prowadzenia polityki przestrzennej, ale także dla sporządzania programów gospodarczych i inwestycyjnych, promocji oraz opracowań inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów, którzy zechcą uczestniczyć w rozwoju gospodarczym gminy.

3. Materiały wyjściowe.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek opracowane zostało w Biurze Planowania Przestrzennego w Lublinie na podstawie umowy nr BPP.L-7330/02/HS/2002 z dnia 05.02.2002r. zawartej pomiędzy Zarządem Województwa Lubelskiego, reprezentowanym przez Marszałka Województwa Lubelskiego p. Edwarda Hunka i Wicemarszałka Województwa Lubelskiego p. Piotra Włocha,

a Zarządem Gminy Ostrówek, reprezentowanym przez Wójta Gminy Ostrówek p. Wacława Osieja i Zastępcę Wójta Gminy Ostrówek p. Kajetana Sikorę.

Studium składa się z części:

- uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego;
- kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- części graficznej, złożonej z kompletu rysunków wykonanych w skali 1:10 000.

Przy opracowywaniu studium wykorzystane zostały opracowania planistyczne i programowe:

1. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzony Uchwałą Nr XXVI/57/88 Gminnej Rady Narodowej w Ostrówku z dnia 9 czerwca 1988 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 14 poz. 227 (nieobowiązujący);
2. Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa jednorodzinnego w Ostrówku – Cegielni zatwierdzony Uchwałą Nr VII/23/89 Gminnej Rady Narodowej w Ostrówku z dnia 8 września 1989 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 8 poz. 205 (nieobowiązujący);
3. Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzona Uchwałą Nr VI/29/94 Rady Gminy w Ostrówku z dnia 1 grudnia 1994 roku, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 19 poz. 146 (nieobowiązująca);
4. Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek zatwierdzona Uchwałą III/11/98 Rady Gminy w Ostrówku z dnia 15 grudnia 1998 roku, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 1 z dnia 25 lutego 1999 roku (nieobowiązująca).
5. „Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek” uchwalona Uchwałą Nr XIII/88/2000 w dniu 27 maja 2000 roku przez Radę Gminy Ostrówek.
6. Koncepcja programowo – przestrzenna Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada opracowana przez Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych POLCONSULT Sp. z o.o. Warszawa – składająca się z:
 - tom 1 – Prognoza przewozów,
 - tom 2 – Część lotniskowa,

- tom 3 – Rejon zabudowy portowej,
 - tom 4 – Uzbrojenie terenu,
 - tom 5 – Zakres robót i szacunkowe koszty;
7. Koncepcja obsługi komunikacyjnej Międzynarodowego lotniska Lublin – Niedźwiada część I , II i III opracowana przez Biuro Planowania Rozwoju Warszawy Spółka Akcyjna;
 8. Koncepcja obsługi Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada – Infrastruktura inżynierska opracowana przez Biuro Planowania Rozwoju Warszawy Spółka Akcyjna,

oraz materiały dotyczące analiz przestrzennych:

1. „Zagadnienia Ochrony Środowiska w Gminie Ostrówek” (inventaryzacja przyrodnicza) - opracowane przez Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie (1994r.);
2. „Ekofizjografia Gminy Ostrówek” – opracowana przez Towarzystwo Urbanistów Polskich Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności Zakład Planowania Przestrzennego Pracownia w Lublinie (1987r.);
3. Wytyczne, wnioski i opinie do Studium zebrane w ramach czynności wstępnych, zgłoszone przez organy administracji rządowej i organy właściwe do uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych, w wyniku zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania Studium;
4. Struktura władania gruntów – mapa ewidencyjna;
5. Dane statystyczne dotyczące gminy Ostrówek.

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

1. Cele rozwoju przestrzennego gminy.

Zgodnie z przyjętymi w „Strategii rozwoju gminy” Ostrówek celami rozwojowymi, podstawowym celem ich rozwoju będzie uzyskanie takiej struktury, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta walory przyrodnicze i kulturowe, własne zasoby rozwoju do poprawy warunków życia ludności. Cel ten będzie realizowany przez wykonywanie następujących zadań cząstkowych:

- poprawę sytuacji ekonomicznej i rozwoju cywilizacyjnego poprzez realizację lotniska regionalnego Port Lotniczy Lublin – Niedźwiada;
- ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych, powiązaną z rozbudową systemu obszarów chronionych europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 i krajowej ECONET-PL;
- harmonizowanie struktury przestrzennej gminy i racjonalne wykorzystanie jej zasobów dla poprawy warunków zamieszkiwania, pracy i odpoczynku;
- rozwój przestrzenny ośrodka gminnego jako ośrodka koncentracji inwestycji;
- rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej dla poprawy obsługi mieszkańców gminy w sposób nie wpływający ujemnie na środowisko przyrodnicze;
- aktywizację gospodarczą terenów przyległych do planowanego Lotniska Regionalnego Port Lotniczy Lublin - Niedźwiada;
- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich;
- aktywizację gospodarczą i rozwój przedsiębiorczości lokalnej na terenie gminy.

2. Zasady rozwoju przestrzennego gminy.

Diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy oraz jego uwarunkowań pozwala na określenie podstawowych zasad kształtowania i rozwoju struktury przestrzennej tych terenów. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przyjęto zasady długookresowej polityki przestrzennej, służące zapewnieniu zrównoważonego rozwoju:

- wykorzystanie szans i korzyści wynikających z planowanego lotniska regionalnego;
- zharmonizowanie w obszarze gminy funkcji osadniczych z rozwojem gospodarki rolnej oraz wykorzystanie predyspozycji dla agroturystyki i funkcji lotniskowych;
- poprawę sprawności funkcjonowania struktur i układów przestrzennych, głównie poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej;
- tworzenie sieciowych układów przestrzennych sprzyjających rozwojowi gospodarczemu i społecznemu;
- zabezpieczenie rezerw terenowych dla przyszłego rozwoju;
- kształtowanie w obszarze gminy funkcji: obsługi ludności, mieszkalnictwa, usługowych, produkcyjnych, składowych i rolnictwa oraz turystyczno-wypoczynkowych, kulturowych, usług ochrony zdrowia.

Długofalowa realizacja powyższych zasad doprowadzi do uporządkowania gospodarki zasobami przyrody na obszarze gminy przy racjonalnym wykorzystaniu gruntów dla skutecznego sterowania rozwojem przestrzennym miejscowości. Ład przestrzenny powinien być traktowany jako skumulowany efekt zastosowania zasad zagospodarowania przestrzennego, uwzględniający w maksymalnym stopniu specyfikę zróżnicowań przestrzennych.

3. Kierunki kształtowania i rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i rozwoju przestrzennego stymulowane są przez liczne uwarunkowania, z których do głównych należą:

- wytyczne z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- uwarunkowania wynikające z przyjętej Koncepcji programowo-przestrzennej Międzynarodowego Lotniska Lublin - Niedźwiada;
- uwarunkowania komunikacyjne, w tym z przyjętej obsługi komunikacyjnej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada;
- uwarunkowania wynikające z przyjętej koncepcji obsługi Międzynarodowego Lotniska – infrastruktura inżynierska.

Założone w studium kierunki kształtowania i rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej są w znacznej mierze kontynuacją ustaleń obecnie nieobowiązujących

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek. Przy kształtowaniu przestrzeni gminy wzięto również pod uwagę:

- planowane lotnisko z lokalizacją w południowej części gminy;
- dotychczasowy układ terenów zabudowanych;
- kształtujące się w poszczególnych częściach gminy struktury o cechach jednorodności;
- możliwości harmonijnego, ekonomicznie uzasadnionego, rozwoju i funkcjonowania gminy;
- rozpoznane uwarunkowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym prognozy ludności;
- stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Prognoza demograficzna GUS na lata 2000 – 2030 oraz „Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju” – zakłada spadek liczby ludności województwa lubelskiego w 2030 roku o 5,5%. Ludność wiejska zmniejszy się o 18,5%. Spadek liczby ludności powodowany będzie głównie za sprawą ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji.

Przyjmując powyższe ustalenia opracowano prognozę rozwoju demograficznego przy uwzględnieniu diagnozy stanu istniejącego, wieloletnich tendencji przyrostu naturalnego i salda migracji. Przedłużanie się utrzymujących od kilku lat tendencji: ujemnego salda migracji i niskiej płodności kobiet rzutuje na szybki spadek liczby ludności. W studium zakłada się, że do 2010 roku liczba ludności w gminie ulegnie zmniejszeniu o 6% (tj. o ponad 260 osób) w porównaniu do 2002 roku i będzie wynosić ok. 4000 osób. Jeszcze większy ubytek liczby ludności prognozuje się do 2030 roku, liczba mieszkańców gminy zmaleje do 3100 osób, co oznacza spadek o 22% w porównaniu do 2010 roku. Przewiduje się utrzymanie wysokiego poziomu ruchliwości przestrzennej ludności (ujemnej) do około (-7,5‰) rocznie, a po roku 2030 (-6,5‰) – stopniowy spadek. Prognozuje się, że ruch naturalny (ujemny przyrost naturalny) będzie zbliżony do obserwowanego w ostatnich latach. Wieloletnia przewaga ubytku migracyjnego nad przyrostem naturalnym oraz bardzo niski wskaźnik płodności kobiet (tj. 50,5‰ w 2002r.) spowoduje dalsze utrzymywanie się niekorzystnych tendencji w najbliższej przyszłości. W perspektywie mogą zaistnieć okoliczności, które wskazywałyby na konieczność założenia niższego tempa wyludniania się wsi.

Okoliczności te to przede wszystkim:

- realizacja planowanego lotniska pasażersko-towarowego;

- rozwój funkcji pozarolniczych związanych głównie z:
 - rozwojem usług około lotniskowych;
 - rozwojem usług towarzyszących turystyce i rekreacji (gastronomia, handel);
 - rozwojem przetwórstwa rolno-spożywczego opartego na ekologicznych technologiach produkcji;
 - rozwojem usług związanych z obsługą rolnictwa;
- rozwój rolnictwa w oparciu o wysokiej jakości bazę surowcową.

Efektom w/wym. okoliczności będzie podniesienie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy i warunków życia ludności oraz pozostanie na obszarze gminy ludzi młodych, wykształconych i przedsiębiorczych.

W strukturze wiekowej ludności przewiduje się następujące tendencje:

	2002r.	2010r.	2030r.
Wiek przedprodukcyjny	21,6%	19,9%	18,4%
Wiek produkcyjny	58,8%	58,1%	57,9%
Wiek poprodukcyjny	19,6%	22,0%	23,7%

Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności będzie przedstawiać się następująco:

	2002r.	2010r.	2030r.
Liczba dzieci w wieku 0-2 lat	92	80	60
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	217	181	140
Liczba dzieci w wieku 7-14 lat	444	420	310
Liczba młodzieży w wieku 15-17 lat	186	156	120
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	2564	2324	1795
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	854	880	735
Razem	4357	4000	3100

Zmniejszy się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku podejmowania pierwszej pracy. Prognozowany dość wysoki udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym oznaczać będzie wzrost obciążeń ekonomicznych ludności w wieku produkcyjnym. Przewiduje się, że w 2030 roku wskaźnik obciążenia ekonomicznego będzie wynosił 73, co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadnie 73 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

Występujące bezrobocie na terenie gminy wymaga podjęcia radykalnych działań, w celu złagodzenia jego skutków. Istotną barierą rozwiązywania problemu bezrobocia w gminie jest niski poziom wykształcenia i kwalifikacji bezrobotnych, co rzutuje na ich niską konkurencyjność na rynku pracy, przedsiębiorczość i aktywność w poszukiwaniu bądź stworzenia własnego miejsca pracy. Ograniczenie bezrobocia wymagać będzie zmiany i wykształcenia właściwej struktury rynku pracy w kierunku:

- znacznego ograniczenia zatrudnienia w sektorze I (rolnictwo),
- wzrostu ilości miejsc pracy w sektorach bardziej kreatywnych dochodowo (sektor II – produkcyjny, budownictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze),
- wzrostu podaży miejsc pracy w usługach związanych z obsługą lotniska (usługi około lotniskowe) i obsługą ruchu turystycznego.

Realizacja lotniska wpłynie w istotny sposób na zmianę rynku pracy, nie tylko na terenie gminy, ale także w jej bezpośrednim sąsiedztwie. Ze wstępnych analiz wynika, że zostanie stworzonych ponad 900 miejsc pracy związanych z funkcjonowaniem portu lotniczego.

Prognozuje się, że realizacja lotniska i wiążące się z tym zatrudnienie nie rozwiąże występowania zjawiska bezrobocia, przyczyni się jedynie do jego złagodzenia.

Przewiduje się zatrudnienie przy obsłudze lotniska

Terminal pasażerski	300 zatrudnionych
Wieża kontrolna lotniska	25 zatrudnionych
Cargo	60 zatrudnionych
SOL	30 zatrudnionych
Policja	20 zatrudnionych
Służby utrzymania płyty	60 zatrudnionych
Służba obsługi samolotów	75 zatrudnionych
Straż pożarna	30 zatrudnionych
Hangary i zaplecze techniczne	40 zatrudnionych
Biura związane z lotniskiem	100 zatrudnionych
Hotel	100 zatrudnionych
Parkingi	30 zatrudnionych
Skład paliw lotniczych	40 zatrudnionych
Razem	910 zatrudnionych

Natomiast w obrębie oddziaływania lotniska do 2030 roku powstanie około 2500 miejsc pracy związanych ze świadczeniem różnego rodzaju usług okołolotniskowych.

GLÓWNE ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ:

- Ośrodek gminny rozbudowany i modernizowany. Na nowych rozwojowych terenach zakłada się możliwość lokalizacji większych obiektów handlowo-usługowych wymagających obsługi parkingowej oraz lokalizacji budownictwa mieszkaniowego. Centrum ośrodka gminnego powinno uzyskać nową atrakcyjną formę, aby mogło spełniać funkcję obsługi mieszkańców gminy i przybywających turystów.
- Tereny przemysłowo-składowe (magazynowe) winny rozwijać się głównie w miejscowościach: Kamienowola, Cegielnia, Ostrówek wzdłuż drogi powiatowej 0253L.
- Rozwój sieci osadniczej w oparciu o wyznaczone obszary zabudowy z możliwością realizacji funkcji agroturystycznej i letniskowej.
- Lokalizacja regionalnego lotniska wraz z urządzeniami towarzyszącymi w obszarze położonym na zachód od granic lotniska.
- Tereny rekreacji i turystyki obejmujące: tereny dolinne Tyśmienicy i Wieprza oraz Lasy Czemiernickie.
- Obszary chronione.
- Zmodernizowany i rozbudowany system komunikacyjny gminy obejmujący:
 - układ drogowy (drogę wojewódzką, drogi powiatowe i gminne) w tym budowa dróg do lotniska,
 - układ ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.

Wzajemne relacje i powiązania wymienionych wyżej elementów struktury funkcjonalnej gminy określają kierunki i kształt rozwoju przestrzennego gminy.

Dla wyróżnionych głównych elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej powinna być przyjęta, odpowiednia do stanu zagospodarowania lub przydatności terenów do zabudowy polityka przestrzenna oraz związane z nią działania wynikające z przepisów odrębnych. Polityka ta, wyrażona w niniejszym studium, przez określenie funkcji jakie mogą być realizowane w poszczególnych obszarach, jak i przez określenie zasadniczych cech i warunków zagospodarowania przestrzennego tych obszarów, realizowana być musi przez sukcesywne sporządzanie niezbędnych opracowań planistycznych.

3.1. Kierunki i zasady rozwoju mieszkalnictwa.

Rozwój funkcji mieszkaniowych w gminie determinuje istniejące zainwestowanie, jakość środowiska przyrodniczego oraz lokalizacja regionalnego lotniska Port Lotniczy Lublin – Niedźwiada. W studium utrzymuje się obecne formy osadnictwa oraz istniejącą zabudowę wielorodzinną w Kolonii Ostrówek. Konsekwencją lokalizacji, a następnie realizacji lotniska regionalnego jest wprowadzenie w obszarze gminy stref: ograniczeń wysokości zabudowy i uciążliwości akustycznej. W poszczególnych strefach dopuszcza się lokalizację obiektów o odpowiedniej wysokości i odpowiedniej funkcji użytkowania.

Zakłada się kształtowanie rozwoju mieszkalnictwa wg następujących zasad:

- koncentracja zabudowy w obecnych granicach miejscowości ze wskazaniem zwiększenia zwartości układu mającego na celu ograniczenie tendencji rozpraszania zabudowy mieszkaniowej;
- harmonijny rozwój układów zabudowy mieszkaniowej z walorami krajobrazowymi;
- w obrębie miejscowości dopuszcza się nową zabudowę zagrodową i mieszkaniową wraz z usługami niekolizyjnymi z otoczeniem oraz zielenią towarzyszącą;
- rozwój zabudowy mieszkaniowej na terenach wiejskich poprzez jej uzupełnienie, przebudowę i modernizację z zachowaniem jej historycznych układów;
- możliwość wyznaczania nowych zespołów mieszkaniowych przylegających bezpośrednio do zainwestowanych ciągów zabudowy;
- rozwój agroturystyki w istniejących terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;
- przekształcanie wypadającej z obecnej funkcji zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej w zabudowę lotniskową.

W terenach budowlanych zakłada się:

- adaptację i modernizację istniejących siedlisk niezależnie od położenia w stosunku do terenów budowlanych – z wyłączeniem obszarów przeznaczonych pod lokalizację portu lotniczego, stref i rejonów zabudowy dotyczącej obsługi lotniska, obsługi logistycznej oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się realizację nowej zabudowy jednorodzinnej, adaptację i modernizację istniejących siedlisk w miejscowości Leszkowice na południe od drogi gminnej nr 103344L (poza strefą emisji hałasu – 55dB(A));

- realizację nowej zabudowy jednorodzinnej jako wypełnienie wolnych przestrzeni w granicach wyznaczonych terenów budowlanych, po uprzednim dokonaniu podziału nieruchomości na działki budowlane;
- adaptację istniejących zagród niezwiązanych z produkcją rolną dla potrzeb rekreacji i wypoczynku oraz usług;
- istniejąca zabudowa rozproszona związana z produkcją rolną do zachowania i utrzymania winna być wyłączona z terenów przeznaczonych pod dolesienia;
- stopniowe przekształcanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej w zabudowę letniskową w miejscowościach: Zabagnie, Żurawiniec i Luszawa. W obrębie tych miejscowości dopuszcza się punktowe realizacje nowej zabudowy letniskowej;
- w obrębie istniejącej zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach: północna część Dębicy i Józefek dopuszcza się lokalizację zabudowy letniskowej w sposób harmonijnie wpisany w lokalny krajobraz na podstawie opracowanych dla tych terenów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- realizację obiektów usług publicznych i komercyjnych, działalności produkcyjnej, przemysłu o uciążliwości granicznej do granic własności w oparciu o przepisy ustawy „Prawo ochrony środowiska”;
- realizację wiejskich zespołów rekreacyjno-sportowych (boiska sportowe, tereny imprez masowych);

Przy kształtowaniu nowej zabudowy mieszkaniowej zaleca się:

- utrzymanie nowych form oraz układów głównych kalenic budynków w nawiązaniu do form historycznych występujących w danej miejscowości;
- nieprzekraczanie wysokości budynków do dwóch kondygnacji nadziemnych, dachy dwu i wielospadowe;
- dopuszczenie realizacji werand, ganków, przeszkleń;
- sytuowanie na jednej działce tylko jednego budynku mieszkalnego, w przypadku wymiany substancji mieszkaniowych po przyjęciu do użytkowania nowego budynku należy rozebrać budynek stary;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w Kolonii Ostrówek - ta forma zabudowy stanowić może nie więcej niż 20% wszystkich zasobów mieszkaniowych, wysokość

budynków do trzech kondygnacji nadziemnych. Obiekty mieszkalnictwa zbiorowego należy sytuować w centrum miejscowości.

3.2. Kierunki rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej.

Aktywizacja gospodarcza gminy jest jednym z czynników jej rozwoju przestrzennego. W określeniu kierunków rozwoju funkcji usługowej, produkcyjnej i składowej uwzględnia się następujące uwarunkowania i przesłanki:

- zagospodarowanie przestrzeni z uwzględnieniem warunków ochrony środowiska przyrodniczego, wynikających między innymi ze stopnia wrażliwości na antropopresję poszczególnych jego elementów, kategorii ochrony obiektów i obszarów cennych pod względem przyrodniczym, pełniących ważne funkcje w lokalnym i regionalnym systemie przyrodniczym;
- wykorzystanie walorów położenia terenów w sąsiedztwie planowanego portu lotniczego Lublin – Niedźwiada;
- dogodne warunki obsługi transportowej wynikające z przebiegu przez teren gminy i w jej sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych;
- dążenie do zróżnicowania struktury gospodarczej wsi;
- korzystne warunki pozyskiwania terenów pod inwestycje (przewaga niskich klas bonitacyjnych gruntów, zwłaszcza w południowej części gminy, niemal płaskie ukształtowanie terenu, dobre warunki gruntowo-wodne).

Szczególne znaczenie w aktywizacji gospodarczej gminy będą miały tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego Lotniska Regionalnego Port Lotniczy Lublin – Niedźwiada. Według „Koncepcji programowo-przestrzennej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada” opracowanej przez Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych „POLCONSULT Sp. z o.o.” przewiduje się rozwój usług okołolotniskowych w południowej części gminy Ostrówek. Zgodnie z powyższym opracowaniem w rejonie portu lotniczego wyodrębnia się obszary:

- obszar zabudowy ściśle związanej z lotniskiem składający się z części ogólnodostępnej i zamkniętej (położony szacunkowo w 82% na terenie gminy Ostrówek);
- obszar zabudowy towarzyszącej tzw. „Aviapolis” (położonej szacunkowo w 9% na terenie gminy Ostrówek)

- W części zamkniętej, ograniczonej ogrodzeniem lotniska – zakłada się lokalizację obiektów obsługi technicznej samolotów i lotniska, obiektów socjalnych personelu, magazynów itp. W strefie zabudowy ogólnodostępnej wskazuje się lokalizację dworców pasażerskiego i cargo, hotelu, budynków biurowych, parkingów itp.
- Na obszarze zabudowy towarzyszącej tzw. „Aviapolis” zakłada się powstanie parku nowych technologii, business parku, centrów usługowych (zespoły handlowe, usługi bankowe, pocztowe itp.), siedzib firm różnego typu, obiektów przeznaczonych na wynajem, zespołu rekreacyjno-sportowego, parkingów.

Na terenie sąsiadującym od strony zachodniej z zabudową okołolotniskową (pomiędzy miejscowością Leszkowice a obszarem zabudowy okołolotniskowej) wyznacza się **obszar obsługi logistycznej**. W jego obrębie zakłada się lokalizację urządzeń i obiektów umożliwiających operacje załadunkowe i wyładunkowe, magazynowanie, konfekcjonowanie, usługi fitosanitarne, weterynaryjne, dokumentacyjne, finansowe, informacyjne, drobną wytwórczość na rzecz usług okołolotniskowych itp. Za lokalizacją tego obszaru przemawia dogodne połączenie komunikacyjne z Lublinem oraz drogą krajową nr 19, planowana budowa trasy kolejowej do lotniska (odgałęzienie od linii kolejowej Lublin – Łuków – Siedlce), planowana budowa kompleksu usług okołolotniskowych.

Rozwój funkcji usługowych.

Obszary usług publicznych o znaczeniu lokalnym wyznacza się w ośrodku gminnym Kolonii Ostrówek oraz w ośrodkach wspomagających: Tarkawicy i Leszkowicach. Istniejące obiekty usług nierynkowych w zakresie administracji samorządowej, oświaty, kultury, zdrowia, opieki społecznej, bezpieczeństwa publicznego oraz usługi rynkowe handlu, rzemiosła, gastronomii, obsługi finansowej przeznacza się do adaptacji poprzez modernizację, rozbudowę, przebudowę w celu podniesienia standardów obsługi.

Na podstawie diagnozy stanu wyposażenia obszaru gminy w usługi nierynkowe tj. usługi zdrowia, kultury i sportu istnieje potrzeba uzupełnień w tym zakresie. Ponadto przewidywany rozwój gospodarczy gminy przyczyni się do zapotrzebowania na usługi typu: obsługa firm, handlu, turystyki, sportu i rekreacji, obsługa komunikacji. W związku z tym, w studium wyznacza się nowe tereny pod lokalizację usług publicznych nierynkowych oraz

usług rynkowych w ośrodku gminnym Kolonia Ostrówek oraz w Tarkawicy i Leszkowicach. W obszarze tym dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wraz z usługami.

Pod rozwój usług związanych z obsługą rolnictwa przeznacza się istniejące obiekty z koniecznością ich rewitalizacji. Lokalizację nowych usług tego typu o charakterze nieuciążliwym przewiduje się w obszarach usług publicznych i w obrębie zabudowy ośrodka gminnego i ośrodków wspomagających.

Zakłada się, że usługi w zakresie obsługi rolnictwa o charakterze uciążliwym będą lokalizowane w obszarach przemysłów i składów w miejscowościach: Cegielnia, Kamienowola i Ostrówek.

Lokalizację podstawowych usług handlu i rzemiosła ustala się na terenie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wszystkich miejscowościach gminy. Dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących obiektów usługowych.

Rozwój funkcji produkcyjno-usługowych pozarolniczych.

W zakresie rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych przewiduje się zachowanie istniejących zakładów usługowo-przetwórczych oraz wyznaczenie nowych terenów pod lokalizację działalności przemysłowo-usługowej i składowej. Do zachowania, rozbudowy, przebudowy i modernizacji przeznacza się zakłady przemysłu budowlanego, drzewnego i spożywczego w Jeleniu, w Ostrówku i Leszkowicach.

Na terenach charakteryzujących się dobrą dostępnością komunikacyjną, w miejscowościach Cegielnia, Ostrówek i Kamienowola wyznacza się obszary przemysłu i składów. W ich obrębie zakłada się rozwój działalności produkcyjnej i magazynowo-składowej, w tym m.in.: przetwórstwo spożywcze, konfekcjonowanie i przechowywanie produktów żywnościowych, przetwórstwo w oparciu o lokalne surowce (drewno, surowce budowlane), bazy obsługi rolnictwa, magazyny, składy, małe i średnie przedsiębiorstwa kooperujące z firmami w regionie i spoza jego granic (w tym wykorzystujące zaawansowane technologie).

Z uwagi na dobry stan sanitarny środowiska przyrodniczego, istnieje możliwość lokalizacji w obszarze gminy zakładów produkcyjnych, dla których ten czynnik lokalizacyjny spełnia istotną rolę.

Lokalizację drobnych, nieuciążliwych zakładów produkcyjnych i działalności gospodarczych dopuszcza się na terenach zabudowy mieszkaniowej. W rozwoju funkcji usługowo-produkcyjnych powinno się stosować nowoczesne technologie oraz dostępne

środki techniczne i technologiczne w celu zabezpieczenia przed degradacją środowiska przyrodniczego.

Ustala się ogólne zasady kształtowania zabudowy usługowej, produkcyjnej i składowej:

- dopuszczenie lokalizacji nieuciążliwych obiektów usługowych, rzemieślniczych w obrębie zwartej zabudowy miejscowości,
- utworzenie wyraźnie ukształtowanych centrów usługowych – gminnego (lokalnego) i wspomagających,
- tworzenie zwartych struktur przestrzennych w obszarach zorganizowanej działalności produkcyjnej, posiadających możliwość wspólnego wykorzystania urządzeń infrastruktury technicznej, powierzchni biurowej i magazynowej,
- dążenie do wypełnienia enklaw w obrębie istniejącej zabudowy, przeciwdziałanie tendencji rozpraszania układów osadniczych,
- budowa systemów inżynierii równoległe z realizacją zabudowy usługowej i produkcyjno-składowej,
- uwzględnienie w bilansie terenów zieleni o charakterze ochronnym i ozdobnym.

3.3. Kierunki rozwoju rekreacji, turystyki i wypoczynku.

W studium zakłada się rozwój różnych form wypoczynku, rekreacji i turystyki na terenie gminy, realizowany w sposób zrównoważony, nie degradujący walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Udostępnienie obszarów wypoczynku, rekreacji i turystyki będzie mieć miejsce na terenach zainwestowanych miejscowości oraz w ich otoczeniu a także na terenach leśnych. Rozwój wyznaczonych w studium obszarów ukierunkowany jest celem stworzenia infrastruktury turystycznej i bazy obsługi. Realizacja przyjętych założeń wiąże się z koniecznością podniesienia rangi turystyki na obszarze gminy i wzbogacenia jej oferty. W studium ustala się takie zagospodarowanie, które uwzględnia możliwości rozwoju turystyki i rekreacji w sposób zharmonizowany z pozostałymi funkcjami i ochroną środowiska przyrodniczego. Rozwój tej funkcji powinien być skierowany przede wszystkim na agroturystykę i inne formy turystyki kwalifikowanej. W związku z tym, na obszarze gminy zakłada się rozwój:

- turystyki pieszej przede wszystkim w planowanym Tyśmienickim Obszarze Chronionego Krajobrazu, wykorzystującej jego walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe przy jednoczesnym wytyczeniu i oznakowaniu szlaków pieszych, zorganizowania miejsc wypoczynku, przy wzbogaceniu oferty obiektów handlowych i gastronomicznych w miejscowościach położonych na trasach wędrówek pieszych;
- turystyki rowerowej – po wyznaczonej w studium trasie rowerowej wzdłuż doliny Wieprza łączącej się ze szlakiem rezydencji magnackich poprzez Czemierniki i Radzyń Podlaski. Proponuje się wykorzystanie dla ruchu rowerowego niektórych dróg lokalnych gruntowych;
- turystyki kwalifikowanej, wykorzystującej walory doliny Wieprza i Tyśmienicy oraz walory kompleksów leśnych (Lasy Czemiernickie);
- rozwój kwater agroturystycznych, jako podstawowej formy turystyki pobytowej. Do rozwoju tej formy turystyki wskazuje się wszystkie miejscowości w obszarze gminy. Agroturystyka winna być realizowana m.in. przy wykorzystaniu istniejących zabudowań oraz możliwości recepcyjnych pojedynczych gospodarstw, oferujących kwatery, wyżywienie oraz organizację wolnego czasu;
- rozwój indywidualnej zabudowy letniskowej i rekreacyjnej w miejscowości Józefek i w północnej części Dębicy, zabudowę tą należy lokalizować w sposób harmonijnie wpisany w lokalny krajobraz;
- sukcesywne przekształcanie istniejącego zagospodarowania pod zabudowę letniskową na obszarach miejscowości: Zabagnie, Żurawiniec, Luszawa;
- dla kształtowania otoczenia w/wym. zabudowy zakłada się udostępnianie brzegów rzek: Wieprza i Tyśmienicy poprzez budowę pomostów, przystani kajakowej, wyznaczenie miejsc biwakowych, campingów, pól namiotowych, stanic wodnych.

Dla obsługi ruchu turystycznego w obszarze gminy zakłada się przeprowadzenie następujących działań:

- stworzenie atrakcyjnych możliwości uprawniania sportów oraz innych form czynnego spędzania wolnego czasu;
- udostępnianie i wykorzystywanie przez społeczność lokalną i potencjalnych turystów urządzeń rekreacyjno-sportowych zlokalizowanych w pobliżu lotniska (boisk sportowych, basenu, sal sportowych oraz centrum rozrywki i kultury);
- podniesienie poziomu świadczonych usług przede wszystkim gastronomicznych i poszerzenie oferty gminy o nowe obiekty;

- poprawę stanu dróg;
- stworzenie gminnego ośrodka informacji turystycznej dla skutecznej promocji oferty turystycznej gminy i uruchomienie spójnego systemu informacji, służącego potrzebom turystów i zapewnieniu podstawowych informacji o ciekawych obiektach;
- podniesienie estetyki poprzez modernizację istniejących obiektów dla obsługi ruchu turystycznego oraz staranne zagospodarowanie ich otoczenia;
- przeznaczenie terenów u wylotów dróg tranzytowych pod budowę obiektów obsługi ruchu turystycznego: zajazdów, moteli, obiektów gastronomicznych.

4. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego.

4.1. Kierunki działań w zakresie ochrony głównych elementów środowiska przyrodniczego.

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem.

- wdrażanie programu gazyfikacji gminy;
- zmiana paliw stałych (węgiel, koks) w kotłowniach i paleniskach domowych na paliwa nie emitujące do atmosfery szkodliwych gazów i pyłów (olej, energia elektryczna, drewno);
- większe wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych (słoma, wiklina, itp.);

Ochrona przed hałasem.

- nielocalizowanie zabudowy mieszkaniowej przy trasach komunikacyjnych o dużym nasileniu ruchu;
- w przypadku budowy planowanego lotniska – nielocalizowanie zabudowy mieszkaniowej w strefach emisji hałasu przewyższających dopuszczalne granice dla poszczególnych rodzajów zabudowy mieszkaniowej.

Ochrona gleb i powierzchni ziemi.

- koncesjonowanie eksploatacji złóż surowców mineralnych i kontrola warunków koncesji;
- otwieranie niewielkich powierzchniowo, mniej uciążliwych dla środowiska i łatwiejszych do rekultywacji punktów eksploatacji kruszywa;

- rekultywacja istniejących wyrobisk poeksploatacyjnych;
- likwidacja nielegalnych składowisk odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych;
- ochrona gleb o najwyższych wartościach produkcyjnych na terenie gminy (III, IV klasa bonitacyjna) i organicznych przed przeznaczaniem na cele nierolnicze;
- zalesianie najsłabszych gleb oraz obszarów występowania piasków eolicznych;
- podejmowanie działań poprawiających właściwości agrochemiczne gleb (wapnowanie gleb zakwaszonych) oraz stosowanie chemicznych środków ochrony roślin ulegających szybkiemu rozkładowi w glebie;

Ochrona krajobrazu.

- zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, wprowadzanie nowych zadrzewień;
- ochrona walorów widokowych strefy krawędziowej doliny Wieprza w okolicach Leszkowic poprzez wyłączenie strefy spod zalesień;
- otaczanie wysoką zielenią zabudowy wiejskiej i obiektów dysharmonijnych.

Ochrona wód.

- objęcie prawną ochroną i przestrzeganie zasad ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych po ustanowieniu przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej obszaru ochronnego GZWP nr 407;
- budowa sieci kanalizacyjnej z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni na obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej;
- budowa oczyszczalni przydomowych, szczelnych zbiorników osadowych z dostarczeniem ścieków do oczyszczalni na terenach zabudowy rozproszonej;
- wyznaczenie stref ochronnych ujęć wód podziemnych i przestrzeganie zasad ochrony;
- likwidacja gminnego składowiska odpadów, wyeliminowanie nielegalnych wysypisk śmieci i składowanie odpadów stałych na składowisku zabezpieczonym przed odpływem odcieków do gruntu;
- zalesianie strefy wododziałowej;
- ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin i nawozów na obszarach dolin rzecznych i obniżeń terenowych z płytkim zaleganiem wód gruntowych;
- racjonalne prowadzenie systemów melioracyjnych;

- utrzymywanie naturalnych podmokłych terenów „oczek wodnych”, torfianek, wyłączenie spod zalesień obszarów okresowo podmokłych.

Ochrona przyrody.

- objęcie prawną ochroną przyrody terenów o najwyższych walorach przyrodniczych: dolinę Tyśmienicy i Lasy Czemiernickie w formie obszaru chronionego krajobrazu, starorzecze Wieprzysko – jako użytek ekologiczny, pojedyncze obiekty przyrody ożywionej i nieożywionej w formie pomników przyrody;
- zachowanie stanowisk roślin rzadkich i chronionych, ochrona przed odwadnianiem siedlisk higrofilnych i zalesianiem stanowisk;
- ochrona terenów leśnych przed zmianą użytkowania oraz prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzeniowe lasów;
- nadanie statusu lasów wodochronnych i glebochronnych lasom wskazanym w studium do tej funkcji;
- zachowanie roślinności łęgowej w dolinach rzecznych;
- zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;
- zachowanie i ochrona przed melioracjami odwadniającymi obszarów torfowiskowych, dolin rzecznych i obniżeń terenowych;
- prowadzenie zalesień tworzących powiązania ekologiczne i wzmacniających powiązania między systemami wodnymi, leśnymi, bagiennymi;
- zachowanie drożności ciągów ekologicznych i eliminowanie barier utrudniających migrację fauny i flory.

4.2. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy.

4.2.1. Obszary objęte ochroną prawną.

Obszarami objętymi ochroną prawną są:

- tereny leśne.
Lasy podlegają ochronie przed zmianą użytkowania terenu na cele nieleśne zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- grunty rolne.
Grunty rolne chronione są przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Szczególną

ochroną objęte są na terenie gminy gleby o najwyższych wartościach produkcyjnych (III-IV klasa bonitacyjna) oraz gleby organiczne związane w przeważającej mierze z dolinami rzek, w mniejszym stopniu z obniżeniami terenu.

- złoża surowców mineralnych.

Złoża surowców mineralnych podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska oraz z ustawą z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (z późn. zm.) Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatacja kopalin powinna być prowadzona w sposób zapewniający ochronę zasobów złoża, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych. Obowiązuje sukcesywne prowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz przywracanie do właściwego stanu innych elementów przyrodniczych.

- stanowiska roślin rzadkich i chronionych.

Stanowiska roślin rzadkich i chronionych są chronione na podstawie ustawy z dnia 16 października 1991r. o ochronie przyrody (z późn. zm.). Ochrona stanowisk roślin ma na celu zachowanie różnorodności gatunkowej roślin i ich liczebności.

4.2.2. Obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną prawną.

Obszary i obiekty wskazane do objęcia prawną ochroną przyrody.

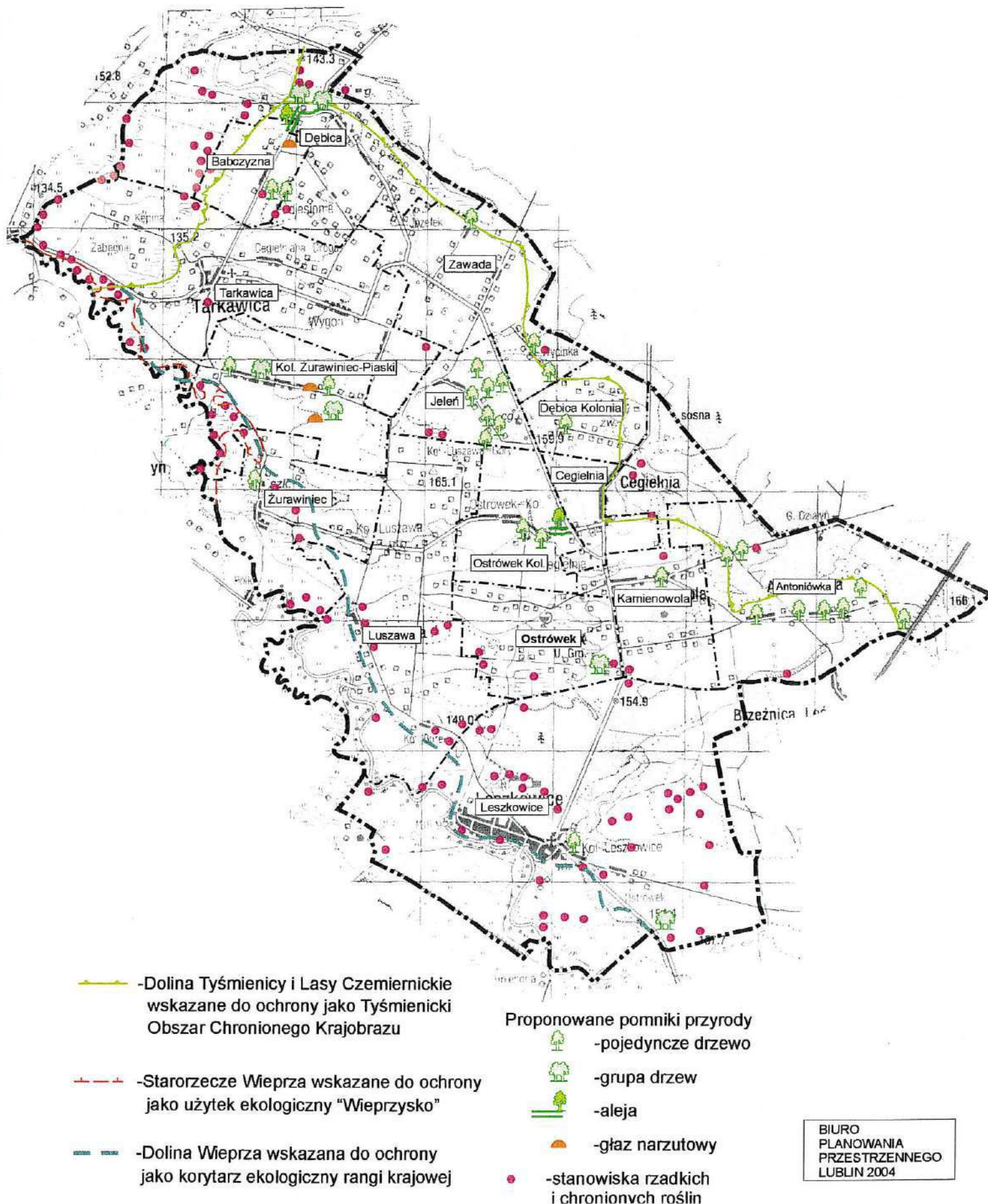
Obszarami i obiektami wskazanymi do objęcia prawną ochroną przyrody są:

- Dolina Tyśmienicy – obszar o znaczeniu międzynarodowym, w tworzącej się Europejskiej sieci Ekologicznej NATURA 2000 wstępnie zakwalifikowana do Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) – wskazana do objęcia ochroną prawną w formie obszaru chronionego krajobrazu pod nazwą Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Lasy Czemiernickie – obszar o znaczeniu ponadlokalnym – wskazane do ochrony w formie obszaru chronionego krajobrazu – Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Starorzecze Wieprza – Wieprzysko (na odcinku od drogi Żurawiniec – Sułoszyn do rzeki Tyśmienicy) – wskazane do ochrony w formie użytku ekologicznego;

- Grupy drzew, aleje, pojedyncze drzewa, głązy narzutowe (33 obiekty) – wskazane do objęcia ochroną jako pomniki przyrody:
- grupa drzew - wiąz pospolity o obwód ok. 300cm, wysokość ok. 25m rosnący w Dębicy przy szosie (przed zakrętem), lipa drobnolistna – obwód ok. 400cm (z licznymi odroślami), wysokość ok. 25m, rosnąca w Dębicy (boczna droga w kierunku zachodnim od szosy głównej), wiąz pospolity – obwód ok. 370cm, wysokość ok. 25m, rosnący w Dębicy przy bocznej drodze w pobliżu parku podworskiego, wiąz pospolity – obwód 257cm, wysokość ok. 20m, rosnący przy parku w Dębicy;
 - grupa drzew - klon zwyczajny – obwód 318cm, rosnący w parku w Dębicy, dąb szypułkowy – obwód 410cm, na wysokości ok. 5m rozgałęziony na kilka konarów, rosnący w parku w Dębicy, klon jawor – obwód 308cm, na wysokości ok. 3m rozgałęziony na 2 konary, rosnący w parku w Dębicy, lipa drobnolistna – obwód 362cm, na wysokości 60cm rozgałęziona na 3 konary o obwodach: 120cm, 135cm, 185cm, rosnąca w parku w Dębicy;
 - grupa drzew przy drodze Kolonia Żurawiniec – Piaski - kasztanowiec zwyczajny – 4 okazy drzew o obwodach ok. 250cm, 3 okazy o obwodach ok. 200cm (216cm) rosnące przy kapliczce, lipa drobnolistna – 2 okazy o obwodach 275cm, 280cm, topola czarna – kilka drzew, najgrubsze drzewo o obwodzie 250cm;
 - grupa drzew przy drodze przebiegającej przez miejscowość Jeleń - wiąz o obwodzie ponad 300cm, rosnący przy zakręcie drogi w Jeleniu, lipa drobnolistna – 10 drzew o obwodach od 237cm do 280cm, dąb szypułkowy – 2 drzewa o wysokości ok. 20m;
 - grupa drzew przy drodze w Antoniówce - klon – obwód 250cm, wysokość ok. 20m, rosnący w pobliżu posesji nr 44, lipa drobnolistna – kilkanaście drzew o obwodach od 250cm do 300cm, buk zwyczajny – dwa drzewa o obwodach ok. 200cm;
 - grupa drzew w obrębie jednego gospodarstwa w Ostrówku - lipa drobnolistna – 4 drzewa o obwodach: 315cm, 250cm, 260cm, 300cm, grochodrzew o obwodzie 155cm;
 - aleja lipowa w pobliżu parku w Dębicy, 28 lip drobnolistnych o obwodach od 85cm do 263cm;

GMINA OSTRÓWEK

Obszary i obiekty wskazane do objęcia
prawną ochroną przyrody



- aleja lipowa rosnąca na południe od Dębicy, 20 lip drobnolistnych o obwodach 194cm – 360cm;
- aleja lipowa w Ostrówku - lipa drobnolistna – kilkanaście drzew o obwodach 210cm – 520cm, rosnących przy drodze, lipa drobnolistna – obwód ok 300cm, wysokość ok 25m, rosnąca przy posesji nr 39, lipa drobnolistna – dwa drzewa o obwodach: 300cm, 320cm, wysokość ok. 20m, rosnąca przy posesji nr 41;
- aleja przy drodze Leszkowice – Górka Lubartowska na granicy gminy - lipa drobnolistna – 10 drzew o obwodach 220cm - 230cm.
- wiąz pospolity – obwód 237cm, wysokość ok. 20m, rosnący w pobliżu kępy olszyn w Babczyźnie;
- olsza czarna – obwód 230cm, wysokość 20m, rosnąca w pobliżu rowu w Babczyźnie;
- lipa drobnolistna – obwód ok. 500cm, na wysokości 2m rozwidlona na 4 pnie, rosnąca w miejscowości Zawada;
- dąb szypułkowy – kilkanaście drzew (najgrubsze o obwodach: 283cm, 250cm, 232cm) rosnących na miedzy w Kolonii Żurawiniec – Piaski;
- dąb szypułkowy – obwód 370cm, wysokość ok. 20m, rosnący pod lasem, położonym na zachód od miejscowości Jeleń;
- dąb szypułkowy – obwód 350cm, wysokość ok. 25m rosnący na polu położonym w kierunku północno-wschodnim od miejscowości Jeleń;
- dąb szypułkowy – obwód 300cm, rosnący wśród pól wschód od miejscowości Jeleń;
- dąb szypułkowy – obwód ok. 320cm, rosnący wśród pól na wschód od miejscowości Jeleń;
- dąb szypułkowy – kilka drzew o obwodach: 220cm, 230cm, 240cm, 270cm, 272cm, rosnących na skraju lasu we wsi Wycinka;
- lipa drobnolistna – obwód 280cm, wysokość ok. 20m, rosnąca w gospodarstwie rolnym nr 71 we wsi Wycinka;
- wiąz górski – obwód 320cm, wysokość ok. 15m, rosnący przy kapliczce w pobliżu szkoły w Żurawíncu;
- klon – trzy drzewa, najgrubsze drzewo o obwodzie ok. 230cm rosnący w Kolonii Dębica;

- lipa drobnolistna – obwód 297cm, rozgałęziona na wysokości 400cm, rosnąca przy kapliczce w Ostrówku;
- wierzba biała – obwód 372cm, rosnąca na pastwisku w Ostrówku;
- dąb – obwód ok. 220cm, rosnący na opuszczonej posesji w Kamienowoli;
- jałowiec zwyczajny – obwód ponad 3m, wysokość przekraczająca 6m, rosnący na ugorze w pobliżu lasu w Antoniówce;
- modrzew polski – dwa drzewa o obwodach: 300cm, 145cm, rosnące na ugorze w pobliżu lasu w Antoniówce;
- dąb szypułkowy – dwa drzewa o obwodach: 265cm, 305cm, rosnące przy drodze w kierunku północno-wschodnim od Antoniówki;
- klon – obwód ok. 250cm, rosnący przy drodze nad niewielkim ciekim w Antoniówce;
- sosna pospolita – obwód 250cm, wysokość ok. 20m, rosnąca przy drodze na skraju lasu położonego na wschód od Antoniówki;
- topola czarna – obwód 400cm, rosnąca przy drodze nad ciekim w Leszkowicach;
- głazy narzutowe – granit czerwony drobnoziarnisty o wymiarach: 134cmx70cmx60cm; granit drobnoziarnisty o wymiarach: 126cmx70cmx40cm, znajdujące się na wschód od drogi w miejscowości Babczyzna;
- głaz narzutowy – granit różowy o wymiarach: 90cmx80cmx45cm znajdujący się w miejscowości Kolonia Żurawiniec – Piaski

Obszary leśne wskazane do objęcia statusem lasów ochronnych.

Do pełnienia funkcji ochronnych wskazuje się lasy indywidualnej własności jako lasy glebochronne i wodochronne na łącznej powierzchni 131,14ha (8,4% powierzchni lasów wsi), w tym wskazane do statusu lasów glebochronnych o powierzchni 3,5ha i lasów wodochronnych o powierzchni 127,64ha.

Lasy ochronne położone są w obrębie wsi:

- Dębica – lasy wodochronne – powierzchnia 19,26 ha,
- Kamienowola – lasy wodochronne – powierzchnia 1,32 ha,
- Leszkowice – lasy glebochronne – powierzchnia 3,50 ha, lasy wodochronne - powierzchnia 73,40 ha,
- Ostrówek – lasy wodochronne - powierzchnia 0,64 ha,

- Tarkawica – lasy wodochronne - powierzchnia 1,38 ha,
- Antoniówka – lasy wodochronne - powierzchnia 4,18 ha,
- Zawada – lasy wodochronne - powierzchnia 1,51 ha,
- Żurawiniec – lasy wodochronne - powierzchnia 17,53 ha,
- Kolonia Żurawiniec – lasy wodochronne - powierzchnia 8,60 ha.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 407 (Chełm-Zamość), w skład którego wchodzi wody podziemne utworów kredowych terenu gminy wskazany jest do ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych. Obszar ochrony ustanawia (w drodze rozporządzenia) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Celem ochrony zasobów wód zbiornika przed degradacją jest zapewnienie dla mieszkańców regionu stałego źródła wody pitnej.

4.2.3. Obszary wskazane do ochrony planistycznej.

Do ochrony planistycznej wskazuje się:

- Dolinę Wieprza – korytarz ekologiczny rangi krajowej (wyznaczony w Polskiej Sieci Ekologicznej ECONET-PL),
- System Przyrodniczy Gminy – spójną przestrzennie sieć terenów o nadrzędnych funkcjach przyrodniczych (klimatycznych, hydrologicznych, biologicznych), na którą składają się tereny leśne, obszary torfowiskowe, doliny rzek Wieprza, Tyśmienicy oraz niewielkich cieków uchodzących do Wieprza,
- strefę krawędziową doliny Wieprza – strefę ekspozycji krajobrazowej wzdłuż drogi nr 0253L Leszkowice – Górka Lubartowska na odcinku Leszkowice – granica gminy, stanowiącej ciąg widokowy krajobrazu doliny Wieprza.

4.2.4. Kierunki likwidacji zagrożeń antropogenicznych.

W celu likwidacji istniejących głównych zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy konieczne są:

- likwidacja gminnego składowiska odpadów w Luszawie,

- likwidacja nielegalnych składowisk odpadów,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy,
- racjonalne prowadzenie zabiegów melioracyjnych.

Główne potencjalne zagrożenie środowiska – zagrożenie szkodliwą emisją hałasu stwarza przyszła realizacja lotniska. W celu zmniejszenia uciążliwości hałasu niezbędne będzie wprowadzenie zakazu zabudowy w strefach emisji hałasu:

- wewnątrz strefy hałasu = 60dB(A) – zakaz lokalizowania przyszłej nowej zabudowy mieszkaniowej: jedno- i wielorodzinnej oraz zagrodowej dla budowy lotniska wariantu docelowego,
- wewnątrz strefy hałasu = 55dB(A) – zakaz lokalizacji nowej zabudowy uzdrowiskowej, szpitali domów opieki i zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży w porze dziennej.

4.2.5. Kierunki i zasady ochrony obszarów naturalnych zagrożeń środowiska.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań, odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód;
- lokalizowania, za wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej, inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, materiałów, które mogą zanieczyścić wody składowania odpadów, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Obszary zagrożone erozją – strefy krawędziowe doliny Wieprza.

- strefa krawędzi doliny w rejonach: Kol. Borek i Tarkawicy (Na Kole), dla której ustala się:
 - zakaz zabudowy mieszkaniowej,
 - zalecenia: zalesianie, zadarnianie, zakrzewianie, stosowanie płodozmianów przeciwoerozyjnych, zmianę użytkowania terenu z ornego na użytki zielone.
- strefa krawędziowa na odcinku: granica gminy – Leszkowice odznaczają się dużą ekspozycyjnością, dla której ustala się:
 - zakaz: zalesiania, wprowadzania zabudowy pasmowej uniemożliwiającej swobodny wgląd w dolinę Wieprza,
 - zalecenia: zadarnianie, użytkowanie terenu w formie łąk i pastwisk, prowadzenie orki poprzecznostokowej,
- strefa krawędziowa położona w kierunku północno-zachodnim od Leszkowic, dla której ustala się:
 - zakaz zabudowy mieszkaniowej,
 - zalecenia: zadarnianie, stosowanie orki poprzecznostokowej.

4.2.6. Kierunki likwidacji kolizji przestrzennych – kierunki zagospodarowania obszarów występowania złóż surowców naturalnych.

Złóża surowców naturalnych wskazane do zaniechania rozpoznania i dokumentacji, zaniechania całkowitej lub częściowej eksploatacji oraz wyłączenia z bilansu zasobów złóż.

Do zaniechania całkowitej lub częściowej eksploatacji wskazuje się kolizyjne złoża surowców mineralnych:

- udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Leszkowice” – do zaniechania eksploatacji wskazuje się część złoża zalegającego w obszarze leśnym;
- udokumentowane złoża kruszywa naturalnego z bursztynem „Górka Lubartowska” – położone na terenie przeznaczonym pod planowane lotnisko wskazane jest do wyłączenia z bilansu zasobów;

- złoża piasków o zasobach szacunkowych „Leszkowice – Niedźwiada” ze względu na kolizyjne położenie w dolinie Wieprza – korytarza ekologicznego rangi krajowej wskazane jest do wyłączenia z zasobów perspektywicznych;
- złoża torfów „Ostrówek” oraz „Lubartów – Sułoszyn” ze względu na występujące stanowiska roślin rzadkich i chronionych wskazywane są do wyłączenia z zasobów perspektywicznych;
- nieudokumentowane obszary węgla kamiennego ze względu na niewielką zasobność wskazane są do zaniechania rozpoznania i dokumentacji;
- surowce ilaste na obszarach prognostycznych „Tarkawica – Żurawiniec – Kolonia Dębica – Ostrówek – część złoża surowców kolidujących z obszarami gleb chronionych nie jest wskazana do dokumentacji.

Złoża surowców mineralnych możliwych do gospodarczego wykorzystania.

Ekspluatowane mogą być surowce mineralne ze złóż:

- kruszywo naturalne – piasek do robót budowlanych z udokumentowanego złoża „Antoniówka”;
- kruszywo naturalne – piasek do robót budowlanych z udokumentowanego złoża „Kolonia Dębica”;
- kruszywo naturalne – piasek do zapraw budowlanych i do produkcji piasków niesklasyfikowanych z części udokumentowanego złoża „Leszkowice”, położonej poza obszarem leśnym, z wyłączeniem gleb chronionych;
- surowce ilaste (glina zwałowa) na obszarach prognostycznych „Tarkawica – Żurawiniec – Kolonia Dębica – Ostrówek” z części złóż nie kolidujących gleb chronionych po udokumentowaniu złóż.

4.2.7. Kierunki działań rekultywacyjnych i renaturalizacyjnych.

Likwidacji i rekultywacji wymaga gminne składowisko odpadów w Lusławie stwarzające zagrożenie dla środowiska i w przyszłości ruchu lotniczego oraz dawne nielegalne składowiska odpadów, znajdujące się w wyrobiskach poeksploatacyjnych w Antoniówce, Ostrówku i Tarkawicy. Wskazany jest leśny kierunek rekultywacji.

W celu zapobiegania powstaniu dzikich wysypisk śmieci niezbędne jest wyposażenie wszystkich jednostek osadniczych na terenie gminy w kontenery oraz składowanie odpadów na składowisku zabezpieczonym przed odciekami do gruntu.

Do działań renaturalizacyjnych wskazana jest dolina Wieprza, w której wymagana jest:

- renaturalizacja użytków zielonych w rejonach, gdzie użytki zielone zamienione zostały na grunty orne;
- odbudowa roślinności łęgowej wzdłuż brzegów rzeki.

4.2.8. Kierunki działań wzbogacających środowisko.

Retencja wodna.

W celu zwiększenia retencji wód powierzchniowych na terenie gminy proponuje się budowę zbiornika małej retencji do pełnienia funkcji ekologicznych i gospodarczych, zlokalizowanego w rejonie m. Żurawiniec. Przy projektowaniu zbiornika ustala się obowiązek uwzględnienia walorów przyrodniczych i kulturowych otoczenia zbiornika oraz dostosowania do „warunków korzystania z wód rejonu wodnego”, opracowanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.

Zadrzewienia, zakrzewienia, zadarnienia.

Do wprowadzania zadrzewień i zakrzewień wskazane są doliny rzeczne, suche dolinki oraz tereny gruntów ornych. Doliny rzeczne ze względu na ochronę wód rzek przed spływem związków chemicznych z pól uprawnych powinny być zadrzewiane i zakrzewiane w układach pasmowych. Zakrzewianie suchych dolinek służy celom ochrony przed erozją.

Zakrzewienia w postaci kęp sytuowane na miedzach, przy drogach polnych będą istotnym czynnikiem urozmaicenia krajobrazu rolniczego gminy.

Do wprowadzenia zadarnień wskazuje się głównie strefę krawędziową doliny Wieprza na odcinku od Leszkowic do wschodniej granicy, odznaczającą się wysokimi walorami widokowymi.

Zalesienia

Do zalesień zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości wskazuje się:

- grunty orne:
 - klasy bonitacyjnej VI z do zalesienia w całości;
 - klasy bonitacyjnej VI do zalesienia w całości z wyjątkiem gruntów rokujących ich rolnicze użytkowanie;
 - klasy bonitacyjne V stanowiące śródlęsne enklawy i półenklawy o powierzchni do 2ha w jednym konturze lub o szerokości między brzegami lasu do 150m, jeżeli odległość od tych gruntów do obecnych lub przyszłych siedlisk gospodarstw rolnych wynosi 5 km, na terenach o nachyleniu 12°;
 - klasa IVa i IVb do zalesienia w przypadkach stanowiących enklawy i półenklawy o powierzchni do 0,5 ha lub o szerokości do 50m, małe powierzchnie wcięte w głąb lasu (do 0,1ha) oraz grunty na terenach o nachyleniu powyżej 20°;
 - grunty klasy III w przypadkach małych wydłużonych enklaw i półenklaw o szerokości między lasami do 30m, grunty o nachyleniu powyżej 25°;
- grunty stanowiące uzupełniający składnik ekosystemu leśnego, położone na kierunkach powiązań przyrodniczych,
- grunty położone w strefie działu wodnego, wzdłuż brzegów rzek, na stromych zboczach dolinnych, a w szczególności odcinek krawędziowy doliny Wieprza na zachód od Leszkowic,
- tereny zagrożone erozją – pola lotnych piasków, wydmy piaszczyste,
- tereny po wyeksploatowanych surowcach mineralnych.

W celu przeciwdziałania rozdrobnieniom i rozproszeniom kompleksów leśnych docelowa powierzchnia zalesianego terenu nie powinna być mniejsza niż 5 ha.

Z zalesień wyklucza się:

- grunty rolne i śródpolne nieużytki – torfowiska, oczka wodne, bagna, trzcinowiska i inne siedliska okresowo podmokłe (tzw. użytki ekologiczne);
- stanowiska roślin rzadkich i chronionych;
- obszar o wybitnych walorach widokowych – strefę ekspozycji krajobrazowej doliny Wieprza.

4.3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów.

Obszary podlegające ochronie prawnej.

Obszary leśne, dla których ustala się:

- zakaz zmiany użytkowania terenu na cele nieleśne,
- nadanie statusu lasów wodochronnych i glebochronnych lasom wskazanym w studium do pełnienia funkcji ochronnej;
- prowadzenie gospodarki w oparciu o plany urządzeniowe lasów;
- zachowanie drożności leśnych ciągów ekologicznych poprzez eliminowanie i niewprowadzanie barier utrudniających przemieszczanie się zwierząt i roślin;
- zakaz eksploatacji surowców mineralnych;

Zaleca się:

- przy kształtowaniu granicy lasu niewyrównywanie jego linii brzegowej, z wyjątkiem styku lasu z gruntami ornymi, gdzie linia brzegowa lasu powinna być skracana dla osłabienia antropopresji zagrażającej różnorodności biologicznej ekosystemu leśnego.

Obszary gleb użytkowanych rolniczo

Ustala się:

- zakaz zmiany użytkowania gleb chronionych o najwyższych wartościach produkcyjnych (III-IV klasa bonitacyjna) na cele nierolnicze i nieleśne za wyjątkiem przeznaczenia gleb pod obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych (drogi, liniowe urządzenia infrastruktury technicznej);
- zalecenie zachowania w krajobrazie rolniczym istniejących zakrzewień, zadrzewień śródpolnych, użytków ekologicznych;
- stosowanie zabiegów przeciwoerozyjnych w strefie krawędziowej doliny Wieprza (orka równoległa do krawędzi doliny);
- wapnowanie, magnezowanie gleb zakwaszonych;
- racjonalne nawożenie, stosowanie środków ochrony roślin ulegających szybkiemu rozkładowi w glebie;
- zalesianie gleb niskich klas bonitacyjnych, położonych w rejonie wododziałowym, gleb zagrożonych erozją wietrzną i wodną.

Obszary występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych możliwych do eksploatacji

Ustala się:

- koncesjonowanie wydobywania kopalin ze złóż;
- kontrolę dotrzymywania warunków koncesji;
- nakaz likwidacji nielegalnej eksploatacji surowców mineralnych, likwidacji „dzikich” składowisk odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych;
- otwieranie małych punktów eksploatacji kopalin, niewielkich powierzchniowo, łatwych do rekultywacji;
- minimalizowanie strat w środowisku w trakcie eksploatacji kopalin (wprowadzenie eksploatacji w sposób nie zakłócający stosunków wodnych, zachowanie filarów ochronnych);
- rekultywację wyrobisk po eksploatacji złóż kopalin (rekultywacja leśna, rekultywacja wodna na obszarach z płytką wodą gruntową).

Stanowiska roślin rzadkich i chronionych

Zabrania się dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia gleby w pobliżu stanowisk roślin chronionych i zalesiania stanowisk, wskazane jest objęcie stanowisk prawną ochroną przyrody jako pomniki przyrody.

Obszary wskazane do objęcia prawną ochroną.

Projektowany Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Do czasu ustanowienia rozporządzeniem wojewody Tyśmienickiego Chronionego Krajobrazu w obrębie projektowanych obszarów wprowadza się zakazy:

- lokalizowania nowych obiektów i instalowania nowych urządzeń, inwestycji szkodliwych dla środowiska oraz inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska lub trwale naruszyć walory krajobrazowe, za wyjątkiem inwestycji realizujących cele

- publiczne, lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscowościami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- dokonywania zmian stosunków wodnych służących innym celom niż ochrona przyrody, zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych, gospodarka rybacka,
 - likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
 - wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, poza miejscami do tego wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
 - lokalizacji ośrodków chowu, hodowli, posługujących się metodą bezściółkową,
 - likwidowania zadrzewień nadwodnych, przydrożnych i śródpolnych,
 - wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, poza miejscami do tego wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
 - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Obszar Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 (Chełm – Zamość)

W Obrębie GZWP nr 407 wprowadza się

- zakaz:
 - lokalizowania składowisk odpadów i wylewisk a także stacji dystrybucji paliw płynnych niezabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych;
 - odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych;
 - lokalizowania nowych inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy);
 - lokalizowania magazynów substancji toksycznych;
 - lokalizowania dużych magazynów paliw płynnych o znaczeniu regionalnym;
 - budowy rurociągów paliw płynnych o zasięgu ponadlokalnym;
 - lokalizowania ferm z bezściółkową hodowlą zwierząt;
- nakaz:
 - uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej;
 - likwidacji bądź modernizacji obiektów zagrażających wodom podziemnym;

- objęcia kanalizacją wszystkich zwodociagowanych wsi;
- ustanowienia i właściwego zagospodarowania stref ochronnych ujęć wód podziemnych.

Użytek ekologiczny.

Zabrania się:

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleb,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych.

Pomniki przyrody.

Zabrania się:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektów,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleb.

Obszary wskazane do ochrony planistycznej.

Korytarz ekologiczny

Ustala się zakaz:

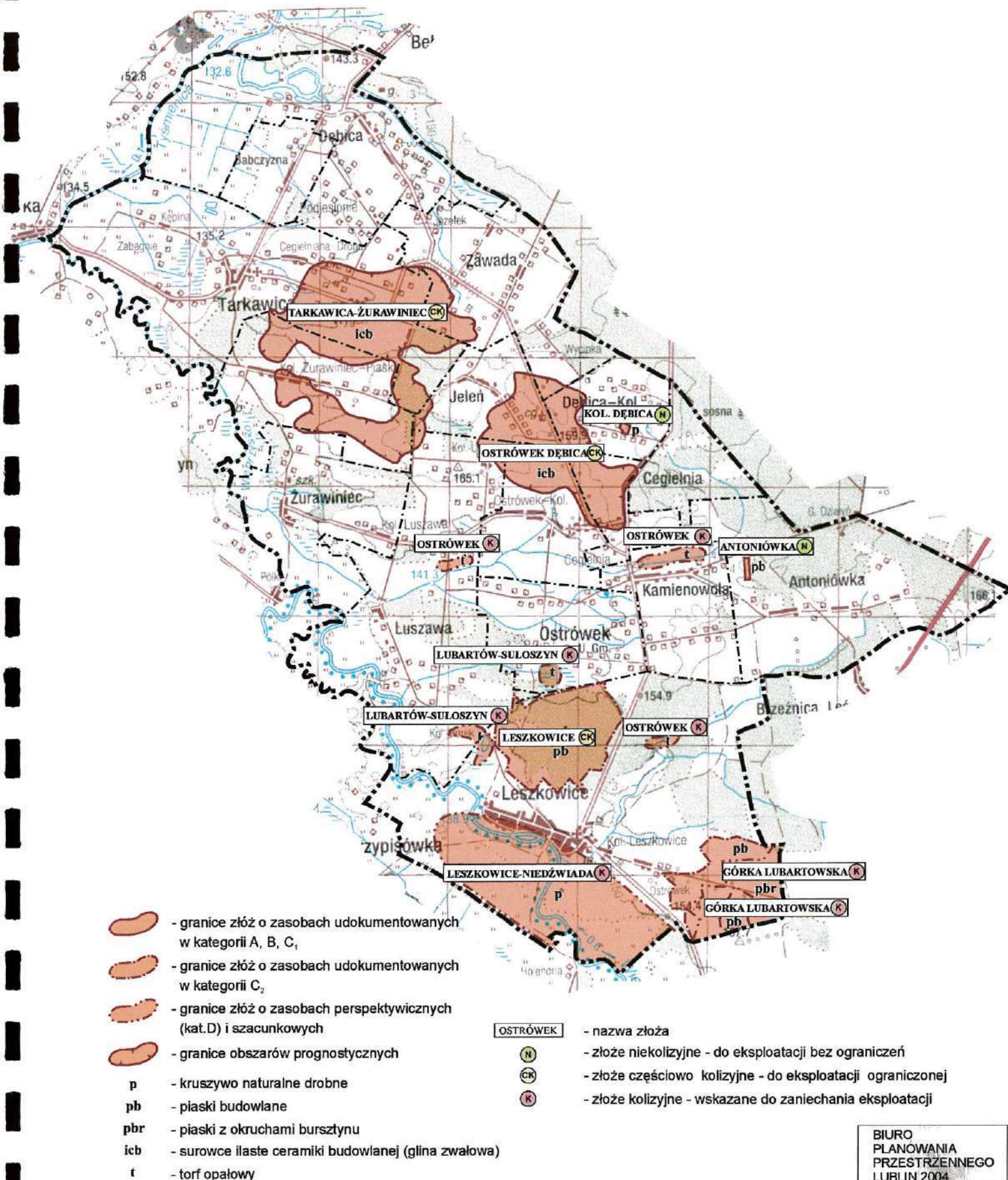
- składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych, lokalizacji wylewisk nieczystości, gnojowicy i grzebowisk zwierząt,
- tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi koryta,
- eksploatacji na skalę przemysłową surowców mineralnych,
- lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,

Zaleca się:

- restytucję użytków zielonych w rejonach, w których łąki zamienione zostały na grunty orne,
- kształtowanie pasmowych zadrzewień i odbudowę roślinności łąkowej.

GMINA OSTRÓWEK

Kierunki zagospodarowania obszarów
występowania złóż surowców mineralnych



System przyrodniczy gminy (SPG)

W obrębie SPG wyklucza się:

- lokalizację inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną;
- składowanie odpadów, lokalizowanie wylewisk nieczystości i grzebowisk zwierząt.

Korytarze ekologiczne wymagają:

- zachowania drożności, poprawy ciągłości ekosystemów;
- zakazu zabudowy;
- zachowania ciągłości przestrzennej i kształtowania powiązań ekosystemów na kierunkach potencjalnych powiązań ekologicznych poprzez wprowadzanie nowych zalesień.

W celu ochrony obszarów dolin rzecznych i obniżeń terenowych (obszarów torfowiskowych) ustala się: zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, tworzenia przegród utrudniających przemieszczanie się zwierząt i roślin, eksploatacji na skalę przemysłową surowców mineralnych, składowania odpadów i innych nieczystości, zamiany łąk na pola uprawne, wykonywania prac melioracyjnych prowadzących do osuszania gruntu.

Zaleca się restytucję użytków zielonych kosztem gruntów ornych, użytkowanie przesuszonych łąk w formie pastwisk oraz ich zakrzewianie i zadarnianie (zakrzewione i zadarnione pastwiska będą spełniały rolę filtrów biologicznych, chroniących ciekі wodne przed spływaniem i przenikaniem związków biogenych wynoszonych z pól uprawnych i terenów zurbanizowanych), utrzymanie i wprowadzanie roślinności stanowiącej zabudowę biologiczną cieków wodnych.

Strefa ekspozycji krajobrazowej ustanowiona wzdłuż drogi nr 0253L od miejscowości Leszkowice do granicy gminy.

Ustala się:

- zakaz: zalesiania, wprowadzania zabudowy pasmowej uniemożliwiającej wgląd w krajobraz łąkowy doliny Wieprza;
- zaleca się: zadarnianie strefy krawędzi, stosowanie roślinności trawiastej łatwo wiążącej cząsteczki gleby, prowadzenie orki poprzecznostokowej,

4.4. Wskazania dla rozwoju głównych funkcji gminy.

Rolnictwo

Podstawą produkcji rolnej powinny być gleby o najwyższych wartościach użytkowych na terenie gminy (III-IV klasa bonitacyjna). Gleby klasy V, choć nie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze, w wyniku zabiegów agrotechnicznych rokuja możliwość uzyskania lepszych plonów. Gleby klas VI, na których produkcja rolna niezależnie od zabiegów agrotechnicznych jest na granicy opłacalności, powinny być przeznaczone pod zalesienia.

Leśnictwo

Gospodarka leśna w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa powinna być prowadzona zgodnie z planem urządzenia lasu w Nadleśnictwie Lubartów, a w lasach prywatnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzenia lasu.

Osadnictwo

Pod budownictwo wskazane są obszary w obrębie wysoczyzny, posiadające korzystne warunki gruntowo-wodne podłoża geologicznego i klimatyczne, a zwłaszcza na zboczach o ekspozycji południowej, odznaczających się dużym nasłonecznieniem. Najbardziej korzystne warunki solarne posiadają tereny położone na północ od drogi Cegielnia - Luszawa oraz na północ od Żurawińca, wskazane szczególnie dla zabudowy specjalnej – żłobki, przedszkola.

Spod zabudowy wyklucza się obszary:

- zagrożone powodzią,
- strefę krawędziową doliny Wieprza,
- doliny i obniżenia terenowe,
- obszary gleb chronionych,
- udokumentowane złoża surowców mineralnych,
- tereny zalesione.

Rekreacja

Dla rozwoju rekreacji wskazuje się: strefę Lasów Czemiernickich (korzystne oddziaływanie lasów na zdrowie człowieka), strefę krawędziową doliny Wieprza odznaczającą się dużymi walorami widokowymi.

Planowana inwestycja lotniska

Przy realizacji planowanej budowy lotniska konieczne będzie podjęcie działań:

- wyłączenie z bilansu zasobów części udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Górka Lubartowska”,
- zlikwidowanie gminnego składowiska odpadów w Luszawie,
- wyłączenie z użytkowania rolniczego gleb IV – III klasy bonitacyjnej,
- usunięcie drzew i krzewów rosnących na terenie przeznaczonym pod lotnisko,
- usunięcie drzew przekraczających płaszczyzny ograniczeń wysokości zabudowy na podejściu zachodnim i w północnej płaszczyźnie przechodzącej przez kompleksy leśne Mitros i Brzezina:
 - w I etapie budowy lotniska – ok. 3,5ha w lesie Mitros
 - w II etapie budowy lotniska – ok. 9,0ha w lesie Brzezina,
- wprowadzenie zakazów:
 - w strefie ochronnej dla systemów radionawigacyjnych (ILS-GP/DME, wychodzącej poza teren lotniska – zakaz zalesiania i zabudowy;
 - w odległości do 5km od granic lotniska - zakaz (zgodnie Prawem Lotniczym) sadzenia i upraw drzew i krzewów oraz lokalizowania obiektów, które mogą być źródłem zerowania ptaków stwarzających zagrożenie dla ruchu lotniczego;
 - w strefach emisji hałasu wprowadzić zakaz:
 - lokalizowania przyszłej nowej zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zagrodowej wewnątrz strefy równego długotrwałego, średniego poziomu dźwięku hałasu = 60dB(A) – dla wariantu docelowego budowy lotniska,
 - lokalizowania nowej zabudowy uzdrowskiej, szpitali, domów opieki i zabudowy związanej ze stałym lub wielorodzinnym pobytem dzieci

i młodzieży w porze dziennej wewnątrz strefy równego długotrwałego, średniego poziomu dźwięku hałasu = 55dB(A)

- prowadzenie pomiarów natężenia hałasu po zrealizowaniu I etapu budowy lotniska.

5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz.1568) ochrona zabytków polega m.in. na zapobieganiu zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków i uwzględnieniu zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art.4 pkt 2 i 6), a opieka nad zabytkami polega m.in. na zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie, a także korzystaniu z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości (art.5 pkt 3 i 4).

Stosownie do art.19 ust.1 w/wym. ustawy ochroną w szczególności objęte są:

- zabytki wpisane do rejestru zabytków;
- zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków;
- parki kulturowe.

5.1. Ochrona szczególna.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

W wykazie obiektów wpisanych do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 73 z 2000 r., poz.869) znajduje się park dworski i aleja dojazdowa w miejscowości Dębica (Nr w rejestrze A/775).

Na terenach i przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz w ich otoczeniu wszelkie zamierzenia inwestycyjne (w tym również podziały własnościowe, zmiana przeznaczenia lub sposobu korzystania) wymagają:

- uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków określającego warunki i zasady działania,
- uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania wraz z otoczeniem, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości i uzyskania warunków i wytycznych konserwatorskich.

Obowiązuje:

- zachowanie obiektów w stanie przestrzennie niezmienionym wraz z najbliższym otoczeniem oraz zagwarantowanie strefy widokowej na zabytek (poprzez zakaz zabudowy terenów upraw rolnych);
- zakaz sytuowania tymczasowej zabudowy i obudowania historycznych obiektów budynkami gospodarczymi i obiektami dysharmonijnymi.

Odkrycie w trakcie prac budowlanych i ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, zobowiązuje inwestora do:

- wstrzymania wszelkich robót budowlanych mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- zabezpieczenia, przy użyciu dostępnych środków, przedmiotu i miejsca jego odkrycia;
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, wójta (art. 32 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz. U. z 2003r., Nr 162, poz. 1568).

Obiekty umieszczone w gminnej ewidencji zabytków:

Obiekty architektury i budownictwa:

Antoniówka	- d. szkoła, ob. dom nr 25, drewn., ok. 1930r.
Dębica	- pozostałości dworu, ob. dom nr 54, gruntownie przebudowany mur., XVIII/XIXw
Dębica	- kapliczka z 2 poł. XIX w., murowana
Kamienowola	- d.spichlerz nr 50, obecnie remiza strażacka, drewn.,(l. 30-te XXw.)
Leszkowice	- zespół kościelny a w nim: kościół parafialny p.w. Św.Oblubieńca (murow.) I poł. XXw. i plebania, drewn. 1921 – 1924 (trakcie rozbiórki)
Leszkowice	- kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, murowana, pocz. XXw.
Leszkowice	- d. szkoła, drewniana, ok. 1920r.
Luszawa	- d. szkoła, ob.świątlica, drewniana, 1920 r.
Ostrówek Kolonia	- zespół kościelny, a w nim: kościół, murowany 1921, remont 1973r., ogrodzenie mur., l. 20-te XX w. i brama mur.-żeliwna, l. 20-te XXw.
Żurawiniec	-d.szkoła, ob. świątlica, drewniana, l. 30-te XXw. częściowo przebudowana.

Dawna remiza strażacka w m. Leszkowice nie istnieje (po zawaleniu się obiektu rozebrano go na materiał).

Dla obiektów i terenów znajdujących się w ewidencji zabytków ustala się następujące kierunki działania:

- zachowanie w miarę możliwości w celu utrzymania tożsamości kulturowej miejsca,
- użytkowanie gwarantujące zachowanie i utrzymanie zabytku,
- przy podejmowaniu działań inwestycyjnych przy obiektach i terenach znajdujących się w ewidencji zabytków obowiązuje uzyskanie warunków i wytycznych konserwatorskich, które określą zasady działania,
- w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu znajdującego się w ewidencji obowiązują zasady wynikające z art.39 ust.3 Prawo budowlane,
- obejmowanie ochroną na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających w celu wyeksponowania zabytku w krajobrazie,
- pozyskiwanie inwestorów zainteresowanych zagospodarowaniem i rewaloryzacją obiektów zabytkowych,
- podnoszenie jakości funkcjonalnej i technicznej obiektów,
- zachowanie i utrzymanie kapliczek, figur, krzyży przydrożnych wraz z towarzyszącym drzewostanem i małą architekturą.

Cmentarze:

Cegielnia - cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny;

Leszkowice -cmentarz parafialny, czynny, 1 poł. XX w.;

Tarkawica - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, sprzed 1939r.;

Zawada - cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, XIX/XX w.

Ochronie podlegają cmentarze, dla których obowiązuje utrzymanie funkcji, zachowanie historycznych nagrobków, alejek i drzewostanu, obejmowanie ochroną na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Stanowiska archeologiczne:

Miejscowość	L.p.	Rodzaj	Wiek	Nr w /AZP/
1	2	3	4	5
Dębica	1	Relikt założenia dworskiego	XVI w	1/12
		osada	XVII, XVIII w	
		śląd osadniczy	XIX w	
	2	śląd osadniczy	pradzieje	2/68
		osada (?)	XVIII w	
	3	śląd osadniczy	XV w	3/69
		osada	XVII w	
		osada (?)		
	4	śląd osadniczy	późne średniowiecze	4/70
		osada (?)	XVIII w	
	5	śląd osadniczy	przed X w	5/71
		śląd osadniczy	XVIII w	
	6	śląd osadniczy	po X w	6/72
		osada (?)	XVII w	
		osada	XVIII w	
	7	śląd osadniczy	po X w	7/73
		śląd osadniczy	po XV w	
		osada (?)	XVII w	
		śląd osadniczy	XVIII w	
	8	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	8/74
		osada (?)	późne średniowiecze	
	9	obozowisko	pradzieje	9/75
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	10	śląd osadniczy	XV w	10/76
	11	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	11/77
	12	śląd osadniczy	pradzieje	12/78
	13	śląd osadniczy	epoka żelaza	13/79
		osada (?)	po X w	
		śląd osadniczy	XV w	
	14	śląd osadniczy	przed X w	14/80
		osada (?)	po X w	
		śląd osadniczy	XV w	
	15	śląd osadniczy	pradzieje	15/81
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	16	śląd osadniczy	epoka żelaza	16/82
		śląd osadniczy	przed X w	
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
	17	osada	XVII, XVIII w	17/83
	18	osada (?)	po X w, XIV	18/84
Babczyzna	19	śląd osadniczy	epoka żelaza	1/86
		śląd osadniczy	po X w	
	20	śląd osadniczy	epoka brązu	2/87
		osada (?)	XVIII w	
	21	śląd osadniczy	pradzieje	3/88
	22	śląd osadniczy	po X w	4/89
	23	śląd osadniczy	pradzieje	5/90
		osada (?)	XVIII	
	24	śląd osadniczy	pradzieje	6/91
	25	śląd osadniczy	epoka żelaza	7/92

Zawada	26	osada	XVII w	1/66
		osada (?)	XVIII w	
	27	śląd osadniczy	po X w	2/67
Tarkawica		śląd osadniczy	XVII w	
	28	śląd osadniczy	wczesna epoka brązu	2/10
	29	osada	pradzieje, epoka żelaza	3/11
		śląd osadniczy	po X w	
	30	śląd osadniczy	pradzieje, epoka żelaza	4/40
	31	osada	epoka brązu, epoka żelaza	5/41
		śląd osadniczy	XVII w	
	32	śląd osadniczy	epoka żelaza	6/42
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	33	śląd osadniczy	pradzieje	7/43
		osada (?)	wczesna epoka brązu	
		osada (?)	XVIII w	
	34	osada	epoka żelaza	9/45
	35	śląd osadniczy	pradzieje	10/46
		śląd osadniczy	XVIII w	
	36	Cmentarzysko kurhanowe	pochozenie nieokreślone	11/47
	37	śląd osadniczy	epoka brązu	12/48
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		śląd osadniczy	XVIII w	
	38	śląd osadniczy	neolit	13/49
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	po X w	
		osada	XVII, XVIII w	
	39	śląd osadniczy	późne średniowiecze	14/50
		osada (?)	XVIII w	
	40	śląd osadniczy	epoka brązu	15/51
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	41	śląd osadniczy	po X w	16/52
		osada (?)	XVIII w	
	42	śląd osadniczy	po X w	17/53
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	XVII, XVIII w	
	43	śląd osadniczy	po X w	18/54
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	44	śląd osadniczy	XI – XIII w	19/55
		osada (?)	XVIII w	
	45	osada (?)	po X w	20/56
		śląd osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	XVII, XVIII	
	46	osada (?)	XI – XIII w	21/57
		śląd osadniczy	XIV, XV, XVI	
		osada (?)	XVII w	
	47	osada (?)	po X w	22/58
		śląd osadniczy	XVII	
	48	śląd osadniczy	pradzieje	23/59
		osada (?)	XVII	
	49	śląd osadniczy	pradzieje	24/60
		osada	XI – XIII w	
		osada	XVII w	
	50	osada (?)	po X w	25/61
		osada	XV, XVII, XVIII w	

Kolonia Żurawiniec	51	śląd osadniczy	pradzieje	26/62
		śląd osadniczy	neolit	
		osada	po X w	
		śląd osadniczy	XV, XVII, XVIII w	
	52	śląd osadniczy	pradzieje	27/63
		osada	XIII – X, XI, XVII w	
		osada (?)	XVIII w	
	53	śląd osadniczy	epoka brązu	28/64
	54	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	29/65
		śląd osadniczy	XVII w	
		osada	XVIII w	
	55	śląd osadniczy	po X w	5/96
		osada	XVII, XVIII w	
	56	śląd osadniczy	epoka brązu	6/97
		śląd osadniczy	po X w	
		osada	XVII, XVIII w	
		śląd osadniczy	epoka brązu	
		śląd osadniczy	po X w	
	57	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	7/98
		osada (?)	XVII, XVIII w	
	58	śląd osadniczy	neolit	8/99
		śląd osadniczy	XVII w	
		osada (?)	XVIII w	
	59	śląd osadniczy	przed X w	9/100
		śląd osadniczy	XI – XII w	
		osada	XVII w	
	60	śląd osadniczy	epoka brązu	1/13
	61	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	2/14
	62	osada	epoka brązu	3/15
	63	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	4/16
Jeleń	64	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	1/43
	65	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	2/44
Żurawiniec	66	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	2/17
	67	śląd osadniczy	paleolit/mezolit	3/18
	68	śląd osadniczy	epoka brązu	4/19
	69	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	5/20
	70	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	6/21
	71	śląd osadniczy	epoka brązu	7/22
	72	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	8/23
	73	osada	epoka brązu	9/24
	74	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	10/25
	75	śląd osadniczy	epoka brązu	11/26
	76	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	12/27
	77	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	13/28
	78	śląd osadniczy	nieokreślone chronologicznie	14/30

Luszcza	79	ślad osadniczy	pradzieje	1/71
	80	ślad osadniczy	XVII w	2/72
	81	osada (?)	pradzieje	2/73
	82	ślad osadniczy	XVII w	3/73
	83	ślad osadniczy	pradzieje	3/74
	84	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	4/29
	85	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	5/45
	86	ślad osadniczy	X – XII w	6/46
	87	osada (?)	epoka brązu	4/49
	88	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	7/47
	89	obozowisko	paleolit/mezolit	8/48
	90	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	10/50
	91	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	11/51
		osada	XII – XIV w	
	92	ślad osadniczy	epoka brązu	12/52
		ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	
	93	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	13/53
	94	ślad osadniczy	XII – XIV w	14/54
	95	osada	do XV w	15/55
	96	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	16/56
	97	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	17/57
	98	osada	nieokreślone chronologicznie	18/58
	99	osada (?)	epoka brązu	20/60
	100	ślad osadniczy	nieokreślone chronologicznie	21/61
Leszkowice	101	osada	neolit	1/69
	102	ślad osadniczy	XIII, XVII w	2/70
	103	ślad osadniczy	schyłkowy paleolit	3/1
		obozowisko	mezolit	
		osada	pradzieje	
		ślad osadniczy	pradzieje	
	104	kurhan	nieokreślony chronologicznie	4/4
	105	ślad osadniczy	epoka brązu	5/5
		osada	okres nowożytny	
	106	ślad osadniczy	epoka brązu	6/6
		ślad osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	107	osada	okres nowożytny	7/7
	108	ślad osadniczy	późne średniowiecze	8/8
		osada	XVIII w	
		osada	okres nowożytny	
		osada	okres nowożytny	
	109	osada	okres nowożytny	9/9
	110	ślad osadniczy	pradzieje	10/10
		osada	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	111	ślad osadniczy	pradzieje	11/11
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	

	112	ślad osadniczy	pradzieje	12/12
		ślad osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	113	osada	średniowiecze	13/13
		osada	XVIIIw	
		osada	okres nowożytny	
	114	ślad osadniczy	pradzieje	14/14
		osada	późne średniowiecze	
		osada	XVIIIw	
		osada	okres nowożytny	
	115	osada	okres nowożytny	15/15
	116	ślad osadniczy	późne średniowiecze	16/16
		osada	okres nowożytny	
	117	osada	okres nowożytny	17/17
	118	osada	okres nowożytny	18/18
	119	ślad osadniczy	późne średniowiecze	19/19
		osada	okres nowożytny	
	120	osada	okres nowożytny	20/20
	121	osada	okres nowożytny	21/21
	122	ślad osadniczy	późne średniowiecze	22/22
		ślad osadniczy	okres nowożytny	
	123	osada	okres nowożytny	23/23
Kamienowola	124	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	1/27
		osada	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	125	ślad osadniczy	XVIw.	2/28
		osada	okres nowożytny	
	126	ślad osadniczy	późne średniowiecze	3/29
		ślad osadniczy	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	127	osada	XVIw.	4/30
		osada	okres nowożytny	
	128	ślad osadniczy	XVIw.	5/31
		ślad osadniczy	XVIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	129	osada	okres nowożytny	6/32
	130	osada	okres nowożytny	7/33
	131	ślad osadniczy	późne średniowiecze	8/34
		osada	okres nowożytny	
	132	osada	okres nowożytny	9/35
Ostrówek	133	osada	pradzieje	1/1
	134	ślad osadniczy	pradzieje	2/2
		ślad osadniczy	średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	
	135	ślad osadniczy	epoka brązu	3/3
		osada	okres nowożytny	
	136	osada	okres nowożytny	4/4
	137	osada	okres nowożytny	5/5
	138	ślad osadniczy	pradzieje	6/6
		osada	okres nowożytny	
	139	osada	okres nowożytny	7/7
	140	ślad osadniczy	średniowiecze	8/8
		osada	okres nowożytny	
	141	ślad osadniczy	późne średniowiecze	9/9
		osada	okres nowożytny	
	142	osada	XVIw.	10/10
	143	ślad osadniczy	pradzieje	11/11
		osada	XVIw.	

	144	osada	pradzieje	12/12
		osada	XVIIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	145	osada	XVIIIw.	13/13
		osada	okres nowożytny	
Kolonia Ostrówek	146	ślad obozowiska	mezolit	1/14
		ślad osadniczy	epoka brązu	
		osada	XVIw.	
		osada	okres nowożytny	
	147	osada	okres nowożytny	2/15
Cegielnia	149	osada	XVIIIw.	4/17
		osada	okres nowożytny	
	150	ślad osadniczy	późne średniowiecze	5/18
		osada	okres nowożytny	
	151	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze	6/19
		osada	okres nowożytny	
	152	ślad osadniczy	pradzieje	7/20
		osada	okres nowożytny	
	153	osada	okres nowożytny	1/21
	154	ślad osadniczy	pradzieje	2/22
		ślad osadniczy	XVIIw.	
		osada	okres nowożytny	
	155	osada	okres nowożytny	3/23
	156	osada	okres nowożytny	4/24
	157	ślad osadniczy	pradzieje	5/25
		osada	okres nowożytny	
	158	ślad osadniczy	pradzieje	6/26
		ślad osadniczy	późne średniowiecze	
		osada	okres nowożytny	

(oznaczone na mapie w skali 1: 10 000).

W przypadku prowadzenia inwestycji budowlanych w tym infrastruktury technicznej w obszarach ochrony obiektów archeologicznych należy je uzgodnić na etapie ustalania warunków realizacji inwestycji z wojewódzkim konserwatorem zabytków w celu uzyskania warunków konserwatorskich prowadzenia inwestycji.

Wszelkie inwestycje liniowe (drogi, gazociągi, wodociągi, linie telefoniczne, melioracje) oraz budowle kubaturowe prowadzone w obrębie stanowiska wymagają przeprowadzenia przed inwestycyjnych, ratowniczych badań wykopaliskowych lub prowadzenia prac pod nadzorem uprawnionego archeologa.

Odkrycie w trakcie prac ziemnych i budowlanych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym, zobowiązuje inwestora do zabezpieczenia, przy użyciu dostępnych środków, przedmiotu i oznakowania miejsca jego znalezienia oraz niezwłocznego zawiadomienia o znalezieniu tego przedmiotu właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta

(art. 32 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz. U. z 2003r., Nr 162, poz. 1568).

W obszarze gminy nie powołano parku kulturowego. Zachowany stan dziedzictwa kulturowego nie pretenduje do utworzenia parku kulturowego.

5.2. Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną poprzez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Na mocy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2000r. Nr 23, poz. 259) ochronie pośredniej podlega cmentarz rzymskokatolicki, czynny w m. Cegielnia, dla którego obowiązuje utrzymanie funkcji.

5.3. Gminny program opieki nad zabytkami – zgodnie z art.87 ust.1 ustawy należy opracować program opieki nad zabytkami i uwzględnić ustalenia tego programu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

5.4. Kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego.

W celu kształtowania harmonijnego krajobrazu kulturowego zakłada się:

- kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa;
- utrzymanie regionalno -historycznej skali i struktury jednostek osadniczych;
- skupianie zabudowy na zasadzie dogęszczania istniejącej struktury jednostek osadniczych;
- otaczanie wysoką zielenią zabudowy wiejskiej i obiektów dysharmonijnych;
- preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji formy i materiałów elewacyjnych;
- utrzymanie istniejących kapliczek i krzyży przydrożnych;
- wykorzystanie opuszczonych obiektów tradycyjnej zabudowy na cele usługowe (agroturystyka, świetlice wiejskie, gastronomia itp).

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.

Wykształcenie sprawnego systemu komunikacji jest jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gminy, w szczególności w związku z lokalizacją portu lotniczego Lublin – Niedźwiada. Realizacja portu lotniczego wymagać będzie zapewnienia połączenia drogowego z Lublinem o parametrach drogi szybkiego ruchu oraz sieci połączeń skrótowych z ważniejszymi trasami przebiegającymi w tej części regionu.

6.1. Komunikacja lotnicza.

Lotnisko Lublin – Niedźwiada zgodnie z „Koncepcją sieci lotnisk komunikacyjnych” opracowaną przez Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych POLCONSULT w Warszawie zostało zaliczone do portów regionalnych (kod 4D z perspektywą kodu 4E). Lokalizacja planowanego lotniska regionalnego zgodna jest z „Koncepcją programowo-przestrzenną międzynarodowego lotniska Lublin – Niedźwiada” opracowaną przez POLCONSULT. Jako zadanie celu publicznego zostało umieszczone w rejestrze wojewódzkim.

Porty regionalne powinny zapewniać możliwość przyjmowania samolotów eksploatowanych na liniach średniego zasięgu przy podstawowej długości drogi startowej 1800 – 2300 m.

Przewiduje się etapowanie realizacji lotniska:

- etap I - budowa drogi startowej długości 2500 m wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną tj.:
 - sieć kanalizacji deszczowej z urządzeniami oczyszczania wód opadowych,
 - drogi kołowania,
 - płyta przeddworcowa,
 - zabudowa: dworca lotniczego, dworca towarowego „cargo”, magazynowo – usługowa, hotelowo – socjalna, handlowo – usługowa,
 - techniczne wewnętrzne drogi samochodowe łączące rejony zabudowy portowej i zabudowy obsługi lotniska z nawierzchniami lotniskowymi i instalacjami zabezpieczenia lotów, drogi dojazdowe zewnętrzne (budowa i modernizacja), parkingi,

- wieża portu lotniczego ze stanowiskami i urządzeniami do kierowania lotami i sterowania instalacjami lotniskowymi,
 - zasilenie energetyczne i sieci energetyczne,
 - system łączności telefonicznej i radiowej,
 - zasilenie w wodę z ujęciem wody,
 - zasilenie w ciepło – kotłownie i sieci co,
 - odprowadzenie ścieków – oczyszczalnie i sieć kanalizacyjna,
 - stacja paliw ze zbiornikami, dystrybutorami, laboratorium i cysternami do transportu i tankowania samolotów (poza terenem lotniska),
 - system świateł lotniskowych,
 - system nawigacji,
 - stacja meteo,
 - zabudowa (hangary) i sprzęt dla służb: utrzymania i ochrony lotniska, ratownictwa medycznego, obsługi technicznej samolotów, straży pożarnej,
 - ogrodzenie,
- etap II (docelowy) – wydłużenie drogi startowej do 2800 m, rozbudowa płyty przeddworcowej, dróg kołowania oraz innych elementów – w zależności od wielkości przewozów.

Parametry techniczne planowanego lotniska regionalnego umożliwią wykonywanie wymaganych operacji dla potrzeb przewozów międzynarodowych i krajowych.

Przyjęty zakres funkcjonalny lotniska:

- komunikacja lotnicza pasażerska na liniach krajowych i międzynarodowych,
- transport towarowy krajowy i międzynarodowy,
- lotnictwo dyspozycyjne i sportowe,
- lotnictwo gospodarczo – usługowe,
- lotnictwo ratownicze i sanitarne,
- hangarowanie i przechowywanie sprzętu lotniczego,
- inne formy działalności lotniczej, w tym działalność komercyjno – usługowa.

Zakładane wielkości prognozowanych przewozów:

- wg wariantu minimalnego w 20-tym roku działalności (dla I etapu budowy lotniska z drogą startową długości 2500 m) – ok. 350 tys. pasażerów w ciągu roku,
- wg wariantu maksymalnego w 20-tym roku działalności (dla II etapu docelowego budowy lotniska z drogą startową długości 2800 m) – 1.100 tys. pasażerów w roku.

Przewidywana ilość operacji lotniczych (tj. startów i lądowań).

Ze względu na dopuszczalne poziomy hałas w nawiązaniu do istniejącego zainwestowania terenu operacje lotnicze odbywać się będą w porze dziennej, tj. w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰.

Przewidywana liczba operacji lotniczych (tj. startów i lądowań):

etap I – łączna średniodobowa liczba operacji (w porze dziennej) – 36 operacji/16 h,

etap II - łączna średniodobowa liczba operacji (w porze dziennej) – 76 operacji/16 h.

Ograniczenia wynikające z lokalizacji lotniska.

Funkcjonowanie lotniska przyczyni się do pewnego ograniczenia w gospodarowaniu przestrzenią w zakresie lokalizacji nowej zabudowy przede wszystkim z powodu poziomu hałasu.

Na mapie studium pokazano zasięg stref ograniczeń:

- strefę bezpośredniego oddziaływania lotniska
- strefę uciążliwości akustycznej lotniska,
- strefy ograniczeń wysokości,

6.2. Układ drogowy.

W studium określa się zasady ukształtowania spójnego, hierarchicznego układu powiązań komunikacyjnych opartych o system dróg: wojewódzkiej - będącej łącznikiem dróg krajowych nr 19 i nr 63; powiatowych i gminnych, wzajemnie współdziałających w powiązaniach zewnętrznych gminy i jej obsłudze wewnętrznej. Sposób rozwiązywania obsługi komunikacyjnej portu lotniczego oparto na opracowanej przez Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S.A. „Koncepcji obsługi komunikacyjnej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada” (kwiecień, 2004 r.). Zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej

istniejącego oraz w szczególności projektowanego zainwestowania wymaga podjęcia niezbędnych działań:

a) w układzie powiązań zewnętrznych ponadlokalnych:

- dostosowania drogi wojewódzkiej nr 815 do parametrów klasy GP (docelowo), zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego woj. lubelskiego. Droga będzie bezpośrednio łączyła rejon planowanego lotniska z drogą krajową nr 19 znajdującą się w sieci przyszłych dróg ekspresowych, przez którą zapewnione będzie połączenie ze stolicą województwa. Połączenie drogi nr 815 z drogą krajową nr 63 zapewnia dobry dostęp do portu lotniczego północno – wschodniej części województwa.
- budowy nowej drogi łączącej bezpośrednio teren lotniska i tereny „Aviapolis” z drogą krajową nr 19 (w rejonie miejscowości Żurawie Bagno) oraz z drogą wojewódzką nr 815 (w rejonie m. Niedźwiada). Przewidywana klasa drogi – GP, z zapewnieniem bezkolizyjności ruchu (węzły – w tym na przecięciu z drogą powiatową nr 1253L [*poprzednia numeracja: 22323, 0253L*]). Odcinek tej drogi (położony także w granicach gminy Niedźwiada) łączący drogę wojewódzką nr 815 (Niedźwiada) z terenem lotniska i terenami „Aviapolis” zapewni bezpośredni dojazd do portu lotniczego w I etapie realizacji.
- modernizacji do parametrów klasy G drogi powiatowej nr 1253L Niewęgłosz - Czemierniki - Wygnanów - Cegielnia - Leszkowice – Klementynów. Trasa ta po dostosowaniu do odpowiednich parametrów (klasa G) usprawni skrótowe połączenie w relacji północ – południe (kierunek Radzyń Podlaski - Lubartów). Dla usprawnienia przejazdu drogą 1253L zaplanowano obejście Leszkowic (od strony północno-wschodniej);
- podwyższenia klasy (z Z na G) drogi powiatowej nr 1532L [*22320, 0532L*] Kock - Tarkawica - Ostrówek Kolonia- droga powiatowa nr 1536L. Szlak ten po modernizacji usprawni skrótowe połączenie w relacji wschód – zachód (kierunek: Dęblin, Ryki, Kock);

b) w układzie powiązań zewnętrznych lokalnych:

- dostosowania istniejących dróg powiatowych do parametrów techniczno – użytkowych wynikających z klas tych dróg (w tym modernizacja skrzyżowań),
- utwardzenia gruntowych odcinków dróg powiatowych.

Wykonanie tych zadań spowoduje poprawę standardu istniejącej sieci dróg powiatowych stanowiących podstawowy układ komunikacyjny gminy i wykształcenie nowych (zwłaszcza z gminą Firlej) skrótowych połączeń międzygminnych, zwiększając dostępność komunikacyjną gminy;

c) w układzie powiązań wewnętrznych:

- realizacji dróg gminnych usprawniających skrótowe połączenia wewnątrzgminne. Pozwoli to na przeniesienie na te drogi części ruchu związanego głównie z obsługą rolnictwa, co w efekcie umożliwi podwyższenie poziomu swobody ruchu i poprawę bezpieczeństwa ruchu na istniejących drogach powiatowych,
- ustalenia przebiegu i zaliczenia do kategorii dróg gminnych trzech odcinków dróg w Leszkowicach, mających znaczenie dla obsługi terenu zabudowy.

6.3. Układ kolejowy.

Istnieje możliwość wykorzystania do obsługi lotniska linii kolejowej nr 30 Łuków – Lublin. W tym celu konieczna jest realizacja odgałęzienia tej linii do lotniska (długości ok. 6,4km). Mogłaby ona być wykorzystana do transportu materiałów w procesie realizacji inwestycji. Wraz z rozpoczęciem funkcjonowania lotniska linia pełniłaby funkcję szybkiego połączenia kolejowego lotniska i terenów „Aviapolis” z Lublinem, głównie dla przewozów pasażerskich, a także – w miarę potrzeb – towarowych. Przewidywanym taborom obsługującym przewozy pasażerskie ma być autobus szynowy. Planowany odcinek odgałęzienia niemal w całości przebiega przez teren gminy Niedźwiada. W granicach gminy Ostrówek zlokalizowany jest krótki (ok. 300m) fragment, którym w większości jest stacja końcowa przy dworcu lotniczym.

6.4. Techniczne zaplecze komunikacji.

Zwiększająca się ilość pojazdów wymagać będzie odpowiedniego zaplecza technicznego dla ich obsługi. Dlatego przewiduje się powstawanie stacji diagnostyki i napraw pojazdów oraz stacji paliw. Realizacja portu lotniczego zintensyfikuje i przyspieszy ten proces, a zakres usług wykonywanych przez stacje obsługi pojazdów obejmie różne grupy pojazdów, w tym specjalistyczne i najcięższe.

6.5. Tereny i urządzenia związane z komunikacją.

Rozwój sieci komunikacyjnej połączony ze wzrostem ruchu drogowego spowoduje konieczność realizacji parkingów przy ważniejszych ciągach drogowych. Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego niezbędna jest realizacja chodników przy drogach w obszarach zurbanizowanych, o parametrach umożliwiających także ruch rowerowy oraz oddzielnych ścieżek rowerowych. Drogi publiczne w obszarach zabudowanych powinny być wyposażone w oświetlenie. Wszystkie obiekty obsługi powinny spełniać warunki techniczne wynikające z odpowiednich przepisów oraz powinny być dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Funkcjonowanie lotniska stworzy impuls do znacznego wzrostu ilości miejsc postojowych, zwłaszcza w rejonie lotniska. Konieczność zapewnienia odpowiedniego standardu parkingów spowoduje, że będą one w pełni urządzone, zaistnieją także warunki do powstawania obiektów o charakterze moteli.

6.6. Publiczna komunikacja pasażerska.

Celem działań kierunkowych jest zwiększenie długości regularnych linii autobusowych w ten sposób, aby cała sieć osadnicza gminy znalazła się w zasięgu obsługi przez komunikację publiczną. Dla osiągnięcia rentowności linii, co jest warunkiem ich istnienia istotne jest dostosowanie częstotliwości kursowania pojazdów oraz pojemności taboru do występujących potrzeb. Funkcjonowanie lotniska wymusi konieczność zmian w komunikacji publicznej w kierunku zwiększenia ilości połączeń głównie z Lublinem, ale także połączeń dalekich (z Chełmem, Zamościem, Puławami, Białą Podlaską). Do obsługi przewozów pasażerskich związanych z lotniskiem będzie zorganizowana specjalna komunikacja autobusowa o układzie linii oraz taborze gwarantujących uzyskanie odpowiedniego standardu. Obsługę komunikacyjną lotniska powinno docelowo wspomóc wykorzystanie istniejącej linii kolejowej nr 30 Łuków – Lublin, po jej modernizacji oraz wybudowaniu odgałęzienia do lotniska – zgodnie z „Koncepcją obsługi komunikacyjnej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada”.

7. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

7.1. Zaopatrzenie w wodę.

Bilans wydajności źródeł wody i wielkości potrzeb rozpatruje się w skali, miarodajnych dla tego celu, wartości zapotrzebowania w godzinie średniej doby maksymalnej [m^3/h], uwzględniającej współczynnik nierównomierności dobowej.

Zakłada się, że w gminie Ostrówek podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę będą zbiorowe wodociągi komunalne:

1. wodociąg Leszkowice Q

$$Q_{\text{dmax}} = 4\text{m}^3/\text{h} \text{ (przy zatwierdzonych zasobach w kat. „B” – } Q = 25\text{m}^3/\text{h})$$

2. wodociąg Kolonia Ostrówek

$$Q_{\text{dmax}} = 48\text{m}^3/\text{h} \text{ (przy zatwierdzonych zasobach w kat. „B” – } Q = 56\text{m}^3/\text{h})$$

3. wodociąg Dębica

$$Q_{\text{dmax}} = 5\text{m}^3/\text{h} \text{ (przy zatwierdzonych zasobach w kat. „B” – } Q = 21\text{m}^3/\text{h})$$

Przy ogólnej produkcji pracujących wodociągów na poziomie około $60\text{m}^3/\text{h}$ i zapotrzebowaniu w całej gminie $32\text{m}^3/\text{h}$ występuje nadwyżka wydajności wszystkich stacji wodociągowych rzędu $30\text{m}^3/\text{h}$ oraz rezerwa w zasobach zatwierdzonych w kat. „B” około $40\text{m}^3/\text{h}$. Istniejące stacje wodociągowe nie pracują obecnie z pełnymi wydajnościami wynikającymi z pozwoleń wodno-prawnych.

Kierunkowym działaniem winna być:

- systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej, tworzenie systemów pierścieniowych, modernizacja stacji uzdatniania,
- opracowanie i zatwierdzenie stref ochronnych komunalnych ujęć wody,
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy stałego dostępu do dobrej jakości wody pitnej, powszechne opomiarowanie odbiorców,
- utrzymanie awaryjnych ujęć wody,
- dla potrzeb planowanego Lotniska Regionalnego Port Lotniczy Lublin - Niedźwiada przewidziano zgodnie z założeniami (opracowanymi przez Biuro Studiów i Projektów

Lotniskowych POLCONSULT w Warszawie), budowę własnego ujęcia wody lub zasilenie z istniejącego komunalnego wodociągu w Niedźwiadzie, w ilości 18,5 m³/h (docelowo 56 m³/h).

7.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, odprowadzanie wód opadowych.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków określa się następujące kierunki działań:

- wyposażenie terenów zabudowanych w zbiorczą kanalizację ściekową oraz budowa trzech komunalnych oczyszczalni ścieków o powierzchni po ok. 0,3 ha (w Leszkowicach ~100 m³/d, w Tarkawicy ~ 60 m³/d i w Ostrówku Kol. ~ 170 m³/d), zgodnie z programem gospodarki ściekowej gminy opracowanym w 2001 roku przez Biuro Projektów Przemysłu Spożywczego „ATMOS” s.c. w Lublinie,
- sukcesywna likwidacja bezodpływowych zbiorników na ścieki komunalne,
- stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy kolonijnej i rozproszonej,
- dla potrzeb planowanego lotniska przewidziano zgodnie z założeniami (Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych POLCONSULT w Warszawie), oczyszczalnię ścieków sanitarnych o powierzchni ok. 0,4 ha i przepustowości ok. 147 m³/d, (docelowo 445 m³/d) oraz kompleks urządzeń do oczyszczania i retencjonowania wód opadowych o pow. 2,64 ha.

7.3. Gospodarka odpadami.

Określa się kierunki działania:

- porządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy – selekcjonowanie z odzyskiem surowców wtórnych, sprawny system gromadzenia i wywożenia odpadów,
- likwidacja składowiska gminnego w Luszawie (zgodnie z przepisami odrębnymi „Prawo lotnicze”) równocześnie z otwarciem planowanego lotniska,
- zaleca się prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego” przyjętego przez Sejmik Województwa

Lubelskiego uchwałą Nr IX/134/03 z dnia 16 czerwca 2003r.(wywóz odpadów na składowisko w Rokitnie).

7.4. Gazyfikacja.

Kierunki rozwoju gazyfikacji gminy wynikają z możliwości zaopatrzenia w gaz przez dwóch różnych dystrybutorów:

- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Oddział Zakład Gazowniczy Lublin - gazociągami średnich ciśnień wynikającymi z „Programu gazyfikacji gminy” (z 1990 roku), od strony Kocka,
- HEAT Engineering Poland Sp. z o.o. z Lublina – z projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 500 mm z Białorusi do Puław, z dwiema stacjami redukcyjnymi pierwszego stopnia w rejonie miejscowości Antoniówka i Leszkowice.

Doprowadzenie gazu ziemnego dla potrzeb planowanego lotniska w ilości ok. 380 m³/h (wg założeń Biura Studiów i Projektów Lotniskowych POLCONSULT w Warszawie), może nastąpić od strony Lubartowa, gazociągiem średnich ciśnień planowanym przez PGNiG w ramach gazyfikacji gminy Lubartów, Niedźwiada i Firlej.

Przez teren gminy przewidywany jest (zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego), przebieg gazociągu tranzytowego wysokiego ciśnienia Ø 1000 mm z Białorusi na Słowację.

7.5. Ciepłownictwo.

Zakłada się, że podstawowym źródłem zasilania w energię grzewczą większych kotłowni lokalnych (w tym kotłowni dla potrzeb przyszłego lotniska) będzie gaz ziemny z projektowanej sieci średniego ciśnienia.

Zaleca się eliminację uciążliwych palenisk węglowych i stosowanie do celów grzewczych i bytowych gazu ziemnego lub lekkiego oleju opałowego oraz pozyskiwanie ciepła ze źródeł alternatywnych (biomasa z roślin energetycznych, energia solarna, wiatrowa, geotermalna, itd.)

7.6. Elektroenergetyka.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego zakłada pełne zaspokojenie zapotrzebowania ludności i gospodarki regionu na energię elektryczną. Jednocześnie zakładany model systemu energetycznego powinien zapewniać ciągłość dostaw energii elektrycznej do odbiorców bez przerw w sytuacjach awaryjnych.

Planowany wzrost zużycia energii elektrycznej na terenie województwa, poprawa pewności zasilania jak i dostosowanie krajowego systemu energetycznego do standardów zachodnioeuropejskich wymaga realizacji szeregu przedsięwzięć m.in. budowy lokalnej elektrowni gazowo-parowej w Luszawie o mocy ~ 1840MW, budowy stacji trafo 400kV i linii 400kV łączących je z krajowym systemem elektroenergetycznym.

Stan sieci elektroenergetycznej i źródeł jej zasilania nie stanowią bariery w rozwoju gminy. Istniejące główne punkty zasilania (GPZ) – 110/15kV stwarzają możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną obszarów już zainwestowanych, gdzie zapotrzebowanie zwiększa się w wyniku rosnących potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a także przewidywanej intensyfikacji istniejących struktur oraz nowych odbiorców. Ze względu na zły stan techniczny linii rozdzielczych w obrębie miejscowości Luszawa i Antoniówka zakłada się ich modernizację. Ustala się także sukcesywną modernizację linii niskiego napięcia na obszarze całej gminy.

Dla potrzeb planowanego lotniska (wg „Koncepcji programowo-przestrzennej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada” opracowanej przez Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych „POLCONSULT” Sp. z o.o.) zakłada się zasilanie z dwóch niezależnych źródeł energii elektrycznej tj. z GPZ Lubartów i Parczew. Przebieg projektowanej linii kablowej 15kV przeznaczonej do zasilania lotniska ustala się w liniach rozgraniczających dróg. Wyznaczenie nowych terenów budowlanych w pobliżu istniejących napowietrznych linii energetycznych oraz dla potrzeb lokalizacji nowych linii należy dokonać przy zachowaniu pasów bez zabudowy o szerokości:

- dla linii SN o napięciu 15kV - 15,0m,
- dla linii niskiego napięcia - 10,0m.

Projektowanie i budowa nowych linii winno uwzględniać uwarunkowania w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Przy wyznaczaniu terenów do zalesiania w pobliżu istniejących linii napowietrznych SN oraz niskiego napięcia należy zachować pasy

bez zalesiania o minimalnej szerokości 9,3m (2 x 4,65m od osi linii). Wysokość nasadzeń pod liniami nie może przekraczać 2,0m.

7.7. Telekomunikacja.

Działający w obszarze gminy operatorzy telefonii przewodowej i komórkowej posiadają rezerwy dla zaspokojenia zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne.

Do obsługi planowanego lotniska zakłada się, że kanalizacja telefoniczna ułożona będzie wzdłuż istniejących ciągów drogowych. W celu uniknięcia kolizji z infrastrukturą techniczną lotniska, a istniejącą linią światłowodową – wskazuje się istniejący kabel światłowodowy OKO 44205 do przebudowy poza obszar kolizji (na podstawie „Koncepcji programowo-przestrzennej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada” opracowanej przez Biuro Planowania Rozwoju Warszawy).

8. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Gospodarka rolna, obok gospodarki leśnej jest jedną z głównych funkcji rozwojowych gminy. Przebudowa struktury agrarnej i restrukturyzacja tej gałęzi gospodarki jest celem strategicznym rozwoju rolnictwa w perspektywie akcesji Polski do Unii Europejskiej. Zakładany wielofunkcyjny rozwój wsi i obszarów wiejskich będzie decydować o jej rozwoju społeczno-gospodarczym. Stabilna, przewidywalna i konsekwentnie realizowana polityka rolna wymaga:

1. Podejmowania działań, które skutecznie poprawią ekonomikę gospodarki rolnej oraz zwiększą wydajność rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
 - ochronę gleb najwyższej jakości (III i IV klasa bonitacyjna), gdzie inne formy zagospodarowania poza rolnictwem nie powinny być realizowane. Obszary gleb podlegające ochronie oznaczone są jako wolne od zabudowy, z zabudową związaną wyłącznie z produkcją rolną i agroturystyką, a także gleb pochodzenia organicznego,
 - zahamowanie lokalnej degradacji gleb (erozja strefy krawędziowej doliny Wieprza),

- przywrócenie właściwych stosunków wodnych (potrzeba wykonania melioracji na około 182,0ha użytków rolnych w tym na 82,0ha gruntów ornych i 100,0ha użytków zielonych),
 - przeznaczanie gleb nieprzydatnych dla rolnictwa (VI kl.) pod zalesienia,
 - scalanie i wymianę gruntów,
 - polepszanie kultury agrarnej (nawożenie organiczne i mineralne, melioracje, neutralizacja zakwaszenia gleb),
 - zachowanie i wzbogacanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zadrzewieniami i zakrzaczeniami śródpolnymi;
2. Priorytetowym zagadnieniem dla wsparcia produkcji rolnej na terenie gminy jest dostosowanie wielkości gospodarstw do uwarunkowań rynku oraz tworzenie nowych miejsc pracy na terenach wiejskich. W efekcie tych procesów zakłada się wytworzenie nowej struktury obszarowej gospodarstw, opartej przede wszystkim na gospodarstwach dużych, ukierunkowanych na produkcję towarową zbóż, rzepaku, roślin okopowych oraz bydła i trzody chlewnej. Gospodarstwa te o znacznej dynamice rozwoju i dużym, zainwestowanym kapitale będą w pełni dostosowane do konkurencji na unijnych rynkach zbytu i będą motorem gospodarki gminy.
3. Podniesienia jakości wiejskiej przestrzeni ekonomicznej poprzez poprawę cywilizacyjnych standardów życia:
- wyposażenie obszarów wiejskich w media infrastrukturalne (sieć kanalizacyjną, oczyszczalnie ścieków, gaz przewodowy, reelektryfikację) i poprawę stanu usług publicznych;
 - radykalne podniesienie poziomu wykształcenia ludności wiejskiej jako warunku unowocześniania gospodarstw i rozwoju przedsiębiorczości;
 - opracowanie programu zagospodarowania doliny rzeki Wieprz i jej dopływów z uwzględnieniem wprowadzania nowych form gospodarowania (hodowla ryb, turystyka, uprawy dla celów gospodarczych).
4. Poprawa efektywności sektora rolno-spożywczego poprzez:
- sukcesywnie przeprowadzoną prywatyzację gruntów rolnych;
 - rozdysponowanie niewykorzystanych gruntów z zasobów Agencji Nieruchomości Rolnych poprzez dzierżawę, sprzedaż i przekazywanie grupom producentów;
 - tworzenie grup producenckich dla poprawy rynku produktów rolnych i skutecznego zbytu wytwarzanych artykułów oraz tworzenie podstaw prawnych

- i organizacyjnych do integracji sfery produkcji rolnej z przetwórstwem rolno-spożywczym i systemem obrotu produktami rolniczymi;
- dostosowanie wielkości gospodarstw i ich możliwości produkcyjnych do warunków zmieniających się na rynkach zbytu;
 - rozwijanie produkcji rolniczej głównie w kierunku upraw polowych: zbóż (głównie żyta) i ziemniaków oraz wprowadzanie nowych gatunków upraw na skalę przemysłową w obszarze gminy tj. ziół, owoców, warzyw, roślin energetycznych itp.;
 - rozwijanie hodowli bydła mlecznego, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu;
 - rozwijanie gospodarki rybackiej w oparciu o istniejące stawy rybne w Dębicy;
 - hodowlę pszczół;
 - przeznaczanie niewykorzystanej do produkcji rolnej istniejącej zabudowy inwentarskiej i gospodarczej dla potrzeb nieuciążliwej produkcji, baz, składów m.in. w miejscowościach: Żurawiniec, Tarkawica, Ostrówek Kolonia, Kamienowola;
 - wprowadzanie funkcji komplementarnych w stosunku do rolnictwa, tzn. szeroko pojętych usług agroturystyki oraz funkcji alternatywnych – turystyki i rekreacji w oparciu o walory przyrodnicze (na terenie projektowanego Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, korytarza ekologicznego rangi krajowej obejmującego dolinę Wieprza i fragment starorzecza „Wieprzysko”);
5. Zmniejszenie bezpośredniego zatrudnienia w rolnictwie.
6. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.
- Powszechnym działaniem powinno być wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi i obszarów wiejskich. Podejmowane w jego ramach działania winny obejmować i zaspokajać wszystkie potrzeby mieszkańców wsi. Produkcyjność nie powinna być traktowana jako wartość nadrzędna. Rozwój funkcji pozarolniczych wymaga wzbogacenia gminy o funkcje alternatywne lub komplementarne wobec rolnictwa: drobne przetwórstwo rolne, rzemiosło, usługi, rybołówstwo. Wykorzystanie naturalnych walorów gminy może służyć czerpaniu dodatkowych dochodów przez mieszkańców wsi – turystyka pobytowa, agroturystyka, organizacja imprez promujących przyrodę, tradycję i funkcję wiejską.

Kierunki rozwoju produkcji leśnej na terenach pozostających we władaniu Lasów Państwowych ustalane są w okresowo sporządzanych planach urządzeniowych gospodarstw leśnych Nadleśnictwa Lubartów oraz w opracowanych w 90% planach urządzeniowych dla lasów będących w posiadaniu osób fizycznych. Zakłada się zwiększenie lesistości gminy z 17,3% do ok. 25%, największe powierzchnie zalesień ustala się w obszarach: Dębica, Tarkawica, Żurawiniec, Kolonia Żurawiniec, Cegielnia, Antoniówka, Kamienowola, Luszawa, Kolonia Luszawa. Ich przeprowadzenie spowoduje wytworzenie nowej granicy rolno-leśnej oraz znaczne zmiany w strukturze lokalnego krajobrazu. Przeprowadzenie programu zalesiania umożliwi zatrudnienie części ludności pozbawionej pracy przy nasadzeniach i gospodarce w nowo powstałych kompleksach leśnych.

Dla prowadzenia skutecznej gospodarki leśnej w obszarze gminy zakłada się w szczególności:

- utrzymanie dotychczasowego znaczenia gospodarki leśnej jako jednej z funkcji rozwojowych gminy poprzez:
 - zachowanie istniejących powierzchni leśnych,
 - planowe pozyskiwanie drewna,
 - zapobieganie szkodom wyrządzonym przez zwierzęta leśne (m.in. sterowanie liczebnością populacji, zakładanie poletek dla dzikich zwierząt),
 - wykonywanie zabiegów ochroniarskich w lasach (profilaktyka, biologiczne metody ochrony);
- zachowanie dotychczasowej lokalizacji osad leśnych oraz innych obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej i budowę nowych w miarę potrzeb;
- odpowiednie wyposażenie przejmowanych pod dolesienia obszarów w niezbędną infrastrukturę;
- modernizację istniejącej sieci dróg leśnych oraz gminnych przebiegających przez większe kompleksy leśne dla transportu pozyskiwanego drewna;
- udostępnienie dla rekreacji i turystyki obszarów leśnych (Lasy Czemiernickie), a w tym: wykorzystanie części dróg leśnych jako szlaków pieszych i rowerowych (dolina Wieprza i Tyśmienicy);
- ujęcie w kosztach wprowadzania programu dolesień ewentualnych prac archeologicznych w obrębie stanowisk archeologicznych znajdujących się w wykazie w rozdziale „Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”;

Obok prowadzenia planowanej gospodarki leśnej zakłada się:

- nadanie kategorii ochronnej lasów:
 - glebochronnych o pow. 3,50ha (Leszkowice);
 - wodochronnych o pow. 127,64ha (Dębica, Leszkowice, Ostrówek, Tarkawica, Antoniówka, Zawada, Żurawiniec, Kolonia Żurawiniec);
- kształtowanie i ochronę obszarów leśnych:
 - nadawanie proekologicznego charakteru istniejącym i nowo opracowanym planom urządzeniowym lasów;
- ochronę stosunków wodnych:
 - zachowanie w stanie naturalnym i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych,
 - zachowanie naturalnych form przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków ptaków i roślin,
 - zachowanie w stanie naturalnym śródleśnych nieużytków np. zabagnień.

Przy realizacji lotniska (wg Koncepcji programowo-przestrzennej Międzynarodowego Lotniska Lublin – Niedźwiada opracowanej przez Biuro Studiów i Projektów Lotniskowych POLCONSULT Sp. z o.o.) konieczne jest usunięcie drzew przekraczających płaszczyzny ograniczeń wysokości zabudowy na podejściu zachodnim i w północnej płaszczyźnie przechodzącej przez kompleksy leśne Mitros i Brzezina:

- w I etapie budowy lotniska – ok. 3,5ha w lesie Mitros;
- w II etapie budowy lotniska – ok. 9,0ha w lesie Brzezina.

Wprowadza się zakaz zalesiania w strefie ochronnej dla systemów radionawigacyjnych (ILS-GP/DME), a także sadzenia i upraw drzew i krzewów oraz lokalizowania obiektów, które mogą być źródłem żerowania ptaków stwarzających zagrożenie dla ruchu lotniczego.

9. Kierunki i zasady rozwoju systemów przeciwdziałania wystąpienia szczególnych zagrożeń.

9.1. Ochrona przeciwpowodziowa.

Przyjmuje się następujące zasady polityki przeciwpowodziowej:

- w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić nakaz uwzględniania „Kompleksowego regionalnego programu ochrony przeciwpowodziowej

dorzecza Środkowej Wisły na terenie RZGW Warszawa” skorygowany wnioskami wynikającymi z warunków korzystania z wód dorzecza Wieprza;

- na terenach znajdujących się w zasięgu tzw. wody stuletniej ($Q_{1\%}$) wprowadza się ograniczenia dotyczące użytkowania i korzystania z tych wód na podstawie przepisów odrębnych.
- na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się:
 - wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia obiektów budowlanych,
 - sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych,
 - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót z wyjątkiem robót związanych z regulacją cieków lub utrzymywaniem wód;
- na terenach zalewowych możliwe jest wprowadzenie w planach zakazów nie wynikających z ochrony przeciwpowodziowej (np. z przesłanek krajobrazowych, kulturowych itp.);
- grunty położone na terenach zalewowych należące do Skarbu Państwa lub gminy nie powinny być przeznaczone do sprzedaży;
- na terenach rolnych rowy melioracyjne podstawowe razem z pasem terenu niezbędnym do obsługi technicznej, powinny być własnością Skarbu Państwa. Na terenach zurbanizowanych wszystkie rowy powinny być zachowane jako tereny publiczne.

9.2. Obrona cywilna i obronność.

W zakresie problematyki związanej z obronnością i obroną cywilną na etapie opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić niżej określone działania:

- na terenach zagęszczenia ludności oraz przewidywanych zagrożeń niebezpiecznymi środkami chemicznymi należy zapewnić:
 - zarezerwowanie terenów niezabudowanych (parki i zalesienia itp.) zachowując ich wykorzystanie dla celów ochrony środowiska naturalnego i kulturowego oraz do ewentualnego wykorzystania w sytuacjach szczególnych,

- przygotowanie awaryjnych ujęć wody pitnej oraz sieci hydrantowej lub zbiorników wody dla celów przeciwpożarowych i do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych,
- zarezerwowanie odpowiednich pomieszczeń o wzmocnionej konstrukcji z przeznaczeniem dla ochrony ludności od zagrożeń szczególnych. Na etapie decyzji o warunkach zabudowy dla poszczególnych inwestycji lokalizację tych obiektów należy uzgodnić z odpowiednimi służbami obrony cywilnej, w oparciu o lokalny plan obrony,
- zobowiązanie administracji, inwestorów i użytkowników do zapewnienia łączności telefonicznej do celów alarmowych, zwłaszcza w rejonach zatopień i na obszarach zurbanizowanych.

III. POLITYKA PRZESTRZENNA.

1. Cele i zasady polityki przestrzennej.

Przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju jako podstaw „Strategii rozwoju województwa lubelskiego” uznaje się także za zasadę służącą ukierunkowaniu długookresowej strategii rozwoju przestrzennego gminy Ostrówek. Wiąże się z tym przyjęcie celów polityki przestrzennej w jej obszarze obejmujących:

- budowę systemu terenów chronionych i wkomponowanie przyjętych zasad ich ochrony w procesy społeczno-gospodarczego rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, z eliminacją uciążliwych wpływów na stan środowiska przyrodniczego;
- pełną ochronę dziedzictwa kulturowego, połączoną z utrwaleniem korzystnych cech wykształconej, wartościowej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów zainwestowanych gminy;
- efektywny rozwój gminy dostosowany do zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań, połączony z przeprowadzeniem restrukturyzacji jego struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- poprawę ładu przestrzennego na obszarze gminy oraz sprawnego funkcjonowania układu komunikacyjnego i sieci inżynierskich;
- wykorzystanie szans i korzyści wynikających z planowanego lotniska regionalnego.

W obszarach tworzących System Przyrodniczy Gminy jako podstawową zasadę przyjmuje się zasadę ochrony wartości i walorów przyrodniczych, której należy podporządkować wszelką działalność na tych obszarach.

Głównym kierunkiem zagospodarowania przestrzennego gminy powinno być wypełnianie wolnych przestrzeni w istniejących jednostkach osadniczych.

Realizacje inwestycji stanowiących całość funkcjonalną lub przestrzenną przez inwestorów powinny być poprzedzone studiami, koncepcjami, wstępnymi projektami dla całego obszaru.

Kolejność sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zależy od potrzeb i możliwości gminy, jednakże należy przyjąć zasadę obowiązkowego sporządzania mpzp dla układów liniowych.

2. Zasady realizacji polityki przestrzennej.

Realizacja założonych celów i kierunków rozwoju na obszarze gminy będzie odzwierciedlać stan gospodarki, jak i stopień zaangażowania władz samorządowych i społeczności lokalnych w możliwość wykorzystania szans i potencjałów jakie posiada gmina. Inwestycja celu publicznego ponadlokalnego tj. Lotnisko Regionalne Port Lotniczy Lublin-Niedźwiada niewątpliwie przyczyniać się będzie do wzrostu konkurencyjności gminy jako miejsca lokalizacji inwestycji związanych z lotniskiem. Pobudzanie wzrostu gospodarczego i aktywności gminy na rynku inwestorskim wpływać będzie na wzrost popytu na różnego rodzaju działalność usługową i wytwórczą, a tym samym przyczynią się do wzrostu dochodów budżetowych gminy. Zasady realizacji polityki przestrzennej powinny doprowadzić do mierzalnej poprawy standardów:

- ekologicznych, związanych z poprawą środowiska przyrodniczego gminy, wzmocnieniem kondycji i walorów użytkowych oraz zapewnieniem jego stabilnej równowagi;
- ładu społecznego, polegającego na powszechnej poprawie warunków życia, w tym m.in. dostępności do miejsc pracy, usług oraz wypoczynku;
- ładu ekonomicznego, związanego z ekonomizacją kosztów utrzymania gminy, tworzeniem udogodnień dla rozwoju i działalności gospodarczej, przy minimalizacji obciążeń dla środowiska i infrastruktury;
- ładu estetyczno-funkcjonalnego, związanego z poprawą strony estetycznej i technicznej terenów zabudowanych zabudową mieszkaniową oraz produkcyjno-usługową.

Przyjęte cele i kierunki polityki przestrzennej gminy będą respektowane w ramach opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz przy podejmowaniu decyzji dotyczących zagospodarowania i rozwoju przestrzennego gminy. Obejmują one także prowadzenie stałego monitoringu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustalanie przeznaczenia terenów i zasad jego zagospodarowania, należące do zadań własnych władz samorządowych będą podejmowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opracowanych z uwzględnieniem przyjętych w studium zasad prowadzenia polityki przestrzennej. W przypadku braku planów, przy respektowaniu obowiązujących przepisów prawa, ustalenie przeznaczenia terenów i zasad jego zagospodarowania będzie przedmiotem decyzji administracyjnych.

3. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Główną inwestycją **celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym**, która będzie realizowana na obszarze gminy jest Lotnisko Regionalne Port Lotniczy Lublin - Niedźwiada. Lotnisko sytuowane jest na terenie dwóch gmin: Ostrówek i Niedźwiada. Na terenie gminy Ostrówek inwestycja zajmuje obszar położony w jej południowo-wschodniej części. Od północy obszar lotniska ograniczony jest kompleksem leśnym Mitros i Brzezina, od południa drogą powiatową nr 0253L na kierunku Czemierniki - Lubartów i od wschodu drogą wojewódzką 815.

Inwestycjami **celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym**, realizowanymi na terenie gminy Ostrówek, będą inwestycje infrastruktury technicznej, w tym gazociąg wysokiego i średniego ciśnienia, droga łącząca obszar planowanego lotniska z drogą krajową nr 19 i drogą wojewódzką nr 815.

Inwestycją **celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym** wynikającą z przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego będzie elektrownia gazowo-parowa w Luszawie wraz z planowaną stacją 400kV i korytarzem linii energetycznej wysokiego napięcia.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewidziane do realizacji na terenie gminy rozmieszczone będą w obszarze centrum gminnego ośrodka, w którym znajdują się obiekty gminnej administracji i użyteczności publicznej. Zespoły usługowe w Kolonii Ostrówek oraz w przyjętych w Studium ośrodkach wspomagających, tj w Tarkawicy i Leszkowicach wymagają przebudowy, działań modernizacyjnych, w zespołach tych przewiduje się inwestycje komunalne infrastruktury społecznej.

Do inwestycji **celu publicznego o znaczeniu lokalnym** będą należały działania inwestycyjne na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – parku dworskiego i alei dojazdowej w Dębicy.

Zakłada się, że inwestycjami **celu publicznego o znaczeniu lokalnym** będą realizacje wszystkich urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, w tym budowa oczyszczalni ścieków w Tarkawicy, Leszkowicach i Kolonii Ostrówku, przebudowa i modernizacja wszystkich dróg publicznych gminnych na obszarze gminy.

4. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W studium wyznaczono obszar, dla którego opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe:

- obejmujący teren lotniska i inwestycje okołolotniskowe „Aviapolis” wraz z obszarem miejscowości Leszkowice.

5. Obszary, dla których opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wskazane.

W studium określono obszary, dla których wskazane jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących:

- obszar ośrodka gminnego Kolonia Ostrówek;
- obszar ośrodka wspomagającego ośrodek gminny – tj. miejscowość Tarkawica;
- obszar miejscowości Kamienowola;
- obszar położony na północ od drogi powiatowej 0533 przebiegającej przez wieś Dębica do granicy gminy.

6. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Rehabilitacji, przekształceń oraz działań naprawczych wymagają obszary miejscowości Ostrówek Kolonia, Tarkawica i Leszkowice. Na tych obszarach przekształcenia powinny być prowadzone w celu podtrzymania istniejących funkcji i substancji budowlanych. Zarówno zabudowa jak i funkcje będą ulegać pewnym zmianom, modyfikacjom, wynikającym z dostosowania do wymaganych obecnie warunków technicznych i funkcjonalnych. Działania prowadzić powinny do wzbogacania funkcji i uzupełniania zabudowy.

Rekultywacji wymaga teren po gminnym składowisku odpadów w Luszawie, przeznaczony do likwidacji z uwagi na kolizję z planowanym lotniskiem. Nielegalne składowiska odpadów znajdujące się w wyrobiskach poeksploatacyjnych w Antoniówce, Ostrówku i Tarkawicy także wymagają rekultywacji.